

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук., старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Мищак І. М., Павленко Д. В., Бондаренко Д. В.,
Хилько М. І., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготував

Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.

Візуальну аналітику підготував

Федорчук А. Г., наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України

Заснований у 2011 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 11 (165)

(огляд матеріалів зарубіжної преси за 1–30 листопада 2022 р.)

Київ 2022

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ПЕРЕДМОВА	4
ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ ЗМІ (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–30 листопада 2022 року)	6
ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–30 листопада 2022 року)	25
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	25
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	29
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	30
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	31
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	33
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	33
ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ	33
ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ	37
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ.....	42
ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ В УКРАЇНІ	42
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ	46
ЕКОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ РОСІЇ.....	52
ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	53
ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА	53
КІБЕРТЕРОРИЗМ	54
ПЛАНИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	54
РОБОТА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	55
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	55
ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ	59
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	60
ВІЙСЬКОВО-ТРЕНУВАЛЬНА МІСІЯ КРАЇН СВІТУ ДЛЯ ЗСУ	60
ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ	63
ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ.....	74
ЗАКОРДОННІ ВІЗИТИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ	77
ЗАСУДЖЕННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЯН В УКРАЇНІ	78
ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	81
МІТИНГИ ТА АКЦІЇ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	92
ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС	93
ПІДТРИМКА РОСІЇ	96
ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ	98
РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	106

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ	140
САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ	142
ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ.....	147
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	151

ПЕРЕДМОВА

Засоби масової інформації сьогодні є одним з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесах формування і зміни громадської думки. Образ держави в очах світової спільноти також безпосередньо формується під впливом авторитетних ЗМІ і це треба враховувати, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам та маніпулюванню громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа. Аналіз матеріалів іноземних медіа про події в Україні надає можливість скласти об'єктивну картину про те, як наша держава сприймається міжнародною спільнотою і відповідно, який імідж формується. Під час повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого важливим є сприйняття подій в Україні міжнародною спільнотою, її реакція на бажання України зберегти власний суверенітет і захистити державу від російської агресії.

У 11 випуску за 2022 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» представлені суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення в 45-и зарубіжних інтернет-версіях газетних і журнальних видань з 1 по 30 листопада 2022 року. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 404 публікації, відібрані в інтернет-джерелах 32-х країн світу таких як: Австралія, Австрія, Аргентина, Бельгія, Болгарія, Боснія і Герцоговина, Великобританія, Греція, Естонія, Ізраїль, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Латвія, Литва, Нідерланди, Німеччина, Пакистан, Португалія, Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, США, Туреччина, Угорщина, Франція, Хорватія, Чехія, Швеція, Японія. В ході моніторингу зарубіжних ЗМІ були проаналізовані інформаційні повідомлення англійською, болгарською, боснійською, естонською, іспанською, італійською, латвійською, литовською, нідерландською, німецькою, польською, португальською, румунською, сербською, словацькою, турецькою, українською, угорською, французькою, хорватською, чеською та шведською мовами.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати новинні повідомлення, тематичні огляди, авторські статті, інтерв'ю, експертні оцінки, аналітичні коментарі тощо.

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ ЗМІ (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–30 листопада 2022 року)

*Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.*

Упродовж листопада 2022 року в рамках підготовки огляду було проаналізовано понад 400 публікацій зарубіжних ЗМІ. Найбільшу активність у висвітленні української тематики за цей період проявляли інтернет видання Іспанії та Угорщини (по 8 % від загальної кількості відібраних публікацій), США, Туреччини, Португалії, Франції, Польщі та Великої Британії (по 5 %), Болгарії та Німеччини (по 4 %) (див. *діаграму 1*).

Щоденні газети Іспанії «El Mundo» та «ABC» істотно активізували висвітлення подій в Україні, охопивши частку 8 % зарубіжних інформаційних повідомлень на українську тематику. Іспанські журналісти багато уваги приділяють наслідкам збройної агресії росії проти України для різних держав і галузей світової економіки, простежуючи глобальні впливи та негативні наслідки війни для людства в цілому. За інформацією Верховного комісара ООН у справах біженців Ф. Гранді, оприлюдненою під час виступу в Раді Безпеки ООН, яку наводить «ABC», війна в Україні спричинила «найбільше та найшвидше» переміщення людей за десятиліття. Особливе занепокоєння в іспанських оглядачів викликає загострення гуманітарної кризи в Україні напередодні зимових холодів. Громадські організації, які входять до складу Комітету з надзвичайних ситуацій (КНС), попереджають про погіршення гуманітарної ситуації в Україні через нещодавні обстріли густонаселених міст і районів, зокрема Дніпра, Києва, Львова та Тернополя з використанням вибухової зброї широкого радіусу дії. Ці атаки, наголошують громадські активісти, спричинили поранення та загибель цивільного населення, а також завдали шкоди критичній цивільній інфраструктурі, призвели до відключень електроенергії та перебоїв у постачанні води, електроенергії та зв'язку, що особливо є серйозним на порозі зими. Організації, які входять до складу КНС – SOS Children's Villages, Educo, Doctors of the World, Oxfam Intermón, Plan International і World Vision – вимагають дотримання в Україні зобов'язань, що випливають з міжнародного гуманітарного права. Ряд інформаційних повідомлень іспанських ЗМІ присвячено підтримці України та підготовці українських

військових на території Іспанії. Про важливість цієї місії для самої Іспанії свідчить, серед іншого, той факт, що тренувальний табір бійців ЗСУ відвідала міністерка оборони Іспанії М. Роблес. Свою підтримку Україні неодноразово висловлюють і перші особи держави. Так, король Іспанії Філіп VI підтвердив перед делегацією депутатів від 40 країн НАТО «непохитну відданість» Іспанії Атлантичному альянсу у такий важливий рік, який цілком можна було б назвати «роком НАТО» в контексті «незаконної та невинуватої загарбницької війни росії проти України». Своєю чергою, Голова уряду Іспанії П. Санчес високо оцінив зміцнення НАТО всупереч «дурним розрахункам» путіна та надіслав «резонансне» повідомлення російському лідеру «залишити Україну в спокої». Іспанські видання пишуть також про культурницькі проекти українців в Іспанії, які розглядаються як особливий вид підтримки діячів культури і мистецтва України. Інформується, зокрема, про гастролі Київського балету в Іспанії з різними виставами, зокрема «Лебединим озером» під керівництвом Ани Софії Шеллер. Вісім заходів пройдуть за підтримки ЮНІСЕФ у містах автономного співтовариства Кастилія-Ла-Манча. Також зроблено огляд офіційного відкриття 29 листопада у музеї Тиссен-Борнеміса у Мадриді виставки картин «У центрі бурі. Модернізм в Україні 1900–1930-х років», яка стало справжньою культурною подією для столиці Іспанії, що зібрала поціновувачів мистецтва та справжніх прихильників України.

Угорські видання, представлені в огляді газетами «Magyar Nemzet» та «Nepszava», розділяють з іспанськими перше – друге місце за висвітленням подій в Україні із часткою 8 %. Угорські журналісти активно висвітлюють візит в Україну Президентки Угорщини К. Новак. Наголошується на тому, що після закінчення візиту у відеозверненні К. Новак надіслала послання прихильникам угорської проросійської політичної партії «Фідес», які розкритикували її за поїздку до Києва та Закарпаття. Вона підкреслила, що як для президента сусідньої з Україною країни «мир і стабільність» мають для неї принципове значення. В угорських ЗМІ повідомляється, що К. Новак побувала в Києві на запрошення Президента України В. Зеленського для участі у програмі «Зерно з України» («Grain from Ukraine»). Гуманітарна програма, запущена до 90-річчя Голодомору, створює основу для транспортування українських продуктів харчування до країн Африки та Азії, які найбільше постраждали від голоду.

Угорські оглядачі особливу увагу звертають на те, що Угорщина фінансує транспортування 10 тис. тонн зерна до Африки на суму 3,5 млн дол. Зазначається, що Президентка Угорщини засудила президента-диктатора рф за кровопролитну війну в Україні й підкреслила, що відповідальність його очевидна. Угорські газети також нагадують, що К. Новак приєдналася до заяви із засудженням масованої ракетної атаки проти України 10 жовтня, в якій одинадцять президентів засудили напад росії. У заяві було сказано про неприйнятність того, що представники москви погрожують світові ядерною зброєю. Помітним інформаційним приводом стала реакція МЗС Угорщини на заяви путіна про те, що Угорщина, Польща та Румунія можуть мати свої територіальні претензії до України. У відповідь на заяву російського диктатора в Угорщині наголосили, що хочуть припинення війни, а провокаційна риторика кремля лише посилює військовий конфлікт. Уже традиційно угорська преса багато пише про надання Україні гуманітарної допомоги. Так, мер Будапешта Г. Карачонь заявив, що відправляє електрогенератори та повітродувки, а також декілька тонн продуктів харчування та одягу українському цивільному населенню після атак російських військ. Він підкреслив, що Будапешт таким чином допомагає відновлювати українську критичну інфраструктуру, яку російська армія атакує, скоюючи воєнний злочин, позбавляючи мирне населення тепла та електрики. Тему воєнних злочинів росіян в Україні продовжує оглядач газети «Nepszava». Із посиланням на доповідь Amnesty International читачів інформують про депортації й примусові переселення українців на окупованих територіях. Видання цитує Генерального секретаря Amnesty International А. Калламар, яка заявила, що відокремлення дітей від їхніх сімей і примусове виселення людей за сотні кілометрів від їхніх домівок є ще одним доказом тяжких страждань, яких завдало вторгнення росії цивільному населенню України. Угорські журналісти також спростовують фейки російської пропаганди про підготовку Україною «брудної» бомби. Зокрема, повідомляється, що згідно із заявою Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), їхні інспектори змогли провести всі дії, які вони запланували в Україні, отримавши необмежений доступ до об'єктів. Грунтуючись на отриманих результатах та оцінці інформації, наданої Україною, МАГАТЕ не виявило ознак незаявленої ядерної діяльності.

Упродовж листопада 2022 року лідерами серед зарубіжних ЗМІ щодо підготовки матеріалів про події в Україні стали щоденна польська газета «Rzeczpospolita» та щоденна угорська газета «Magyar Nemzet», частка яких у висвітленні українського питання складає по 4,95 %. На третьому місці – щоденна іспанська газета «El Mundo» із часткою 4,46 %. Далі йдуть іспанська «ABC» (3,96 %), австралійська «The Sydney Morning Herald» (3,71 %), угорська «Nepszava» та австрійська «Die Presse» (по 2,97 %), британська «The Guardian», португальська «Público» та бельгійський тижневик «POLITICO» (по 2,72 %) (див. діаграми 2, 3).

Щоденна польська газета «Rzeczpospolita» на своїх шпальтах пише про оригінальне привітання Польщі із Днем незалежності від Президента України В. Зеленського. Зазначається, що вітання було польською мовою, а в ньому вжито 104 слова – стільки, скільки років відновленій польській незалежності. В. Зеленський запевнив, що українці завжди пам'ятатимуть про те, як польський народ допомагає Україні. Про допомогу Україні багато пишуть безпосередньо оглядачі видання. Зауважується, що Польща навіть готова відступати від певних правил або змінювати норми, щоб забезпечити адаптацію українців. Так, журналістка «Rzeczpospolita» І. Кацпшак звертає увагу на те, що уряд Польщі звільнив з шахт 2,2 тис. гірників, витративши 186 мільйонів злотих. Вона вважає, що тепер уряд хоче більше залучати шахтарів з України. При цьому українські шахтарі отримують право на підземну практику в Польщі без вимоги складання іспитів і навчання, у тому числі на керівних посадах і в нагляді за діяльністю гірничих заводів. Уряд хоче внести таку норму в чергову поправку до Спеціального закону про допомогу українським біженцям від війни – про визнання кваліфікації громадян України для шахтарських професій. І. Кацпшак нагадує, що зараз таку можливість мають тільки гірники з країн ЄС, Швейцарії та Європейської економічної зони (тобто, Ісландії, Ліхтенштейну та Норвегії). Президент Банку охорони навколишнього середовища (BOŚ) В. Ханн в інтерв'ю «Rzeczpospolita» зазначив, що російсько-українська війна змусила європейців усвідомити, що трансформація – це не лише відповідь на зміну клімату та покращення якості життя, а й інвестиції в енергетичну безпеку та незалежність. Тому В. Ханн упевнений, що в довгостроковій перспективі російська агресія проти України зміцнить рішучість та ентузіазм країн ЄС задля досягнення своїх цілей. В іншій статті видання

польський політолог, професор і дипломат Р. Кузняр переконує, що лише болюча поразка росії у війні з Україною, яку відчують і росіяни, змусить їх самих вимагати справедливості для злочинців. Йдеться про вбивство та тероризм щодо всього населення України та знищення її цивільної й економічної інфраструктури. Значний резонанс у польській пресі викликала трагедія в Пшеводові, спричинена падінням ракети. Публіцист «Rzeczpospolita» М. Шулджинський вважає, що Польща не може допустити, щоб трагедія в Пшеводові кинула тінь на альянс між Варшавою та Києвом. За попередньою інформацією видання, наданою президентом і прем'єр-міністром Польщі, на Польщу впала ракета, випущена українськими військовими для збиття російських крилатих ракет, що летіли в бік польського кордону. В інших повідомленнях видання на цю тему зазначається, що деталі інциденту досі не встановлені, питання про допуск українців до розслідування інциденту також залишається відкритим через процесуальні норми. Однак головним винуватцем трагедії є, безумовно, росія, без збройної агресії якої не було б ракетних обстрілів.

Щоденна угорська газета «Magyar Nemzet» висвітлює візит Президентки Угорщини К. Новак в Україну на запрошення Президента України В. Зеленського. Цей візит розглядається у рамках підтримки нашої держави і так званої зернової ініціативи – гуманітарної акції транспортування зерна з України до країн Африки та Азії, які переживають продовольчу кризу. Загалом тематика гуманітарної допомоги є ключовою серед інформаційних повідомлень угорських журналістів на українську тематику. Так, наводяться слова міністра фінансів Угорщини М. Варги про те, що Угорщина вже прийняла понад мільйон біженців з України і надала нашій державі понад 31 млрд форинтів допомоги. В іншій статті видання цитує міністра закордонних справ і зовнішньої торгівлі Угорщини П. Сіярто, який повідомив, що Угорщина проводить найбільшу в історії гуманітарну акцію, прийняла понад мільйон біженців із сусідніх країн, а діти з України зараз навчаються приблизно у 1300 школах та дитячих садках. Угорські політики та експерти на сторінках видань активно обговорюють вплив європейських санкцій проти росії на стан європейської економіки. Угорські коментарі на цю тематику здебільшого критичні. Так, прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан на засіданні Постійної конференції заявив, що політика санкцій проти росії не є принциповою, тому що через це різко зросли ціни на енергоносії, а це означає

дефіцит економіки Угорщини в 10 млрд євро щороку. Також він сказав, що Угорщина не погодиться, щоб країни Європейського Союзу спільно давали кредити для допомоги Україні. Своєю чергою, державний секретар, відповідальний за міжнародні зв'язки Угорщини, З. Ковач у рамках турне уряду по країні заявив виборцям, що санкції проти росії за агресію проти України роблять роботу угорської та європейської економіки непередбачуваною. Він додав, що уряд, якому була надана можливість представляти угорський народ і вчетверте керувати країною, зобов'язаний зробити все в інтересах угорського народу, щоб Угорщина не була поставлена на коліна санкціями. У редакційній статті «Magyar Nemzet» вміщено огляд інтерв'ю віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України О. Стефанишиної виданню «Kyiv Independent», в якому окрема увага приділена Угорщині. Зроблено акцент на тезі віцепрем'єр-міністерки, що однією з найбільш цікавих і позитивних речей стосовно Угорщини є те, що вона завжди підтримувала євроінтеграцію України. В інтерв'ю окремий абзац присвячено українсько-угорським відносинам з акцентом на ситуацію угорської нацменшини. Виокремлено слова О. Стефанишиної про те, що врегулювання ситуації щодо національних меншин є одним із зобов'язань України перед ЄС, але вони містять дуже мало конкретики.

Іспанська газета «El Mundo» пише про візит в Україну міністра закордонних справ Іспанії Х. М. Альбареса, який завершився зустріччю з Президентом України В. Зеленським. Читачам нагадують, що це вже другий візит члена уряду Іспанії до Києва після того, як голова уряду П. Санчес відвідав країну в квітні минулого року. Х. М. Альбарес оголосив про масштабну поставку зброї та професіоналів для розслідування військових злочинів, зокрема передав 30 машин швидкої допомоги від уряду Іспанії та віддав шану українським загиблим у війні. В іншій статті повідомляється про зустріч Х. М. Альбареса з його українським колегою Д. Кулебою під час міністерської зустрічі НАТО, яка проходить у Бухаресті, і нагородження Х. М. Альбареса Орденом князя Ярослава Мудрого. Під час вручення Д. Кулеба пояснив, що Х. М. Альбареса нагороджено за «його підтримку та захист України, а також Європи». Під час двосторонньої зустрічі обидва міністри також торкнулися поточної ситуації війни після неодноразових атак росії на критичну інфраструктуру України. «El Mundo» регулярно вміщує матеріали про надання військової допомоги

Україні. Видання нагадує, що тієї ночі, коли росія вторглася в Україну, високопосадовці Міністерства оборони Іспанії провели нараду, щоб погодити термінове відправлення допоміжних матеріалів. Через 72 год., 27 лютого, два літаки А400М приземлилися в Польщі з першими засобами захисту для Збройних Сил України. Відтоді у них вже є понад 500 год. нальоту для перевезення матеріалів. Крім того, Іспанія поставить в Україну дві ракетні установки Hawks, які додадуться до чотирьох, уже надісланих кілька тижнів тому на запит НАТО. Окремо Міністерство оборони Іспанії оголосило, що також буде відправлена батарея гаубиць 105/14, за допомогою яких Іспанія приєднується до наземного оборонного потенціалу для співпраці в боротьбі з путіним. Щоб навчитися поводитися з цією новою зброєю 21 український солдат проходить спеціальний інструктаж на військовій базі Алварес де Сотомайор в Альмерії. Загалом проблематика підготовки українських військових в Іспанії висвітлюється на шпальтах «El Mundo» регулярно. За словами командувача Оперативним командуванням, навчальна місія розпочалася як двостороння, а тепер вона є частиною місії ЄС, яка прагне навчити 15 тис. українських солдатів. Зазначається, що іспанська армія, яка характеризується «ефективністю та солідарністю», вже має досвід підготовки іноземних військ, але новизна полягає в тому, що тепер навчання проводитиметься саме в Іспанії. Іспанські оглядачі багато пишуть про стійкість і оптимізм українців. Наголошується, що багато українців повертаються додому з-за кордону, незважаючи на невинну загрозу російських ракетних бомбардувань і регулярні відключення електроенергії, керовані бажанням бути вдома з близькими та допомагати захищати країну.

Австралійське видання «The Sydney Morning Herald» повідомляє про благодійну акцію свого співвітчизника, гірничодобувного мільярдера Е. Форреста, який інвестує 740 млн дол. у приватний сектор України, щоб дати поштовх її повоєнній економіці. Відзначається, що це стане першим траншем глобального фонду в розмірі 100 млрд дол., який називають українським «планом Маршалла». Продовження цієї тематики висвітлюється в іншій статті, автор якої додає, що Фонд, переговори про який вели Е. Форрест, представники в Києві, Вашингтоні, Канберрі та Лондоні протягом дев'яти місяців, буде запущено вже скоро. Його консультуватиме BlackRock Financial Markets Advisory, незалежний консалтинговий підрозділ одного з найбільших у світі

менеджерів активів. Австралійські видання доволі часто пишуть про допомогу Україні. Так, читачів інформують про те, що Прем'єр-міністр Австралії Е. Альбаніз зустрівся з міністром закордонних справ України Д. Кулебою, який звернувся до Австралії з проханням підтримати зусилля Києва, надіславши трансформатори, генератори та запасні частини для заміни енергетичної інфраструктури, пошкодженої російськими ракетами після вторгнення путіна. В іншій статті наводиться заява Прем'єр-міністра Австралії Е. Альбаніза, узгоджена лідерами G20 в Індонезії, яка демонструє зростаючу ізоляцію росії через її вторгнення в Україну. Лідер Австралії закликав президента Китаю Сі Цзіньпіна тиснути на путіна, щоб він припинив війну проти України під час зустрічі на полях G20 на Балі. Прикметно, що Австралія досить активно постачає Україні військову техніку та озброєння, незважаючи на велику відстань між нашими державами. Окремі австралійські добровольці також воюють на стороні Збройних Сил України. За даними Міністерства закордонних справ і торгівлі Австралії, під час війни росії проти України загинув 40-річний житель австралійського штату Квінсленд снайпер Т. К'єлда, який мав позивний «Ніндзя». Прем'єр-міністр Австралії Е. Альбаніз передав свої співчуття сім'ї та друзям Т. К'єдала.

Аналіз співвідношення сфер огляду української тематики в популярних світових медіа засвідчив, що за означений період закордонними оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (77 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах зарубіжних ЗМІ приділено значно менше уваги (23 %) (див. діаграми 4, 5).

Роль і місце нашої держави у світовій політиці за структурою висвітлених питань виглядає таким чином: реакція світових політиків, діячів та організацій – 38 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 13 %, збройна допомога Україні – 12 %, політика щодо біженців з України – 8 %, санкції проти росії, фінансова та економічна допомога Україні, переговорний процес, засудження воєнних злочинів росіян в Україні – по 4 %, військово-тренувальна місія країн світу для ЗСУ – 3 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце нашої держави у світовій політиці висвітлювали: польська газета «Rzeczpospolita» (5,48 %), угорська «Magyar Nemzet» (4,84 %), іспанські видання «ABC» (3,87 %) та «El Mundo» (2,90 %), австралійська «The Sydney

Morning Herald», німецька «Frankfurter Allgemeine» та американська «New York Post» (по 3,55 %), угорська «Nepszava», австрійська «Die Presse» та турецька «Daily Sabah» (по 3,23 %) (див. діаграму 9).

Американська «New York Post» обговорює заяву Президента США Д. Байдена про те, що він нічого не змінить у керівництві країною протягом наступних двох років. Д. Байден, відповідаючи на запитання про його зауваження щодо компромісу в Україні, сказав, що лідери України та росії самі вирішать, що будуть робити взимку, чи збираються вони йти на компроміс, чи ні. Д. Байден наголосив, що США не будуть говорити їм, що вони повинні робити. Така заява щодо України прозвучала на фоні повідомлень про «підштовхування» України до переговорів з росією й укладення перемир'я. Японська «Japan Today» інформує про переговори між Прем'єр-міністром Японії Ф. Кісідом та Президентом Німеччини Ф.-В. Штайнмаєром під час візиту останнього до Японії. Сторони домовилися поглиблювати співпрацю у сфері економічної безпеки, зусиль з декарбонізації, санкцій проти росії та підтримки України. В іншій статті «Japan Today» розкриває деталі телефонних переговорів Прем'єр-міністра Японії Ф. Кісиди, які він провів із новим Прем'єр-міністром Великої Британії Р. Сунаком. Ішлося про поглиблення двосторонньої співпраці на тлі побоювань щодо війни росії проти України й активізації воєнних дій Китаю та Північної Кореї. Сторони домовилися продовжувати підтримку України та зберігати санкції проти росії. За повідомленням британської «The Independent», міністри закордонних справ Великої Британії, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Японії та США обговорили шляхи підтримки України протягом зими на зустрічі в місті Мюнстер на заході Німеччини. Журналісти видання вважають, що країни «Групи семи» в основному виконали свою обіцянку покарати росію, хоча санкції мало зробили для стримування москви, яка натомість посилила свої атаки проти цивільної інфраструктури, заявивши про анексію територій України та піднявши питання про можливість використання тактичної ядерної зброї. Німецька «Frankfurter Allgemeine» аналізує заяву Канцлера Німеччини О. Шольца про бажання під час переговорів з лідером Китаю Сі Цзіньпіном торкнутися російської агресивної війни в Україні, сподіваючись, що глава Китаю донесе російському президенту путіну, що використання ядерної зброї є неприйнятним. Водночас у виданні констатується, що

Глава Китаю Сі Цзіньпін під час переговорів із Канцлером конкретніше ніж раніше висловився про війну росії в Україні: міжнародне співтовариство має «спільно відмовитися від застосування та загрози застосування ядерної зброї, водночас ми маємо працювати, щоб запобігти ядерній кризі в Азії та Європі». Іспанська «El Mundo» цитує міністра закордонних справ Іспанії Х. М. Альбареса, який запевнив, що і Іспанія, і Європа готові «до будь-якої можливості вирішення» війни в Україні шляхом діалогу та дипломатії, поважаючи при цьому територіальну цілісність атакованої країни. Однак оглядач звертає увагу на те, що Х. М. Альбарес не дуже оптимістично налаштований на закінчення війни в короткостроковій перспективі. Він, зокрема, сказав, що хотів би помилятися, але вважає, що війна триватиме під час головування Іспанії в ЄС у другій половині 2023 року, і якщо це буде не гостра стадія війни, «це будуть її соціальні та економічні наслідки».

Вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку залишається серед топових тем обговорення світових ЗМІ. Турецька «Daily Sabah» наголошує, що після телефонної розмови президента Туреччини Р. Т. Ердогана з путіним росія оголосила, що погодилася повернутися до укладеної за посередництва Туреччини та ООН зернової угоди. Журналісти видання зауважують, що визнання ролі турецького лідера підтверджується словами міністра інфраструктури України О. Кубракова, який висловив подяку Р. Т. Ердогану та Генеральному секретарю ООН А. Гутеррешу за відновлення угоди. Своєю чергою, російська політологиня Т. Станова заявила, що зроблена путіним заява є визнанням того, що він не може блокувати постачання, і що кремль сам просто потрапив у пастку, з якої не знав, як вибратися. Про відновлення зернового коридору повідомляє і французький «L'Obs». Водночас, за версією французьких журналістів, росія відновила свою участь в угоді щодо експорту зерна з чорноморських портів після того, як ніби отримала від України «письмові гарантії» про демілітаризацію коридору, за яким його транспортують. Натомість турецька «Star» цитує Президента України В. Зеленського, який у вечірньому відеозверненні 1 листопада заявив, що зерновому коридору потрібен надійний і довгостроковий захист, а також необхідний тиск на росію заради гарантій продовольчої безпеки. «Star» акцентує увагу на словах Президента України, який підкреслив, що росія має чітко знати про жорстку відповідь світу на будь-які кроки, які

зриватимуть продовольчий експорт. Іспанська «АВС» інформує своїх читачів про те, що неоновий газ, найбільшим експортером якого є Україна, а також паладій і нікель, в експорті яких домінує росія, утворюють тризуб основних елементів для нової цифрової економіки та її шляху до декарбонізації. Оскільки ланцюжок поставок порушено через напад росії на Україну, їх дефіцит призводить до тривожного сценарію, бо ці матеріали необхідні для мікročіпів, літій-іонних акумуляторів, телефонів, нержавіючої сталі, акумуляторів, гвинтівок або танків. Крім того, вони необхідні для електромобілів, вітряних турбін та фотоелектричних панелей, відсутність матеріалів для яких гальмують плани ЄС щодо нульових викидів, уповільнюючи впровадження електромобілів і зберігаючи залежність від нафти в той час, коли Європа намагається отримати автономію від російського газу та сирої нафти. Пакистанська «The News» аналізує ціни на енергоносії на європейському ринку. За інформацією видання, європейські оптові ціни на газ впали з рекордних максимумів, досягнутих після вторгнення росії в Україну, але рахунки за електроенергію залишаються захмарними, незважаючи на допомогу урядів, спрямовану на полегшення проблем споживачів. Однією з головних причин зниження цін «The News» називає незвичайно теплі осінні температури, які знизили попит і дозволили більшості європейських країн збільшити обсяги зберігання газу. Австрійська «Die Presse» оприлюднила офіційну позицію австрійської сторони, згідно з якою «Сочинський діалог», започаткований у 2019 році федеральним Президентом А. ван дер Белленом та путіним, був закритий з початком російського вторгнення в Україну наприкінці лютого 2022 року. Прессекретарка МЗС Австрії підтвердила, що в цьому статусі також нічого не змінилося. Натомість офіційний російський тендерний реєстр свідчить із посиланням на «Сочинський діалог» у жовтні 2022 року про тендери на суму майже 2 млн руб. (31 тис. євро). На думку співголови форуму К. Лейтла, якщо щось робить лише одна сторона, то це не діалог. К. Лейтл наголосив, що поки говорять гармати, діалог мовчить. Нідерландський «De Telegraaf» наводить слова державного секретаря Нідерландів К. ван дер Маата, який стверджує, що війна в Україні породила «технологічні щурячі перегони» та величезний попит на зброю у світі. «De Telegraaf» повідомляє, що Нідерланди вже є десятим серед найбільших експортерів зброї у світі. При цьому Кабінет міністрів Нідерландів додатково інвестує понад 250 млн євро в оборонну промисловість, а також

веде переговори з банками, щоб забезпечити надання більшої кількості кредитів компаніям в оборонній сфері.

Російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ за структурою висвітлених питань виглядає таким чином: діяльність української влади – 20 %, військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів – 17 %, візити іноземних високопосадовців до України – 15 %, соціально-культурне життя українського суспільства – 13 %, дії російських окупантів та колаборантів в Україні – 12 %, ядерний тероризм росії – 5 %, діяльність Служби Безпеки України, економічна та фінансова політика нашої держави – по 3 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося іспанською «El Mundo» (9,57 %), португальською «Público» (6,38 %), угорською «Magyar Nemzet» (5,32 %), іспанською «ABC», австралійською «The Sydney Morning Herald», бельгійським «POLITICO», британською «The Guardian», французькою «Le Monde», грецькою «Kathimerini» та суспільно-політичним тижневиком української діаспори в Канаді «Міст» (по 4,26 %) (див. діаграму 7).

Діяльність української влади все більше привертає увагу зарубіжних видань. Турецька «Daily Sabah» відзначає ініціативу «Зерно з України», з якою у відеозверненні до саміту G-20 на Балі виступив Президент України В. Зеленський. Ідеться про плани нагодувати до кінця весни 2023 року не менше 5 мільйонів людей, які голодують. Турецькі журналісти підкреслюють, що ця ініціатива вже починає діяти, і перше судно «Nordwind» має вирушити до Ефіопії з 27 тис. тонн пшениці на борту. Тему продовольчих ініціатив України продовжує бельгійський «POLITICO». Повідомляється про перший саміт International Summit on Food Security за участю Президента України В. Зеленського у Києві. Саміт започатковує ініційовану Главою держави гуманітарну програму Grain from Ukraine. Наголошено, що в заході наживо та в онлайн-форматі взяли участь представники майже 30 країн та міжнародних організацій. Такі світові лідери, як президентка Європейської комісії У. фон дер Ляєн і генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг, брали участь у заході віртуально. В. Зеленський заявив на саміті, що Україна попри війну виконуватиме свої експортні зобов'язання щодо постачання зерна й іншої сільськогосподарської продукції на світовий ринок та планує відправити до найбідніших країн Африки до 60 суден із

зерном. Британська «The Independent» інформує своїх читачів про те, що 10 листопада Україна підписала мирну угоду з країнами Південно-Східної Азії, що є значною мірою символічним актом, який стався в той момент, коли Київ прагне зміцнити міжнародну підтримку щодо ізоляції росії. Документ має назву «Договір про дружбу та співпрацю в Південно-Східній Азії». Його підписав міністр закордонних справ України Д. Кулеба в рамках щорічного саміту Асоціації держав Південно-Східної Азії у Пномпені. Оглядач американського журналу «Time» розмірковує над цілями української делегації на кліматичній конференції COP27 у Шарм-Ель-Шейху. З одного боку, зауважує автор, делегація має складне завдання: донести до світу взаємозв'язок війни та зміни клімату, масштаби руйнування навколишнього середовища, яке спричинило вторгнення росії, і рішучість української нації в будь-якому випадку досягти своїх цілей щодо декарбонізації, відновити екологічність. З іншого боку, мета делегації проста: нагадати світу – через дев'ять місяців після вторгнення Україну, – що вони все ще існують.

Військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів традиційно широко висвітлюються зарубіжними виданнями. Як відзначає оглядач французької «Le Monde» Е. Гриншпан, нечисленні українські військово-морські сили Збройних Сил України викликали сенсацію, завдавши удару по російському супротивнику в порту Севастополя під час безпрецедентної операції, деталі якої досі маловідомі. Ця атака насиченої російської оборони координувалася жменькою повітряних безпілотників. Кілька відео, знятих із безпілотників і опублікованих українцями, а також відео вибухів, знятих російськими камерами спостереження, дають уявлення про те, що сталося. Особливо наголошується, що напад стався за 300 км від узбережжя під контролем України. Румунська «Evenimentul Zilei» цитує військового експерта, полковника Т. Пекурару, який зауважив, що операція відступу росіян із Херсона є ще однією ознакою слабкості президента путіна. Експерт вважає, що відведення російської армії не призводить до замороженого конфлікту, а дає українцям час для підготовки видовищної операції. Полковник зазначив, що путін відчайдушно потребує політичного рішення, бо військо веде демонструє свої межі. Німецький «Focus» у редакційній статті аналізує прогностичні дані щодо подальшого розвитку подій в Україні на південному фронті. Видання пише, що поки російські війська готуються до зими, будуючи нові оборонні споруди та переміщуючи свої війська переважно на Донбас, Україна має на увазі нову

ціль – Крим. І план повернення півострова, незаконно анексованого в 2014 році, починається із висадки на Кінбурнську косу в Чорному морі. На переконання деяких військових експертів, мета атаки України на Кінбурнську косу є частиною грандіозного плану повернення Криму. Військовий експерт М. Мартін, наприклад, вважає, що головна мета України при висадці десанту на Кінбурн – це лише трюк, щоб не виказати реальну ціль. У зарубіжних виданнях також активно висвітлюються діяльність українських партизанів і підпілля на тимчасово окупованій території України. Так, британська «The Guardian» інформує про замах на «суддю» «Верховного суду» незаконного збройного угруповання «ДНР» О. Нікуліна в окупованому росією Вуглегірську на Донеччині. Журналіст нагадує, що це та сама особа, яка виносила смертний вирок британцям Ш. Піннеру та Е. Хіллу, а також марокканцеві С. Брагімові, які на боці ЗСУ з початку повномасштабної війни захищали Маріуполь. Згідно з повідомленнями, колаборант отримав вогнепальні поранення й перебуває в тяжкому стані.

Упродовж аналізованого періоду переважна більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні української проблематики займала нейтральну позицію (72,03 %). 25,50 % повідомлень мали виражене позитивне спрямування, а 2,48 % – негативне (*див. діаграму 10*).

Найчастіше зарубіжні ЗМІ з нейтральних позицій висвітлювали діяльність української влади, перебіг контрнаступальної операції Збройних Сил України, побут українських мешканців в умовах атак росіян на об'єкти критичної інфраструктури, становище українських біженців за кордоном тощо. Загалом у нейтральних тонах місце і роль України у світовій політиці представлені в 223 повідомленнях. 78 повідомлень носять чітко виражений позитивний контент, а 9 – негативний. Що стосується висвітлення безпосередньо російського вторгнення в Україну, то тут теж істотно переважали нейтральні повідомлення (68 статей і повідомлень). 25 статей і повідомлень мали виражену позитивну тональність, при цьому негативна була лише одна стаття (*див. діаграму 11*).

Лише нейтральна тональність статей прослідковується в матеріалах ЗМІ Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus»), Австрії («Die Presse»), Хорватії

(«Večernji list»), Ізраїлю («The Times of Israel») та Аргентини («La Nación») (див. діаграму 12).

Німецька «Frankfurter Allgemeine» висвітлює процес ухвалення міністрами юстиції країн «Групи семи» (G7) «Берлінської декларації». Як впливає із декларації, міністри юстиції домовилися про створення центрального національного контактного центру для переслідування міжнародних злочинів. Федеральний міністр юстиції М. Бушман, серед іншого, сказав після зустрічі, що учасники створили «мережу національних контактних пунктів», щоб судові органи всіх держав, які беруть участь у розслідуванні воєнних злочинів в Україні, могли краще обмінюватися результатами розслідування та відповідними доказами. У ряді статей розкривається підтримка Німеччиною Збройних Сил України. Наводяться слова політичного оглядача видання Н. Буссе про те, ЗСУ дуже задоволені зенітними самохідними артилерійськими установками «Gerard», які працюють проти іранських безпілотників. Австрійська «Die Presse» з нейтральних позицій пише про контррозвідальні заходи СБУ на території Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври у Києві, які проводяться спільно з Національною поліцією та Національною гвардією у рамках системної роботи СБУ щодо протидії діяльності російських спецслужб в Україні. Також австрійське видання приділяє увагу висвітленню воєнних злочинів російської армії, які виявлені слідчими органами на територіях, звільнених від російських військових. Ізраїльський «The Times of Israel» на своїх шпальтах інформує про те, що Президент України В. Зеленський привітав лідера партії «Лікуд» Б. Нетаньяху з перемогою на парламентських виборах до Кнесету та поверненням на посаду Прем'єр-міністра Ізраїлю. В. Зеленський очікує, що з цим ізраїльським урядом країни відкриють нову сторінку у співпраці й запросив Б. Нетаньяху відвідати Київ. Своєю чергою, Б. Нетаньяху пообіцяв «серйозно вивчити питання України» після вступу на посаду. Видання також передає деталі розмови Президента України з президентом Ізраїлю І. Герцогом. Зазначається, що Україна очікує на підтримку та розуміння з боку Ізраїлю, однак глава Ізраїлю досі не дав однозначної відповіді. У статті для аргентинського видання «La Nación» дипломат, Надзвичайний і Повноважний Посол Аргентини в Києві у 2016 – 2018 роках А. Алонсо пише, що коли в лютому цього року розпочався другий етап російського вторгнення в Україну (першим він називає події

2014 року з анексією Криму та частковим вторгненням на Донбас), мало хто з міжнародних аналітиків чи експертів вірив у те, що Україна може вийти переможцем проти російської федерації. Колишній Посол Аргентини в Україні наголошує, що росію переоцінили, а Україну недооцінили. В іншій статті аргентинське видання пише про зустріч Президента Аргентини А. Фернандеса в Єлисейському палаці зі своїм французьким колегою Е. Макроном. Обидва лідери разом зі своїми командами провели двосторонню зустріч, на якій майже виключною темою була війна в Україні. А. Фернандес також підняв питання про необхідність перегляду надбавок, які Міжнародний валютний фонд стягує з країн-боржників, до яких відноситься не тільки Аргентина, але й Україна.

Позитивні оцінки щодо подій в Україні упродовж листопада з'являлися переважно в інтернет виданнях Естонії («Eesti Päevaleht»), Японії («Japan Today»), Китаю («People's Daily»), Бельгії («POLITICO») та Італії («Avvenire», «Українська газета»).

Естонська «Eesti Päevaleht» публікує експертну оцінку фахівця з питань безпеки, депутата Рійгікогу Еерік-Нійлеса Кроса, який зазначає, що ще не закінчилися святкування визволення українського Херсона, як знову почали лунає голоси про те, що Україна повинна почати «мирні переговори» з росією. Як вважає експерт, просто серед тих, хто рекомендує чи навіть вимагає переговорів, постійно зростає частка російських агентів впливу та корисних ідіотів. Естонські оглядачі із співчуттям пишуть про проблеми українських біженців у Європі. Щодо Естонії, то відзначається наявність у країні українських вчителів, які через війну опинилися в Естонії та хотіли б працювати за фахом, знаючи, що тут багато українських дітей, з якими потрібно займатися, але поки їм це не вдається. Наразі жодна агенція не веде системної роботи з працевлаштування українських педагогів в Естонії. Китайська «People's Daily» активно висвітлює шляхи подолання продовольчої кризи у світі. У цьому контексті аналізуються спроможності України й надалі експортувати зерно через чорноморські порти. Видання вміщує статтю Надзвичайного і Повноважного Посла України в Турецькій Республіці В. Боднара про зернову угоду, згідно з якою до Європи було відправлено 95 суден з українським зерном, 113 – до Азії та 33 – до Африки. У статті акцентується увага на тому, що з самого початку домовленостей росія була

незадоволена роллю України та Туреччини у збереженні глобальної продовольчої безпеки і Москва традиційно хотіла поставити світ у залежність від себе та почала створювати проблеми. В. Боднар запевнив, що Україна докладе всіх зусиль для зміцнення глобальної продовольчої безпеки та встановлення миру на своїй землі. В іншій статті «People's Daily» цитує міністра фінансів України С. Марченка, який заявив журналістам у Києві, що Україна має намір до кінця року залучити 7,8 млрд дол. іноземної допомоги – 4,8 млрд дол. у листопаді, а решту – у грудні. Коментуючи фінансування у січні – березні 2023 року, С. Марченко повідомив, що Україна збирається направити частину оголошеної допомоги у розмірі 18 млрд євро від Євросоюзу на покриття дефіциту бюджету. Італійська «Avvenire» нагадує, що італійський парламент вісім місяців не обговорював ситуацію в Україні, однак тиск Києва і Брюсселя на Рим посилюється з кожним днем. За словами італійських журналістів, прохання Президента України В. Зеленського до італійського уряду вже давно зрозуміле: військова допомога потрібна. Як результат, міністр оборони Італії Г. Крозетто за повної підтримки очільниці уряду Італії Д. Мелоні заявив, що якщо ситуація в Україні не зміниться, то Італія, ймовірно, до кінця 2022 року направить нашій державі шосту партію військової допомоги.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім у ЗМІ Угорщини («Magyar Nemzet», «Nepszava»), Сербії («Политика») та Польщі («Rzeczpospolita»).

Угорська «Nepszava» наводить досить різку заяву Комітету із закордонних справ парламенту Угорщини, в якій засуджується демонтаж скульптури турула в Мукачеві, акцію, за їхніми словами, «спрямовану на залякування закарпатських угорців, знищення культурної спадщини та отруєння угорсько-українських відносин». Комітет зазначив, що виступає за суверенітет України та її територіальну цілісність, відчуває біль страждань, спричинених військовою агресією Росії, але наголошує, що «війна не може бути приводом для обмеження прав закарпатських угорців». Цю тему підхоплює угорська «Magyar Nemzet», яка у демонтажі скульптури турула в Мукачеві бачить провину безпосередньо українського політика В. Балогі. Зазначається, що останній мав справу не з конкретною реальністю, «а з футбольним шарфом В. Орбана». В угорській пресі досить часто критикуються антиросійські санкції,

запроваджені Європейським Союзом. Так, «Magyar Nemzet» цитує речницю уряду Угорщини А. Сенткірالی, яка заявила, що «невипадково уряд Угорщини з самого початку виступає за мир, адже безглузді санкції проти росії за агресію проти України не виправдовують надій Брюсселя». Представниця угорського уряду також нагадала про обіцянку Брюсселя, що санкції не поширюватимуться на енергоносії. Речниця назвала санкції проти росії «невдалими». В іншій статті видання угорський журналіст О. Гайдич різко критикує санкційну політику ЄС стосовно росії, наголошуючи, що ЄС «вливає гроші до неблагополучних українських державних фінансів і хоче загнати профспілку в борги на мільярди євро». «Magyar Nemzet» інформує читачів про те, що уряд Угорщини просить громадян висловити свою думку з приводу санкцій ЄС проти росії за вторгнення в Україну та заповнити національний опитувальник. За словами міністра фінансів Угорщини М. Варги, таким чином Кабінет міністрів зможе більш рішуче та обґрунтовано сперечатися в Брюсселі. Колумністка сербського видання «Политика» В. Аранджелович критикує І. Страднер – одну з провідних світових експерток з російської дезінформації, радницю Центру чесних медіа «Varish» при Фонді захисту демократій. Критиці піддано усміхнене фото, яким І. Страднер відзначила «руйнування Кримського мосту». Авторка називає І. Страднер «іноземною найманкою», яка отримала американську мрію, слідуючи визначеним шляхом – через засудження Сербії та ненависної у світі росії. Польська «Rzeczpospolita» пише про те, що віцеспікер Сейму та співголова коаліції лівих політичних партій В. Чажасті, коментуючи призначення колишнього Посла України в Берліні А. Мельника заступником міністра закордонних справ України, заявив, що це «нерозумний жест». Політик, серед іншого, зазначив, що А. Мельник «виправдовував волинський злочин і має пояснити українській владі як це сприймають у Польщі». За словами віцеспікера, із 24 лютого поляки звикли до того, що через Польщу йде допомога Україні, а «Україна повинна робити те, що ми вважаємо за потрібне». «Якщо це зіпсує відносини після прихистку мільйона дітей на території Польщі, загибелі тисяч українців, то це не далекоглядно», – підкреслив В. Чажасті.

Незважаючи на широко висвітлені критичні повідомлення, аналіз статей і повідомлень зарубіжних інтернет видань за листопад 2022 року свідчить про їх здебільшого нейтральний та позитивний контекст. Оглядачі світових ЗМІ, дописувачі

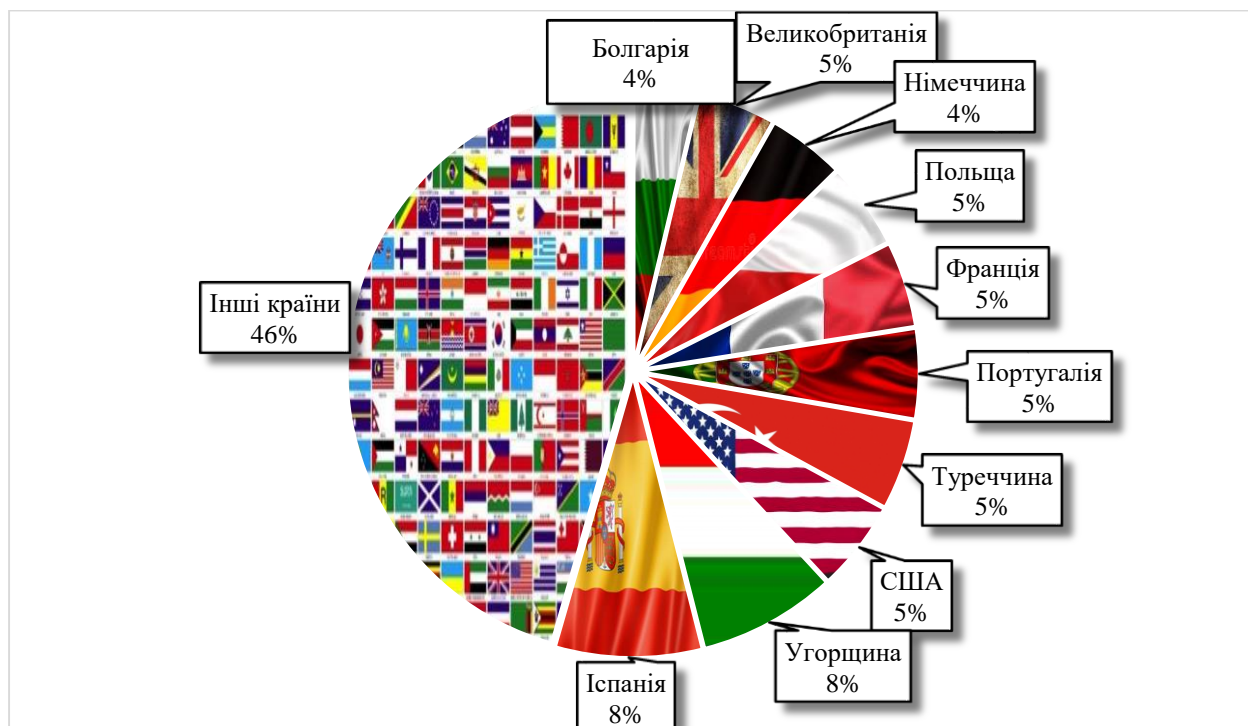
та експерти, чиї думки наведені в огляді, загалом позитивно сприймають Україну. Вони не ставлять під сумнів право українців захищати власну свободу та державний суверенітет. Найбільше занепокоєння зарубіжних ЗМІ викликають повідомлення про негативні наслідки війни для світової економіки, а також воєнні злочини росіян, які стають все більш явними після звільнення раніше окупованих територій України.

ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–30 листопада 2022 року)

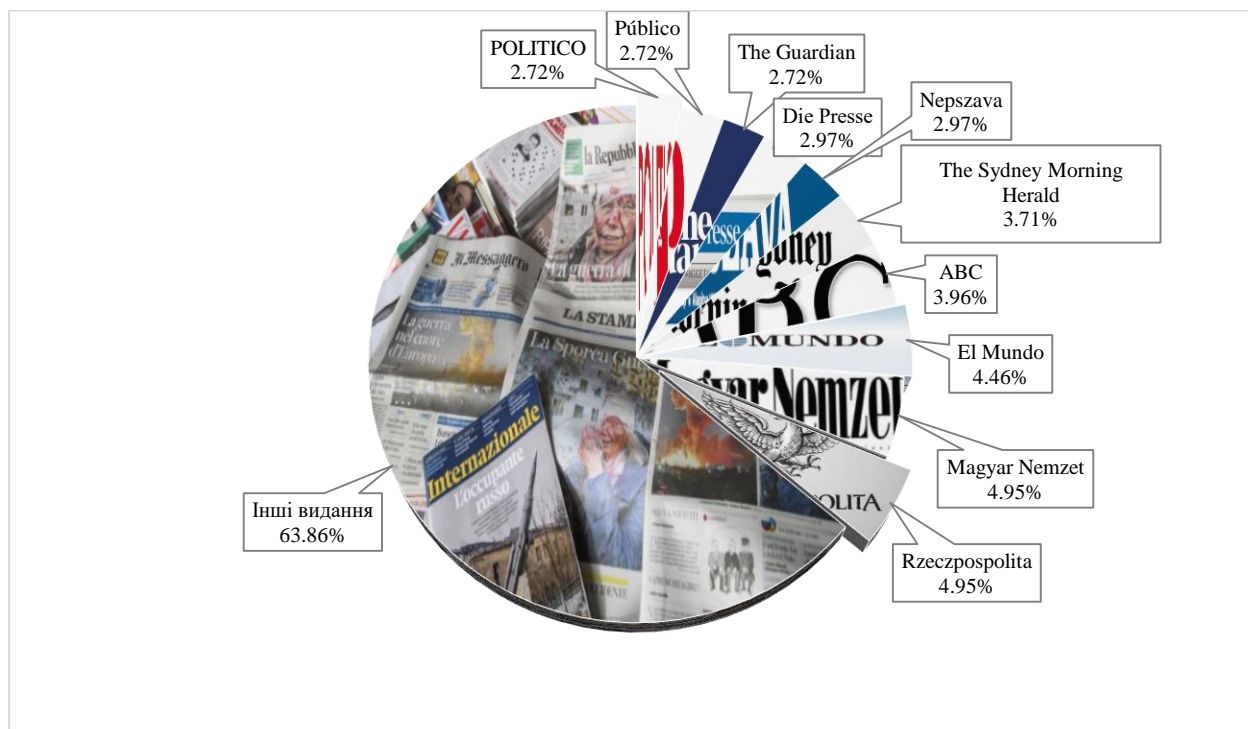
Федорчук А. Г., наук. співроб.

відділу формування інформаційних ресурсів Фонду Президентів України

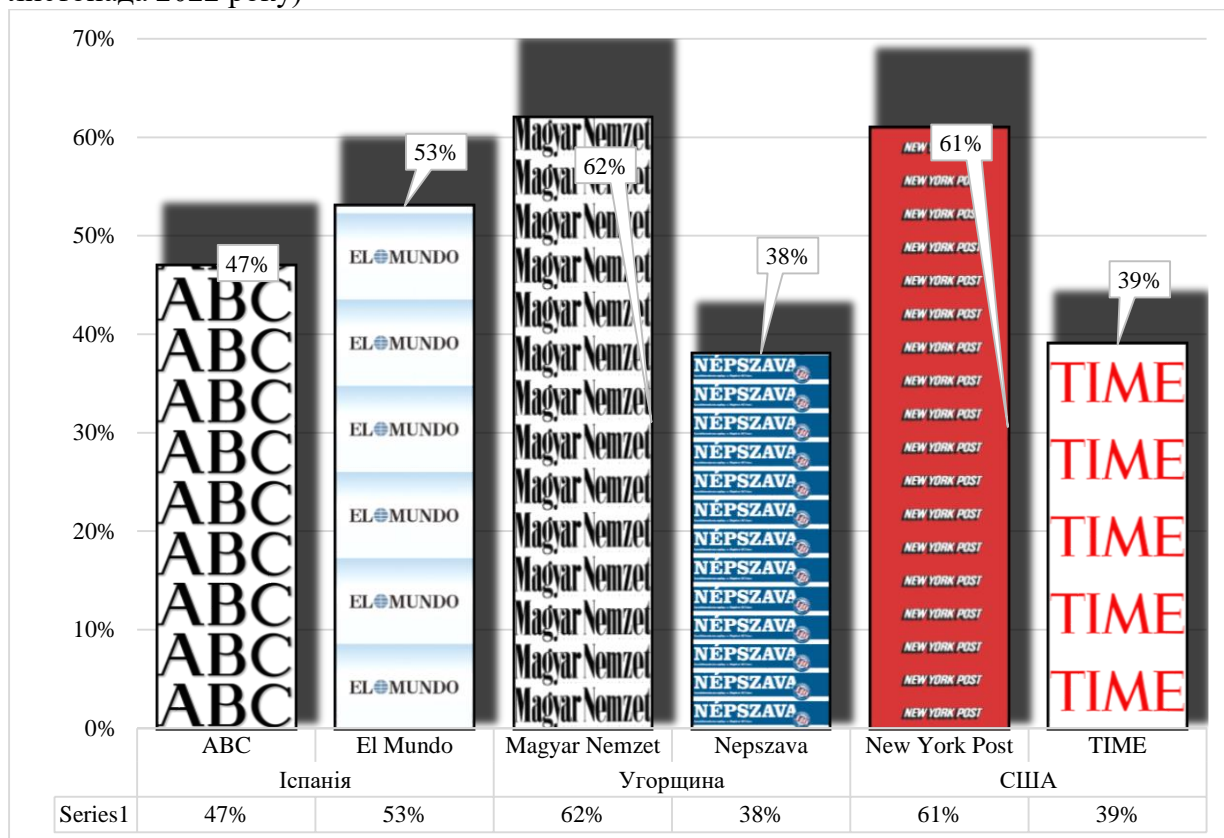
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1–30 листопада 2022 року)

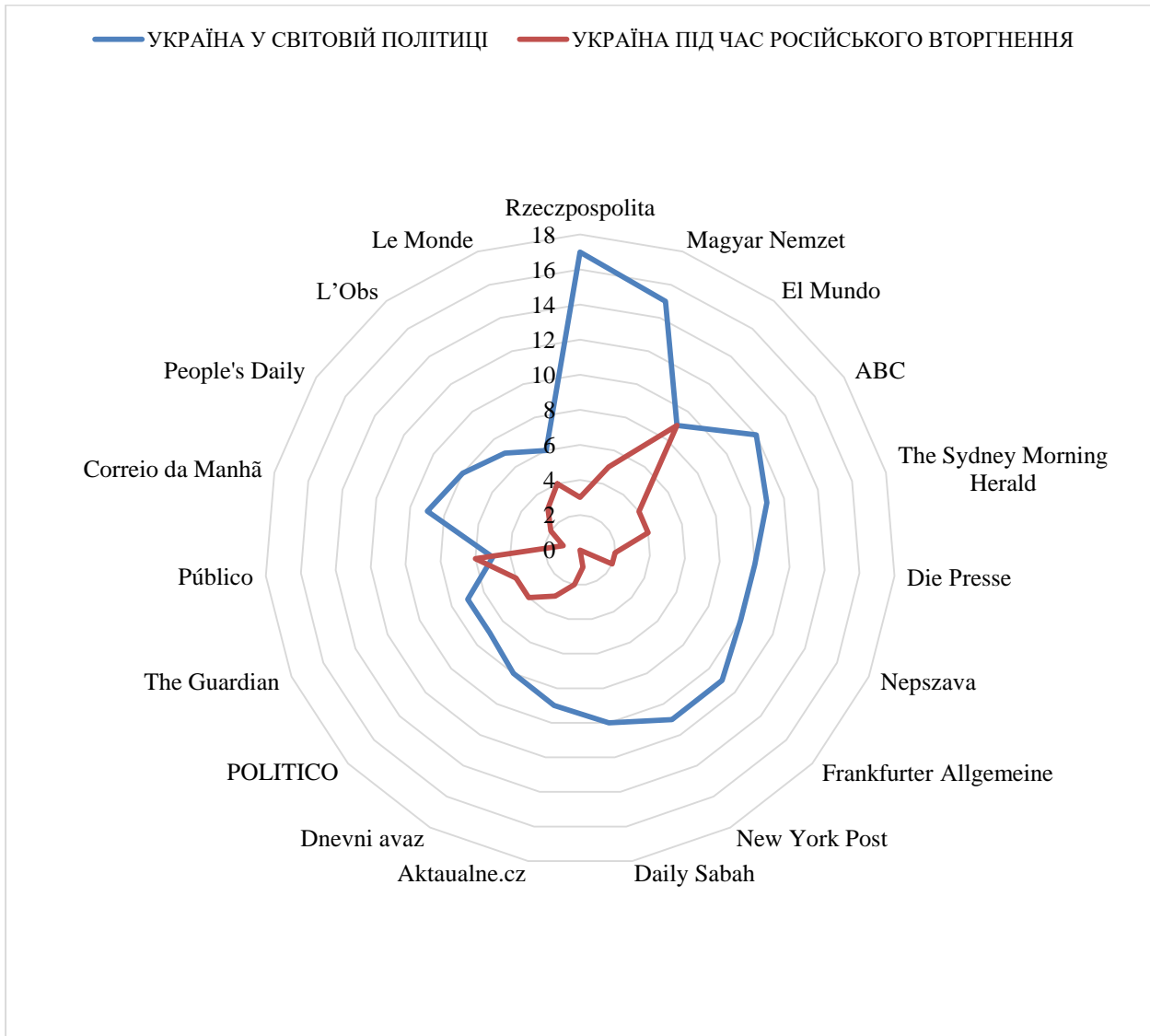
Діаграма 2. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1–30 листопада 2022 року)

Діаграма 3. Доля найбільш активних видань найбільш активних країн світу у висвітленні України (за період 1–30 листопада 2022 року)

Діаграма 4. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1–30 листопада 2022 року)

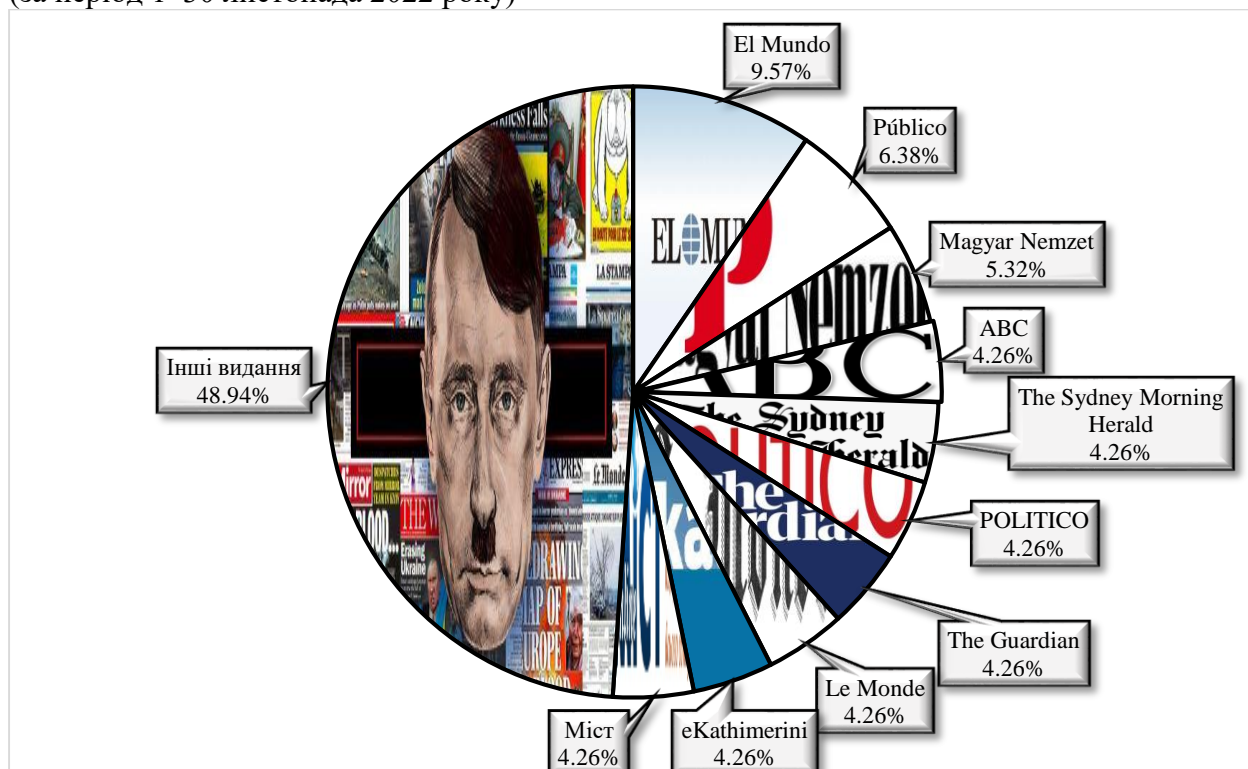

Діаграма 5. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1–30 листопада 2022 року)

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

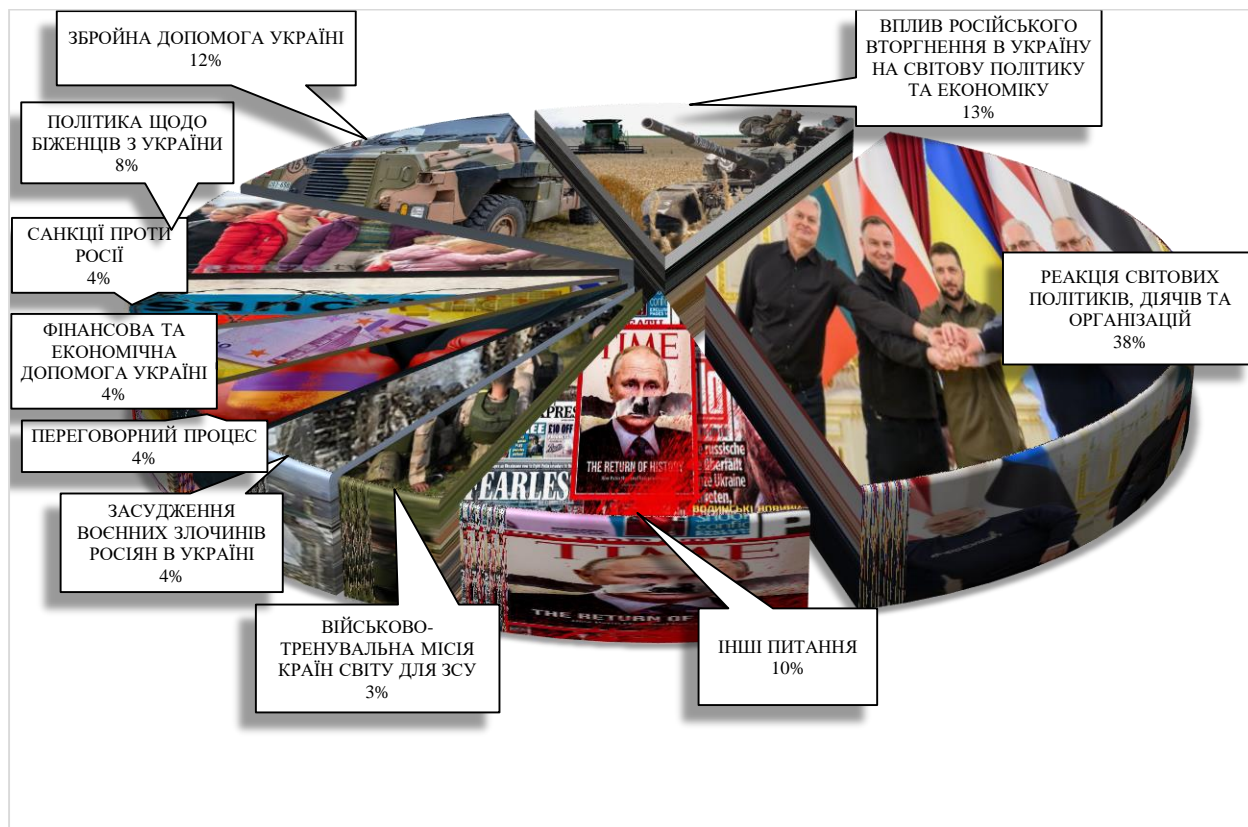

Діаграма 6. Російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1–30 листопада 2022 року)

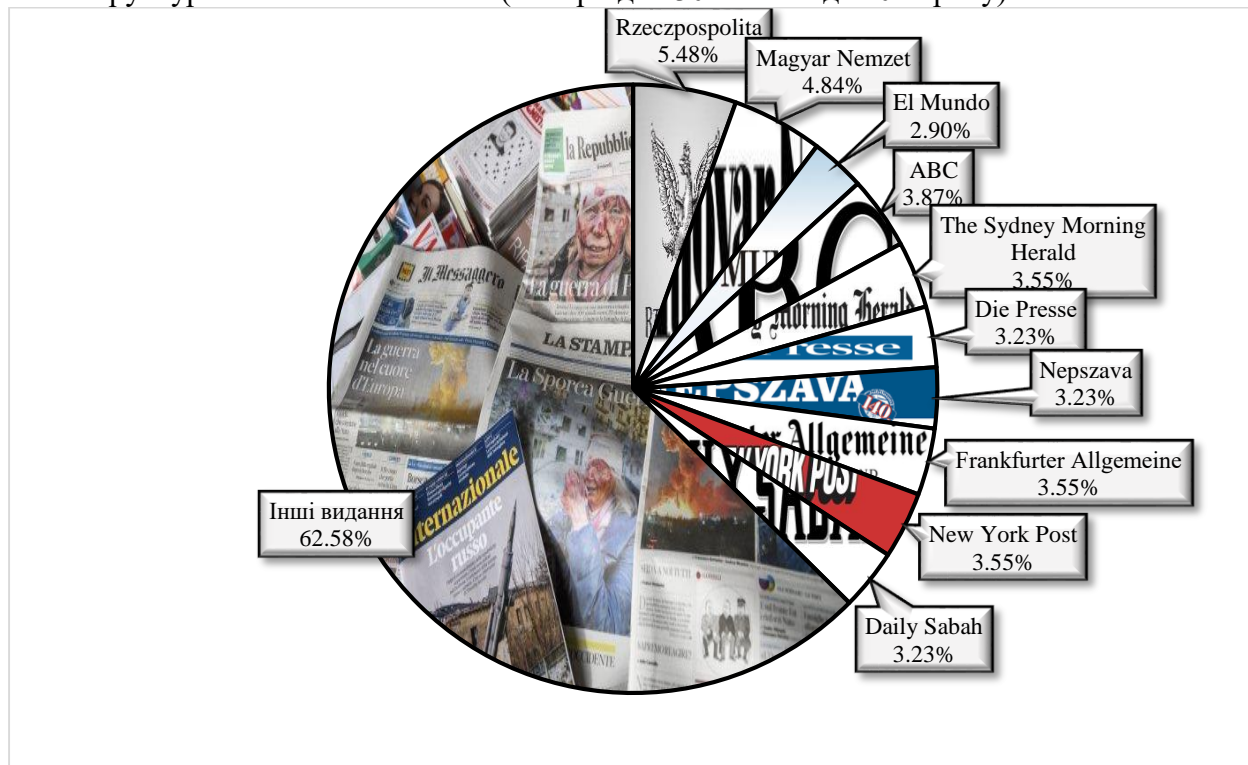

Діаграма 7. Російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1–30 листопада 2022 року)

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

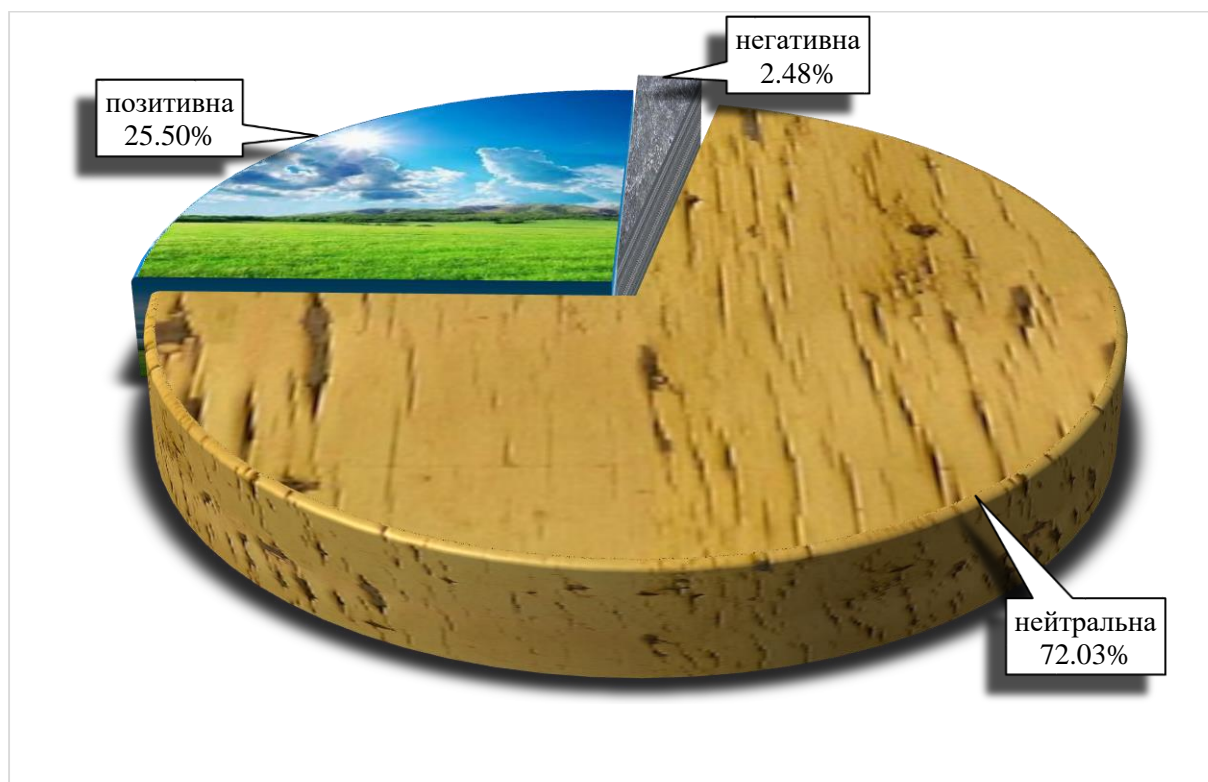

Діаграма 8. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1–30 листопада 2022 року)

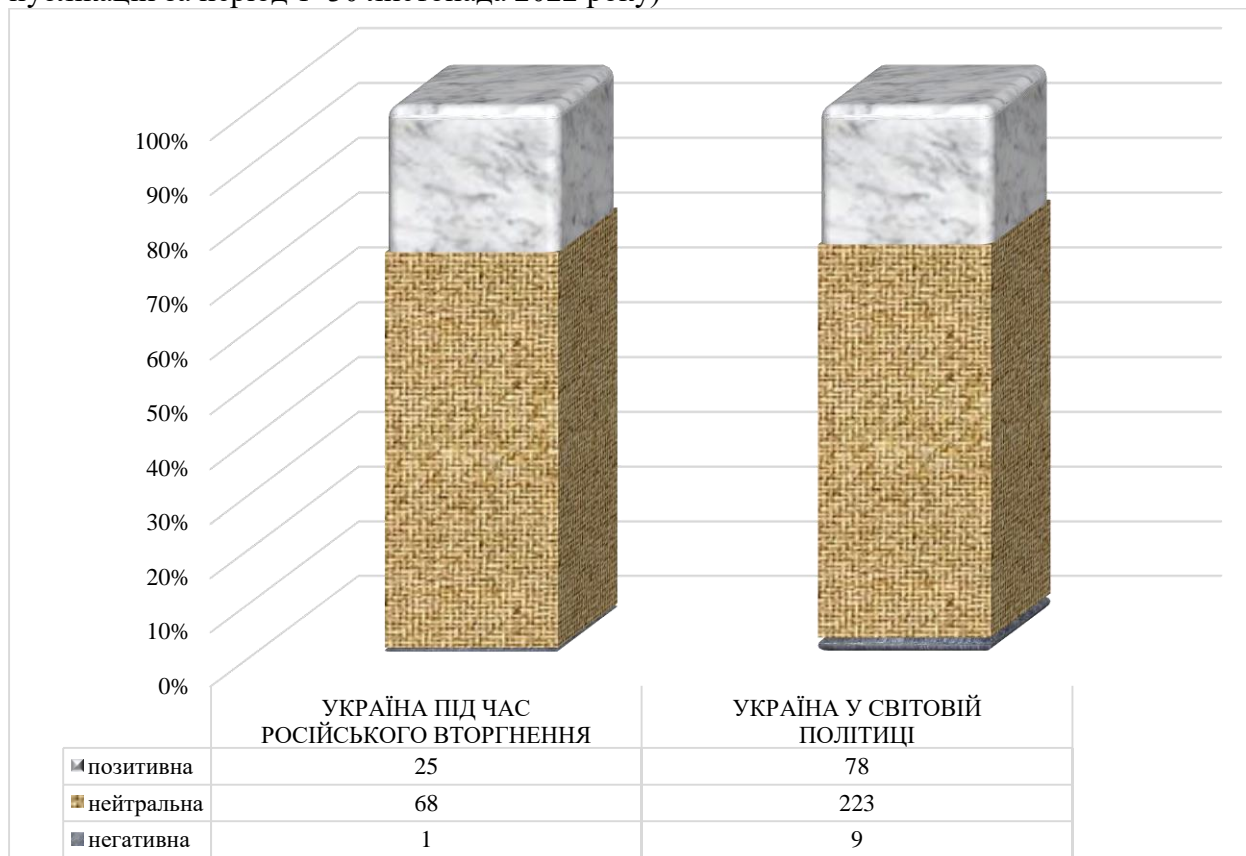

Діаграма 9. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1–30 листопада 2022 року)

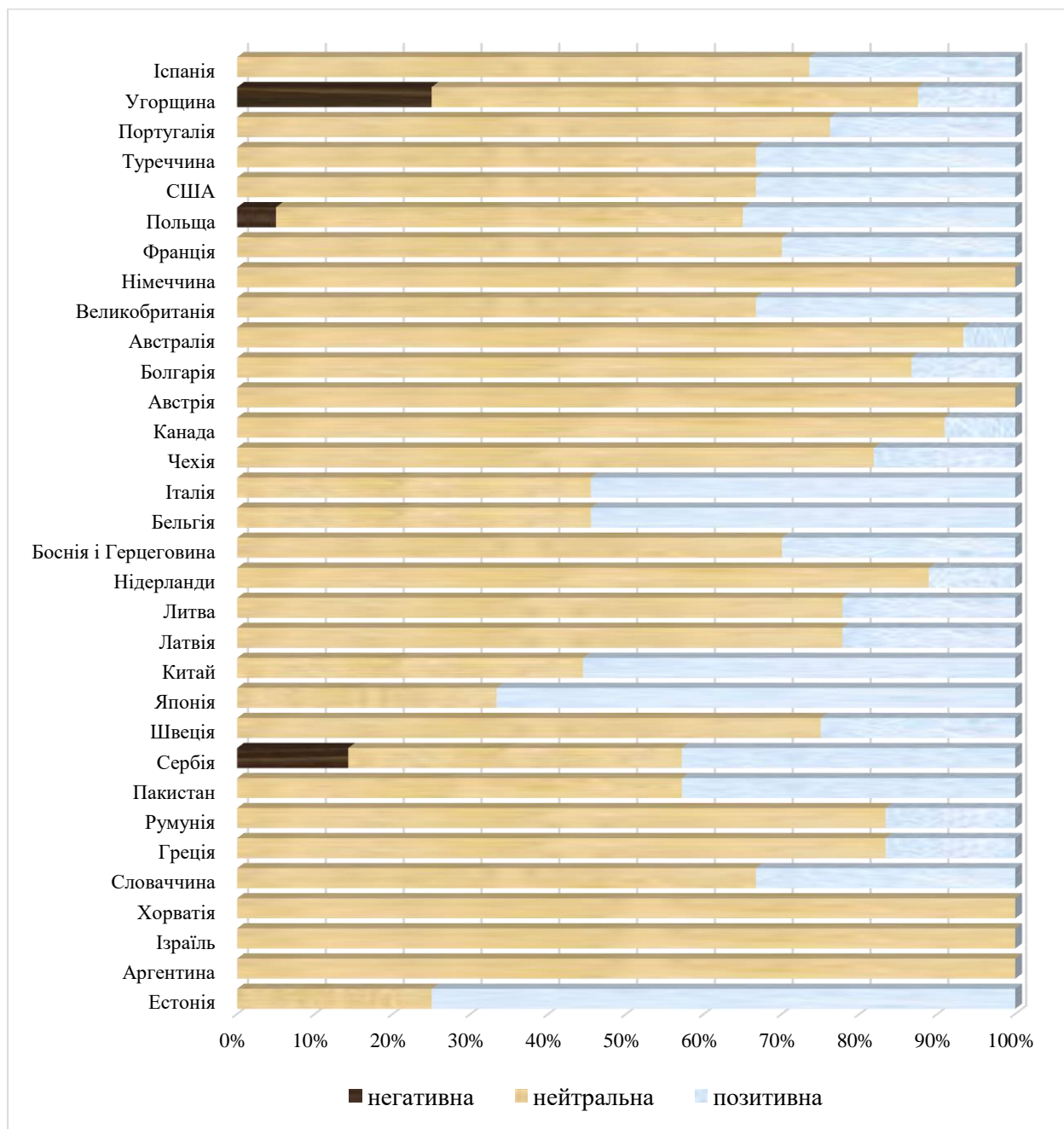
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Діаграма 10. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1–30 листопада 2022 року)

Діаграма 11. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1–30 листопада 2022 року)

Діаграма 12. Розподіл тональності публікацій про Україну в ресурсах окремих країн, відсортованих за загальною кількістю публікацій (питома вага публікацій за період 1–30 листопада 2022 року)

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ

Calero, Angie. Zelenski pide ayuda a España para reconstruir Ucrania [В. Зеленський просить Іспанію про допомогу у відбудові України] / Á. Calero // ABC. – Madrid, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/albares-llega-kiev-entrega-ambulancias-20221102084250-nt.html>.

Міністр закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес провів у Києві зустріч з Президентом України Володимиром Зеленським. Наприкінці зустрічі український лідер подякував Іспанії за підтримку в прийомі українців та доставку військової та гуманітарної допомоги. Він особливо подякував за пожертвування 30 машин швидкої допомоги, наданих Іспанією, і 14 генераторів, які зараз так необхідні через проблеми, спричинені відсутністю енергопостачання.

Pina, Marina. Zelenski agradece a Albares el «apoyo militar y humanitario» de España y le pide «ayuda para la reconstrucción» [В. Зеленський подякував Х. М. Альбаресу за «військову та гуманітарну підтримку» з боку Іспанії та просить «допомоги у відбудові»] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/02/6362209ce4d4d8ec598b45da.html>.

Міністр закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес здійснив офіційний візит до Києва, який завершився зустріччю, під час якої Президент України Володимир Зеленський попросив допомоги у відбудові країни. Це вже другий візит члена уряду Іспанії до Києва після того, як голова уряду Педро Санчес відвідав країну в квітні минулого року. Х. М. Альбарес оголосив про масштабну поставку зброї та професіоналів для розслідування військових злочинів, зокрема передав 30 машин швидкої допомоги від уряду Іспанії та віддав данину пам'яті загиблим у війні.

Fendrych, Martin. Fialova cesta do Kyjeva ukázala, že Česko není malá země. Doma to ale vláda neumí [Поїздка Фіали до Києва показала, що Чехія не маленька країна. Але уряд не може зробити це вдома] / M. Fendrych // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://nazory.aktualne.cz/komentare/cesta-fialy-do-kyjeva-ukazala-ze-cesko-neni-mala-zeme/r~032d461c59cf11edba63ac1f6b220ee8/>.

На думку чеського журналіста і публіциста М. Фендрича, друга поїздка прем'єр-міністра Чехії П. Фіали до Києва була значною, цінною і, якщо уряд П. Фіали і має велику підтримку своїх виборців у чомусь, то це у допомозі Україні. За словами автора, підтримка України різко контрастує з тим, що частина уряду продовжує захоплюватися угорським лідером В. Орбаном, котрий і сьогодні веде переговори з путіним. М. Фендрич наголосив, що в Києві П. Фіала говорив про те, що Україні потрібна чітка перспектива вступу до НАТО та Євросоюзу.

Greek president, defense minister in Kyiv for talks with counterparts [Президентка та міністр оборони Греції прибули до Києва для переговорів з колегами] // eKathimerini.

– **Athena, 2022.** – **03.11.** – **Режим доступу :**
<https://www.ekathimerini.com/news/1197066/greek-president-defense-minister-in-kyiv-for-talks-with-counterparts/>.

Президентка Греції Катерина Сакелларопулу та міністр національної оборони Ніколаос Панайотопулос 3 листопада прибули до української столиці. У Києві заплановані переговори делегації Греції із Президентом України В. Зеленським та міністром оборони О. Резніковим. Греція почала постачати Україні бойові машини піхоти БМП-1 в рамках «кругового обміну» з Німеччиною, яка постачає Афінам загалом 40 БМП Marder.

Dohnalová, Anna. Lipavský: Vztahy s Ruskem jsou na bodu nula, ale čas vyhostit velvyslance nepřišel [Ліпавський: Відносини з росією на нулі, але час висилати посла не настав] / A. Dohnalová // Aktualne.cz. – Praha, 2022. – 07.11. – Режим доступу :
<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/lipavsky-rozhovor-ukrajina/r~22f046725c2011edba5b0cc47ab5f122/>.

Міністр закордонних справ Чехії Я. Ліпавський описав для видання своє враження від спільного засідання урядів України та Чехії у Києві під час його офіційного візита в Україну. Йому запам'яталась сердечна атмосфера під час офіційних переговорів, а ще «затемнений Київ». Міністр розповів, що переговори показали, що обидві сторони мають ширий інтерес до співпраці та поглиблення стосунків, а також широко обговорювалося питання участі Чехії у відновленні України після війни.

Tondo, Lorenzo. Rishi Sunak meets Volodymyr Zelenskiy in surprise visit to Ukraine [Ріші Сунак зустрівся з Володимиром Зеленським під час неоголошеного візиту до України] / L. Tondo // The Guardian. – London, 2022. – 19.11. – Режим доступу :
<https://www.theguardian.com/politics/2022/nov/19/rishi-sunak-meets-volodymyr-zelenskiy-in-surprise-visit-to-ukraine>.

Прем'єр-міністр Великої Британії Р. Сунак 19 листопада здійснив неоголошений візит до столиці України для переговорів із Президентом України В. Зеленським, який назвав дві країни «найсильнішими союзниками». В. Зеленський опублікував відео зустрічі в Києві та зазначив, що «ми обговорили найважливіші питання як для наших країн, так і для глобальної безпеки». Р. Сунак прагне запевнити лідерів України, що під його керівництвом позиція не зміниться, хоча коли він був главою казначейства Великобританії під керівництвом Б. Джонсона, його вважали стійким до вимог збільшити витрати на оборону.

UK will support Kyiv 'until Ukraine has won': Sunak [Велика Британія підтримуватиме Київ, «доки Україна не переможе»: Р. Сунак] // The News. – Islamabad, 2022. – 20.11. – Режим доступу :
<https://www.thenews.com.pk/print/1011811-uk-will-support-kyiv-until-ukraine-has-won-sunak>.

Прем'єр-міністр Великої Британії Р. Сунак 19 листопада відвідав Київ з офіційним візитом. Р. Сунак на пресконференції з Президентом України В. Зеленським у Києві пообіцяв, що його країна буде підтримувати Київ, «доки Україна

не переможе», оголосивши про новий пакет протиповітряної оборони вартістю 50 млн фунтів стерлінгів (60 млн дол.). Пакет включає «120 авіаційних знарядь, радіолокаційне обладнання та обладнання для боротьби з дронами». Україна попросила більше систем ППО, оскільки росія руйнує її енергетичну інфраструктуру.

James Cleverly visits Kyiv to reaffirm UK support for Ukraine – video [Джеймс Клеверлі відвідав Київ, щоб підтвердити підтримку Великобританією України – відео] // **The Guardian**. – London, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/video/2022/nov/25/james-cleverly-kyiv-uk-support-ukraine-video>.

Міністр закордонних справ Великої Британії Джеймс Клеверлі вперше відвідав Київ, щоб зустрітися з українським керівництвом і пообіцяв підтримку Великої Британії стільки, скільки буде потрібно, щоб перемогти жорстокі спроби росії зламати рішучість країни. Під час свого першого візиту в Україну з моменту призначення, Д. Клеверлі зустрівся з Президентом України В. Зеленським і міністром закордонних справ Д. Кулебою. Керівник МЗС також анонсував новий пакет допомоги від Британії. Він включає 24 машини швидкої допомоги та 11 автомобілів екстреної допомоги, включаючи 6 броньованих варіантів. Три мільйони фунтів Лондон виділить на відновлення інфраструктури України, зокрема шкіл і притулків, які були зруйновані після початку війни.

Аль-Ахмед, Оля. Эксперти от МААЕ са пристигнали на всички украински АЕЦ [Експерти МАГАТЕ прибули на всі українські АЕС] / О. Аль-Ахмед // **Факти**. – София, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/733738-eksperti-ot-maae-sa-pristignali-na-vsichki-ukrainski-aec>.

Генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Р. Гроссі заявив, що експерти агенції прибули на всі АЕС України для підтримки та допомоги персоналу. Це відбулося після того, як Україна звернулася до МАГАТЕ з проханням надати, як це було з Запорізькою АЕС, підтримку та допомогу на місцях – на Рівненській, Хмельницькій, Південноукраїнській та Чорнобильській АЕС.

Novák Katalin: Feleségként és háromgyermekes anyaként elborzaszt, ami a szomszédságunkban történik [Каталін Новак: Як дружина та мати трьох дітей я з жахом дивлюся на те, що відбувається в Україні] // **Nepszava**. – Budapest, 2022. – 26.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3176939_novak-katalin-ukrajna-haboru-oroszorszag-latogatas.

На запрошення Президента України В. Зеленського в Києві побувала президентка Угорщини К. Новак для участі у програмі «Зерно з України» («Grain from Ukraine»). Гуманітарна програма, запущена до 90-а річчя Голодомору, створює основу для транспортування українських продуктів харчування до країн Африки та Азії, які найбільше постраждали від голоду. К. Новак повідомила, що Угорщина фінансує транспортування 10 тис. тонн зерна до Африки на суму 3,5 млн дол. Президентка Угорщини засудила президента-диктатора рф за кровопролитну війну в Україні й підкреслила, що відповідальність його очевидна.

Novák Katalin meggyújtotta Beregszász adventi gyertyáját [К. Новак запалила адвентну свічку в місті Берегове] // *Magyar Nemzet.* – Budapest, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/novak-katalin-meggyujtotta-beregszasz-adventi-gyertyajat>.

Глава угорської держави К. Новак взяла участь у гуманітарному заході «Зерно з України» в Києві, а також відвідала Закарпаття, зокрема у місті Берегове К. Новак побувала у церкві, взяла участь у відкритті школи в селі Чепа, спілкувалася з місцевими мешканцями. Також президентка зустрілася з головою Закарпатської ОВА Віктором Микитою.

Az ukrán sovinszta politikus Magyarország összes emlékét eltörölné Kárpátalján [Український політик-шовіністичний діяч зітре всі спогади про Угорщину на Закарпатті] // *Magyar Nemzet.* – Budapest, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/az-ukran-sovinszta-politikus-magyarország-összes-emleket-eltorolne-karpataljan>.

Президентка Угорщини Каталін Новак прибула в Україну на запрошення Президента України Володимира Зеленського, і, судячи з одного з фото, яке вона опублікувала на своїй сторінці в соцмережі, вона стоїть між В. Зеленським і прем'єр-міністром Польщі М. Моравецьким. Главу держави запросили до участі у програмі «Зерно з України». Гуманітарна програма, запущена до 90-а річчя Голодомору, створює основу для транспортування українських продуктів харчування до країн Африки та Азії, які найбільше постраждали від голоду. Автор пише, що, між тим, представник України Віктор Балога мав справу не з конкретною реальністю, з самою допомогою, а з футбольним шарфом Віктора Орбана. Видання пише, що за словами В. Балоги, «усі символи та дух Великої Угорщини мають бути знищені, назвавши угорців «маленькими виродками» та фашистами.

Novák Katalin videóban üzent az öt bíráló fideszeseknek, összefoglalta az ukrajnai útját [Каталін Новак відправила відеозвернення Фідес, яка критикує її, підбивши підсумки своєї поїздки в Україну] // *Nepszava.* – Budapest, 2022. – 28.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3177099_novak-katalin-ukrajna-kijev-latogatas-volodimir-zelenszki-gabona-remeny-beke.

На запрошення Президента України В. Зеленського в Києві побувала президентка Угорщини К. Новак. Після закінчення візиту у відеозверненні К. Новак надіслала послання прихильникам угорської проросійської політичної партії «Фідес», які розкритикували її за поїздку до Києва та Закарпаття. Вона наголосила, що як для президента сусідньої з Україною країни «мир і стабільність» мають для неї принципове значення, а забезпечення ланцюжка постачання продовольства є не лише питанням вільної торгівлі чи безпеки, але також може бути питанням «життя чи смерті».

G. Landsbergis po susitikimo su V. Zelenskiu: parama Ukrainai padės greičiau laimėti karą [Г. Ландсбергіс після зустрічі з В. Зеленським: підтримка України допоможе

швидше виграти війну] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/29/news/g-landsbergis-po-susitikimo-su-v-zelenskiu-parama-ukrainai-pades-greiciau-laimeti-kara-25325173>.

Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс разом із колегами з країн Балтії та Північної Європи зустрівся з Президентом України В. Зеленським у Києві. За словами Г. Ландсбергіса, лідери України подякували Литві та її народу за лідерство в зборі підтримки для України та закликали європейські країни «не знижувати темпи підтримки». Як повідомляє МЗС, у розмові з міністрами семи європейських країн Президент України зазначив, що для перемоги України життєво важливо забезпечити безперебійне постачання важкого озброєння, особливо танків. Після зустрічі Г. Ландсбергіс застеріг, що прихильники України не повинні забувати про те, що Україна має перемогти у боротьбі з росією, і цьому допоможе надана їй військова підтримка, а постачання танків, систем протиповітряної оборони та інше важке озброєння прискорить перемогу України.

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ

Grynszpan, Emmanuel. Guerre en Ukraine: pour la première fois, Kiev a utilisé des drones-suicides navals contre la flotte russe en Crimée [Київ вперше застосував морські безпілотники-смертники проти російського флоту в Криму] / E. Grynszpan // Le Monde. – Paris, 2022. – 03.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/03/ukraine-pour-la-premiere-fois-depuis-le-debut-de-la-guerre-kiev-utilise-des-drones-navals-suicides-contre-la-flotte-russe-en-crimee_6148284_3210.html.

Нечисленні українські військово-морські сили Збройних сил України викликали сенсацію, завдавши удару по російському супротивнику в порту Севастополя під час безпрецедентної операції, контури якої досі маловідомі. Від шести до восьми морських надводних безпілотників-смертників атакували судна Чорноморського флоту, що базуються в Севастополі у Криму. Ця атака насиченої російської оборони координувалася жменькою повітряних безпілотників. Кілька відео, знятих з безпілотників і опублікованих українцями, а також відео вибухів, знятих російськими камерами спостереження, дають уявлення про те, що сталося. Напад, який стався за 300 км від узбережжя під контролем України, стався одночасно і біля порту Севастополя, де патрулювали російські судна.

Клен, Євген. Зміна ситуації на полі бою змушує приймати нові рішення / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/vijsko/zmina-sytuatsiji-na-poli-bovu-zmushuje-pryjmaty-novi-rishennya/>.

За словами Головнокомандувача Збройних сил України Валерія Залужного, перемога дається Україні дуже важко, за неї доводиться платити життями своїх найкращих воїнів. В. Залужний наголосив, що росіяни не можуть протистояти потужному натиску українців, тому влаштовують терористичні акти серед мирного населення – запускають ракети, підривають житлові будинки, нищать мости, котельні та теплоелектростанції.

Dans le nord de l'Ukraine, la crainte d'une nouvelle attaque depuis le Bélarus [На півночі України побоюються нової атаки з Білорусі] // L'Obs. – Paris, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221105.AFP5190/dans-le-nord-de-l-ukraine-la-crainte-d-une-nouvelle-attaque-depuis-le-belarus.html>.

Репортаж з міста Городня в чернігівському прикордонні, що за 5 км від кордону з Білоруссю та росією. Українські прикордонники демонструють англо-шведську протитанкову ракетну установку NLAW і говорять, що їх першочергове завдання – запобігти новому вторгненню росії. Білорусь в жовтні оголосила про розгортання на своїй території нових об'єднаних з росією сил чисельністю до 9 тис. російських солдатів і близько 170 танків, що створює загрозу вторгнення російських сил з Білорусі.

Kalmus, Teet. Teet Kalmus: venelased ei saa isegi taanduda, ilma et raskeid kaotusi kannataks [Тіт Калмус: росіяни не можуть навіть відступити без великих втрат] / T. Kalmus // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120094574/sojaraport-teet-kalmus-venelased-ei-saa-isegi-taanduda-ilma-et-raskeid-kaotusi-kannataks>.

Естонський військовий експерт Т. Калмус зазначає, що не міг уявити, що російських мобілізованих без військової підготовки будуть використовувати як гарматне м'ясо у війні в Україні, проте саме так і відбувається. Експерт підкреслює, що не варто дивуватися подіям під містом Сватове, куди російське командування на передову відправило мобілізованих, які не проходили військову підготовку. ЗСУ свідомо відступили, а коли російські військові зайняли позиції, по їхніх позиціях послідував потужний обстріл з реактивних систем залпового вогню, артилерії та мінометів, після якого з 580 вояків до Сватова повернулося менше 20.

Клен, Євген. Морозна погода не змінить характеру бойових дій / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/vijsko/morozna-pohoda-ne-zminyt-harakteru-bojovyh-dij/>.

Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України К. Буданов вважає, що війна з рф має закінчитися до літа наступного року. Він також прогнозує, що до кінця цього року ЗСУ значно просунуться вперед. Свій прогноз щодо розвитку ситуації на фронті дав президент «The Jamestown Foundation» Гленн Говард, який зазначив, що якщо ЗСУ звільнять Херсон, то це стане третім поворотним пунктом у війні. Військовий аналітик, полковник Петро Черник розповів, як бойові дії зміняться з приходом зими. За його словами, є два типи можливих бойових дій узимку: коли морози і коли м'яка зима. Він вважає, що деокупація Херсону та Нової Каховки стане потужним ударом для путіна.

Beaumont, Peter. Russian troops ordered to retreat from Kherson in face of Ukrainian advance [Перед українським наступом російські війська віддали наказ відступати з Херсона] / P. Beaumont // The Guardian. – London, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/09/russians-destroy-dnieper-bridges-to-slow-ukraine-advance-on-kherson>.

9 листопада російські військові заявили, що залишають окупований ними Херсон. На думку українських експертів, це може бути хитрість, щоб заманити війська країни в смертельну пастку, адже вимушений відхід із міста Херсона ознаменував би одну з найгірших невдач росії у 8-и місячній війні. Радник Президента України М. Подоляк наголосив, що спроби повернути місто ще не завершені, однак доки над Херсоном не майорить український прапор, говорити про відступ росії «немає сенсу». Повернення Херсона може дозволити Україні повернути втрачені території в Запорізькій області та інших південних областях, включаючи Крим, який росія незаконно анексувала в 2014 р.

росіяни заманюють ЗСУ в Херсон // Міст. – Торонто, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/vijsko/rosivany-zamanuyut-zsu-v-herсон/>.

Звільнення Херсону з-під окупації може стати переламним моментом російсько-української війни. Однак ЗСУ не квапляться штурмувати місто, адже пріоритет – збереження життя українських воїнів. Українські військові та експерти підозрюють, що окупанти лише імітують відступ. Армія рф вивозить вкрадені речі, але паралельно готує Херсон до вуличних боїв, мінує об'єкти критичної інфраструктури.

Petković, Antonija. Analiza ruskog povlačenja: Nekima je to najveći poraz nakon pada SSSR-a, a drugima je zamka [Аналіз російського відступу: для одних це найбільша поразка після розпаду СРСР, а для інших – пастка] / A. Petković // Vecernji list. – Zagreb, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/analiza-ruskog-povlacenja-nekima-je-to-najveci-poraz-nakon-pada-sssr-a-a-drugima-je-zamka-1632375>.

російський план передбачає відмову від тисяч квадратних кілометрів Херсонської області, які були під їхньою окупацією з перших днів вторгнення та офіційно оголошені їхньою територією п'ять тижнів тому. Наразі невідомо, як Україна відреагує на відступ росії. Українські сили на південному фронті виснажені, а територія перед ними, ймовірно, замінована, і переслідування російських сил пролило б більше крові, як і будь-які бої в густонаселених районах таких, як Херсон. За словами Президента України В. Зеленського, ЗСУ «діятиме дуже обережно, без емоцій, без зайвого ризику».

Rosado, Benjamín G. Paramilitares rusos contra civiles ucranianos: así lucha Mozart contra Wagner [російські воєнізовані формування проти українських мирних жителів: так Моцарт бореться з Вагнером] / B. G. Rosado // El Mundo. – Madrid, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/lectura/2022/11/11/636bf29ffdddf199e8b4580.html>.

Вагнер і Моцарт ніколи не могли собі уявити, що в кінцевому підсумку вони запозичать свої імена двом парамілітарним групам, які беруть участь у війні в Україні. З одного боку, ПВК Вагнера – російські найманці, які прийшли на чужу землю вбивати і скоювати воєнні злочини. З іншого боку, американська «Група Моцарта» (Mozart Group) – приватна військова компанія, яка діє в Україні під час російського вторгнення і допомагає Збройним силам України.

Rajevs: Hersonas zaudēšana ir plauka Putina režīmam par to, ka nespēja noturēt teritoriju [Раєвс: Втрата Херсона – це ляпас путінському режиму за те, що він не зміг утримати територію] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/396836-rajevs-hersonas-zaudesana-ir-plauka-putina-rezimam-par-to-ka-nespeja-noturet-teritoriju.htm>.

Депутат Сейму Латвії та військовий аналітик І. Раєвс вважає, що втрата міста Херсон є ударом по режиму президента росії путіна, але українська армія щоб атакувати російські сили на іншому березі наразі не має можливості переправитися через Дніпро. Для такої складної операції, за словами військового аналітика, необхідна тотальна перевага в артилерії, ракетах та авіації. Він вважає, що швидкий перехід через річку і створення плацдарму – це марні надії і нічого подібного не буде, а бойові дії будуть «заморожені» на тривалий час.

Kazimierzuk, Agnieszka. Zginął Polak z Międzynarodowego Legionu Obrony Terytorialnej Ukrainy [Загинув поляк з Інтернаціонального легіону територіальної оборони України] / A. Kazimierzuk // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art37398921-zginal-polak-z-miedzynarodowego-legionu-obrony-terytorialnej-ukrainy>.

На кордоні Харківської та Луганської областей загинув польський волонтер, житель Гданська, ще один поляк отримав поранення. Загиблий поляк був у розвідувальній групі, яка натрапила на російський танк під час наступу. Загалом це третій поляк, який загинув на російсько-українській війні. Наразі поранено також троє поляків.

Vlad, Andreea. Exclusiv. Capcana de la Herson: sunt captivi rușii? Col. Păcuraru: Ucrainenii pregătesc o lovitură [Ексклюзив. Херсонська пастка: росіяни в полоні? Полковник Пекурару: Українці готують удар] / A. Vlad // Evenimentul Zilei. – București, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://evz.ro/exclusiv-capcana-de-la-herson-sunt-captivi-rusii-col-pacuraru-ucrainenii-pregatesc-o-lovitura-video.html>.

Румунський військовий експерт Т. Пекурару оцінив, що операція відступу росіян із Херсону є ще однією ознакою слабкості президента путіна. Полковник розповів, що Президент України В. Зеленський і його армія готують великий сюрприз. Військовий експерт вважає, що відведення російської армії не призводить до амороженого конфлікту, а дає українцям час для підготовки видовищної операції. Полковник зазначив, що путін відчайдушно потребує політичного рішення, бо військо вже демонструє свої межі.

Клен, Євген. Херсон – вільний: ЗСУ готуються до битви за Донецьк і Луганськ / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/events/herson-vilnyj-zsu-hotuyutsya-do-bytvy-za-donetsk-i-lyhansk/>.

На фронті російсько-української війни ситуація залишається напруженою, але значних проривів там немає. Не сприяє цьому й осіння погода. На думку експертів,

жодна зі сторін зараз не в змозі створити чисельну перевагу на якійсь ділянці фронту, необхідну для прориву. А росіяни продовжують пиячити і стріляти один в одного у зоні бойових дій. Про це свідчать перехоплення Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

Pincha, João Pedro. O Inverno aproxima-se e traz uma guerra mais lenta na Ucrânia [Наближається зима і війна в Україні йде повільніше] / J. P. Pincha // Público. – Lisboa, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/21/mundo/noticia/inverno-aproximase-traz-guerra-lenta-ucrania-2028622>.

У Міноборони України заявляють, що не мають наміру припиняти наступ, оскільки це було б вигідно росії, і навіть мають дату повернення Криму. Але автор вважає, що холод і сніг будуть впливати на хід бойових дій.

Auf einer kleinen Landzunge beginnt der große ukrainische Angriff auf die Krim [Великий український наступ на Крим почнеться на невеликому мисі] // Focus. – Berlin, 2022. – 23.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/mit-der-kinburn-finte-bereitet-die-ukraine-den-naechsten-grossen-angriff-vor_id_180368482.html.

Видання пише, що поки російські війська готуються до зими, будують нові оборонні споруди та переміщують свої війська переважно на Донбас, Україна має на увазі нову ціль: Крим. І план повернення півострова, незаконно анексованого в 2014 р., починається з висадки на Кінбурнську косу в Чорному морі. За аналізом деяких військових експертів, мета атаки України на Кінбурнську косу є частиною грандіозного плану повернення Криму. Військовий експерт М. Мартін, наприклад, вважає, що головна мета України при висадці десанту на Кінбурн лише трюк – щоб не виказати реальну ціль.

Juan, el legionario español que lucha en Ucrania: «Necesito irme ya, estoy llegando al límite» [Хуан, іспанський легіонер, який воює в Україні: «Мені зараз потрібно йти, я досяг межі»] // El Mundo. – Madrid, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/30/6387135bfc6c8318108b458f.html>.

В програмі Cuatro «Все брехня» іспанський легіонер Хуан, який воює в Україні, розповів про свій досвід з моменту приїзду в Україну 27 березня, коли війна в Україні тільки почалася.

Judge in Russia-occupied Ukraine in ‘serious’ condition after assassination attempt [Суддя в окупованій росією Україні у «важкому» стані після замаху] // The Guardian. – London, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/05/judge-alexander-nikulin-in-russia-occupied-ukraine-in-serious-condition-after-assassination-attempt>.

В окупованому росією Вуглегірську на Донеччині було скоєно замах на «суддю» «Верховного суду» незаконного збройного угруповання «ДНР» Олександра Нікуліна, який виносив смертний вирок британцям Шону Піннеру та Ендрю Хіллу, а також марокканцеві Саадуну Брагімові, які на боці ЗСУ з початку повномасштабної

війни захищали Маріуполь. Згідно з повідомленнями, постраждалий отримав вогнепальні поранення і перебуває в тяжкому стані.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ

Rojas, Alberto. Margaryta, una influencer contra el frío de Ucrania [Маргарита, інфлюенсерка проти холоду в Україні] / A. Rojas // El Mundo. – Madrid, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/11/636e88cce4d4d87a348b459c.html>.

Сержантка Маргарита Рівчаченко, до війни журналістка, яка вступила до лав ТРО, є однією з найвідоміших жінок в ЗСУ. Їй 25 років і до війни її життя було «гламурним». Тепер понад усе на світі вона боїться, що війна її змінить і вона стане жорстокою. Зараз же вона проводить кампанії в соціальних мережах, щоб купити теплий одяг для українських солдатів.

El Ballet de Kiev pasará por 8 localidades en favor de niños y familias de Ucrania a través de Unicef [Київський балет відбудеться у 8 локаціях на користь дітей та сімей з України через ЮНІСЕФ] // ABC. – Madrid, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/castilla-la-mancha/ballet-kiev-pasara-localidades-favor-ninos-familias-20221112185750-nt.html>.

Київський балет вперше гастролює в Іспанії з різними виставами, зокрема «Лебединим озером» під керівництвом Ани Софії Шеллер. Вісім заходів пройдуть в містах автономного співтовариства Кастилія-Ла-Манча. Продажем квитків буде підтримуватися робота, яку ЮНІСЕФ проводить для порятунку та захисту дітей і сімей, які постраждали від війни як в Україні, так і в країнах, де вони знайшли притулок. З кожного проданого квитка цій організації надійде 1,5 євро. ЮНІСЕФ буде надавати притулок і засоби захисту від холоду найбільш постраждалим українським сім'ям, у той час як цивільна інфраструктура, від якої вони залежать, така як лікарні, школи та мережі водопостачання, продовжує зазнавати нападів росіян.

ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ В УКРАЇНІ

Higgins, Andrew. Russia looks to private militia to secure a victory in eastern Ukraine [росія розраховує на приватну міліцію, щоб забезпечити перемогу на сході України] / A. Higgins // eKathimerini. – Athena, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.ekathimerini.com/nytimes/1197367/russia-looks-to-private-militia-to-secure-a-victory-in-eastern-ukraine/>.

Після тижнів несподіваних невдач росії на полі бою, війна в Україні принесла ще один сюрприз: поява колишнього російського злочинця як, мабуть, найкращої надії кремля на невелику військову перемогу, що збереже обличчя росії. ПВК Вагнера під контролем пригожина, засудженого злодія та давнього соратника президента путіна, наступають на місто Бахмут, яке контролюється Україною. Місто, яке протягом місяців атакувала росія, не має стратегічної цінності, але перемога москви на цьому фронті перервала б її принизливу серію поразок – і дала б поштовх політичній долі пригожина, тіньового бізнесмена, який 9 років просидів у радянській в'язниці за грабїж. Бахмут є «однією з найгарячіших точок» регіону, де «ворог найбільш агресивний, з концентрацією максимальних сил».

Pietralunga, Cédric. L'Ukraine face à la stratégie russe de la «guerre insupportable» [Україна зіткнулася з російською стратегією «нестерпної війни»] / С. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2022. – 08.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2022/11/08/l-ukraine-face-a-la-strategie-russe-de-la-guerre-insupportable_6148978_3232.html.

Не зумівши швидко виграти війну проти українців, путін намагається зробити їхнє життя нестерпним, бомблячи важливу енергетичну інфраструктуру. Росія змирилася з фактами: незважаючи на вогневу міць, яка значно переважає війська України, і примусову мобілізацію кількох сотень тисяч військових, армія Росії не досягне перемоги на полі бою, принаймні в найближчі кілька місяців. Після взяття на початку літа міст Северодонецьк та Лисичанськ на Донбасі московські війська далі не просунулися. Навпаки, зараз російська армія насилу стримує українські сили, які поступово відвойовують позиції, втрачені в перші місяці війни. У жовтні Україна повернула собі майже 3 тис. квадратних кілометрів території, переважно на північному сході та півдні країни. Сьогодні Росія окупувала лише 17 % території України порівняно з майже 25 % у березні, на піку свого наступу.

Újraindult a Barátság kőolajvezeték [Нафтопровід «Дружба» відновлено] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/ujraindult-a-baratsag-koolajvezetek>.

Транспортування нафти по трубопроводу «Дружба» до Угорщини відновлено при низькому тиску після того, як нещодавно російська ракета влучила в трансформаторну станцію на україно-білоруському кордоні і нафтопровід зупинили.

Драбкіна, Єлизавета. «Патріотичне виховання». В Ізюмі виявили документи з планами впровадження російської освіти / Є. Драбкіна // Гомін України. – Торонто, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/25923/group/5>.

Правоохоронці, у так званому, «відділі освіти», який був сформований в Ізюмі під час тимчасової окупації міста, виявили теку з секретними документами, у яких йшлося про те, як мала проходити «розбудова» російської освіти у Харківській області. Серед вилучених прокуратурою документів – «матеріали до наради з питань підтримки та розвитку систем освіти Харківської області». Зазначається, що одним з кураторів цього процесу було «Міністерство освіти рф». За даними прокуратури, росіяни хотіли видати учням російські атестати про закінчення 11 класів. В одному з документів значиться, що «Міністерству освіти треба прискорювати друк атестатів на базі Білгородської області». Окрім того, серед планів було запрошення до регіону викладачів з Росії – особливий акцент мав бути на «істориках і літераторах» з метою запровадження «патріотичного виховання».

Un soldado de Rusia pide asilo en España y se ofrece para testificar contra la guerra «criminal» en Ucrania [російський військовий просить притулку в Іспанії та пропонує свідчити проти «злочинної» війни в Україні] // El Mundo. – Madrid, 2022. – 18.11. –

Режим доступу :
<https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/18/6377a597e4d4d822548b4614.html>.

російський військовий, який брав участь у війні в Україні, попросив політичного притулку в Іспанії. 27-и річний Микита Чибрін приземлився в Мадриді і був затриманий міграційною службою. Згодом його перевели до місця тимчасового розміщення для біженців, поки опрацьовується запит на політичний притулок, на який він подав, стверджуючи, що його життя знаходиться під загрозою в росії через його опозицію до війни. За його власними словами, військовий провів в Україні понад чотири місяці у бригаді, яку звинувачують у розстрілах мирних жителів у Бучі та Андріївці на Київщині. М. Чибрін запевняє, що жодного разу не стріляв зі зброї. Він пояснює, що вступив на службу влітку 2021 р. і вже в перший день вторгнення в Україну повідомив начальству, що він проти війни після чого його використовували як прибиральника та вантажника. М. Чибрін виявляє готовність свідчити в міжнародному суді.

Hickson, Alex. 'I want to become a soldier': How Ukrainian children's lives are being torn apart by Russian rockets [«Хочу стати військовим»: як життя українських дітей розривають російські ракети] / А. Hickson // The Independent. – London, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/photography/ukraine-russia-war-children-rockets-shelling-b2226566.html>.

Поки триває війна в Україні російські бомбардування завдають шкоди вихованню та освіті дітей – у найгірших випадках їхні життя були повністю знищені. Є надія, що це може змінитися за допомогою ЮНІСЕФ і міжнародної спільноти. Війна в Україні має глибокий вплив на дітей та їхні родини, оскільки постійне використання вибухової зброї в населених пунктах спричиняє велику кількість смертей, страждань і потрясінь. За даними Управління Верховного комісара з прав людини (УВКПЛ), 408 дітей було вбито та 750 поранено з 24 лютого – оскільки це лише перевірені цифри, справжня кількість вважається набагато вищою. У Міністерстві освіти України заявляють, що пошкоджено 2601 навчальний заклад, зокрема школи, університети та інші об'єкти, 309 зруйновано.

Ukraine: la moitié des habitants de Kiev toujours privés d'électricité [Україна: половина киян досі без світла] // L'Obs. – Paris, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221125.AFP5740/ukraine-la-moitie-des-habitants-de-kiev-toujours-privés-d-electricite.html>.

25 листопада, через два дні після того, як росіяни завдали ударів по об'єктах критичної інфраструктури в Україні, майже половина киян все ще залишалися без світла. Західні союзники засудили дії росії як «воєнні злочини», а Президент України В. Зеленський – як «злочин проти людяності». Мер столиці В. Кличко заявив, що вже третина будинків Києва має опалення, у столиці фахівці продовжують його відновлювати.

Kilner, James. Putin's chef sends 'bloodied' weapon in violin case to EU parliament [Шеф-кухар путіна відправив до Європарламенту «закривавлену» зброю у футлярі для

скрипки] / J. Kilner // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/putin-s-chef-sends-bloodied-weapon-in-violin-case-to-eu-parliament-20221125-p5c16z.html>.

російські найманці ПВК Вагнера, що воюють в Україні, відправили «закривавлену» кувалду в футлярі для скрипки до Європейського парламенту після того, як депутати почали процедуру визнання їх терористами. Кувалди стали неофіційним символом, пов'язаної з кремлем групи, оскільки бойовики використовували їх для вбивств під час закордонних місій.

Massiver Angriff auf Cherson [Масований наступ на Херсон] // Die Presse. – Vienna, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6220853/massiver-angriff-auf-cherson?from=rss>.

Український уряд повідомив про щонайменше 50 російських атак у місті Херсон на півдні України та його околицях. Від гранат також постраждали житлові будинки, є загиблі та поранені. Під вогнем знаходяться кілька міст на північно-західному березі Дніпра. Україна неодноразово звинувачувала росію в тероризмі та цілеспрямованих нападах на мирне населення.

Mednick, Sam. Ukrainian civilians flee Kherson after Russian shells fall on freed city [Українські цивільні тікають з Херсона після того, як на звільнене місто впали російські снаряди] / S. Mednick // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/ukrainian-civilians-flee-kherson-after-russian-shells-fall-on-freed-city-20221127-p5c1lw.html>.

російські війська 54 рази обстріляли територію правобережжя Херсонської області. Внаслідок обстрілів одна людина загинула та двоє отримали поранення, серед них – дитина. Дні інтенсивного обстрілу з боку російських військ спричинили «гірко-солодкий відхід»: багато мирних жителів були раді, що їхнє місто було відвойоване, але нарікали, що вони не можуть залишитися через обстріли.

Objavljeni službeni podaci o nestaloj djeci u ratu u Ukrajini: 12.034 deportovano u rusiju [Оприлюднено офіційні дані про зниклих безвісти на війні дітей в Україні: 12 034 депортовано до росії] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/789950/objavljeni-sluzbeni-podaci-o-nestaloj-djeci-u-ratu-u-ukrajini-12-034-deportovano-u-rusiju>.

Генеральна прокуратура України повідомила, що наразі в Україні зникли безвісти 329 дітей, а 12 034 депортовані до росії з Донецької, Харківської та Київської областей. Однак зазначається, що ця цифра не є остаточною. За даними українського урядового порталу «Діти війни», 440 дітей було вбито в результаті війни з росією, і 851 дітей наразі отримали поранення.

Bönke, Alexander. Misstanken: Förbereder sig för gatustrid med flaggfälla [З головної будівлі Херсона знято російський прапор] / A. Bönke // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 03.11. – Режим доступу :

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/v6Ey2R/den-ryska-flaggan-togs-ned-i-cherson-kanvara-falla>.

Після інформації про те, що з будівлі адміністрації тимчасово окупованого міста Херсон російські загарбники зняли свого триколора, керівниця об'єднаного пресцентру Сил оборони півдня Н. Гуменюк повідомила, що це може бути черговим інформаційним вкидом, яким держава-агресор намагається послабити українські сили. За її словами, такі дії можуть бути певною провокацією, якою окупанти намагаються створити враження, ніби залишили певні населені пункти й зайти на їх територію буде безпечно.

Forsberg, Emil. Ryska ordern i Butja: "Döda alla" [російський наказ у Бучі: «Вбити всіх»] / E. Forsberg // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/JQb2j7/rysslands-grymheter-i-butja-avslojas-av-ukrainas-avlyssning>.

Український прокурор Р. Симків, якій веде розслідування злочинів російських окупантів у Бучі, заявив, що зібрані докази показують, що масове вбивство українського цивільного населення супроводжувалося викраденнями, тортурами, звалтуваннями, у тому числі дітей, та мародерством. З моменту виведення російських військ з цього району в квітні, в Бучі було знайдено понад 450 тіл цивільних громадян.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

Ucrânia pede para não se publicar informação na Internet sobre soldados desaparecidos [Україна просить не публікувати в мережі інформацію про зниклих безвісти військових] // Público. – Lisboa, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/02/mundo/noticia/ucrania-pede-nao-publicar-informacoes-soldados-desaparecidos-internet-2026272>.

Заступниця міністра оборони Ганна Маляр закликала громадян не публікувати подробиці про затриманих або зниклих безвісти військових і членів їх сімей, наголошуючи, що така інформація може допомогти росіянам ідентифікувати важливих полонених або знайти людей, які переховуються на окупованих територіях. Г. Маляр розповіла, що багато людей звертаються до соціальних мереж, щоб отримати більше інформації, особливо про полонених або зниклих безвісти солдатів, оприлюднюючи особисті дані тих самих людей, що може бути ризиком, тому що, деякі з цих [зниклих безвісти] людей можуть просто переховуватися на тимчасово окупованих територіях і шукати шлях повернутися і публікуючи особисті дані та фотографії цих людей, можна дати ворогу орієнтири.

Walker, Ali. Zelenskyu: Count me out of G20 if Putin's going [В. Зеленський: Викресліть мене з G20, якщо там буде путін] / A. Walker // POLITICO. – Brussels, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/volodymyr-zelensky-count-out-vladimir-putin-g20-russia-ukraine/>.

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з президентом Індонезії Джоко Відодо, зокрема йшлося про продовження дії «зернової

ініціативи» щодо життєво важливих поставок зерна з українських портів, а також глобальну продовольчу безпеку. Також сторони обговорили підготовку до саміту G20, де наразі головує Індонезія. Участь України в саміті «Великої двадцятки» залежить від того, чи буде там лідер росії, який також запрошений на саміт.

Zelenski sa Fon der Lajen o pomoći Ukrajini i sankcijama Iranu [Зеленський поговорив із фон дер Ляєн про допомогу Україні та санкції проти Ірану] // Политика. – Beograd, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/sr/clanak/523959/Zelenski-sa-Fon-der-Lajen-o-pomoci-Ukrajini-i-sankcijama-Iranu>.

Президент України Володимир Зеленський поговорив по телефону з президенткою Європейської комісії (ЄК) Урсулою фон дер Ляєн про макрофінансову допомогу Україні та подальші санкції проти Ірану, який підтримує агресію проти України. В. Зеленський написав у своєму Twitter, що передав президентці ЄК про «важливість продовження зернової ініціативи», щоб уникнути світової продовольчої кризи.

Magid, Jacob. Biden congratulates Netanyahu on election win: ‘We’ll make history together’ [Байден привітав Нетаньяху з перемогою на виборах: «Ми творитимемо історію разом»] / J. Magid // The Times of Israel. – Jerusalem, 2022. – 07.11. – Режим доступу : https://www.timesofisrael.com/biden-congratulates-netanyahu-on-election-win-well-make-history-together/?utm_source=article_hpsidebar&utm_medium=desktop_site&utm_campaign=un-climate-report-last-8-years-the-hottest-on-record.

Президент України Володимир Зеленський привітав лідера партії «Лікуд» Б. Нетаньяху з перемогою на парламентських виборах до Кнесету та поверненням на посаду прем'єр-міністра Ізраїлю В. Зеленський очікує, що з новим ізраїльським урядом країни відкриють нову сторінку у співпраці й запросив Б. Нетаньяху відвідати Київ. У свою чергу Б. Нетаньяху пообіцяв «серйозно вивчити питання України» після вступу на посаду.

Türkiye'ye teklif: 3 ülkeyi birbirine bağlayalım [Пропозиція Туреччині: З'єднаймо 3 країни] // Star. – Istanbul, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/ekonomi/turkiyeye-teklifte-bulundu-3-ulkeyi-birbirine-baglayalim-haber-1748254/>.

Директорка з питань взаємодії з держорганами та міжнародними організаціями Оператора ГТС України О. Белькова запропонувала відновити непрацюючий TransBalkan Line і з'єднати Туреччину, Грецію та Україну. Вона рекомендувала кожній країні якнайкраще використовувати наявні ресурси та можливості, особливо природний газ. О. Белькова нагадала, що Трансбалканська магістраль, по якій транспортується перший російський природний газ, придбаний Туреччиною в 1980-х рр., наразі не працює, і висловила сподівання, що Трансбалканська магістраль, яка зараз простоює, запрацює якнайшвидше, і що Туреччина, Греція та Україна будуть експлуатувати Трансбалканську лінію.

Rising, David. Ukraine boosts Southeast Asia ties with peace accord [Україна розширює зв'язки з Південно-Східною Азією завдяки мирній угоді] / D. Rising // The Independent. – London, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/ukraine-ap-cambodia-russia-southeast-asia-b2221965.html>.

10 листопада Україна підписала мирну угоду з країнами Південно-Східної Азії, що є значною мірою символічним актом, який стався в той момент, коли Київ прагне зміцнити міжнародну підтримку в ізоляції росії. Міністр закордонних справ України Д. Кульбела підписав «Договір про дружбу та співпрацю в Південно-Східній Азії» в рамках щорічного саміту Асоціації держав Південно-Східної Азії у Пномпені.

Malinowski, Przemysław. Zelenski w języku polskim składa życzenia z okazji Dnia Niepodległości [В. Зеленський польською мовою склав привітання з нагоди Дня незалежності] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37398081-zelenski-w-jezyku-polskim-sklada-zyczenia-z-okazji-dnia-niepodleglosci>.

Президент України Володимир Зеленський польською мовою привітав Польщу із Днем незалежності. У вітанні він використав 104 слова – стільки, скільки років відновленій польській незалежності. Він нагадав, що коли Україна відзначала 30-і річчя своєї відновленої незалежності, Польща була поруч. В. Зеленський запевнив, що українці завжди пам'ятатимуть це та те, як польський народ допомагає країні.

Ukraine announces grain plans to help feed 'world's poorest' [Україна оголосила плани щодо зерна, щоб допомогти нагодувати «найбідніших у світі»] // Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/ukraine-announces-grain-plans-to-help-feed-worlds-poorest>.

Президент України В. Зеленський у відеозверненні до саміту G-20 на Балі заявив, що Україна запустили ініціативу – «Зерно з України», оголосивши про плани нагодувати до кінця весни 2023 р. не менше 5 мільйонів людей, які страждають на гострий голод, і перше судно «Nordwind» має вирушити до Ефіопії з 27 тис. тонн пшениці на борту. В. Зеленський також зазначив на саміті, що укладена за посередництвом ООН угода, яка послабила російську блокаду українських чорноморських портів, повинна бути продовжена на невизначений термін і включати ще два порти – «Миколаїв» та «Ольвію» в Миколаївській області.

Alvarez, Luciano. Volodymyr Zelensky condecora Carlos Carreiras [Володимир Зеленський нагородив Карлоса Каррейраса] / L. Alvarez // Público. – Lisboa, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/15/local/noticia/volodymyr-zelenskyi-condecora-carlos-carreiras-2027731>.

Президент України Володимир Зеленський оголосив, що заочно нагородив мера Кашкайша Карлоса Каррейраса орденом «За заслуги» III ступеня за підтримку

країни, на яку напала росія. Згідно з Указом Президента України № 752/2022, К. Каррейрас зробив «вагомий особистий внесок у зміцнення співробітництва між державами, підтримку національного суверенітету та територіальної цілісності України та популяризацію Держави Україна у світі». К. Каррейрас сказав Público, що він ділиться нагородою «з усіма громадянами, бізнесменами муніципалітету та працівниками ради, які виконали надзвичайну роботу». Він також додав, що не знає, коли буде доставлено нагороду, але і не поїде в країну, щоб її отримати, оскільки у нього вже є інше зобов'язання поїхати в Україну, зокрема в Ірпінь і Бучу, де Кашкайш зобов'язався побудувати дві школи з інвестиціями в 1 млн євро.

De La Garza, Alejandro. Ukraine isn't just at cop27 to talk about climate [Україна на COP27 не лише для того, щоб говорити про клімат] / A. De La Garza // Time. – New York, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://time.com/6234092/ukraine-cop27-russia-war/>.

Українська делегація на кліматичній конференції COP27 у Шарм-Ель-Шейху має складне завдання: донести до світу взаємозв'язок війни та зміни клімату, масштаби руйнування навколишнього середовища, яке спричинило вторгнення росії, і рішучість української нації в будь-якому випадку досягти своїх цілей щодо декарбонізації, відновити екологічність. З іншої точки зору, мета делегації проста: нагадати світу – через дев'ять місяців після вторгнення в їхню країну – що вони все ще існують. Співзасновниця українського агентства зі зв'язків з громадськістю Gres Todorchuk, яке розробило концепцію павільйону країни COP27, Я. Гресь, заявила, що вони намагалися знайти ідею, як знову боротися за увагу до російсько-української війни.

Banco, Erin. Ukraine tells allies it may not be able to recover from more Russian attacks on energy systems [Україна повідомила союзникам, що, можливо, не зможе оговтатися від нових атак росії на енергетичні системи] / E. Banco // POLITICO. – Brussels, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2022/11/16/russian-attacks-on-ukriane-energy-systems-00067750>.

POLITICO пише з посиланням на двох представників Конгресу і одного неназваного західного чиновника, поінформованого з даними розвідки США, що український уряд попередив своїх західних союзників, що очікує посилення російських атак проти енергетичної інфраструктури України у найближчі дні і Києву не вистачає запчастин, щоб повертати своїм громадянам тепло і електроенергію після таких обстрілів. Впродовж останніх днів українські представники просили своїх американських партнерів і більше десятка європейських країн про допомогу з підготовкою до тривалого періоду з обмеженим доступом до електроенергії і газу.

Hairuo, Cai. Zelensky says Ukrainian experts to participate in probe of Poland's projectile falling [Зеленський заявив, що українські експерти братимуть участь у розслідуванні падіння ракети в Польщі] / C. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1118/c90000-10173303.html>.

Президент України В. Зеленський заявив, що українські експерти братимуть участь у розслідуванні падіння смертоносного снаряда на південному сході Польщі.

Він зазначив, що поки розслідування не буде завершено, не можна точно сказати, які саме ракети чи їхні частини впали на територію Польщі.

Berman, Lazar. Zelensky speaks to Herzog about Ukraine's dire energy situation [Зеленський розмовляв з Герцогом про важку енергетичну ситуацію в Україні] / L. Berman // *The Times of Israel*. – Jerusalem, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/zelensky-speaks-to-herzog-about-ukraines-dire-energy-situation/>.

Президент України В. Зеленський у розмові з президентом Ізраїлю І. Герцогом висловив співчуття у зв'язку з терактом в Єрусалимі та нарікав на жахливу енергетичну ситуацію через нищівні удари росії по інфраструктурі. І. Герцог сказав В. Зеленському, що ізраїльський народ хоче миру в Україні та додав, що Ізраїль хоче залишити відкритими канали з гуманітарних питань, особливо з наближенням зими. В. Зеленський також запросив Ізраїль приєднатися до програми «Зерно з України», на що ізраїльський лідер відповів, що ще занадто рано говорити, чи приєднається Ізраїль до нової ініціативи.

Борис Цонсон почасни грађанин Кијева [Борис Джонсон вшанував киянина] // *Politika*. – Beograd, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/526381/>.

Київська міська рада вирішила присвоїти звання Почесного громадянина Києва великому другу України Б. Джонсону. В. Кличко назвав колишнього прем'єр-міністра Б. Джонсона прихильником українців і запропонував йому особисто вручити йому визнання. Б. Джонсон, будучи прем'єр-міністром Великої Британії, зобов'язувався активно постачати Україні зброю і пропонував почати навчання українських військових, щоб за чотири місяці було навчено до 10 тис. солдатів.

Governo ucraniano agradece a Portugal por ter definido Holodomor como genocídio [Уряд України дякує Португалії за визнання Голодомору геноцидом] // *Correio da Manhã*. – Lisboa, 2022. – 26.11. – Режим доступу : https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/governo-ucraniano-agradece-a-portugal-por-ter-definido-holodomor-como-genocidio?ref=Pesquisa_Destaques.

Український уряд у ноті подякував за солідарність Португалії щодо того, що у 2017 р. вона ухвалила резолюцію, яка кваліфікувала Голодомор як геноцид, який 90 років тому вбив мільйони людей в Україні. Це повідомлення Міністерства закордонних справ у Києві було мотивоване подією, яка відзначається в Україні: 90-а річчям великого голоду, спричиненого в країні Сталіним, коли він наказав конфіскувати врожай українців в рамках колективізації.

Leali, Giorgio. Ukraine's initiative to send grain to Africa gets Western support [Ініціатива України відправити зерно в Африку отримала підтримку Заходу] / G. Leali // *POLITICO*. – Brussels, 2022. – 26.11. – Режим доступу :

<https://www.politico.eu/article/ukraine-initiative-send-grain-to-africa-gets-western-support-eu-nato-food-famine/>.

За участю Президента України Володимира Зеленського у Києві відбувся перший саміт International Summit on Food Security, який започатковує ініційовану Главою держави гуманітарну програму Grain from Ukraine. У саміті наживо та в онлайн-форматі взяли участь представники майже 30 країн та міжнародних організацій. Такі світові лідери, як президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн і генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг брали участь у заході віртуально. В. Зеленський заявив на саміті, що Україна попри війну виконуватиме свої експортні зобов'язання щодо постачання зерна та іншої сільськогосподарської продукції на світовий ринок. Відповідно до цієї ініціативи, за словами В. Зеленського, Україна відправить до найбідніших країн Африки до 60 суден із зерном.

Mikulski, Jakub. Prezydent Zelenski publicznie skrytykował mera Kijowa Witalija Kliczkę. „Jest wiele skarg” [Президент України В. Зеленський публічно розкритикував мера Києва Віталія Кличка. «Є багато скарг»] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art37494651-prezydent-zelenski-publicznie-skrytykował-mera-kijowa-witalija-kliczke-jest-wiele-skarg>.

Президент України Володимир Зеленський публічно розкритикував мера Києва Віталія Кличка за те, що він нібито не забезпечив достатньої кількості т. зв. «пунктів незламності» – спеціально обладнані місця, де українці можуть зарядити телефони, зігрітися, отримати доступ до Інтернету та мобільної мережі. За словами В. Зеленського, у Києві коректно працюють лише «пункти незламності», що розташовані в опорних пунктах ДСНС та на вокзалі Київ-Пасажирський.

Megoldásra fogunk jutni a kisebbségek nyelvhasználati ügyében – fogalmazott az ukrán miniszterelnök-helyettes [Ми знайдемо вирішення питання використання мови меншинами – заявила віцепрем'єр-міністерка України] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/megoldasra-fogunk-jutni-a-kisebbségek-nyelvhasználati-ügyében-fogalmazott-az-ukran-miniszterelnök-helyettes>.

Віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанишина дала виданню Kyiv Independent вичерпне інтерв'ю по кількох темах, у якому окремий абзац був присвячений Угорщині. У своєму інтерв'ю О. Стефанишина, зокрема зазначила, що, на її думку, однією з найбільш цікавих і позитивних речей стосовно Угорщини є те, що вона завжди підтримувала євроінтеграцію України. В інтерв'ю окремий абзац присвячено українсько-угорським відносинам з акцентом на ситуацію угорської нацменшини. О. Стефанишина підкреслила, що врегулювання ситуації щодо національних меншин є одним із зобов'язань України перед ЄС, але вони містять дуже мало конкретики.

M. P. Albares, premiado con la máxima condecoración ucraniana por «su defensa y aroyo» [X. M. Альбарес нагороджений найвищою українською нагородою за «захист і

підтримку»] / М. Р. // *El Mundo*. – Madrid, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/29/63863680e4d4d8d26d8b45ea.html>.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба вручив своєму іспанському колезі Хосе Мануелю Альбаресу медаль Ярослава Мудрого під час двосторонньої зустрічі на полях міністерської зустрічі НАТО, яка проходить у Бухаресті. Медаль «Ярослава Мудрого» – найвища відзнака уряду Володимира Зеленського для міністра закордонних справ. Під час вручення Д. Кулеба пояснив, що уряд його країни нагородив Х. М. Альбареса цією медаллю за «його підтримку та захист України, а також Європи». Український міністр передав Х. М. Альбаресу «щире подяку» від президента В. Зеленського за «його невтомну працю». Під час двосторонньої зустрічі обидва міністри також торкнулися поточної ситуації війни після неодноразових атак росії на критичну інфраструктуру України. Крім того, вони говорили про умови «миру відповідно до Статуту ООН». Зі свого боку Х. М. Альбарес повторив Д. Кулебі послання підтримки та солідарності народу та уряду Іспанії з українським народом. Глава МЗС України подякував «за всі зусилля та допомогу Іспанії».

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ РОСІЇ

Institut za proučavanje rata: Iako su Rusi najavili povlačenje, primijetili smo nešto u Hersonu [Інститут вивчення війни: Хоча росіяни заявили про відхід, ми дещо помітили в Херсоні] // *Dnevni avaz*. – Sarajevo, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/784172/institut-za-proucavanje-rata-iako-su-rusi-najavili-povlacenje-primijetili-smo-nes-to-u-hersonu>.

Американський аналітичний центр «Інститут вивчення війни» в своєму новому аналізі пише про ситуацію з найбільшою в Європі Запорізькою АЕС, стверджуючи, що російська влада може створити умови для переходу АЕС до російської електромережі. Центр вважає, що реальним підґрунтям подій, що призвели до припинення подачі електроенергії на електростанцію, міг бути намір росіян форсувати перехід електростанції в російську електромережу, представляючи це як єдиний можливий варіант.

Scaglione, Fulvio. La guerra che non si può vincere, il negoziato che non deve tardare [На ліквідацію екологічних збитків від війни в Україні підуть роки] / F. Scaglione // *Avvenire*. – Milano, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/opinioni/pagine/la-guerra-che-non-si-pu-vincere-il-negoziato-che-non-deve-tardare>.

За даними Всесвітнього фонду дикої природи, через російське вторгнення понад 6 мільйонів українців мають обмежений або не мають доступу до чистої води, а понад 280 тис. гектарів лісів було знищено або вирубано. Експерт-еколог некомерційної організації Zoi Environment Network, яка базується у Швейцарії Д. Аверін повідомив, що за даними Рахункової палати, навколишньому середовищу України завдано збитків на суму понад 37 млрд дол. Постраждав також сільськогосподарський сектор України, ключова частина її економіки. Професор кафедри лісівництва НУБіП України С. Зібцев зазначив, що пожежі завдали збитків посівам та худобі, спалили тисячі гектарів лісу та завадили фермерам завершити збирання врожаю.

ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Na Ukrajině sú na vojenské účely využívané aj civilné vesmírne technológie: Takto pomáhajú [В Україні цивільні космічні технології використовують і у військових цілях: Ось як вони допомагають] // Nový Čas. – Bratislava, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2735383/na-ukrajine-su-na-vojenske-ucely-vyuzivane-aj-civilne-vesmirne-technologie-takto-pomahaju/>.

Космічний інженер Я. Лукачевич, який працює у Празькому інноваційному інституті, розповів, як у конфлікті в Україні космічні технології, які спочатку призначалися для цивільних потреб, також використовуються у військових цілях.

High hopes as Türkiye works to ensure Ukraine grain deal extension [Великі надії на те, що Туреччина працює над продовженням зернової угоди з Україною] // Dnevni avaz. – Istanbul, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/high-hopes-as-turkiye-works-to-ensure-ukraine-grain-deal-extension>.

Україна, високо оцінюючи посередницькі зусилля та кроки Туреччини щодо запобігання можливої продовольчої кризи, за даними міністерства сільського господарства, експортувала майже 14,3 млн тонн зерна в сезоні 2022/23, що на 30,7 % менше, ніж 20,6 млн тонн, експортованих у той же час у попередньому сезоні. Уряд заявив, що 2022 р. Україна може зібрати від 50 до 52 мільйонів тонн зерна порівняно з рекордними 86 мільйонами тонн у 2021 р. через втрату земель, захоплених російськими військами, та зниження врожайності.

Hairuo, Cai. Ukraine eyes 7.8 bln USD in foreign aid by yearend [Україна розраховує отримати іноземну допомогу в розмірі 7,8 млрд доларів до кінця року] / С. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1115/c90000-10171147.html>.

Міністр фінансів України С. Марченко заявив журналістам у Києві, що Україна має намір до кінця року залучити 7,8 млрд дол. іноземної допомоги – 4,8 млрд дол. в листопаді, а решту – у грудні. Коментуючи фінансування у січні-березні 2023 р., С. Марченко повідомив, що Україна збирається направити частину оголошеної допомоги у розмірі 18 млрд євро від Євросоюзу на покриття дефіциту бюджету.

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Az ukránoknak csak az egyharmada tartja ellenségesnek Magyarországot, de a magyar politikusok fejében sok előítélet él róluk [Лише третина українців вважають Угорщину ворожою, але угорські політики мають багато упереджень щодо неї] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 19.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3176110_nyolevvan-eves-lesz-joe-biden-amerikai-elnok.

Представники аналітичного центру зовнішньої та безпекової політики «Українська призма» відвідали Будапешт, де зустрілися з урядовими та опозиційними політиками Угорщини. За словами представників аналітичного центру, зустріч з угорськими політиками була «плідною». Під час круглого столу поспілкуватися з представниками «Української призми» мали можливість і угорські журналісти. На

конференції, організованій Фондом Євроатлантичної інтеграції та демократії (CEID), зокрема йшлося про угорсько-українські відносини.

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Parachelas, Alexis. Building defenses for cyberwarfare [Створення засобів захисту від кібервійн] / A. Parachelas // eKathimerini. – Αθήνα, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.ekathimerini.com/opinion/interviews/1197775/building-defenses-for-cyberwarfare/>.

Глава Microsoft Б. Сміт розповів Kathimerini про те, як компанія запобігає кібератакам в Україні та про свої інвестиційні плани в Греції. Зокрема, він наголосив, що наразі в Україні відпрацьовують поєднання звичайної та радіоелектронної боротьби з кібератаками. Глава Microsoft детально пояснив роль технічного гіганта в цифрових битвах, які відбуваються в рамках російсько-української війни на боці України. Б. Сміт зазначив, що кібератаки відбуваються у поєднанні з інтенсивними російськими пропагандистськими кампаніями, спрямованими не лише на Україну, а й на Західну Європу та США.

ПЛАНИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

A. Armonaitė tikisi, kad Lietuva sėkmingai dalyvaus Ukrainos atstatymo projektuose: darbuotojų draudimo klausimai dar nėra išspręsti [А. Армонайте сподівається, що Литва успішно братиме участь у проєктах відновлення України: питання страхування працівників ще не вирішені] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/09/news/a-armonaite-tikisi-kad-lietuva-sekmingai-dalyvaus-ukrainos-atstatymo-projektuose-darbuotoju-draudimo-klausimai-dar-nera-i-25116142>.

Міністерка економіки та інновацій А. Армонайте заявила, що Литва має чотири конкретні будівельні проєкти в Україні, але, як визнає міністерка, питання страхування працівників, які їдуть у зону бойових дій, ще вирішуються. Міністерка уточнила, що мають відбутися державні закупівлі на будівництво мобільного селища в Бородянці, і запросила зацікавлених звернути увагу на оголошення про державні закупівлі. За її словами, інші об'єкти трохи складніші: школа, дитсадок і міст. Міністерка зазначила, що важливо брати участь у відбудові країни, навіть якщо війна, розпочата росією в Україні, триває.

Bagshaw, Eryk. Andrew Forrest's \$740 million bet on Ukraine [Ендрю Форрест поставив в Україну 740 мільйонів доларів] / E. Bagshaw // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/politics/federal/albanese-departs-to-asia-for-a-hectic-round-of-diplomatic-speed-dating-20221111-p5bxdd.html>.

Австралійський гірничодобувний мільярдер Ендрю Форрест інвестує 740 млн дол. у приватний сектор України, щоб дати поштовх її повоєнній економіці, що стане першим траншем глобального фонду в розмірі 100 млрд дол., який називають українським «планом Маршалла».

РОБОТА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Ковнір, Софія. Називав Україну – «малоросією» / С. Ковнір // Гомін України. – Торонто, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/25920/group/10>.

Служба безпеки України повідомила про підозру митрополиту однієї з єпархій упц мп на Вінниччині у розпалюванні ворожнечі. Наразі проводиться весь комплекс слідчо-оперативних заходів для розслідування і проведення експертиз за іншими фактами діяльності митрополита.

Polizei durchsucht Kiewer Kloster wegen Sabotage-Verdacht [Поліція обшукує київський монастир за підозрою в диверсії] // Die Presse. – Vienna, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6218721/polizei-durchsucht-kiewer-kloster-wegen-sabotage-verdacht?from=rss>.

СБУ повідомила, що на території Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври у Києві відбуваються контррозвідувальні заходи спільно з Національною поліцією та Національною гвардією у рамках системної роботи СБУ щодо протидії діяльності російських спецслужб в Україні.

Oliphant, Roland. In hunt for Russian spies, Ukrainians raid monasteries [У полюванні на російських шпигунів українці роблять рейди монастирями] / R. Oliphant // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/in-hunt-for-russian-spies-ukrainians-raid-monasteries-20221123-p5c0it.html>.

Служба безпеки України провела обшуки у Києво-Печерській лаврі, підконтрольній УПЦ МП, а також у Корецькому монастирі, підпорядкованому безпосередньо московському патріарху. Обшуки пройшли й на інших об'єктах УПЦ МП на Рівненщині. За інформацією спецслужби, правоохоронці проводять на території цих об'єктів контррозвідувальні заходи.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Ybarra, Álvaro. Los irreductibles de Mykolaiv: Antes muertos que esclavos [Нескорені Миколаєва: раніше мертві, ніж раби] / A. Ybarra // ABC. – Madrid, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/sociedad-libertad-nacion-libre-20221102202255-nt.html>.

Журналіст ABC А. Ібарра зібрав думки захисників і захисниць південного українського міста Миколаєва, які розповіли, що вони добре знають, хто вони такі й за що воюють – мають високу місію боронити Україну. За словами журналіста, вже йде 252-й день боротьби українців з російськими загарбниками і всі вони переконані, що борються за невід'ємне: свою свободу.

Mandelbaum, Jacques. «Le Serment de Pamfir»: le sacrifice d'un père dans une Ukraine de conte [«Клятва Памфіра»: жертвопринесення батька у казковій Україні] / J. Mandelbaum // Le Monde. – Paris, 2022. – 02.11. – Режим доступу :

https://www.lemonde.fr/culture/article/2022/11/02/le-serment-de-pamfir-le-sacrifice-d-un-pere-dans-une-ukraine-de-conte_6148220_3246.html.

В статті йдеться про український фільм «Памфір» режисера Дмитра Сухолиткого-Собчука, який вже 2 листопада 2022 р. вийшов у прокат у Франції. Крім того стрічка продана для прокату в Канаді, Італії, Польщі, Швейцарії, Греції, Індонезії, Словаччині та країнах Балтії. Знятий на кордоні України та Румунії, фільм відображає події на заході України напередодні традиційного карнавалу Маланки. Головний герой фільму на ім'я Памфір повертається до своєї родини після тривалої відсутності. Коли його син влаштовує підпал у молитовному домі, Памфір змушений відновити зв'язок зі своїм неспокійним кримінальним минулим.

Grynszpan, Emmanuel. Guerre en Ukraine: «Que les prorusses fassent leurs valises!» [Війна в Україні: «Нехай проросійські ватники пакують валізи!»] / E. Grynszpan // *Le Monde*. – Paris, 2022. – 04.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/04/guerre-en-ukraine-que-les-prorusses-fassent-leurs-valises_6148483_3210.html.

Спеціальний кореспондент *Le Monde* Емманюель Гріншпан у своєму репортажі з двох звільнених восени міст Лиману та Святогірську описує, як українська влада намагається відновити там порядок та верховенство права. За словами автора, у тисячі мешканців Лиману з початку літа немає води, світла, газу та опалення, постраждали від окупації та обстрілів російських агресорів люди виживають в тяжких умовах.

Hyde, Lily. Make love, not war: Ukrainians bid to reverse plummeting birth rate [Займайтеся коханням, а не війною: українці хочуть зупинити різке падіння народжуваності] / L. Hyde // *POLITICO*. – Brussels, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/make-love-not-war-ukraine-reverse-plummeting-birth-rate-marriage-divorce/>.

Британська письменниця, журналістка, редакторка та дослідниця, яка спеціалізується на Україні, Лілі Хайд пише, що вторгнення росії спричинило сум'яття в головах українців – із довгостроковими наслідками для демографії країни. Л. Хайд констатує, що ситуація погіршується. ООН прогнозує, що Україна ніколи не зможе повністю відновити своє населення, яке було втрачене через смерть і масове переміщення під час вторгнення росії. Але журналістка вважає, що перед обличчям смертоносної війни, яку веде росія, багато українців, реагуючи на загрозу особистого та національного вимирання, почали жити одним днем, насолоджуючись новими стосунками або закінчуючи незадовільні старі, «створюючи нові життя».

Flor, Aline. “Esperamos em Deus sobreviver a este Inverno” – como os ucranianos se preparam para o frio [«Сподіваємося на Бога, що переживемо цю зиму» – як українці готуються до холодів] / A. Flor // *Público*. – Lisboa, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/10/mundo/noticia/russia-zombar-ucrania-limiar-inverno-2026592>.

Капелан Православної Церкви у Львові Василь Хомин розповів у подкасті як Україна готується до зими з відключенням електроенергії, зазначивши, що українці сподіваються на Бога, що переживуть цю зиму, і запасуються всім необхідним для зігрівання зимою.

Averchuk, Rostyslav. De Ucrania al extranjero y vuelta: «Quiero estar con mi familia en este tiempo difícil» [З України за кордон і назад: «Я хочу бути з родиною у цей важкий час»] / R. Averchuk // El Mundo. – Madrid, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/11/636e996121efa005048b45cb.html>.

Багато українців повертаються додому з-за кордону, незважаючи на невпинну загрозу російських ракетних бомбардувань і регулярні відключення електроенергії, керовані бажанням бути вдома з близькими та допомагати захищати країну. Анастасія Кондратьєва жила в Києві і була на шостому місяці вагітності, коли 24 лютого росія вторглася в Україну. Народивши доньку в Німеччині, де її зустріли родичі, вона повернулася в Україну, у місто Кам'янець-Подільський, наголошуючи, що вона хоче бути зі своєю сім'єю в цей важкий час. Вона повернулася до своєї країни після хвилі російських атак ракетами та безпілотниками по об'єктах енергетичної інфраструктури в жовтні, але це її не зупинило, адже після повернення її чоловік зміг вперше побачити та потримати на руках свою доньку. Хоча у Кам'янці-Подільському були перебої з електроенергією, будинок, де живе її сім'я, наразі не постраждав. Анастасія вірить, що гуманітарної катастрофи не станеться, і залишається оптимістичною.

Carvalho, Manuel. O dia em que a Ucrânia “invadiu” a Rússia [День, коли Україна «вторглася» в росію] / M. Carvalho // Público. – Lisboa, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/11/mundo/editorial/dia-ucrania-invadiu-russia-2027445>.

Щасливі зображення міст, звільнених від російських окупантів, є частиною найкрасивіших іконографій в історії. Автор зазначає, що українська армія увійшла в Херсон, і, якщо масштаби святкування непорівнянні з великими святкуваннями в Парижі чи Амстердамі під час Другої світової війни, то в сміху і в сльозах, у піснях і піднесеному настрої херсонців можна відчути те саме відчуття спокутування за несправедливість і відновлення гідності після вигнання загарбників.

Ucranianos en búsqueda de leña para «sobrevivir» al invierno [Українці в пошуках дров, щоб «пережити» зиму] // El Mundo. – Madrid, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/12/636fd89efdddff9e928b45bf.html>.

Місто Сіверськ у Бахмутського району Донецької області (населення 12 тис. до війни) зазнав бомбардувань росіян у липні та серпні. Східна частина міста була особливо спотворена бомбами та ракетами, які залишали великі та глибокі воронки. Лінія фронту утворює півколо зі східного боку Сіверська, на відстані 5–10 кілометрів. А артилерійські дуелі між українськими та російськими військами регулярно порушують тишу цього майже примарного міста. Незважаючи на це, тут, як і в інших містах, охоплених жорстоким конфліктом, який почався вісім місяців тому, деякі жителі відмовилися виїжджати та виживають без електрики чи газу.

Pincha, João Pedro. Kiev aprende a sobreviver sem luz, sem água e sem aquecimento [Київ вчиться виживати без світла, без води та без опалення] / J. P. Pincha // Público. – Lisboa, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/24/mundo/noticia/kiev-aprende-sobreviver-luz-agua-aquecimento-2029095>.

Столиця України стикається з важкої ситуацією, немислимою для решти Європи, а температура все ще далека від найнижчої позначки. В той же час Президент України Володимир Зеленський і Захід говорять про «воєнні злочини» росії.

Sierra, Celia. Bombas y un convoy militar: así viajaron a Madrid las obras de arte ucraniano [Бомби та військовий конвой: так українські твори мистецтва подорожували до Мадриду] / C. Sierra // El Mundo. – Madrid, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/cultura/2022/11/25/6380ab25e4d4d81e3c8b458f.html>.

Картини з виставки українського мистецтва «У центрі бурі. Модернізм в Україні 1900–1930-х років», яка відчиняє свої двері в Мадриді, покинули Київ в один із найруйнівніших днів війни, коли на країну прилетіло сто російських бомб. Марта Руїс дель Арбол, технічна кураторка виставки сучасного живопису в Музеї Тіссена, зазначила, що виставку зробили за дуже короткий час і з невеликим бюджетом, але цю історію потрібно було розповісти, а ці роботи потрібно було вивезти з України. Експертка уважно стежила за передачею робіт, поки вони не дійшли до Мадрида. Роботи надійшли з Національного художнього музею, Музею театрального, музичного та кіномистецтва України з Києва у супроводі військового конвою.

Pour les Ukrainiens, 90 ans après la Grande famine, un «génocide» se répète [Для українців через 90 років після Голодомору повторюється «геноцид»] // L'Obs. – Paris, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221126.AFP5780/pour-les-ukrainiens-90-ans-apres-la-grande-famine-un-genocide-se-repete.html>.

У 2022–2023 рр. Україна вшанує 90-ті роковини Голодомору-геноциду. Цю скорботну згадують в реаліях нової боротьби за виживання української нації. Через 90 років після вчинення Голодомору-геноциду на теренах України росія вчиняє новий геноцид – війною. Голодомор став не наслідком неврожаю, а навмисним винищенням українського народу, під час якого Україна втратила від чотирьох до восьми мільйонів жителів.

Las trincheras de Ucrania se llenan de barro justo antes de la llegada del crudo invierno [Українське мистецтво знаходить притулок у Тіссена після втечі від війни] // ABC. – Madrid, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/arte-ucraniano-encuentra-refugio-thyssen-tras-huir-20221129204807-vi.html>.

У музеї Тіссен-Борнеміса у Мадриді 29 листопада відбулося офіційне відкриття виставки картин «У центрі бурі. Модернізм в Україні 1900–1930-х років», яке стало справжньою культурною подією для столиці Іспанії, що зібрала поціновувачів

мистецтва та справжніх прихильників України. Основна мета виставки – показати багатство та різноманітність мистецтва та української національної культури та поділитися ними з європейською та міжнародною громадськістю.

ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ

Baumgart, Aaron. So können wir Putins Atomangriff verhindern und Frieden schaffen [Ось як ми можемо запобігти ядерній атаці путіна і створити мир] / A. Baumgart // Focus. – Berlin, 2022. – 07.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/perspektiven/experte-erklart-so-koennen-wir-putins-atomwaffenangriff-abwenden-und-den-krieg-beenden_id_178774692.html.

Американський експерт з конфліктів А. Баумгарт пояснює, як не дати путіну нанести ядерний удар і що має статися, щоб війна закінчилася. За словами експерта, найбільше значення має те, як поводить себе Захід. На його думку, країни НАТО повинні були б публічно продемонструвати, що вони політично та військово стоять за Україною, навіть якщо буде використано ядерну зброю. Експерт наголошує, що Німеччина повинна рішуче позиціонувати себе і дати зрозуміти росії, що використання ядерної зброї буде марним для путіна «із самого початку». Конфліктознавець також критикує «політику бажань» Німеччини та інших європейських країн, пояснюючи, що було б помилкою базувати участь Заходу лише на постачанні зброї.

Taslak, Dora. Kremlj promijenio retoriku oko nuklearnog oružja, ISW: Nisu postigli ono čemu se se nadali [кремль змінив риторику щодо ядерної зброї, ІСВ: не досягли того, на що сподівалися] / D. Taslak // Vecernji list. – Zagreb, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/kremlj-promijenio-retoriku-oko-nuklearnog-oruzja-isw-nisu-postigli-ono-cemu-se-se-nadali-1631465>.

Враховуючи, що ядерні загрози кремля не змогли підірвати політичну та соціальну волю України продовжувати протистояти вторгненню росії, Інститут вивчення війни оцінює, що використання росією ядерної зброї в Україні залишається малоімовірним і що кремль наразі вживає заходів для деескалації своєї ядерної риторики. кремль, ймовірно, роз'яснив свою політику ядерної деескалації Сполученим Штатам та їхнім союзникам у приватному порядку. Офіційні особи США та їх союзників повідомили, що радник із національної безпеки США Джейк Салліван контактував з радником путіна із зовнішньої політики ушаковим та секретарем Ради безпеки патрушевим, намагаючись знизити ризик застосування ядерної зброї.

Mangott, Gerhard. Putins verpuffte Nukleardrohung ist deutliches Zeichen seiner Schwäche [Невдала ядерна загроза путіна є явною ознакою його слабкості] / G. Mangott // Focus. – Berlin, 2022. – 14.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/gastbeitrag-von-gerhard-mangott-putins-verpuffte-nukleardrohung-ist-deutliches-zeichen-seiner-schwaeche_id_179693243.html.

Австрійський політолог та експерт у галузі Східної Європи та росії Г. Манготт в статті для видання зазначає, що справи у путіна йдуть не дуже добре, а вимушений вихід російських військ із західного берега Херсонської області став третьою великою

поразкою російського керівництва з початку війни. За його словами, спроба розпалити економічну та політичну кризу в ЄС шляхом різкого обмеження поставок газу, схоже, не дає результату тому, що більшість людей в ЄС все ще виступають за продовження підтримки України. Приховані погрози, каже експерт, російського керівництва використати «всі доступні засоби» для захисту завойованих і анексованих регіонів поки що залишаються пустою погрозою. За словами експерта, більшість західних країн дотримуються думки, що не можна дозволяти шантажувати ядерною енергетикою і потрібно підтримувати Україну всіма необхідними військовими засобами.

Bremmer, Ian. Nuclear options in Ukraine [Ядерні варіанти в Україні] / I. Bremmer // eKathimerini. – Athena, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.ekathimerini.com/opinion/1198151/nuclear-options-in-ukraine/>.

Автор статті шукає відповідь на питання: чи застосує росія ядерну зброю в Україні? Зокрема, він пише про ризик того, що світ наблизився до ядерного зіткнення ближче, ніж будь-коли після Кубинської ракетної кризи 1962 р., і стає неминучою реальністю. Автор наголошує, що в росії, зокрема в політичних і військових колах багато голосів, які повторюють ядерну загрозу.

Атанасова, Марія. Русия и США имат механизми, за да избегнат ядрена война [росія і США мають механізми уникнути ядерної війни] / М. Атанасова // Факти. – София, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/734327-rusia-i-sasht-imat-mehanizmi-za-da-izbegnat-adrena-voina>.

За словами високопоставленого американського дипломата, росія і США мають механізми для управління ядерними ризиками на рівні розвідувальних служб. З початку війни в Україні в лютому представники російської влади неодноразово заявляли про можливе застосування ядерної зброї. Захід різко відреагував і попередив Москву не вдаватися до такого кроку на тлі її невдач на фронті.

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

ВІЙСЬКОВО-ТРЕНУВАЛЬНА МІСІЯ КРАЇН СВІТУ ДЛЯ ЗСУ

Cerca de «duas dezenas» de militares portugueses vão treinar soldados ucranianos [Близько «двох десятків» португальських військових навчатимуть українських військових] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/mais-cm/especiais/guerra-na-ucrania/detalhe/cerca-de-duas-dezenas-de-militares-portugueses-vaao-treinar-soldados-ucranianos>.

Міністерка оборони Португалії Гелена Каррейрас оголосила, що Португалія має взяти участь із «близько двома десятками» солдатів у місії Європейського Союзу, яка має на меті навчання українських військових. Вона зазначила, що місія поки що на стадії розробки. Міністерка підкреслила, що підтримка, надана Португалією Україні, вже перевищила 315 тонн військових матеріалів, і це робиться з «солідарністю» в межах наявних у країні ресурсів.

Pina, Marina. Robles ofrece formar a 400 militares ucranianos en España cada dos meses [М. Роблес пропонує кожні два місяці навчати 400 українських військових в Іспанії] / М. Pina // El Mundo. – Madrid, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/07/63690a71fc6c832a108b458e.html>.

Спочатку було 19 військових, а зараз у Толедо навчається 31 український військовий. Цими днями очікується, що ще близько 200 українських військових висадяться в Іспанії для проходження військової підготовки. І з цими новими даними, які підтверджують зобов'язання Міністерства оборони допомогти українському народу, міністерка оборони Маргарита Роблес під час зустрічі в Толедо з керівницею відділу двосторонніх відносин європейського регіону Об'єднаного комітету начальників штабів ЗСУ запропонувала Україні навчати загалом 400 солдатів кожні два місяці.

Villarejo, Esteban. España adiestra ya en Almería a 21 militares ucranianos en el manejo del obús [Іспанія вже навчає 21 українського військового поводженню з гаубицею в Альмерії] / Е. Villarejo // ABC. – Madrid, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/espana-adiestra-almeria-militares-ucranianos-manejo-obus-20221110114442-nt.html>.

Іспанія вже тренує 21 українського військового в рамках нової місії ЄС з підтримки та навчання українських військових. Ця нова місія «Альварес де Сотомайор» почалася з перших уроків поводження з гаубицею 105/14. Наступне навчання пройде з 14 листопада по 17 грудня за участю 64 українських військових за програмою 6 з половиною робочих днів на тиждень зі змінами по 10-12 год. Місію очолить Генеральний штаб сухопутних сил Тренувального командування Толед. Крім того навчання будуть проходити і в інших місцях як, наприклад, навчання на гаубиці 105/14 в Альмерії. Командувач Оперативного командування пояснив, що Європейська місія підтримки та навчання «має намір координувати дії, які проводять європейські країни».

Pina, Marina. Doce horas de trabajo seis días a la semana, así es la formación a ucranianos que se extenderá dos años [Дванадцять годин роботи шість днів на тиждень – це навчання для українців, яке триватиме два роки] / М. Pina // El Mundo. – Madrid, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/10/636d57ece4d4d8c6578b45d0.html>.

Тієї ночі, коли росія вторглася в Україну, високопосадовці Міністерства оборони Іспанії провели нараду, щоб погодити термінове відправлення допоміжних матеріалів. Через 72 год., 27 лютого, два літаки А400М приземлилися в Польщі з першими засобами захисту для Збройних сил України. Відтоді у них вже є понад 500 год. нальоту для перевезення матеріалів. А за останні 20 днів 44 українські військовослужбовці були доставлені до Толедо для проходження навчання. Командувач Оперативним командуванням, пояснив, що ця навчальна місія розпочалася як двостороння і тепер є частиною місії ЄС, яка прагне навчити 15 тис. українських солдатів. Іспанська армія, яка характеризується «ефективністю та солідарністю», вже має досвід підготовки іноземних військ, але новизна полягає в тому, що тепер навчання проводитиметься саме в Іспанії.

Carstens, Peter. Drohnen spähnen die Bundeswehr aus [Дрони шпигують за Бундесвером] / P. Carstens // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/wir-drohnen-truppenuebungsplaetze-der-bundeswehr-ausspionieren-18451753.html>.

За словами автора, невідомі дедалі частіше намагаються розвідати німецькі військові полігони за допомогою безпілотних літальних апаратів. Лише з літа було зареєстровано понад півдюжини інцидентів, у яких безпілотні літальні апарати були помічені на об'єктах або над ними. Очевидно, особливий інтерес викликали німецькі військові райони, де навчалися українські військові, наприклад, на військовому полігоні Путлос у Східному Гольштейні інструктори компанії «Kraus-Maffei Wegmann» навчають українських військових керувати зенітним танком «Gepard».

Siza, Rita. Portugal contribui com 20 militares para a missão da UE que vai treinar soldados ucranianos [Португалія надає 20 військових для місії ЄС щодо навчання українських військових] / R. Siza // Público. – Lisboa, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/15/mundo/noticia/portugal-contribui-20-militares-missao-ue-vai-treinar-soldados-ucranianos-2027854>.

Португалія візьме участь у першій європейській місії з надання допомоги у навчанні 20 українських військових та навчання ЗСУ, яка включатиме базову та спеціалізовану підготовку для 15 тис. солдатів на двох окремих базах у Німеччині та Польщі, починаючи з січня. За словами міністерки оборони Г. Каррейрас, португальські військові допомагатимуть в базовій підготовці, навчанні стрільби, розмінуванні, а також у медичній сфері, що відбуватиметься в обох державах-членах НАТО.

Česko začne ještě letos s výcvikem ukrajinských vojáků, stát bude miliardu korun [Чехія цього року розпочне навчання українських військових, це коштуватиме мільярд крон] // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesko-zacne-jeste-letos-s-vycvikem-ukrajinskych-vojaku-pokra/r~b388e4d865c011ed9ae20cc47ab5f122/>.

Уряд Чехії висловив згоду на перебування та навчання українських військових. Він передасть пропозицію до обох палат парламенту. За інформацією Міністерства оборони, загальна вартість навчання оцінюється в 975 млн крон, навчання має пройти у п'ять турів по чотири тижні, у кожному з яких візьмуть участь до 800 українських військових. Міністерка оборони Я. Чернохова повідомила, що навчання українських військових у Чехії цього року має коштувати 195 млн крон, наступного – 780 млн крон.

Ministra da Defesa realça que Portugal apoia Ucrânia sem esquecer África, Mediterrâneo e Atlântico [Міністерка оборони наголошує, що Португалія підтримує Україну, не забуваючи про Африку, Середземномор'є та Атлантику] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 18.11. – Режим доступу :

<https://www.cmjornal.pt/politica/detalhe/ministra-da-defesa-realca-que-portugal-apoia-ucrania-sem-esquecer-africa-mediterraneo-e-atlantico>.

Міністерка оборони Португалії Гелена Каррейрас, виступаючи на 4-му семінарі з питань національної оборони в Інституті національної оборони у Лісабоні, який був присвячений перегляду Стратегічної концепції, наголосила, що Португалія сприятиме місії підготовки українських солдатів, не забуваючи про національні зобов'язання в Африці, Середземномор'ї та Атлантиці. Г. Каррейрас звернулася до питання війни в Україні, нагадавши про підтримку, яка була надана цій країні, зокрема військовими матеріалами. Крім того, вона зазначила, що Європейський Союз схвалив запуск нової місії допомоги для навчання українських солдатів в країнах ЄС, в якій Португалія братиме активну участь.

Muñoz, María José. La ministra de Defensa a los reclutas ucranianos: «Están dando un ejemplo al mundo, esta guerra la va a ganar Ucrania» [Міністерка оборони українським новобранцям: «Ви подаєте приклад світові, цю війну виграє Україна»] / М. J. Muñoz // ABC. – Madrid, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/castilla-la-mancha/toledo/ciudad/ministra-defensa-reclutas-ucranianos-dando-ejemplo-mundo-20221120161642-nt.html>.

Міністерка оборони Іспанії Маргарита Роблес відвідала навчальний центр в Піхотній академії Толедо, де 65 українських військових проходять інструктаж у 70 військових іспанської армії. Це був емоційний візит, особливо через стан душі 65 українців віком від 19 до 40 років, які кілька днів тренувалися в піхотній академії Толедо.

Plenković o obuci ukrajinskih vojnika u Hrvatskoj: Ovo je win-win situacija za Vladu [Пленкович про навчання українських військових у Хорватії: Це безпрограшна ситуація для уряду] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/region/hrvatska/790030/plenkovic-o-obuci-ukrajinskih-vojnika-u-hrvatskoj-ovo-je-win-win-situacija-za-vladu>.

Основну увагу на пресконференції для ЗМІ після засідання партії президент Хорватської демократичної співдружності та прем'єр-міністр Хорватії А. Пленкович приділив темі навчання українських військовослужбовців у Хорватії, місії, яка триватиме не менше двох років і в якій візьмуть участь багато країн. А. Пленкович заявив, що Хорватія вже багато років підтримує Україну, особливо з того часу, як він став прем'єр-міністром. За його словами, уряд не бачить проблеми у навчанні українських військових у Хорватії.

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ

Dierziekten en dure energie en grondstoffen gijzelen ForFarmers [Заручниками «ForFarmers» є хвороби тварин, дорога енергія та сировина] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/financieel/730873711/dierziekten-en-dure-energie-en-grondstoffen-gijzelen-for-farmers>.

Міжнародна компанія з виробництва кормів для тварин «ForFarmers», що базується у Нідерландах, зафіксувала різке падіння доходів. Хвороби тварин і війна в Україні сильно вдарили по підприємству. Загальні обсяги продажів у третьому кварталі знизилися на 7,2 %. Прибутки в основному під тиском, оскільки витрати на енергію зросли майже вдвічі. У Польщі, єдиному з п'яти внутрішніх ринків «ForFarmers», де спостерігається зростання, через втрату експорту з України збільшився попит на продукцію птахівництва.

Hairuo, Cai. Ukraine suspends foodstuffs exports due to blockage of «grain corridor»: minister [Україна зупиняє експорт продовольства через перекриття «зернового коридору»: міністр] / С. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1101/c90000-10165715.html>.

Міністр інфраструктури України О. Кубраков заявив, що Україна призупинила експорт продуктів харчування через блокування «зернового коридору». Міністр повідомив, що в порту в Україні застрягло судно з 40 тис. тонн зерна, призначеного для Ефіопії. З моменту набуття чинності угоди 1 серпня Україна експортувала через свої морські порти понад 9 мільйонів тонн продуктів харчування.

Braw, Elisabeth. Every European country should have a minister for civil defense [Кожна європейська країна повинна мати міністра цивільного захисту] / Е. Braw // POLITICO. – Brussels, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/every-european-country-should-have-a-minister-for-civil-defense/>.

В статті для видання старша наукова співробітниця Американського інституту підприємництва та членкиня консультативної ради Gallos Technologies Елізабет Бро пропонує створення посаду міністра цивільного захисту. Поштовхом для такої ініціативи, за її ж словами, стали події в Україні під час російського вторгнення, коли в Україні, незважаючи на те, що велика кількість чоловіків та жінок була покликана на військову службу, саме цивільні особи забезпечують роботу основних структур, включаючи роботу залізниць та енергозабезпечення. Е. Бро наголошує, що одні українці вчаться бути медиками, інші доглядають сусідів, що залишилися вдома, а ціла армія простих українців публікує в соцмережах інформацію на підтримку ЗСУ.

Ukraine grain exports resume as Turkey fights to save deal [Український експорт зерна відновлюється, оскільки Туреччина бореться за збереження угоди] // The News. – Islamabad, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/latest/1005593-ukraine-grain-exports-resume-as-turkey-fights-to-save-deal>.

Вантажні судна, завантажені зерном та іншою сільськогосподарською продукцією, покинули українські порти 31 жовтня, незважаючи на рішення росії вийти із знакової угоди, спрямованої на полегшення глобальної продовольчої кризи. Будучи одним із посередників зернової угоди, Туреччина активізувала дипломатію з Україною та росією, намагаючись врятувати угоду, оскільки росія попереджала, що продовження виконання угоди без її участі було б «небезпечним». Президент

Туреччини Р. Т. Ердоган пообіцяв продовжувати зусилля, щоб зберегти чинність угоди, незважаючи на дії росії.

Grain export deal back on as russia rejoins in unexpected U-turn [Угода з експорту зерна відновлюється, оскільки росія погодилася повернутися до угоди] // Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/transportation/grain-export-deal-back-on-as-russia-rejoins-in-unexpected-u-turn>.

Після телефонної розмови президента Туреччини Р. Т. Ердогана з путіним росія оголосила, що погодилася повернутися до укладеної за посередництва Туреччини та ООН зернової угоди. Міністр інфраструктури України О. Кубраков висловив подяку за роль Р. Т. Ердогана та Генерального секретаря ООН А. Гутерреша у відновленні угоди. російська політолог Т. Станова заявила, що зроблена путіним заява є визнанням того, що він не може блокувати постачання і що кремль сам просто потрапив у пастку, з якої не знав, як вибратися.

Winterman, Peter. Kwart miljard extra voor defensie-industrie: ‘Zelf munitie draaien geen prioriteit’ [Чверть мільярда додатково для оборонної промисловості: «Робити боєприпаси самому не є пріоритетом»] / P. Winterman // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/775841471/kwart-miljard-extra-voor-defensie-industrie-zelf-munitie-draaien-geen-prioriteit>.

За словами державного секретаря Нідерландів Крістофа ван дер Маата, війна в Україні породила «технологічні щурячі перегони» та величезний попит на зброю у світі. Нідерланди вже є десятим найбільшим експортером зброї у світі. Кабінет міністрів Нідерландів додатково інвестує понад 250 млн євро в оборонну промисловість, веде переговори з банками, щоб забезпечити надання більшої кількості кредитів компаніям в оборонній сфері.

Russland setzt «Sotschi-Dialog» mit Österreich fort – ohne Österreich [росія продовжує «Сочинський діалог» з Австрією – без Австрії] // Die Presse. – Vene, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6210111/russland-setzt-sotschi-dialog-mit-oesterreich-fort-ohne-oesterreich?from=rss>.

Згідно з офіційною точкою зору Австрії, «Сочинський діалог», започаткований у 2019 р. федеральним президентом А. ван дер Белленом та його колегою путіним, був закритий з початком російського вторгнення в Україну наприкінці лютого 2022 р. Прессекретарка МЗС Австрії підтвердила, що в цьому статусі також нічого не змінилося. Натомість офіційний російський тендерний реєстр свідчить з посиланням на «Сочинський діалог» в жовтні 2022 р. про тендери на суму майже 2 млн руб. (31 тис. євро). На думку співголови форуму К. Лейтла, якщо щось робить лише одна сторона, то це не діалог і наголосив, що поки говорять гармати, діалог мовчить.

La Russie reprend finalement sa participation à l'accord sur les exportations de céréales ukrainiennes [росія нарешті відновила участь в експорті українського зерна] //

L'Obs. – Paris, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221102.OBS65424/la-russie-reprend-finalement-sa-participation-a-l-accord-sur-les-exportations-de-cereales-ukrainiennes.html>.

росія відновила свою участь в угоді щодо експорту зерна з чорноморських портів після того, як ніби отримала від України «письмові гарантії» про демілітаризацію коридору, за яким його транспортують. Президент Туреччини Р. Т. Ердоган, чия країна є гарантом цієї важливої угоди для світового постачання продовольства, підтвердив відновлення українського експорту через безпечний коридор.

Rusya'nın kararı sonrası Ukrayna duyurdu: Türkiye'nin desteği ile sürüyor [Україна після рішення росії заявила: продовжується за підтримки Туреччини] // Star. – Istanbul, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/rusyanin-karari-sonrasi-ukrayna-duyurdu-turkiyenin-destegi-ile-suruyor-haber-1746667/>.

Президент України Володимир Зеленський у вечірньому відеозверненні 1 листопада заявив, що зерновому коридору потрібен надійний і довгостроковий захист, а також необхідний тиск на росію заради гарантій продовольчої безпеки. За словами Президента України, росія має чітко знати, що отримає жорстку відповідь світу на будь-які кроки, які зриватимуть продовольчий експорт.

Постигнут договор, наставља се транспорт жита и хране из лука Украјине [Домовленості досягнуто, транспортування зерна та продовольства з порту України триває] // Политика. – Beograd, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/523364/>.

росія заявила про те, що відновлює свою участь у «зерновій угоді» щодо безпечного експорту української сільгосппродукції через гуманітарні коридори у Чорному морі. Міністерство оборони росії повідомило, що нібито отримало від України необхідні письмові гарантії щодо невикористання гуманітарного коридору та портів для ведення бойових дій. У Москві заявили, що ці гарантії вдалося отримати від Києва завдяки сприянню ООН та Туреччини.

Vodnar, Vasyl. Ukraine, Türkiye continue efforts to ensure global food security [Україна та Туреччина продовжують зусилля щодо забезпечення глобальної продовольчої безпеки] / V. Bodnar // People's Daily. – Istanbul, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/opinion/op-ed/ukraine-turkiye-continue-efforts-to-ensure-global-food-security>.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Турецькій Республіці В. Боднар в статті пише про зернову угоду, згідно з якою до Європи було відправлено 95 суден з українським зерном, 113 – до Азії та 33 – до Африки. Посол наголосив, що з самого початку домовленостей росія була незадоволена роллю України та Туреччини у збереженні глобальної продовольчої безпеки і Москва традиційно хотіла поставити світ у залежність від себе та почала створювати проблеми. В. Боднар запевнив, що Україна докладе всіх зусиль для зміцнення глобальної продовольчої безпеки та встановлення миру на своїй землі.

Hann, Wojciech. Zielona transformacja w cieniu wojny w Ukrainie [Зелена трансформація затьмарена війною в Україні] / W. Hann // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://klimat.rp.pl/klimat/art37347501-zielona-transformacja-w-cieniu-wojny-w-ukrainie>.

Президент Банку охорони навколишнього середовища (BOŚ) Войцех Ханн в інтерв'ю виданню зазначив, що російсько-українська війна змусила європейців усвідомити, що трансформація – це не лише відповідь на зміну клімату та покращення якості життя, а й інвестиції в енергетичну безпеку та незалежність. Тому В. Ханн упевнений, що в довгостроковій перспективі російська агресія проти України зміцнить рішучість та ентузіазм країн ЄС задля досягнення своїх цілей.

Lock, Samantha. Zelenskiy labels Putin U-turn on Ukraine grain deal a ‘failure of Russian aggression’ [В. Зеленський назвав рішення путіна щодо зернової угоди з Україною «провалом російської агресії»] / S. Lock // The Guardian. – London, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/03/zelenskiy-and-ukraines-allies-label-putins-u-turn-on-grain-deal-a-humiliating-defeat>.

У вечірньому відеозверненні Президент України Володимир Зеленський заявив, що експортна зернова ініціатива продовжить працювати і російський шантаж ні до чого не призвів. Він зазначив, що принципово й дієво відреагувала ООН і особисто Генеральний секретар А. Гутерреш, діяв і президент Туреччини Р. Т. Ердоган, вчасно й справедливо реагували й інші провідні суб'єкти міжнародних відносин.

Rus basını yazdı: Cumhurbaşkanı Erdoğan bunu yeniden yaptı [російська преса писала: Президент Р. Т. Ердоган знову зробив це] // Star. – Istanbul, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/rus-basini-yazdi-cumhurbaskani-erdogan-bunu-yeniden-yapti-haber-1747308/>.

Світові ЗМІ, в тому числі й російські, коментуючи роль президента Туреччини Р. Т. Ердогана в урегулюванні питання відновлення зернової угоди, називають його єдиним лідером, який може ефективно виступати посередником між росією, Заходом та Україною. В коментарях звучать схвальні відгуки на адресу Туреччини, яка впродовж російсько-української війни йшла по тонкій лінії та підкреслили зростання впливу Р. Т. Ердогана.

Columba Jerez, Alexia. La guerra de Ucrania provoca una tormenta perfecta de recursos clave [Війна в Україні викликала ідеальний шторм для ключових ресурсів] / A. Columba Jerez // ABC. – Madrid, 2022. – 06.11. – Режим доступу : https://www.abc.es/economia/abci-tridente-clave-nueva-economia-esta-amenazado-guerra-ucrania-202205300145_noticia.html.

Неоновий газ, найбільшим експортером якого є Україна, а також паладій і нікель, де домінує росія, утворюють тризуб основних елементів для нової цифрової економіки та її шляху до декарбонізації. Оскільки ланцюжок поставок порушено,

через напад росії на Україну, їх дефіцит призводить до тривожного сценарію, оскільки ці матеріали необхідні для мікročіпів, літій-іонних акумуляторів, телефонів, нержавіючої сталі, акумуляторів, гвинтівок або танків. Крім того вони необхідні для електромобілів, вітряних турбін та фотоелектричних панелей, відсутність матеріалів для яких гальмують плани ЄС щодо нульових викидів, уповільнюючи впровадження електромобілів і зберігаючи залежність від нафти в той час, коли Європа намагається отримати автономію від російського газу та сирої нафти.

A la COP27, Londres veut appeler à ne pas « revenir » sur l'objectif de 1,5°C [На COP27 Лондон хоче закликати не відступати від цільового показника 1,5°C] // L'Obs. – Paris, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/ecologie/20221106.OBS65563/a-la-cop27-londres-veut-appeler-a-ne-pas-revenir-sur-l-objectif-de-1-5-c.html>.

В Шарм-ель-Шейху (Єгипет) розпочався щорічний саміт ООН із питань зміни клімату COP27, на якому прем'єр-міністр Великобританії Ріші Сунак зазначив, що боротьба зі зміною клімату є не лише морально правильною, вона має фундаментальне значення для майбутнього процвітання та безпеки, маючи на увазі наслідки російського вторгнення в Україну щодо поставок енергії, а отже, необхідність «покінчити з нашою залежністю від викопного палива».

Bakker, Alexander. Sprankje hoop voor Nederlandse boeren: 'Brussel overweegt gebruik dierlijke kunstmestvervanger' [«Брюссель розглядає можливість використання добрив для тварин»] / A. Bakker // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1613594771/sprankje-hoop-voor-nederlandse-boeren-brussel-overweegt-gebruik-dierlijke-kunstmestvervanger>.

За словами автора, після низки невдач у фермерів нарешті з'явився проблиск надії: Брюссель, схоже, відкриває двері для використання замітника добрива для тварин у Нідерландах. Після більш ніж десяти років дискусій Європейська комісія збирається дозволити так звані добрива Renure. Нідерланди є одними з найбільших прихильників цього інноваційного винаходу. Те, що Брюссель скоро передумає, головним чином пов'язано з війною в Україні: санкції ЄС призупинили постачання добрив з росії, а високі ціни на газ зробили виробництво добрив недоступним для країни блоку.

Timmer, Edwin. Rutte: 'Stapeling van klimaatplichten dreigt' [Рютте: «Є загроза накопичення кліматичних зобов'язань»] / E. Timmer // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/976508618/rutte-stapeling-van-klimaatplichten-dreigt>.

За словами автора, частково через енергетичну кризу, в яку потрапила Європа в результаті вторгнення росії в Україну, Нідерланди не хочуть повністю дотримуватися угоди, укладеної на Всесвітній кліматичній конференції в Глазго 2021 р. Наприкінці цього року уряд повністю припинить так зване страхування експортних кредитів для проектів викопної енергетики за кордоном, однак задля безпеки постачання в Європі допускаються винятки. Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте каже, що «не можна

закривати очі на геополітичну ситуацію». Під час кліматичного саміту у Шарм-ель-Шейху М. Рютте розмовляв з лідерами Оману та Намібії, зокрема про виробництво зеленого водню для Нідерландів. Війна в Україні, за словами прем'єр-міністра, «висить тінню» не лише через потребу спалювати більше вугілля, а й через вплив на глобальне постачання продовольства.

Bollmann, Ralph. Німеччина говорить багатьма голосами [Німеччина говорить багатьма голосами] / R. Bollmann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/weltklimakonferenz-deutschland-spricht-mit-vielen-stimmen-18443945.html>.

Канцлер Німеччини О. Шольц на Всесвітній кліматичній конференції у Шарм-ель-Шейху на додаток до плану компенсації збитків і втрат, викликаних зміною клімату, назвав «надійну робочу програму зі скорочення викидів» наступною метою конференції. Він визнав, що через російське вторгнення в Україну та викликану ним енергетичну кризу Німеччина спалюватиме більше вугілля для виробництва електроенергії до 2024 р., ніж спочатку планувалося. О. Шольц також підтвердив мету, що Німеччина стане кліматично нейтральною до 2045 р.

Bartholomeusz, Stephen. Toxic cocktail: The global financial system is on shaky ground [Токсичний коктейль: світова фінансова система знаходиться в хиткому становищі] / S. Bartholomeusz // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 07.11. – Режим доступу : https://www.watoday.com.au/business/markets/toxic-cocktail-the-global-financial-system-is-on-shaky-ground-20221107-p5bw2h.html?ref=rss&utm_medium=rss&utm_source=rss_business.

В аналітичній статті відомий австралійський бізнес-оглядач Стівен Бартоломеуш коментує слова, зазначені в передмові до піврічного звіту про фінансову стабільність віцеголови Ради Федеральної резервної системи США Лаель Брейнард про те, що нинішні умови глобального посилення грошово-кредитної політики, високі темпи інфляції, невизначеність, що є результатом війни в Україні, підвищують ризик того, «що шок може призвести до посилення вразливості, наприклад, через брак ліквідності на основних фінансових ринках або прихованого кредитного плеча». С. Бартоломеуш погодився, що нині у світовій економіці та системі існує безліч невизначеностей, хоча грошово-кредитна політика, ймовірно, є найпотужнішою, інші дестабілізуючі чинники – це вплив війни в Україні на ціни, постачання енергоносіїв та сільськогосподарських товарів.

Кордел, Джейк. От Русия с пари: Как войната в Украина предизвика бум в грузинската икономика [Гроші з росії: як українська війна підняла економіку Грузії] / Д. Кордел // Дневник. – София, 2022. – 08.11. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/voinata_v_ukraina/2022/11/08/4413111_ot_rusiia_s_pari_kak_v_oinata_v_ukraina_predizvika_bum/.

За словами журналіста Джейка Кордела, поки російсько-українська війна «душить» Європу, невелика нація поруч з росією переживає несподіваний економічний бум. Щонайменше 112 тис. росіян емігрували до Грузії цього року.

Перша велика 43-х тисячна хвиля припала на початок агресії проти України, коли путін вирішив придушити опір війні всередині країни. Друга сталася після того, як 21 вересня президент росії оголосив про часткову мобілізацію. Економічний бум Грузії – короткочасний чи ні – збентежив багатьох експертів. Більшість із них малювали сценарії кінця світу для колишньої радянської республіки, чия економіка сильно залежить від експорту та туристів з росії, натомість Грузія на шляху до того, щоб стати однією з найбільш швидкозростаючих економік світу цього року після драматичного притоку понад 100 тис. росіян.

Vitorino, Sérgio A. Drones de combate desenvolvidos em Portugal vão carregar entre duas a oito granadas [Бойові дрони, розроблені в Португалії, будуть нести від двох до восьми гранат] / S. A. Vitorino // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 10.11. – Режим доступу : https://www.cmjornal.pt/portugal/detalhe/drones-de-combate-desenvolvidos-em-portugal-vaocarregar-entre-duas-a-oito-granadas?ref=Pesquisa_Destaques.

Війна в Україні показала важливість використання в бойових діях безпілотників, які непомітно можуть проникати до ворожих скупчень росіян, ліквідуючи їх. В Португалії бойові дрони розробляли ще до війни, а зараз вже розробляються безпілотники, які будуть нести від двох до восьми гранат, вибухових або димових, кожна вагою 200 грамів.

Tumbling gas prices fail to subdue energy bills in Europe [Зниження цін на газ не може зменшити рахунки за електроенергію в Європі] // The News. – Islamabad, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/1008305-tumbling-gas-prices-fail-to-subdue-energy-bills-in-europe>.

Європейські оптові ціни на газ впали з рекордних максимумів, досягнутих після вторгнення росії-виробника в Україну, але рахунки за електроенергію залишаються захмарними, незважаючи на допомогу уряду, спрямовану на полегшення болю споживачів. У березні, невдовзі після початку вторгнення росії в Україну, еталонна європейська ціна на газ TTF в Нідерландах підскочила до рекордних 345 євро за мегават-годину. Незвичайно теплі осінні температури знизили попит і дозволили більшості європейських країн, збільшити обсяги зберігання газу.

Димитрова, Татяна. Какво следва от санкциите на Русия на оръжейни фирми от България [Що впливає із санкцій росії щодо збройових компаній з Болгарії] / Т. Димитрова // Дневник. – София, 2022. – 12.11. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/biznes/2022/11/12/4414219_kakvo_sledva_ot_sankciite_na_rusiia_na_orujejini_firmi/.

У повідомленні на вебсайті російського уряду названо компанії з «ворожих країн», які запровадили санкції проти росії через війну в Україні. Цей список (у якому також є Болгарія) був підготовлений навесні. Наразі росія вводить контрсанкції у військово-технічному співробітництві в цілому щодо 15 болгарських компаній, зокрема під санкції потрапили «Арсенал», «ВМЗ», «Дунаріт», «ТЕРЕМ», «ЕМКО» та інші компанії. «Дневник» звернувся за коментарем до держави та бізнесу, яких наслідків вони очікують. Відповідаючи «Дневнику», власник збройового холдингу

ЕМКО і заводу «Дунаріт» Е. Гебрев зазначив, що його компанія багато років не має комерційних відносин з росією – ні поставок, ні закупівель, ні продажів і тому немає пояснення санкція росії щодо його бізнесу. Як член Європейського Союзу, Болгарія підтримала всі пакети санкцій, запроваджених проти рф після початку військової агресії в Україні.

Nádori, Teodóra. Kinek a háborúja? (15. rész) – Tessék csak, tessék: amerikai LNG mellé amerikai nukleáris technológiát! [Чия це війна? Давай, давай: американські ядерні технології поруч із американським СПГ!] / T. Nádori // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/kinek-a-haboruja-15-resz-tessek-csak-tessek-amerikai-lng-melle-amerikai-nuklearis-technologiai>.

Відповідальний редактор програми Hír TV Hábóru Ukrajnáná Теодору Надорі в статті для видання аналізує вплив санкцій проти росії за вторгнення в Україну на європейську атомну енергетику.

Guzman, Chad. Geopolitical showdowns overshadow the g20 summit in Indonesia [Геополітичні розбірки затьмарили саміт G20 в Індонезії] / C. Guzman // Time. – New York, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://time.com/6232748/g20-summit-bali-geopolitical-showdown/>.

Індонезія збирає лідерів 20 найбільших економік світу на своєму острові Балі на дводенний саміт «Групи двадцяти», щоб обговорити, як вони можуть співпрацювати для побудови стабільнішого майбутнього, зруйнованого російським вторгнення в Україну. росія своїм вторгненням спровокувала глобальну кризу енергопостачання та посилила глобальну продовольчу кризу.

Maroto: «Las ganas de viajar» han contrarrestado los efectos de la guerra de Ucrania [Р. Марото: «Бажання подорожувати» нейтралізувало наслідки війни в Україні] // ABC. – Madrid, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/maroto-ganas-viajar-contrarrestado-efectos-guerra-ucrania-20221114123606-vi.html>.

Міністерка промисловості, торгівлі та туризму Іспанії Реес Марото зазначила, що, враховуючи поточні дані, наслідки війни в Україні були компенсовані завдяки «бажанню подорожувати», оскільки Іспанія зареєструвала «надзвичайний» рівень туризму цього літа.

Schreck, Adam. Ukraine war, tensions with China loom over big Bali summit [Війна в Україні та напруженість у відносинах з Китаєм загрожують саміту на Балі] / A. Schreck // Japan Today. – Токуо, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/ukraine-war-tensions-with-china-loom-over-big-bali-summit>.

Наслідки російського вторгнення в Україну та зростання напруженості у відносинах між Китаєм та Заходом будуть на першому плані, коли лідери найбільших економік світу зберуться на саміті у Балі. Наслідки війни відчуються від найвіддаленіших сіл Азії та Африки до найсучасніших виробництв, посиливши

перебої з постачанням енергоносіїв, судноплавством та продовольчою безпекою, різко піднявши ціни та ускладнивши зусилля щодо стабілізації світової економіки після потрясінь, спричинених пандемією.

Україна извезла до сада 15,1 миллион тона жита у сезони 22/23 [У сезони 22/23 Україна наразі експортувала 15,1 мільйона тонн зерна] // Политика. – Beograd, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/525038/>.

За відомостями Мінагропрому, наразі Україна експортувала майже 15,1 млн тонн зерна в сезоні 2022/23, що на 30,6 % менше, ніж 21,8 млн тонн, експортованих за аналогічний період попереднього сезону. Експорт зерна впав після того, як росія вторглася в Україну в лютому та заблокувала українські чорноморські порти, що спровокувало стрибок світових цін на продовольство та побоювання дефіциту в Африці та на Близькому Сході.

Erdoğan says believes Ukraine grain deal will be extended [Ердоган вважає, що угода щодо зерна з Україною буде продовжена] // Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 16.11. – Режим доступу : https://www.dailysabah.com/business/transportation/erdogan-says-believes-ukraine-grain-deal-will-be-extended?gallery_image=undefined#big.

Президент Туреччини Р. Т. Ердоган заявив на пресконференції на саміті G-20 на Балі, що вірить, що угода, яка дозволяє Україні експортувати зерно через Чорне море, термін дії якої закінчується, залишиться в силі. На його думку, зернова угода триватиме й надалі.

Erdoğan, Zelenskyu discuss russia-Ukraine war, grain deal [Ердоган та Зеленський обговорили російсько-українську війну та зернову угоду] // Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/erdogan-zelenskyu-discuss-russia-ukraine-war-grain-deal>.

Президент Туреччини Р. Т. Ердоган та Президент України В. Зеленський обговорили по телефону розвиток російсько-української війни та ініціативу зернового коридору. Р. Т. Ердоган також подякував В. Зеленському за конструктивну позицію щодо продовження Стамбульської зернової угоди. В. Зеленський запропонував додати до угоди порти південної Миколаївщини, які забезпечували 35 % українського експорту продовольства до вторгнення росії, що дозволило б відвантажувати набагато більший обсяг зернових та олійних культур.

Önalın, Faruk. Ankara ile kurulacak ilişki herkesin faydasına [Відносини з Анкарою підуть на користь усім] / F. Önalın // Star. – Istanbul, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/acik-gorus/ankara-ile-kurulacak-iliski-herkesin-faydasina-haber-1750036/>.

Наразі Туреччина є єдиною країною, яка може вести переговори як з Україною, так і з росією. Президент Франції Е. Макрон усвідомлює, що в цьому процесі буде вигідно налагодити тісні стосунки з Анкарою, зробивши пост турецькою мовою про те, що війна в Україні збільшує ризики голоду в світі. Туреччина і Франція

продовжуватимуть працювати над тим, щоб експорт зерна продовжувався безперешкодно.

Türkiye played key role in Black Sea grain deal extension: NATO chief [Туреччина відіграла ключову роль у продовженні угоди щодо зерна: голова НАТО] // *Daily Sabah*. – Istanbul, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/turkiye-played-key-role-in-black-sea-grain-deal-extension-nato-chief>.

Виступаючи на сесії питань і відповідей на засіданні Парламентської асамблеї НАТО в Мадриді, Генеральний секретар Є. Столтенберг підтвердив важливість угоди щодо зерна, заявивши, що Анкара та президент Туреччини Р. Т. Ердоган відіграли ключову роль у її продовженні та обміні полоненими між росією та Україною. За кілька днів до закінчення терміну дії, зернову угоду, підписану в липні в Стамбулі між Туреччиною, ООН, росією та Україною, продовжили ще на 120 днів, починаючи з 19 листопада.

Oliveira, Raquel. Portugal tem a terceira maior subida de preços de alimentos [Португалія посідає третє місце за зростанням цін на продукти харчування] / R. Oliveira // *Correio da Manhã*. – Lisboa, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/economia/detalhe/portugal-tem-a-3-maior-subida-de-precos-de-alimentos>.

Португалія зафіксувала третє за величиною зростання цін на продукти харчування в Європейському Союзі, поступаючись лише Німеччині та Швеції. Рейтинг Світового банку, опублікований компанією «Cinco Días», показує, що ціни на продукти харчування були вищими за загальну інфляцію. За даними Світового банку, у період з травня по серпень реальна інфляція продуктів харчування в Португалії була на 4,84 % вищою за загальну інфляцію, в Німеччині вона досягла 7,27 %, а в Швеції – 5 %. Згідно зі звітом Deco Proteste щодо відстеження зміни цін на 63 продукти, продовольчий кошик коштує зараз майже 210 євро, що на 26 євро дорожче, ніж 23 лютого, коли в Україні почалася війна.

Bartošek, Jan. Vláda reaguje na změnu bezpečnostního uspořádání Evropy. Chystá úpravu strategických dokumentů [Уряд реагує на зміну системи безпеки в Європі. Готується редагувати стратегічні документи] / J. Bartošek // *Aktualne.cz*. – Praha, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesi-ustupovat-rusku-nehceji/r~e8e56006699011ed8b4e0cc47ab5f122/>.

За словами автора, російська агресія стосується не тільки України, її наслідки відчуваються і в Чехії, наразі, наприклад, у вигляді дорогих енергоносіїв. У довгостроковій перспективі це суттєво вплине на систему безпеки всього континенту. Уряд реагує на цю ситуацію внесенням змін до документів щодо стратегії безпеки та оборони держави та розпочав підготовку до нової Стратегії безпеки Чеської Республіки (на даний момент з 2015 р.) та нової Стратегії оборони Чеської Республіки (на даний момент з 2017 р.). Автор вважає за необхідне оновити обидва стратегічні документи, щоб «запобігти тому жаху, якому піддається Україна».

Less than 3M tons of grain leave Ukraine in November [Експорт українського зерна в листопаді не досягне 3 млн тонн] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 28.11. – Режим доступу** : <https://www.dailysabah.com/business/economy/less-than-3m-tons-of-grain-leave-ukraine-in-november>.

Міністр інфраструктури України О. Кубраков заявив, що експорт українського зерна в листопаді не досягне 3 млн тонн, оскільки росія намагається обмежити перевірки суден у портах. Він повідомив, що 77 суден стоять у черзі, щоб пройти інспекцію в Туреччині, у той час як три чорноморські порти використовують лише до 50 % своєї пропускної спроможності.

Over 12M tons of grain sailed through Türkiye-led ‘grain corridor’ so far [На сьогодні «зерновим коридором» Туреччини провезено понад 12 мільйонів тонн зерна] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 29.11. – Режим доступу** : <https://www.dailysabah.com/business/economy/over-12m-tons-of-grain-sailed-through-turkiye-led-grain-corridor-so-far>.

Понад 12 мільйонів тонн зерна було перевезено 501 судном «зерновим коридором», створеним завдяки зусиллям Туреччини щодо усунення ризику продовольчої кризи, спричиненого вторгненням росії в Україну. Станом на 28 листопад, кількість відвантажених зернових продуктів таких, як пшениця, кукурудза і ячмінь, перевищила 12 млн тонн. Понад 200 суден, що вийшли з українських портів із зерновими вантажами, доставили продовольство до призначених портів.

Külön testületet hoznának létre a tengerfenéki infrastruktúra védelmére [Буде створено окремий орган для захисту інфраструктури морського дна] // **Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 30.11. – Режим доступу** : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/kulon-testuletet-hoznanak-letre-a-tengerfeneki-inszrastruktura-vedelmere>.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц після зустрічі з прем'єр-міністром Норвегії Йонасом Гаром Стьоре заявив, що у зв'язку з війною росії проти України Норвегія вже є для Німеччини постачальником енергоресурсів номер один. У зв'язку з цим Йонас Гар Стьоре наголосив, що не відповідає інтересам Норвегії, одного з найбільших у світі експортерів природного газу, якщо ціна на природний газ є високою, але нестабільною.

ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

Ярошенко, Ганна. Українці з Данії передали тонни найнеобхіднішого для лікарень та шпиталів / Г. Ярошенко // **Гомін України. – Торонто, 2022. – 02.11. – Режим доступу** : <http://www.homin.ca/news.php/news/25855/group/19>.

20-и тонний великогабаритний автомобіль з Данії з дуже важливою гуманітарною допомогою для лікарень та шпиталів прибув до Полтави. Гуманітарну допомогу зібрали у трьох містах цієї скандинавської країни представники української діаспори – члени благодійної організації «Bevar Ukraine» («Збережи Україну»).

Mednick, Sam. U.S. senators in Ukraine promise continued aid ahead of winter [Сенатори США в Україні обіцяють продовжити допомогу напередодні зими] / S. Mednick // The Toronto Star. – Toronto, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/news/world/europe/2022/11/03/us-senators-in-ukraine-promise-continued-aid-ahead-of-winter.html>.

Два сенатори США – демократ К. Кунс та республіканець Р. Портман зустрілися з сім'ями в розподільчому центрі в столиці України і пообіцяли продовжити гуманітарну підтримку Україні в міру наближення зими. США оголосили про п'ятирічні інвестиції у розмірі 55 млн дол. в інфраструктуру опалення України для підтримки ремонту, обслуговування труб та іншого обладнання, необхідного для обігріву будинків, лікарень, шкіл та підприємств.

Borsodi, Attila. Új kisbuszt kapott a katolikus egyháztól egy kárpátaljai líceum [Закарпатський ліцей отримав від Католицької Церкви новий мікроавтобус] / A. Borsodi // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/uj-kisbuszt-kapott-a-katolikus-egyhaztol-egy-karpataljai-liceum>.

Конференція Угорських Католицьких Єпископів подарувала греко-католицькому ліцею імені єпископа Олександра Стойки в Карачині на Закарпатті новий мікроавтобус, який може перевозити 21 людину.

Hairuo, Cai. UN, partners provide life-saving aid to 13.5 mln people in Ukraine [ООН та партнери надають життєво важливу допомогу 13,5 млн жителям України] / C. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1111/c90000-10170128.html>.

Помічниця речника генсека ООН А. Гутереша С. Тремблей на регулярному брифінгу в штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку заявила, що з лютого гуманітарні працівники надали критично важливу допомогу та захист приблизно 13,5 мільйонам людей у всіх регіонах України. Також було надано медичні послуги більш ніж 8,6 мільйонам людей. С. Тремблей додала, що ООН та її партнери продовжують надавати допомогу в галузі водопостачання та гігієни, охопивши на сьогодні 5,7 мільйонів людей.

Austrumu slimnīcā sniegs medicīnisko palīdzību otrajai Ukrainas karā smagi cietušo karavīru grupai [У Східному госпіталі надають медичну допомогу другій групі важкопоранених на українській війні] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/397021-austrumu-slimnica-sniegs-medicinisko-palidzibu-otrajai-ukrainas-kara-smagi-cietuso-karaviru-grupai.htm>.

Ризька Східна клінічна університетська лікарня (RAKUS) надасть медичну допомогу черговій групі важкопоранених бійців під час війни в Україні. Тяжкопоранених бійців спеціально обладнаним автобусом доставила з України до Латвії благодійна організація «M-Help.com», директор якої А. Рекетс регулярно організовує допомогу українським лікарням, доставляючи медичне обладнання, ліки, технічні засоби, одяг для лікарів, засоби медичного та гігієнічного призначення.

Щоб полегшити труднощі та гарантувати, що жителі України зможуть зберегти свою рішучість протягом 10-го місяця боротьби з вторгненням росії, союзники НАТО планують збільшити постачання ковдр, генераторів та інших предметів першої необхідності. На дводенній зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО в Румунії альянс із 30 країн пообіцяв невійськову підтримку Україні: паливо, генератори, медикаменти та зимове спорядження.

ЗАКОРДОННІ ВІЗИТИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ

Olena Zelenska acusa Rússia de colocar tecnologia «ao serviço do terror» [Олена Зеленська звинуватила росію в тому, що вона поставила технології «на службу терору»] // *Correio da Manhã*. – Lisboa, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/mais-cm/especiais/guerra-na-ucrania/detalhe/olena-zelenska-acusa-russia-de-colocar-tecnologia-ao-servico-do-terror?ref=Pesquisa Destaques>.

Перша леді України стала спеціальною гостею технологічної конференції у Португалії, відкривши Web Summit 2022 у Лісабоні. Це найбільша щорічна європейська технологічна конференція, присвячена тематиці сучасних проривних технологій в ІТ-галузі.

Pequenino, Karla. Olena Zelenska: “A Rússia põe a tecnologia ao serviço do terror” [Олена Зеленська: «росія ставить технології на службу терору»] / К. Pequenino // *Público*. – Lisboa, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/01/tecnologia/noticia/olena-zelenska-russia-poe-tecnologia-servico-terror-2026114>.

Відбувся візит першої леді України та представників уряду до Португалії, де пройшов саміт Web Summit, що є однією з найбільш потужних щорічних подій для світової ІТ-індустрії. Олена Зеленська відкрила саміт своїм виступом, закликавши ІТ-спільноту, технологів, засновників стартапів і політиків в аудиторії, використовувати технології, щоб допомогти захистити Україну.

Marcelo recebeu primeira-dama da Ucrânia no Plácio de Belém [Марселу Ребелу де Соза приймає першу леді України в Беленському палаці] // *Correio da Manhã*. – Lisboa, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/politica/detalhe/marcelo-recebeu-primeira-dama-da-ucrania?ref=Pesquisa Destaques>.

Президент Республіки Португалія Марселу Ребелу де Соза привітав у Беленському палаці першу леді України Олену Зеленську, яка перебуває з візитом у Португалії. Перша леді України прибула до Португалії для участі у відкритті Web Summit 2022, який проводиться на Алтіс-Арені в Лісабоні.

Victory is not the only thing, we need justice’: Olena Zelenska addresses UK parliament – video [«Перемога – це не єдине, нам потрібна справедливість»: Олена Зеленська виступає у парламенті Великобританії – відео] // *The Guardian*. – London, 2022. – 30.11. – Режим доступу :

<https://www.theguardian.com/world/video/2022/nov/29/victory-is-not-the-only-thing-we-need-justice-olena-zelenska-addresses-uk-parliament-video>.

У межах візиту до Великої Британії перша леді України О. Зеленська виступила перед парламентом Сполученого Королівства. У своїй промові дружина Президента України порівняла бомбардування України російським агресором із бомбардуваннями Британії нацистами під час Другої світової війни. Під час виступу О. Зеленська продемонструвала кадри знеструмлених унаслідок російських обстрілів українських міст і світлини людей, які змушені шукати електрику й тепло. Перша леді закликала британський парламент та уряд стати лідером глобальних зусиль щодо створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії росії проти України.

ЗАСУДЖЕННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЯН В УКРАЇНІ

Kuźniar, Roman. Gen bandytyzmu Rosji [Ген російського бандитизму] / R. Kuźniar // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/opinie-polityczno-spoleczne/art37363501-gen-bandytyzmu-rosji>.

Відомий польський політолог, професор і дипломат Роман Кузняр вважає, що лише болюча поразка росії у війні з Україною, яку відчують і росіяни, змусить їх самих вимагати справедливості для злочинців. Йдеться про вбивство та тероризм щодо всього населення України та знищення її цивільної та економічної інфраструктури. За словами політолога, зі сталінських часів у росії існує не тільки культ особи, а й культ сили і це безпосередньо пов'язано з російською політичною культурою яка, як відомо, сягає своїм міцним корінням у часи, коли Русь була завойована Монгольською імперією.

Harsányi, György. Amnesty International: háborús bűn az Ukrajnában élők deportálása [Amnesty International: депортація жителів України – військовий злочин] / G. Harsányi // Nepszava. – Budapest, 2022. – 10.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3175182_ukrajna-oroszorszag-haboru-herszon-kivonulas.

Як зазначено в доповіді Amnesty International («Міжнародна амністія»), опублікованій під назвою «Як тюремний конвой»: незаконне переміщення росією цивільних осіб в Україні та зловживання під час фільтрації», російська влада примусово переміщувала та депортувала цивільних осіб з окупованих територій України, що рівнозначно воєнним злочинам і, ймовірно, злочином проти людяності. Генеральна секретарка Amnesty International А. Калламар заявила, що відокремлення дітей від їхніх сімей і примусове виселення людей за сотні кілометрів від їхніх домівок є ще одним доказом тяжких страждань, яких завдало вторгнення росії цивільному населенню України.

Hoekstra zat urenlang in schuilkamer in Kiev: ‘Er kan maar één antwoord zijn’ [Гукстра провів години в бомбосховищі в Києві: «Відповідь може бути тільки одна»] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/508613036/hoekstra-zat-urenlang-in-schuilkamer-in-kiev-er-kan-maar-een-antwoord-zijn>.

Ракетні обстріли столиці почалися в столиці України, коли міністр закордонних справ Нідерландів В. Гукстра перебував там з офіційним візитом. За словами В. Гукстри, може бути лише одна відповідь на російське насильство, а саме продовжувати підтримувати Україну. В. Гукстра повідомив, що Нідерланди інвестують 15 млн євро у 2023 р. у розслідування військових злочинів в Україні, за які росія може бути притягнута до відповідальності.

Dutzende Leichen mit Folterspuren in Cherson gefunden [У Херсоні знайшли десятки тіл зі слідами тортур] // *Die Presse*. – Vienna, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6216793/dutzende-leichen-mit-folterspuren-in-cherson-gefunden?from=rss>.

За даними українського уряду, приблизно через тиждень після виведення російських військ із Херсонської області на півдні України слідчі виявили 63 тіла зі слідами тортур. Однак розслідування тільки починається. У Херсоні за час російської окупації правоохоронці розкрили 436 фактів військових злочинів. Було виявлено 11 місць, де застосовувалися тортури до українських громадян. Слідчі проводять їх огляд і фіксують кожен випадок тортур.

Grynszpan, Emmanuel. Comment des prisonniers russes sont envoyés par dizaines de milliers en première ligne sur le front ukrainien [Як російських в'язнів десятками тисяч відправляють на передову на українському фронті] / Е. Grynszpan // *Le Monde*. – Paris, 2022. – 17.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/17/des-milliers-de-prisonniers-russes-envoyes-sur-le-front-en-ukraine_6150290_3210.html.

Французький журналіст Емманюель Гриншпан у своєму репортажі для *Le Monde* пише, що завербованих безпосередньо керівником найманців ПВК Вагнера Євгенієм Пригожиним засуджених розміщують на передовій бойових дій, але дуже небагато з них виживають. Не маючи жодної офіційної функції в російському державному апараті, бізнесмен Є. Пригожин має право замінювати тюремні вироки на смертну кару. Десятками тисяч він виводить із камер російських ув'язнених, щоб перекинути їх у штурмові частини на український фронт, з невеликими шансами втекти. Таким чином, його компанія робить велику послугу путіну, який щосили намагається поповнити ряди своєї вже частково знищеної армії загарбників.

Dettmer, Jamie. Cold, dark confusion grips Ukraine after Putin's missile barrage [Холодна, темна розгубленість охопила Україну після путінського ракетного обстрілу] / J. Dettmer // *POLITICO*. – Brussels, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/cold-dark-confusion-in-ukraine-after-vladimir-putin-latest-attack-poland/>.

Редактор колонки громадської думки в *POLITICO Europe* Джеймі Деттмер пише, що з наближенням зими, росія намагається зменшити опір України, завдаючи ударів по цивільній інфраструктурі. За словами автора, обстріл енергетичної інфраструктури України – найгірший із тих, що пережили українці з 10 жовтня – не лише кинув великі міста та малі села в темряву та холод, але й спричинив хаос на

залізницях України, зумовлюючи зупинку потягів, описуючи ситуацію на прикладі вимушених біженців, що намагались в цей день потрапити в Україну.

Grynszpan, Emmanuel. «Nous étions tabassés deux fois par jour»: en Russie, les droits systématiquement bafoués des prisonniers de guerre ukrainiens [«Нас били двічі на день»: в росії систематично порушують права українських військовополонених] / E. Grynszpan // *Le Monde*. – Paris, 2022. – 18.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/18/nous-etions-tabasses-deux-fois-par-jour-en-russie-les-droits-systematiquement-bafoues-des-prisonniers-de-guerre-ukrainiens_6150447_3210.html.

Французький журналіст Емманюель Гриншпан взяв інтерв'ю в звільненого з російського полону українського військовополоненого, яке проливає світло на жахливі злочини росіян. Щоденні побиття, жахлива їжа, цілодобове світло і повна відсутність гігієни. Саме такі тяжкі випробування витримав протягом п'яти з половиною місяців український військовополонений В'ячеслав Горбань у росії. Цей 50-и річний інженер-металург вирішив взяти до рук зброю 24 лютого, щоб захистити своє місто Маріуполь після того, як путін ввів свої війська в Україну. Звільнений 1 листопада в рамках обміну полоненими В. Горбань схуд на 23 кілограми з 85. Зараз він госпіталізований у Дніпрі через проблеми зі щитовидною залозою.

Kiew: 8300 tote Zivilisten [Київ: 8300 загиблих мирних жителів] // *Die Presse*. – Vienna, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6217919/kiew-8300-tote-zivilisten?from=rss>.

Згідно з відомостями, наданими Генпрокурором України А. Костіним, з початку російсько-загарбницької війни в Україні 24 лютого 2022 р. загинуло понад 8300 мирних жителів, у тому числі 437 дітей, понад 11 тис. людей отримали поранення. За словами А. Костіна, реальна кількість жертв, швидше за все, буде більшою, оскільки українська влада поки не має доступу до деяких окупованих росією територій. За даними української влади, було скоєно понад 45 тис. військових злочинів. Про підозру у вчиненні військових злочинців повідомлено 216 особам, у тому числі 17 російським військовополоненим. Наразі засуджено 12 з 60 обвинувачених. Українська влада знайшла докази звірств, вчинених колишніми російськими окупантами на звільнених територіях навколо Херсона, Харкова та Донецька.

Grynszpan, Emmanuel. *Guerre en Ukraine: après neuf mois de conflit, les missiles russes visent les civils et l'infrastructure* [Війна в Україні: після дев'яти місяців конфлікту російські ракети націлені на цивільне населення та інфраструктуру] / E. Grynszpan // *Le Monde*. – Paris, 2022. – 24.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/24/guerre-en-ukraine-neuf-mois-plus-tard-les-missiles-russes-ne-visent-plus-que-les-civils_6151344_3210.html.

Репортаж спеціального кореспондента *Le Monde* Емманюеля Гриншпана з Києва та Вишгорода, де він описує як нова хвиля російських ракет влучила в житлові будинки та українську цивільну інфраструктуру, зануривши величезні частини

країни, включаючи столицю Київ, у темряву та холод. Зокрема, кореспондент описує місце трагедії у Вишгороді, де ворожа ракета пошкодила два цегляні п'ятиповерхові житлові будинки та з-під завалів на момент репортажу було витягнуто шість обвуглених тіл.

Pejcinovic Buric, Marija. We must help victims of sexual violence in Ukraine [Ми повинні допомогти жертвам сексуального насильства в Україні] / M. Pejcinovic Buric // eKathimerini. – Athena, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.ekathimerini.com/opinion/1198750/we-must-help-victims-of-sexual-violence-in-ukraine-2/>.

Генеральна секретарка Ради Європи Марії Пейчинович-Бурич повідомила про опубліковану минулого місяця доповідь Групи експертів Ради Європи з аналізу високого рівня, яка містить рекомендацію щодо вирішення проблеми прав людини у зонах конфліктів шляхом створення офісу, який триматиме організацію в курсі питань, пов'язаних із правами людини. Сюди може входити інформація про випадки сексуального насильства над жінками та дівчатами внаслідок російської агресії проти України. У цьому контексті М. Пейчинович-Бурич вітає крок, зроблений українською владою для ратифікації Стамбульської конвенції, незважаючи на надзвичайно складні обставини, що свідчить про їхню відданість не тільки забезпеченню захисту та підтримки жертв, але й забезпеченню такої необхідної відповідальності винних.

Leithäuser, Johannes. Justizminister wollen Kriegsverbrechen gemeinsam ermitteln [Міністри юстиції хочуть спільно розслідувати воєнні злочини] / J. Leithäuser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/g-7-treffen-russische-kriegsverbrechen-in-ukraine-ermitteln-18497018.html>.

Міністри юстиції країн «Групи семи» під час зустрічі ухвалили «Берлінську декларацію». Як впливає із декларації, міністри юстиції домовилися про створення центрального національного контактного центру для переслідування міжнародних злочинів. Федеральний міністр юстиції М. Бушман сказав після зустрічі, що учасники створили «мережу національних контактних пунктів», щоб судові органи всіх держав, які беруть участь у розслідуванні військових злочинів в Україні, могли краще обмінюватися результатами розслідування та доказами. В декларації окрім обміну інформацією про розслідування та докази підтверджується намір застосовувати стандарти, які дозволяють збирати докази та свідків у всіх країнах.

ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

Zelenski poručio Makronu nakon «ekstremno važnog razgovora»: Hvala ti, prijatelju moj [Зеленський сказав Макрону після «надзвичайно важливої розмови»: «Дякую, друже мій»] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/783525/zelenski-porucio-makronu-nakon-ekstremno-vaznog-razgovora-hvala-ti-prijatelju-moj>.

Під час телефонних переговорів з Президентом України В. Зеленським президент Франції Е. Макрон пообіцяв повну мобілізацію його країни для якнайшвидшого збільшення військової підтримки України, зокрема щодо

протиповітряної оборони. Е. Макрон пообіцяв В. Зеленському, що Франція допоможе Україні в подоланні наслідків завданої росіянами шкоди інфраструктурі електро- та водопостачання країни.

Doornbos, Caitlin. US troops checking Ukraine weapons delivery sites against theft threat [Американські війська перевіряють українські місця доставки зброї на предмет загрози крадіжки] / С. Doornbos // New York Post. – New York, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/01/us-troops-checking-ukraine-weapons-delivery-sites-against-theft-threat/>.

Речник Пентагону бригадний генерал Пет Райдер повідомив, що США мають «невеликі групи», що складаються з персоналу посольства, які «проводять деякі інспекції» зброї, наданої Україні, щоб «запобігати її незаконному поширенню». За словами чиновників оборонного та військового відомства, місію очолює аташе з питань оборони США в Україні бригадний генерал Гаррік Гармон.

Busse, Nikolas. Die Schweiz als Problem [Швейцарія як проблема] / N. Busse // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/streit-ueber-gepard-munition-die-schweiz-als-problem-18434824.html>.

За словами політичного оглядача видання Н. Буссе, ЗСУ дуже задоволені зенітними самохідними артилерійськими установками «Gepard», які працюють проти іранських безпілотників. За словами автора, Швейцарія дотримується своєї відмови передати Україні боєприпаси для установки і це є поразкою для зовнішньої політики Німеччини. Н. Буссе наголошує, що Берлін повинен спробувати знайти боєприпаси в іншому місці.

Hairuo, Cai. Ukraine to get new military, humanitarian aid from Spain [Україна отримає нову військову та гуманітарну допомогу від Іспанії] / С. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1103/c90000-10166751.html>.

На спільному брифінгу для преси після переговорів з главою МЗС Іспанії Х. М. Альбаресом міністр закордонних справ України Д. Кулеба повідомив, що найближчим часом Україна отримає з Іспанії батарею зенітно-ракетного комплексу «Aspide» та ракети до нього. Іспанія також передасть Україні чотири ЗРК Hawk, протитанкові ракетні комплекси, гармати та снаряди, а також іншу військову техніку у рамках нового пакету військової допомоги. Зі свого боку Х. М. Альбарес додав, що Іспанія передає Україні 30 машин швидкої допомоги та незабаром поставить 5 груп електрогенераторів для українських медичних закладів.

Seligman, Lara. Pentagon will pay to upgrade dozens of Soviet-era tanks for Ukraine [Пентагон заплатить за модернізацію десятків радянських танків для України] / L. Seligman // POLITICO. – Brussels, 2022. – 04.11. – Режим доступу :

<https://www.politico.com/news/2022/11/04/pentagon-will-pay-to-upgrade-dozens-of-soviet-era-tanks-for-ukraine-00065203>.

Заступниця пресекретаря Пентагону Сабріна Сінгх повідомила, що Пентагон заплатить Чеській Республіці за модернізацію 45 радянських танків Т-72 для використання в Україні в рамках останнього пакету військової допомоги, наданого адміністрацією президента США Джо Байдена на 400 млн дол. в межах Ініціативи сприяння безпеці України (USAI). Тим часом Нідерланди профінансують модернізацію ще 45 чеських танків Т-72 із загальної кількості 90, які мають почати надходити в Україну до кінця року. Це перший раз, коли Сполучені Штати платять чеській оборонно-промисловій базі за модернізацію танків. Модернізація включатиме встановлення нової оптики, засобів зв'язку та додаткової броні. За словами С. Сінгх, модернізовані танки матимуть вирішальне значення на полі бою.

Veliki protest u Rimu: Dali podršku Ukrajini, ali žele da se prestane slati oružje [Великий протест у Римі: Підтримали Україну, але хочуть припинити постачання зброї] // *Dnevni avaz.* – Sarajevo, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/784610/veliki-protest-u-rimu-dali-podrsku-ukrajini-ali-zele-da-se-prestane-slati-oruzje>.

Близько 30 тис. людей вийшли на вулиці Риму, закликаючи уряд припинити постачання зброї до України, яка бореться із російською агресією. Натомість нова прем'єрка Італії Д. Мелоні заявила, що політика уряду не зміниться і що уряд планує найближчим часом направити в Україну більше військової техніки. Італія, як одна з країн-засновниць НАТО допомагає Україні з початку агресії, яка почалася наприкінці лютого, переважно відправкою зброї.

„Das könnte militärisch als große verpasste Chance in die Geschichte eingehen“ [«У військовому плані це може увійти в історію як велика втрачена можливість»] // *Focus.* – Berlin, 2022. – 05.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/politikberater-zur-lage-in-ukraine-das-koennte-militaerisch-als-grosse-verpasste-chance-in-die-geschichte-eingehen_id_177273728.html.

Політичний радник з питань воєнного стану Німеччини Н. Ланге вважається близькою довіреною особою екслідера партії «Християнсько-демократичний союз» (ХДС) А. Крамп-Карренбауер. Партія ХДС неодноразово критикувала федеральний уряд за його коливання щодо доставки бойових танків і бронетранспортерів в Україну. Політичний радник дав свою оцінку поточній ситуації війни в Україні й закликав збільшити поставки танків в Україну тому, що нестача танків на етапі слабкості росії в останні тижні, може увійти у військову історію як «велика втрачена можливість восени 2022 року».

Vincent, Isabel. US and Netherlands paying to refurbish Soviet-era tanks for Ukraine [США та Нідерланди платять за ремонт радянських танків для України] / I. Vincent // *New York Post.* – New York, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/05/us-and-netherlands-paying-to-refurbish-soviet-tanks-for-ukraine/>.

Пентагон оголосив, що Сполучені Штати профінансують модернізацію танків Т-72 і ракет «земля-повітря» НАВК у рамках пакету допомоги Україні вартістю близько 400 млн дол. Пакет також фінансує модернізацію ракет НАВК із запасів США – важливого активу, оскільки Україна прагне протистояти ударам російських безпілотників і ракет, націлених на її міста та енергетичну інфраструктуру.

Пауновски, Георги. Бойко Борисов: Нито те ще се пречупят, нито ние, но правителство ще има на 100 % [Бойко Борисов: Ні вони не зламаються, ні ми, але буде влада на всі 100 %] / Г. Пауновски // Дневник. – Софія, 2022. – 05.11. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/bulgaria/2022/11/05/4411948_boiko_borisov_nito_te_shte_se_prechupiat_nito_nie_no/.

Лідер болгарської правоцентристської партії ГЕРБ Б. Борисов висловив збентеження щодо голосів частини депутатів парламенту від центристської партії «Ми продовжуємо зміни» про блокування питання надання Україні зброї та закупівлі ще 8 літаків F-16. Він також дав пояснення розколу голосів, зазначивши, що за даними Національного статистичного інституту, за час перебування в більшості в Народних зборах попереднього скликання партія «Ми продовжуємо зміни» мала угоди з росією на мільярди.

Ucrania recibe nuevos sistemas de defensa occidentales frente a los bombardeos rusos [Україна отримала нові західні системи захисту від російських бомбардувань] // El Mundo. – Madrid, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/07/63695f7bfdddffb66c8b45d6.html>.

За словами міністра оборони Олексія Резнікова, Київ отримав системи протиповітряної оборони NASAMS і Aspide, надані США, Іспанією та Норвегією, щоб протистояти масованим бомбардуванням росії, які призвели до перебоїв з водопостачанням та електроенергією лише за кілька тижнів до зими. Щоб впоратися з російськими бомбардуваннями, Президент України Володимир Зеленський закликав західні країни створити «щит» для захисту критичної інфраструктури від москви.

Chiari, Massimo. Sull'invio di armi Conte chiede il dibattito in Aula [Конте просить провести дебати у палаті про відправку зброї] / M. Chiari // Avvenire. – Milano, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/i-cittadiniin-camp-7d1b215a449a46e5a1f3dcaea9fe1>.

Вісім місяців італійський парламент не обговорював ситуацію в Україні, однак тиск Києва і Брюсселя на Рим посилюється з кожним днем. Прохання Президента України В. Зеленського до італійського уряду вже давно зрозуміле: військова допомога потрібна. Міністр оборони Г. Крозетто за повної підтримки очільниці уряду Італії Д. Мелоні заявив, що якщо ситуація в Україні не зміниться, Італія ймовірно, до кінця 2022 р. направить шосту партію військової допомоги.

Syed, Armani. Ukraine could soon better defend itself in the air [Незабаром Україна зможе краще захищатися в повітрі] / A. Syed // Time. – New York, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://time.com/6230529/ukraines-skies-war-russia-defence/>.

Директор проекту протиракетної оборони вашингтонського Центру стратегічних і міжнародних досліджень Т. Карако зазначив, що незабаром Україна зможе краще захищатися від зростаючого шквалу російських атак завдяки новим поставкам зброї від західних союзників. Україна отримала перші системи ППО NASAMS від США та підрозділи Aspide від Іспанії. Німеччини поставила свою першу з чотирьох систем протиповітряної оборони Iris-T. Т. Карако висловив жаль, що захищена територія, яку охоплюють NASAMS та Aspides, буде «досить скромною», і кілька пускових установок не зможуть захистити всю Україну. Британський аналітичний центр з питань безпеки та оборони RUSI попереджає, що в Україні може закінчитися зброя протиповітряної оборони і що будуть потрібні продовження поставок.

Pina, Marina. España entregará a Ucrania más lanzadores de misiles y una batería de obuses [Іспанія поставить Україні більше ракетних установок і батарею гаубиць] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/10/636d23b821efa0ba558b4587.html>.

Іспанія поставить в Україну дві ракетні установки Hawks, які додадуться до чотирьох, уже надісланих кілька тижнів тому на запит НАТО. Крім того, Міністерство оборони Іспанії оголосило, що також буде відправлена батарея гаубиць 105/14, за допомогою яких Іспанія приєднується до наземного оборонного матеріалу для співпраці в боротьбі з росією. Ці гаубиці італійського виробництва відрізняються простотою транспортування. Десятиліття тому в Сеуті їх перевозили худобою, тепер деталі можна буксирувати легкою технікою, що зробить цю гаубицю універсальним доповненням озброєння ЗСУ. Щоб навчитися поводитися з цією новою зброєю, 21 український солдат проходить спеціальний інструктаж на військовій базі Алварес де Сотомайор в Альмерії.

Forrest, Adam. UK to provide 1,000 more air defence missiles to Ukraine [Велика Британія надасть Україні ще 1000 ракет ППО] / A. Forrest // The Independent. – London, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/ukraine-russia-uk-missiles-nato-b2221658.html>.

Великобританія надсилає 1000 ракет класу «земля-повітря» в Україну, щоб посилити її захист від російського вторгнення. Поставка британських ракет стала відповіддю на запити Києва щодо збільшення можливостей протиповітряної оборони, оскільки новий прем'єр-міністр Ріші Сунак пообіцяв підтримувати Україну проти «російської агресії».

Hairuo, Cai. Ukrainian president, British PM discuss support for Kiev over phone [Президент України та прем'єр-міністр Великобританії обговорили підтримку Києва] / C. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1111/c90000-10170101.html>.

Президент України В. Зеленський у телефонній розмові з прем'єр-міністром Великобританії Р. Сунаком обговорив подальшу підтримку Києва. В. Зеленський повідомив, що на переговорах було порушено питання багатопланової оборонної підтримки України та допомоги у подоланні зимового періоду. Ще однією темою розмови стало продовження угоди щодо експорту зерна з України. Р. Сунак під час переговорів підтвердив, що Великобританія направить українським військам 1000 ракет класу «земля-повітря» та понад 25 тис. зимових комплектів для екстремальних холодів.

Ukraine needs planes, Mr. President, or Putin will win [Україні потрібні літаки, пане президенте, інакше путін переможе] // New York Post. – New York, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/12/ukraine-needs-planes-mr-president-or-putin-will-win/>.

Видання пише, що Вашингтон і Захід повинні серйозно підійти до підвищення можливостей України збивати безпілотники та ракети, які є центральними елементами російської стратегії «смертельної зими». Зокрема, мова йде про літаки, які президент Д. Байден довго відмовлявся надсилати Україні. Команда Д. Байдена цілком справедливо погодилася з черговим масивним пакетом летальної допомоги Україні.

Grlić Radman: RH treba sudjelovati u obuci ukrajinskih vojnika [Грлич Радман: Республіка Хорватія має брати участь у навчанні українських військових] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/region/hrvatska/786569/grlic-radman-rh-treba-sudjelovati-u-obuci-ukrajinskih-vojnika>.

Міністр закордонних справ Хорватії Г. Радман заявив у Брюсселі, що незважаючи на виражену незгоду президента Хорватії З. Милановича, Хорватія має брати участь у місії з навчання українських військових. Згідно з хорватським законодавством, якщо президент не підпише згоду, парламент може подолати вето більшістю у дві третини голосів. Г. Радман висловив сподівання на політично відповідальну більшість парламенту.

Na Slovensku budú opravovat' nemeckú techniku darovanú Ukrajině: Nad' prezradil detaily [Подаровану Україні німецьку техніку ремонтуватимуть у Словаччині: Надь розкрив подробиці] // Nový Čas. – Bratislava, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2738811/na-slovensku-budu-opravovat-nemecku-techniku-darovanu-ukrajine-nad-prezradil-detaily/>.

У Міністерстві оборони Словацької Республіки повідомили, що передану Україні німецьку техніку ремонтуватимуть на сході Словаччини. Фінансове покриття ремонту забезпечить німецька сторона. Міністерство оборони Словаччини розраховує, що в першу чергу це стосуватиметься ремонту гаубиць і зенітних систем. Міністр оборони Словаччини Я. Надь наголосив, що російська агресія в Україні не чекає, тому зволікати з допомогою не можна.

Werner, Sarah. Warum die Himars für Putins Truppen jetzt noch gefährlicher werden [Чому установки «Himars» тепер стають ще небезпечнішими для путінських військ] / S. Werner // Focus. – Berlin, 2022. – 16.11. – Режим доступу : [https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/warum-die-himars-fuer-putins-truppen-jetzt-noch-gefaehrlicher-werden id 179774706.html](https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/warum-die-himars-fuer-putins-truppen-jetzt-noch-gefaehrlicher-werden-id-179774706.html).

За словами автора, високоточна артилерія Заходу зробила значний внесок у те, щоб Україна змогла відвоювати місто Херсон. Крім реактивних систем залпового вогню «Himars», сюди також входять «Panzerhaubitze 2000», доставлені з Німеччини, гармати «Type Caesar» з Франції, «Krab» з Польщі та американські «M777». На думку автора, особливо вирішальними виявилися легкі ракетні установки «Himars» із США.

Slovensko stojí pri Ukrajine za každých okolností: Naším susedom darujeme ďalší vojenský materiál [Словаччина стоїть поруч з Україною за будь-яких обставин: ми даруємо додаткову військову техніку нашим сусідам] // Nový Čas. – Bratislava, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2739251/slovensko-stoji-pri-ukrajine-za-kazdych-okolnosti-nasim-susedom-darujeme-dalsi-vojensky-material/>.

Словаччина передає Україні додаткові військові матеріали на загальну суму 3588 929 євро. У Міноборони нагадують, що пожертвування є продовженням попередніх поставок, які були внеском Словацької Республіки в рамках міжнародної підтримки України в її захисті від російської агресії.

Захист українського неба тема №1 «Рамштайну 7» // Українське Слово. – Чикаго, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.ukrslovo.net/ukraine/113908.html>.

Міністр оборони США Ллойд Остін після сьомого зібрання контактної групи з питань оборони України заявив, що місія групи залишається чіткою – підтримувати Україну в її протидії незаконній та неспровокованій російській агресії і продовжувати надавати Києву засоби, необхідні для захисту свого суверенітету.

Ollongren haalt uit naar FvD-leider Baudet: ‘Steun voor Rusland is pijnlijk’ [Оллонгрєн накинулася на лідера партії «Форум за демократію» Бодє: «Підтримка росії болісна»] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/106572306/ollongren-haalt-uit-naar-fv-d-leider-baudet-steun-voor-rusland-is-pijnlijk>.

Під час парламентських дебатів міністерка оборони Нідерландів К. Оллонгрєн розкритикувала партію «Форум за демократію» та її лідера Т. Бодє. Вона назвала «болючим» те, що є депутати, які кваліфікують підтримку України Нідерландами як «напад на нашого друга росію». Під час дебатів щодо оборонного бюджету міністерка сказала, що Нідерланди вже надали Україні 800 млн євро на військову підтримку і продовжать надавати підтримку, яка є дієвою у протистоянні російському агресору.

Švedski parlament odobrio slanje najvećeg paketa vojne pomoći od početka ruske invazije [Шведський парламент схвалив відправку в Україну військової техніки на 287

мільйонів доларів] // *Dnevni avaz.* – Sarajevo, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/787423/svedski-parlament-odobrio-slanje-najveceg-paketa-vojne-pomoci-od-pocetka-ruske-invazije>.

Швеція надасть Україні новий пакет військової допомоги у розмірі понад 3 млрд крон або 287 млн дол. Прем'єр-міністр Швеції У. Крістерссон заявив, що це найбільший пакет військової підтримки, ніж усі вісім попередніх пакетів разом узятих. До пакету допомоги входять системи протиповітряної оборони, боєприпаси, бронетехніка, особисте спорядження, у тому числі зимові комплекти одягу та засоби захисту тіла, прицільне обладнання, намети та маскувальні сітки.

Doornbos, Caitlin. Pentagon dropped \$2.6B refilling weapon stocks that were depleted amid Ukraine aid [Пентагон скоротив запаси зброї на 2,6 млрд дол., які були вичерпані через допомогу Україні] / C. Doornbos // *New York Post.* – New York, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/18/pentagon-drops-2-6b-refilling-weapon-stocks-ukraine-aid-depleted/>.

Міністерство оборони США витратило понад 2,6 млрд дол. у період з травня по жовтень 2022 р. на поповнення запасів ключової зброї та обладнання, надісланих в Україну для підтримки її поточної боротьби з росією. Очікується, що контракти на заміну будуть виконуватися протягом кількох років, оскільки багато можливостей, що постачаються в Україну такі, як сучасні боєприпаси, мають терміни виробництва від двох до трьох років.

Jaroslav Nad' oznámil, že Ukrajina si prevzala siedmu hufnicu Zuzana 2: To ale nie je všetko! [Ярослав Надь заявив, що Україна отримала сьому гаубицю «Zuzana 2»: Але це ще не все!] // *Nový Čas.* – Bratislava, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2739817/jaroslav-nad-oznamil-ze-ukrajina-si-prevzala-siedmu-hufnicu-zuzana-2-to-ale-nie-je-vsetko/>.

Міністр оборони Словаччини Я. Надь повідомив, що Україна отримала сьому гаубицю «Zuzana 2», а найближчим часом отримає останню восьму, яку державне акціонерне підприємство «Konštrukta-Defence» постачає на основі комерційних продажів. Він зазначив, що всі 7 поставлених одиниць були повністю оплачені українською стороною. Данія, Норвегія та Німеччина профінансують виробництво ще 16 гаубиць.

Hairuo, Cai. U.S. reportedly running low on certain weapons to send to Ukraine [У США закінчуються деякі види зброї для відправки в Україну] / C. Hairuo // *People's Daily.* – Beijing, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1118/c90000-10173065.html>.

Видання інформує, що в США закінчуються запаси зброї та боєприпасів, які вони відправляють Україні у зв'язку з військовим конфліктом. Згідно з останньою заявою Міністерства оборони США, з моменту приходу до влади адміністрації Д. Байдена Сполучені Штати виділили понад 19,3 млрд дол. на допомогу Україні у сфері безпеки. Тепер, коли Республіканська партія відновила контроль над Палатою

представників, зростає відчуття, що нижня палата Конгресу, яку очолює Республіканська партія, ретельніше контролюватиме допомогу Україні.

Sunak najavio novi paket vojne pomoći Ukrajini vrijedan 50 miliona funti [Сунак анонсував новий пакет військової допомоги Україні на 50 млн фунтів стерлінгів] // *Aftonbladet*. – Stockholm, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/eJ7wrO/vice-forsvarsminister-kriget-kan-vara-over-till-varen>.

Прем'єр-міністр Великобританії Р. Сунак під час візиту до Києва анонсував новий пакет військової допомоги Україні, який включає 125 зенітних знарядь і технології захисту від дронів, у тому числі десятки радарів і засоби радіоелектронної боротьби з дронами на 50 млн фунтів стерлінгів. Великобританія також направляє до регіону досвідчених військових медиків та інженерів для покращення можливостей Збройних сил України. Міністерство оборони Великобританії оголосило, що до України буде відправлено понад 1000 нових зенітних ракет.

Laurynas Kasčiūnas siūlo dalį haubicų Ukrainai paskolinti [Лаурінас Каціюнас пропонує позичити Україні кілька гаубиць] // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/19/news/laurynas-kasciunas-siulo-dali-haubicu-ukrainai-paskolinti-25221320>.

Голова Комітету національної безпеки і оборони Литви Л. Каціюнас, щоб забезпечити як безпеку Литви, так і безперервну підтримку України, пропонує розглянути нову ініціативу – позичити Києву литовські гаубиці PzH 2000. За словами Л. Каціюнаса, ймовірність знищення цього військового озброєння невелика, тому, за його словами, після відправлення гаубиць в Україну вони можуть бути повернуті до складу Литви через кілька місяців.

Johnson, Jamie. British PM visits Kyiv and announces new air defence package for Ukraine [Британський прем'єр-міністр відвідав Київ і оголосив про новий пакет ППО для України] / J. Johnson // *The Sydney Morning Herald*. – Sydney, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/british-pm-visits-kyiv-and-announces-new-air-defence-package-for-ukraine-20221120-p5bzrl.html>.

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак 19 листопада відвідав Київ та зустрівся з Президентом України Володимиром Зеленським. Він пообіцяв надати Україні додаткову військову допомогу, зокрема 120 зенітних установок, щоб допомогти Україні протистояти іранським безпілотникам, включаючи радари та засоби боротьби з безпілотниками.

Італія планує продовжити постачання зброї Україні в 2023 році // *Українська газета*. – Рим, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.gazetaukrainska.com/світ/італія/італія-планує-продовжити-постачання/>.

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто, який належить до правої партії «Брати Італії» нової прем'єрки Італії Джорджії Мелоні, яка є прихильницею України, заявив,

що уряд Італії звернеться до парламенту з проханням схвалити новий закон про військові та цивільні поставки в Україну протягом 2023 р.

Doornbos, Caitlin. US to send Ukraine another \$400 million in latest military aid package [США надішлють Україні ще 400 млн дол. у рамках останнього пакету військової допомоги] / С. Doornbos // *New York Post*. – New York, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/24/us-to-send-ukraine-another-400m-in-latest-military-aid-package/>.

США надішлють Україні ще 400 млн дол. військової допомоги із запасів США, оскільки війна росії проти країни досягла дев'ятого місяця. Новий пакет включатиме 150 великокаліберних кулеметів зі спеціальними тепловізійними прицілами для ураження ударних безпілотників, які росія купила в Ірану та розгортала проти цивільної інфраструктури. Обладнання надійде зі складу озброєння Міністерства оборони, а також включатиме додаткові боєприпаси для національних передових зенітно-ракетних систем і високомобільних артилерійських ракетних систем.

Copp, Tara. U.S aid to Ukraine is forcing defense officials to rethink weapons stockpiles [Американська допомога Україні змушує чиновників Міноборони переоглядати запаси зброї] / Т. Copp // *Time*. – New York, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://time.com/6236797/us-weapons-stockpile-war->

Репортерка Т. Копп на сторінках «Time» пише, що більшість вогневої могутності України забезпечується зброєю, що фінансується урядом США, яка майже щотижня доставляється на передову. Адміністрація Д. Байдена оголосила про додатковий раунд допомоги, який надасть Києву ще 20 мільйонів набоїв для стрілецької зброї. Виробничі лінії кількох систем, які виявилися найбільш життєво важливими в Україні, було зупинено кілька років тому. Аналітик Центру військової та політичної могутності Фонду захисту демократій Р. Бробст заявив, що цей конфлікт показав, що виробництва боєприпасів у Сполучених Штатах і союзників, ймовірно, недостатнє для великих наземних воєн.

Gutschker, Thomas. Stoltenberg unterstützt Patriot-Angebot für Polen [Столтенберг підтримує заяву Польщі на «Patriot»] / Т. Gutschker // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/raketenabwehr-stoltenberg-fuer-patriots-in-polen-18487557.html>.

Політичний кореспондент Т. Гутшкер зазначив що Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг привітав пропозицію Німеччини розмістити в Польщі три зенітні батареї «Patriot», при цьому він відкинув заяви міністра оборони Польщі М. Блащака, який закликав Берлін розмістити системи «Patriot» безпосередньо в Україні. За словами Т. Гутшкера, таким чином Є. Столтенберг підтримав курс міністерки оборони К. Ламбрехт, яка напередодні зазначила, що німецькі системи є частиною інтегрованої системи протиповітряної оборони альянсу і якби системи привезли в Україну, то і без того великі діри в цьому захисному щиті стали б ще більшими. Крім

того, за словами К. Ламбрехт, українські військові спочатку мали б пройти навчання на комплексній системі озброєння; це може тривати кілька місяців.

Matijević, Božena. Milanović i oporba govore gluposti i direktno igraju za Rusiju i Putinovu zločinačku politiku' [«З. Миланович і опозиція говорять дурниці і прямо грають на росію та злочинну політику путіна»] / В. Matijević // Vecernji list. – Zagreb, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/milanovic-i-oporba-govore-gluposti-i-direktno-igraju-za-rusiju-i-putinovu-zlocinacku-politiku-1636604>.

Хорватський депутат Х. Зекович провів в парламенті пресконференцію на тему «Хто є гравцями путіна в Хорватії?» під час якої заявив, що будь-яка спроба не підтримати прибуття кількох десятків або до сотні українських військових до Хорватії є виключно ініціативою Зорана Милановича, який прямо підтримує російську злочинну політику. Наразі Хорватія вже надала зброю для чотирьох піхотних бригад на суму 150 млн євро і домовилися, що Україні передадуть десять вертольотів Мі8.

Fernstedt, Nora. Svenska vapen hyllas i Ukraina [В Україні відзначають шведську зброю] / N. Fernstedt // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/mQ0EBp/svenska-vapen-hyllas-i-ukraina>.

За словами шведського підполковника Й. Паасіківі, «Карл Густав» (Carl Gustaf) – універсальний багаторазовий гранатомет, який Збройними силами України активно застосовується. Й. Паасіківі зазначає, що перевага шведського ручного протитанкового гранатомета Carl Gustaf в тому, що ця зброя проста у використанні й до неї підходять різноманітні боєприпаси.

U.S. weighs sending 100-mile strike weapon to Ukraine [США зважують чи відправити в Україну 100-о мильну ударну зброю] // New York Post. – New York, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/29/u-s-weighs-sending-100-mile-strike-weapon-to-ukraine/>.

Пентагон розглядає пропозицію Boeing про постачання Україні дешевих малогабаритних високоточних бомб, які встановлюються на наявні ракети, що дозволить Києву завдати удару далеко в тилу росії, поки Захід щосили намагається задовольнити попит на додаткове озброєння. Військові запаси США та союзників скорочуються, а Україна стикається із зростаючою потребою у досконалішій зброї в міру затягування війни. Пропонована Boeing система, яка отримала назву бомби малого діаметра наземного базування (GLSDB), є одним із приблизно півдюжини планів із запуску у виробництво нових боєприпасів для України та східноєвропейських союзників Америки.

Scholz: German offer of air defense system to Poland remains [Шольц: німецька пропозиція системи ППО Польщі залишається чинною] // The Toronto Star. – Toronto, 2022. – 29.11. – Режим доступу :

<https://www.thestar.com/news/world/europe/2022/11/29/scholz-german-offer-of-air-defense-system-to-poland-remains.html>.

Канцлер Німеччини О. Шольц заявив, що пропозиція його країни відправити протиракетні системи Patriot до Польщі залишається чинною, незважаючи на пропозицію Варшави натомість відправити їх до України. Пропозиція Польщі зустріла холодний відгук у Берліні, де дехто стурбований тим, що розгортання Patriot в Україні може втягнути НАТО в російсько-українську війну. Експерти з оборони вважають, що навчання роботі з дуже складною системою може тривати роки, а це означає, що вона не буде відповідати нагальним потребам України.

Marcelli, Matteo. Invio di armi a Kiev. Il governo ritira l'emendamento in Senato [Уряд відкликає поправку в Сенаті] / M. Marcelli // Avvenire. – Milano, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/invio-di-armi-opposizioni-spaccate>.

Адміністрація колишнього прем'єр-міністра М. Драгі запровадила заходи, які дають змогу відправляти зброю до України без дозволу парламенту на кожну партію. Термін дії цієї домовленості закінчується наприкінці 2022 р. і коаліція, яка підтримує прем'єр-міністерку Д. Мелоні, намагалася продовжити її до 31 грудня 2023 р., внівши поправки до постанови уряду. Але після того, як опозиція закликала до ухвалення окремого указу з цього питання, 29 листопада у парламенті Італії скасували голосування щодо продовження постачання зброї Україні.

МІТИНГИ ТА АКЦІЇ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

Liverani, Luca. 5 novembre. La manifestazione per la pace sabato a Roma: tutto quello che c'è da sapere [5 листопада. Демонстрація за мир у Римі] / L. Liverani // Avvenire. – Milano, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/5-novembre-la-manifestazione-nazionale-per-la-pace-domani-a-roma-tutto-quello-che-c-e-da-sapere>.

На 5 листопада 2022 р. у Римі призначено загальнонаціональне зібрання руху за мир, що організоване коаліцією «Європа за мир» і об'єднує близько 600 організацій громадянського суспільства – асоціації, рухи, профспілки, місцеві групи, конфесійні організації. Гасла цієї демонстрації – негайне припинення вогню, переговори про мир, заборона всієї ядерної зброї, солідарність з українським народом та жертвами всіх воєн.

Liverani, Luca. 5 novembre. Ore 12, l'Italia in cammino per la pace. Ecco cosa c'è da sapere [5 листопада. 12.00, Італія на шляху до миру] / L. Liverani // Avvenire. – Milano, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/5-novembre-la-manifestazione-nazionale-per-la-pace-domani-a-roma-tutto-quello-che-c-e-da-sapere>.

В Італії пройшли багатотисячні акції на підтримку України. Мітинг в столиці Італії Римі позиціюють як неполітичний. Разом з тим серед присутніх – лівоцентристська «Демократична партія» (PD) та популістський «Рух 5 зірок» (M5S), лідери яких, Е. Летта та Д. Конте, беруть участь у заході. Тим часом на демонстрації «Слава Україні» в Мілані активісти виступають за те, щоб підтримати український

народ і його опір та підтвердити, що мир не може бути досягнутий шляхом капітуляції.

ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС

Koshiw, Isobel. US says Zelenskiy risks allies' 'Ukraine fatigue' if he rejects Russia talks [США: Зеленський ризикує «втомою від України» союзників, якщо відмовиться від переговорів з росією] / I. Koshiw // The Guardian. – London, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/06/us-says-zelenskiy-risks-allies-ukraine-fatigue-if-he-rejects-russia-talks-report>.

За словами британської журналістки І. Кошів, яка веде репортажі з Києва, офіційні особи США приватно попередили український уряд про те, що він має подати сигнал про свою готовність до переговорів з росією, бо союзники України стурбовані економічними наслідками війни, що триває.

Mangott, Gerhard. Ukraine schließt Verhandlungen mit Putin aus und macht damit Taktik-Fehler [Україна виключає переговори з путіним, допускаючи тактичні помилки] / G. Mangott // Focus. – Berlin, 2022. – 08.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/gastbeitrag-von-gerhard-mangott-warum-russland-und-die-ukraine-keine-ernsthaften-verhandlungen-fuehren_id_178705385.html.

Професор політології, який спеціалізується на міжнародних відносинах і безпеці на пострадянському просторі, Г. Манготт вважає, що російське керівництво, включаючи самого путіна, останніми тижнями неодноразово заявляло, що готове до переговорів з Україною, але при цьому наголошується, що росія не віддасть жодної окупованої території, тим більше що вона анексувала завойовані території. Політолог пише, що неодноразові риторичні пропозиції росії про переговори, ймовірно, також спрямовані на те, щоб переконати представників Заходу, що країна готова до переговорів, але Україна цього не хоче. Г. Манготт підкреслює, що обидві сторони, що протистоять, нині не готові вести гідні серйозні переговори – обидві сторони, як і раніше, розраховують на успіхи на полі бою, з якими їхні власні позиції мають бути зміцнені у наступних переговорах.

Plus de 100.000 soldats russes ont été tués ou blessés en Ukraine, selon les Etats-Unis [За даними США, в Україні вбито або поранено понад 100 тисяч російських військових] // L'Obs. – Paris, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221110.AFP5321/plus-de-100-000-soldats-russes-ont-ete-tues-ou-blesses-en-ukraine-selon-les-etats-unis.html>.

На думку голови Об'єднаного комітету начальників штабів, генерала армії США М. Міллі, якщо лінія фронту взимку стабілізується, «з'явиться вікно можливостей для початку переговорного процесу». За його словами, оголошений відступ росії з Херсона, регіональної столиці на півдні України, яку вона захопила на початку війни, і потенційний «глухий кут» у боях протягом зими може дати обом країнам можливість домовитися про мир.

Kross, Eerik-Niles. Eerik-Niiles Kross: läänele oli rahu olulisem kui Ida-Euroopa saatus. Ukraina ründamiseni viis Venemaa karistamatus [Еерік-Нійлес Крос: мир був важливішим для Заходу, ніж доля Східної Європи. Безкарність росії призвела до нападу на Україну] / E. Kross // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120098276/eerik-niiles-kross-laanele-oli-rahu-olulisem-kui-ida-euroopa-saatus-ukraina-rundamiseni-viis-venemaa-karistamatus>.

Експерт з питань безпеки, депутат Рійгікогу Еерік-Нійлес Крос зазначає, що ще не закінчилися святкування визволення українського Херсона, як знову почали лунати голоси про те, що Україна повинна почати «мирні переговори» з росією. Як вважає експерт, просто серед тих, хто рекомендує чи навіть вимагає переговорів, постійно зростає частка російських агентів впливу та «корисливих ідіотів». Звичайно, на його думку, є як принципові друзі росії, так і ті, хто дотримується м'якої позиції щодо внутрішньополітичних кон'юнктурних міркувань.

Kressa, Kaarel. Ukraina toetajad kurdavad laskemoonanappuse üle. Vaieldakse, kas ees on võit või patiseis [Прихильники України скаржаться на брак боєприпасів. Попереду сперечаються, перемога чи безвихідь] / K. Kressa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120098484/ukraina-toetajad-kurdavad-laskemoonanappuse-ule-vaieldakse-kas-ees-on-voit-voi-patiseis>.

За словами автора, попри осінні перемоги України, деякі прихильники скептично ставляться до того, чи вдасться Україні й надалі звільняти територію такими ж темпами. Автор вважає, в США поступово розуміють, що українська армія та Президент України В. Зеленський незабаром можуть змиритися з досягнутим і почати шукати згоди з росією. Офіційно, за словами автора, досі наголошується, що Україна краще знає свої інтереси і про тиск на жертву не може бути й мови, але американці та українці як публічно, так і менш публічно обговорювали мирні переговори.

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg: Ukrayna'nın kabul edeceği şartlar oluşursa destekleriz [Генсек НАТО Є. Столтенберг: Ми підтримаємо, якщо умови будуть прийняті Україною] // Star. – Istanbul, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/nato-genel-sekreteri-stoltenberg-ukraynanin-kabul-edecegi-sartlar-olusursa-destekleriz-haber-1749100/>.

Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг зробив заяву для преси після зустрічі з віцепрем'єр-міністром і міністром закордонних справ Нідерландів В. Гукстрою та міністеркою оборони К. Оллонгрен про те, якою буде позиція НАТО у випадку, якщо Україна почне можливі переговори з росією. Він сказав, що українці повинні вирішити, коли і на яких умовах починати переговори, а НАТО буде підтримувати ті умови, які прийме Україна.

Dettmer, Jamie. Time for Ukraine to talk to Russia? 'Nuts!' [Час Україні говорити з росією? «Безглуздо!»] / J. Dettmer // POLITICO. – Brussels, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/war-ukraine-talk-russia-nuts-vladimir-putin-volodymyr-zelenskyy/>.

Редактор колонки громадської думки в POLITICO Europe Джеймі Деттмер вважає що речник кремля песков, який заявив, що «українці не хочуть жодних переговорів», цього разу правий, бо ніхто не хоче сидіти з ворогами, які без розбору бомблять їхні будинки та атакують їх енергетичну інфраструктуру, занурюючи країну в темряву. Президент України Володимир Зеленський представив мирний план з 10 пунктів, який вимагає від росії взяти на себе відповідальність за воєнні злочини, скоєні на українській землі. Він закликав вивести всі російські війська з території України – включно з Донбасом та півостровом Крим – а також виплатити військові репарації та компенсацію за завдані руйнування та загибель людей.

Les États-Unis exhortent l'Ukraine à envisager des négociations avec la Russie [США закликають Україну розглянути питання про переговори з росією] // L'Obs. – Paris, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20221119.AFP5581/les-etats-unis-exhortent-l-ukraine-a-envisager-des-negociations-avec-la-russie.html>.

Начальник штабу армії США генерал М. Міллі підкреслив, що підтримка США не зменшилася, але сказав, що Київ має хороші умови для початку переговорів, оскільки його солдатам вдалося протистояти росії. Він сказав, що зараз росіяни зміцнюють свій контроль на 20 % території України, а лінія фронту від міста Харкова до Херсона стабілізується. Білий дім підтвердив, що лише Президент України В. Зеленський може схвалити початок переговорів між Україною та росією, відкинувши будь-яку думку про тиск США на Україну.

Malinowski, Przemysław. Biały Dom: Tylko Zelenski może zdecydować o negocjacjach z Rosją. Nie jest naciskany [Білий дім: тільки В. Зеленський може приймати рішення про переговори з росією. На нього не тиснуть] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art37446731-bialy-dom-tylko-zelenski-moze-zdecydowac-o-negocjacjach-z-rosja-nie-jest-naciskany>.

Координатор Ради національної безпеки США Джон Кірбі заявив, що тільки Президент України Володимир Зеленський може прийняти рішення про початок переговорів з росією. Д. Кірбі додав, що В. Зеленський сам визначить, чи готовий він до переговорів та як ці переговори будуть виглядати. Він підкреслив, що Україну «ніхто не штовхає, не прогинає і не переконує вести переговори». Раніше Президент України В. Зеленський заявив, що отримав певні сигнали від лідерів інших країн щодо переговорів з росією. За його словами, росія веде повномасштабну загарбницьку війну проти України, тому будь-які переговори мають відбуватися публічно, а не кулуарно.

Asian political parties urge russia, Ukraine to turn to dialogue [Азіатські політичні партії закликають росію та Україну перейти до діалогу] // Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/asian-political-parties-urge-russia-ukraine-to-turn-to-dialogue>.

У Стамбульській декларації 11-ї Генеральної асамблеї Міжнародної конференції азіатських політичних партій йдеться про стурбованість військовим конфліктом в Україні. Акцентуючи увагу на «взаємній повазі» до територіальної

цілісності та суверенітету України, регіональна група азіатських політичних партій закликала росію та Україну «скласти зброю» та дати шанс дипломатії. У триденному заході взяли участь близько 70 політичних партій із 33 азіатських країн, включаючи Китай, Пакистан, Індонезію, Камбоджу та Південну Корею.

Dialogue will end russia-Ukraine war, not fighting: Turkish FM [Діалог покладе край російсько-українській війні, а не бойовим діям – глава МЗС Туреччини] // **Daily Sabah.** – Istanbul, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/dialogue-will-end-russia-ukraine-war-not-fighting-turkish-fm>.

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу, виступаючи на конференції «Підприємлива та гуманітарна зовнішня політика Туреччини» у Бількентському університеті в Анкарі, зазначив, що конфлікт між росією та Україною буде вирішений дипломатичним шляхом, підкресливши зусилля Туреччини у посередництві у припиненні війни. Наголосивши, наскільки корисною була політика балансу Туреччини в російсько-українській війні, він сказав, що президент Р. Т. Ердоган є єдиним лідером у НАТО, здатним на рівних зустрічатися зі своїми російськими та українськими колегами. Видання пише, що нещодавні заяви російських та українських лідерів передбачають можливу готовність до переговорів, хоча попередні умови Києва, схоже, поки що виключають їх.

ПІДТРИМКА РОСІЇ

Eksperts: Pazīmes liecina, ka Krievija sava karaspēka atrašanos Baltkrievijā plāno uz ilgu laiku [Експерт: Є ознаки того, що росія планує залишити свої війська у Білорусі надовго] // **Neatkarīgā Rīta Avīze.** – Rīgā, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/395976-eksperts-pazimes-liecina-ka-krievija-sava-karaspeka-atrasanos-baltkrievija-plano-uz-ilgu-laiku.htm>.

Науковий співробітник Центру східноєвропейських політичних досліджень М. Балодіс вважає, що не лише Україна, а й країни НАТО та Балтії мають стежити за пересуванням російських збройних сил у Білорусі. Білоруський національний центр опору оголосив, що російські військові інженери приїжджають до Білорусі для будівництва казарм та таборів. На думку експерта, основне занепокоєння у зв'язку з цим полягає в тому, що допомога, яка надається Білоруссю росії у війні проти України, стає глибшою, а також активнішою – росія планує використовувати білоруські ресурси для навчання та підготовки мобілізованого населення.

Meldrum, Andrew. Power blackouts across Ukraine in the aftermath of russian shelling [В Україні через російські обстріли відключають електрику] / **A. Meldrum** // **Time.** – New York, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://time.com/6229218/russia-power-blackouts/>.

російські війська продовжують обстрілювати українські міста та села ракетами та безпілотниками, завдаючи шкоди електростанціям, джерелам водопостачання та іншим цивільним об'єктам. росія заперечує, що безпілотники, які вона використовувала в Україні, надійшли з Ірану, але міністр закордонних справ Ісламської Республіки Іран Х. Амірабдоллахян вперше визнав, що напередодні

вторгненням росії в Україну було поставлено обмежену кількість безпілотників. Однак Х. Амїрабдоллахян заявив про прихильність Ірану до припинення російсько-української війни.

Barber, Ferran. La muerte en combate del español prorruso que mató a 100 ucranianos [Загибель у бою проросійського іспанця, який убив 100 українців] / F. Barber // El Mundo. – Madrid, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/cronica/2022/11/06/63656be0fdddf9d268b45b3.html>.

Іспанець Алексіс Кастільйо, який називав себе антифашистом і воював на боці росіян з 2014 р., загинув у бою в Україні. Його товариші приписують йому сотню вбивств українців, бо певний час він був снайпером. Вони назвали його «Альфонсо» на честь лідера FARC (терористична організація Революційні збройні сили Колумбії).

Iran admits drone shipments to Russia before Ukraine war [Іран визнав поставки безпілотників до росії перед війною в Україні] // The News. – Islamabad, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/1007192-iran-admits-drone-shipments-to-russia-before-ukraine-war>.

Іран 5 листопада вперше визнав, що відправляв безпілотники до росії в кінці лютого. Київ стверджує, що проти мирного населення України вже було використано близько 400 іранських безпілотників, а Москва замовила близько 2 тис. Велика Британія та ЄС запровадили санкції проти трьох іранських генералів і збройової фірми, звинувачених у постачанні росії безпілотників.

Visszavágot Sziijártó Péter a német külügyminiszternek [П. Сіярто відповів міністерці закордонних справ Німеччини] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/visszavagott-szijarto-peter-a-nemet-kulugyminiszternek>.

Міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сіярто написав на своїй сторінці у Facebook, що міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок «люб'язно пропонувала не ризикувати з фінансовою допомогою у розмірі 18 мільярдів євро», призначеною Україні, вважаючи, що Угорщина блокує фінансову допомогу Україні у 18 млрд євро. За словами П. Сіярто, вона неправильно розуміє ситуацію: угорська відмова від чергового спільного кредиту Євросоюзу – справа не тактики, а принципу. На його думку, спільна європейська заборгованість не сприяє спільному європейському майбутньому.

Krasnec, Tomislav. Prijedlog hrvatske vojne obuke Ukrajinčima ipak ide na potpis Milanoviću [Пропозицію щодо хорватських військових навчань для українців З. Міланович ще не підписав] / T. Krasnec // Vecernji list. – Zagreb, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/prijedlog-hrvatske-vojne-obuke-ukrajincima-ipak-ide-na-potpis-milanovicu-1633577>.

За словами кореспондента Večernji list із Брюсселя Т. Красниця, судячи з раніше висловленого спротиву президента Хорватії Зорана Мілановича, а також

представників опозиції в парламенті Хорватії, невідомо, чи прийме Хорватія остаточне національне рішення щодо участі в європейській місії EUMAM UA щодо навчання українських військових. Зокрема, раніше З. Миланович заявив, що не підпише документ про участь хорватських інструкторів у цьому навчанні, а правляча коаліція не має більшості у дві третини в парламенті. Європейська військова тренувальна місія для 15 тис. українських солдатів на території ЄС стартувала 14 листопада і повинна запрацювати протягом кількох тижнів, але міністр закордонних справ Хорватії Г. Радман, який брав участь у засіданні Ради ЄС, де було ухвалено початок місії, не захотів говорити про те, як буде виглядати участь Хорватії в цьому навчанні.

Аранђеловић, Вишня. Кад „словенске емоције” доведу до излива расизма [Коли «слов’янські емоції» призводять до спалахів расизму] / В. Аранђеловић // Политика. – Beograd, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/525414/>.

Колумністка видання Вишня Аранђелович критикує Івану Страднер – одну з провідних світових експертів з російської дезінформації, радницю Центру чесних медіа «Barish» при Фонді захисту демократій – за усмінене фото, яким вона відзначила «руйнування Кримського мосту», який на думку авторки «забрав не лише частину конструкції, а й набагато страшніше – людські життя». Авторка називає І. Страднер «іноземною найманкою», яка отримала американську мрію, слідуючи відзначеним шляхом – через засудження за рахунок Сербії та ненависної у світі росії.

Milanović odbio dati saglasnost za obuku ukrajinskih vojnika u Hrvatskoj [Миланович відмовився давати згоду на навчання українських військових у Хорватії] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/region/hrvatska/788591/milanovic-odbio-dati-saglasnost-za-obuku-ukrajinskih-vojnika-u-hrvatskoj>.

Президент Хорватії З. Миланович відмовився розглядати лист міністра оборони М. Баножиц з проханням дати згоду на підготовку українських сил на території Хорватії, зокрема тому, що міністр оборони не уповноважений це робити. Крім того, в Офісі президента зазначають, що у листі не вказується конкретна діяльність хорватських військовослужбовців за кордоном та українських військовослужбовців у Хорватії, а лише «загальна інформація про саму місію EUMAM».

ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

Kinderen op de vlucht: oorlog overleefd, maar soms moet het ergste nog komen [Діти-переселенці: пережили війну, але іноді найгірше ще попереду] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/gesponsord/787687131/kinderen-op-de-vlucht-oorlog-overleefd-maar-soms-moet-het-ergste-nog-komen>.

Наразі у світі найбільші військові конфлікти відбуваються в Афганістані, М’янмі, Ефіопії, Ємені та Україні, які спричиняють зростання кількості біженців. «Save the Children», найбільша в світі незалежна організація з захисту прав дітей, створює для дітей умови проживання по всьому світу в зонах конфлікту та в таборах

біженців: місця, де діти знову можуть безтурботно грати під наглядом. У Нідерландах така підтримка надається в центрах прийому та школах, особливо для дітей біженців та мігрантів.

ACNUR: La guerra en Ucrania provoca el mayor desplazamiento de refugiados en décadas [УВБК ООН: війна в Україні спричинила найбільше переміщення біженців за десятиліття] // ABC. – Madrid, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/acnur-guerra-ucrania-provoca-mayor-desplazamiento-refugiados-20221103114807-vi.html>.

Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді, виступаючи в Раді Безпеки ООН, заповнив, що війна в Україні спричинила «найбільше та найшвидше» переміщення людей за десятиліття.

Asyl: Van der Bellen kritisiert Zelt-Unterbringung via Twitter [Притулок: А. ван дер Беллен критикує розміщення в наметах через Twitter] // Die Presse. – Vene, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6210867/asyl-van-der-bellen-kritisiert-zelt-unterbringung-via-twitter?from=rss>.

Федеральний президент Австрії А. ван дер Беллен у Twitter критично прокоментував розміщення шукачів притулку в наметах. За його словами, люди, які змушені залишити свою країну з різних причин, повинні бути гуманно розміщені в Австрії, доки не буде з'ясовано їхній статус проживання, і, перш за все, належним чином піклуватися про них. У середині жовтня 2022 р. міністр внутрішніх справ Австрії Г. Карнер оголосив, що шукачі притулку, які мали мало шансів на притулок, можуть розміщуватися в наметах. Це пояснюється тим фактом, що можливості федерального уряду вичерпані щодо базових послуг через велику кількість біженців з України.

Na Ukrajině mají vysoké funkce, tu jim dali metlu: Ako sa mohli z pediatričky a ekonomky stať upratovačky? [В Україні мали високі посади, тут їм дали мітлу: Як педіатри та економісти стали прибиральницями?] // Nový Čas. – Bratislava, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2734477/na-ukrajine-mali-vysoke-funkcie-tu-jim-dali-metlu-ako-sa-mohli-z-pediatricky-a-ekonomky-stat-upratovacky/>.

У словацькому селі Башковце проживає багато біженців із охопленої війною України. Видання повідомляє, що тут українки, які обіймали високі посади вдома не хочуть, склавши руки, чекати закінчення війни, тому вирішили працювати в муніципалітеті, де вони без вагань виконують різну роботу.

Portugal atribuiu mais de 54.000 proteções temporárias a pessoas que fugiram da guerra da Ucrânia [Португалія надала понад 54 тисяч тимчасових прихистків людям, які втекли від війни в Україні] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/sociedade/detalhe/portugal-atribuiu-mais-de-54000-protecoes-temporarias-a-pessoas-que-fugiram-da-guerra-da-ucrania?ref=Pesquisa Destaques>.

Служба у справах іноземців та кордонів (SEF) Португалії повідомила, що вже надала понад 54 тис. тимчасових прихистків людям, які втекли від війни в Україні, і близько чверті було надано неповнолітнім. Згідно з останніми даними SEF, з початку війни, 24 лютого, Португалія надала 54 356 тимчасових прихистків українським громадянам та іноземцям, які проживали в Україні, 31 969 з яких жінки і 22 387 чоловіки. SEF додає, що найбільша кількість наданих тимчасових прихистків продовжує реєструватися в Лісабоні (11 791), Кашкайші (3 326), Порту (2 714), Сінтрі (1 849) і Албуфейрі (1 328).

Tzimas, Stavros. EU and Greece are ‘together’ over migration [ЄС та Греція «разом» у питанні міграції] / S. Tzimas // eKathimerini. – Athena, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.ekathimerini.com/opinion/interviews/1197295/eu-and-greece-are-together-over-migration/>.

Віцепрезидент Єврокомісії Маргарітіс Схінас у інтерв'ю Kathimerini обговорює гостру проблему кризи біженців та проблеми, які розгортаються вздовж, так званого, «Балканського коридору» від Туреччини до Сербії. М. Схінас відповів на запитання про біженців з України, а також про конфлікт в Україні. За його словами, Греція прийняла 6 мільйонів українців і надала їм негайний доступ до ринку праці, освіти, охорони здоров'я та житла. З них половина і більше вже повернулися, і це є доказом того, що європейська міграційна політика може розумно вирішує такі ситуації.

Schrittwieser, Eva. Ukrainische Studierende in Österreich: «Wir wissen nicht, was morgen sein wird» [Українські студенти в Австрії: «Ми не знаємо, що буде завтра»] / E. Schrittwieser // Die Presse. – Vene, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6205468/ukrainische-studierende-in-oesterreich-wir-wissen-nicht-was-morgen-sein-wird?from=rss>.

За даними Міністерства науки Австрії, точних даних про кількість українських студентів в Австрії з початку російсько-української війни немає. У зимовому семестрі 2021/2022 рр. їх було 2662. Проте з початком війни кількість, ймовірно, значно зросла. Більшість навчається у Відні, Граці та Лінці. В статті також викладено історії двох студенток – біженок з України.

Puiu, Andra. Guvernul României vrea să reducă sumele oferite pentru refugiații din Ucraina. Câți bani a cheltuit statul român [Уряд Румунії хоче зменшити суми, запропоновані для біженців з України. Скільки грошей витратила румунська держава?] / A. Puiu // Evenimentul Zilei. – București, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://evz.ro/guvernul-romaniei-vrea-sa-reduca-sumele-oferite-pentru-refugiatii-din-ucraina-cati-bani-a-cheltuit-statul-roman.html>.

За словами автора, з початку війни України з росією Румунія витратила майже 400 млн лейв для біженців з України. Половина цієї суми була спрямована на програму 50/20, де 50 лей йшло на проживання та 20 лей йшло на харчування щодня на одного біженця. Уряд Румунії розглядає можливість скорочення суми коштів, які вони пропонували на допомогу громадянам України. Виконавча влада хоче брати

приклад з Польщі, а саме реалізувати захід, згідно з яким незахищені люди в Україні оплачують від 50% до 75% витрат.

Locke, Stefan. Zahl der Angriffe auf Flüchtlingsheime steigt wieder [Знову зростає кількість нападів на будинки біженців] / S. Locke // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/zahl-der-angriffe-auf-fluechtlingsheime-in-deutschland-erstmals-wieder-gestiegen-18445104.html>.

Федеральне міністерство внутрішніх справ Німеччини у відповідь на запит депутатки Бундестагу К. Бюнгер повідомило, що з початку липня до кінця вересня було 167 політично вмотивованих нападів на біженців поза межами громадських закладів. Зокрема, нещодавно 30 біженців з України мали переїхати до колишнього готелю, але цьому завадив напад. Депутатка очікує, що «всі демократичні сили» чітко виступатимуть проти правого та расистського насильства, а також члени федерального уряду повинні припинити зображувати міграцію як небезпеку та застерігати від нібито «нелегальних біженців на Балканському шляху».

Varga Mihály: Magyarország nem támogatja a közös uniós hitelfelvételt [Міхай Варга: Угорщина не підтримує спільні запозичення з ЄС] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/2022/11/varga-mihaly-magyarorszag-nem-tamogatja-a-kozos-unios-hitelfelvetelt>.

За словами міністра фінансів Угорщини М. Варги, Угорщина вже прийняла понад мільйон біженців з України і надала понад 31 млрд форинтів допомоги зруйнованій війною Україні. Міністр фінансів зазначив, що, за даними Єврокомісії, фінансування для України вже забезпечене до кінця поточного року.

Endrštová, Michaela. Recept na začlenění žáků z Ukrajiny: rodiče jako asistenti i pomoc od českých dětí [Рецепт інтеграції школярів з України: батьки як помічники та допомога від чеських дітей] / M. Endrštová // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zacleneni-ukrajinskych-zaku/r~c07e9baa610211ed8980ac1f6b220ee8/>.

У вересні до чеських шкіл прийшли 67 тис. дітей українських біженців. Школи вирішують, як інтегрувати їх в середовище чеських учнів, допомогти впоратися з уроками та порозумітися з однокласниками. Початкова школа в місті Крнов, де навчається 21 український учень, розробила триетапну систему інтеграції дітей у процес навчання. Програмна директорка організації «Meta», яка займається інтеграцією іноземців, К. Тітерова розказала, що інші школи в Чеській Республіці працюють подібно, водночас деякі школи досі відмовляються від навчання дітей-біженців.

Iulia, Moraru. Nicolae Ciucă dă asigurări că românii și ucrainenii se vor bucura de aceleași drepturi, indiferent de ce parte a graniței se află [Ніколає Чуке запевняє, що румуни та українці матимуть однакові права незалежно від того, по який бік кордону вони перебувають] / M. Iulia // Evenimentul Zilei. – București, 2022. – 11.11. – Режим

доступу : <https://evz.ro/nicolae-ciuca-da-asigurari-ca-romanii-si-ucrainenii-se-vor-bucura-de-aceleasi-drepturi-indiferent-de-ce-parte-a-granitei-se-afla.html>.

Прем'єр-міністр Румунії Н. Чуке разом з прем'єр-міністром України Д. Шмигалем були присутні на відкритті нового спільного пункту пропуску на кордоні з Україною. Під час виступу Н. Чуке зазначив, що громадяни Румунії наразі продемонстрували свою лояльність і вірність Українській державі, додавши, що близько 2,7 млн українців знайшли притулок на території Румунії. Н. Чуке висловив сподівання, що питання румунської громади в Україні теж залишатиметься в центрі уваги влади в Києві.

ORFK: Több mint tizenegyzren érkeztek Ukrajnából pénteken [11.11.2022 з України прибуло понад 11 тис. людей] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/orfk-tobb-mint-tizenegyzren-erkeztek-ukrajnabol-penteken>.

В Головному управлінні Національної поліції Угорщини повідомили, що 11.11.2022 р. через українсько-угорський кордон до Угорщини в'їхали 6449 осіб, а 4585 з тих, хто в'їхав через румунсько-угорський кордон, заявили, що прибули з України. Із допущених поліція видала 239 посвідок на тимчасове проживання терміном дії 30 днів. Протягом цього періоду вони повинні відвідати офіс Національної генеральної дирекції імміграції, яка є компетентною за місцем їх проживання, щоб отримати остаточні документи. 116 людей, з них 28 дітей з України, прибули поїздом до Будапешта.

Атанасова, Мария. Украинските бежанци остават в хотелите още 4 месеца [Українські біженці залишаються в готелях ще 4 місяці] / М. Атанасова // Факти. – София, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/729874-ukrainskite-bejanci-ostavat-v-hotelite-oshte-4-meseca>.

Міністр внутрішніх справ Болгарії Іван Демерджиєв повідомив, що біженці з України залишаться ще на чотири місяці в місцях їх розміщення на тих же умовах – тобто в готелях і їх переселяти, як планувалося, не будуть. Водночас, за словами І. Демерджиєва, новоприбулі українські біженці спершу розміщуватимуться в буферному центрі в місті Єлхово, після чого їх розподілять за державними базами відпочинку, в яких проведуть косметичний ремонт.

Katrs trešais Latvijas uzņēmums ziedojis Ukrainas atbalstam [Кожна третя латвійська компанія пожертвувала на підтримку України] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/396466-katrs-tresais-latvijas-uznemums-ziedojis-ukrainas-atbalstam.htm>.

Результати опитування бізнесменів, проведеного банком «Luminor», свідчать, що малі та середні підприємства Латвії та інших країн Балтії продовжують активно жертвувати гроші та продукти на підтримку України, а також надають послуги чи пропонують роботу біженцям. У середньому кожне третє мале та середнє підприємство в країнах Балтії пожертвувало гроші чи продукти жертвам російсько-

української війни чи неурядовим організаціям. У Латвії 30 % компаній надавали таку підтримку, в Естонії таку ж відповідь дають стільки ж респондентів, а в Литві – 35 % опитаних бізнесменів. Керівник банку «Luminor» розповів, що банк, наприклад, продовжує підтримувати біженців з України, беручи їх на роботу, надаючи банківські послуги та даруючи комп'ютери українським дітям, щоб вони могли дистанційно продовжувати навчання в школах.

Migracijos departamentas: Lietuvoje registruota 70 tūkst. karo pabėgėlių iš Ukrainos [Департамент міграції: 70 тис. зареєстровано в Литві біженців війни з України] // **Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/14/news/migracijos-departamentas-salyje-registruota-70-tukst-karo-pabegeliu-is-ukrainos-25161050>.**

Згідно зі статистикою Департаменту міграції Литви, кількість біженців до Литви з України, зареєстрованих у міграційній інформаційній системі MIGRIS, перевищила 70 тис. Директорка Департаменту міграції Е. Гудзінскайте зазначила, що потік українців до Литви зменшився і зараз щодня реєструють менше 100 новоприбулих. Однак, за її словами, якщо в Україні буде дуже холодна зима або з'являться інші причини, то Литва готова обслуговувати більший потік біженців.

Türkiye evacuates 88 more Ahiska Turks from Ukraine's Kherson [Туреччина евакуює ще 88 турків-месхетинців з українського Херсону] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkiye-evacuates-88-more-ahiska-turks-from-ukraines-kherson>.**

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу повідомив, що 88 турків-месхетинців, які проживали в українському місті Херсоні, були вивезені до Туреччини через росію та Грузію. З початку російсько-української війни з України було евакуйовано 1201 громадянин Туреччини.

Ibrus, Kadri. «Ma ei saa kodus istuda, tahan töötada!» Ukrainast põgenenud õpetajad otsivad Eestis tulutult tööd [«Не можу сидіти вдома, хочу працювати!». В Естонії безуспішно шукають роботу вчителі, які втекли з України] / **K. Ibrus // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120100958/ma-ei-saa-kodus-istuda-tahan-tootada-ukrainast-pogenenud-opetajad-otsivad-eestis-tulutult-tood>.**

Українські вчителі, які через війну опинилися в Естонії, хотіли б працювати за фахом, знаючи, що тут багато українських дітей, з якими потрібно займатися, але поки їм це не вдається. Жодна агенція не веде системної роботи з працевлаштування українських педагогів в Естонії.

Abend, Lisa. As Winter Descends, Europe Cools on Ukrainian Refugees [Із настанням зими Європа «охолоджується» щодо українських біженців] / **L. Abend // Time. – New York, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://time.com/6234536/ukrainian-refugees-russia-ireland-poland/>.**

Приблизно 7,8 мільйона українців втекли від бомбардувань та руйнувань, завданих російськими військовими, і більшість із них – 4,7 мільйона – знайшли притулок у Європейському Союзі. 27 держав-членів Європейського Союзу погодили «Тимчасову захисну директиву», яка гарантує українцям безвізове житло, охорону здоров'я та доступ до ринку праці до березня 2024 р. Кореспондент журналу «Time» Л. Абенд в статті зауважує, що хоча громадська підтримка України та українців залишається високою в країнах Європи, ознаки її ослаблення стають все очевиднішими. У низці європейських країн зростає думка, що національний уряд ставиться до українських біженців краще, ніж до своїх громадян. Багато хто вважає нещодавні атаки росії на українську інфраструктуру навмисними спробами спровокувати нову міграцію і таким чином посилити напруженість у країнах, що приймають біженців.

Samazinās bēgļu plūsma no Ukrainas uz Latviju [Зменшується потік біженців з України до Латвії] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/397663-samazinās-bēgļu-plusma-no-ukrainas-uz-latviju.htm>.

Міністр внутрішніх справ Латвії К. Еклонс заявив, що потік біженців з України до Латвії зменшується. За його словами, розглядаються різні рішення, якщо ситуація в Україні погіршиться і потік біженців збільшиться, оскільки зима тільки почалася.

Біженці з України можуть переїхати в іншу країну ЄС? Ось що слід зробити // Українська газета. – Рим, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.gazetaukrainska.com/актуальне/італійська-імміграція/біженці-з-україни-можуть-переїхати-в-і/>.

Видання інформує, що коли тимчасові переселенці з України отримують тимчасовий захист в ЄС, пов'язані з ним права дійсні тільки в країні, що дала дозвіл на проживання. Проте, якщо потрібно змінити країну, що забезпечує тимчасовий захист, біженці можуть це зробити. Якщо переселенці змінюють місце проживання і переїзять в іншу країну ЄС дозвіл на проживання в першій завершиться і права біженців там закінчаться.

Aburto, Teresa. George Bologan, embajador rumano en España: «La gestión de los refugiados ucranianos es un argumento de peso para que Rumanía sea miembro de Schengen» [Джордж Бологан, посол Румунії в Іспанії: «Допомога українським біженцям є вагомим аргументом для того, щоб Румунія була членом Шенгену»] / T. Aburto // El Mundo. – Madrid, 2022. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/23/6377d845e4d4d899028b45e8.html>.

Представник Бухареста в Мадриді Джордж Бологан наголосив на важливості своєї країни як стратегічного союзника НАТО та аналізує двосторонні відносини з Іспанією. Він наголошує, що з лютого по 15 листопада в Румунію в'їхало понад 2 млн 800 тис. громадян України, близько 90 тис. з яких вирішили залишитися в Румунії. Він зазначає, що важко оцінити, яким буде розвиток цієї війни з точки зору потоків біженців, але одне можна сказати точно: влада Румунії готова швидко й ефективно відреагувати на підтримку українського народу, як вона це зробила.

Minister Rauch: Ukrainer sollen in die Sozialhilfe [Міністр Й. Раух: українці мають право на соціальну допомогу] // *Die Presse*. – Vienna, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6220399/minister-rauch-ukrainer-sollen-in-die-sozialhilfe?from=rss>.

Міністр із соціальних питань Австрії Й. Раух підтримав пропозицію члена Австрійської народної партії (АНП) Й. Копфа щодо виплати соціальної допомоги переселенцям з України, оскільки право на соціальну допомогу – це хороший спосіб легше інтегрувати українців на ринок праці. Він зазначив, що на даний момент біженці перебувають лише в базовому обслуговуванні – і тому отримують менше грошей, але не зобов'язані братися за роботу.

González, Germán. Ucranianos y rusos en Cataluña se unen ante la tragedia: «Las relaciones humanas superan los conflictos de política internacional» [Українці та росіяни Каталонії об'єднуються перед обличчям трагедії: «Людські стосунки перевищують міжнародні політичні конфлікти»] / G. González // *El Mundo*. – Madrid, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/cataluna/2022/11/26/637e7487fc6c83a2448b459f.html>.

Жах російського вторгнення в Україну в лютому дійшов до Іспанії не лише через новини, а й через свідчення тисяч біженців, які врятувалися від куль і бомб, але не від зазаного болю. Напруженість між двома країнами не лише мала наслідки на соціальному та економічному рівні в Європі, але й була сильним емоційним ударом для спільноти українців та росіян, які проживають у Каталонії. З початку вторгнення російських військ наприкінці лютого обидві групи спільно виступали за припинення насильства, демонструючи силу зв'язку між громадянами двох країн, які живуть в Каталонії. Цю співучасть між російськими та українськими громадянами можна побачити в особистих і ділових стосунках тих, хто живе в Каталонії, і які, незважаючи на вплив війни, побачили, як зміцнилися людські зв'язки. Вони утворюють високоінтегрований «соціум» з численними спільними інтересами та дуже тісною мережею, до якої вони приєднали багатьох біженців, які прибули до Каталонії, переважно українців, які тікали від війни.

Kacprzak, Izabela. Rząd chce ściągać do Polski górników z Ukrainy [Уряд хоче залучити шахтарів з України для роботи в Польщі] / I. Kacprzak // *Rzeczpospolita*. – Warszawa, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/spoleczenstwo/art37499231-rzad-chce-sciagac-do-polski-gornikow-z-ukrainy>.

Журналістка *Rzeczpospolita* Ізабела Качпжак пише, що уряд Польщі звільнив з шахт 2,2 тисячі гірників, витративши 186 мільйонів злотих і тепер уряд хоче більше залучати шахтарів з України. Українські шахтарі отримають право на підземну практику в Польщі без вимоги складання іспитів і навчання, в тому числі на керівних посадах і в нагляді за діяльністю гірничих заводів. Уряд хоче внести таку норму в чергову поправку до Спеціального закону про допомогу українським біженцям від війни – про визнання кваліфікації громадян України для шахтарських професій. Зараз

таку можливість мають тільки гірники з країн ЄС, Швейцарії та Європейської економічної зони (тобто Ісландії, Ліхтенштейну та Норвегії).

РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

FM Çavuşoğlu reiterates Türkiye's support for Crimean Tatars [Глава МЗС Чавушоглу підтвердив підтримку Туреччиною кримських татар] // **Daily Sabah.** – Istanbul, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/fm-cavusoglu-reiterates-turkiyes-support-for-crimean-tatars>.

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу зустрівся з лідером кримських татар М. Джемільєвим та підтвердив підтримку тюркської етнічної групи. Після зустрічі в Анкарі він заявив, що Туреччина і надалі підтримуватиме незалежність та територіальну цілісність України та захищатиме права кримськотатарських турків. Спікер парламенту Туреччини М. Шентоп, виступаючи на саміті «Кримської платформи» в Загребі, підтвердив, що країна ніколи не визнає анексію Криму росією.

Nuga, Haruka. Germany stresses increasing defense role in Indo-Pacific [Німеччина наголошує на зростаючій оборонній ролі в Індо-Тихоокеанському регіоні] / Н. Nuga // **Japan Today.** – Tokyo, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/germany-stresses-increasing-defense-role-in-indo-pacific>.

Президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр під час перебування в Японії наголосив на розширенні оборонної співпраці його країни з Японією та іншими демократіями в Індо-Тихоокеанському регіоні, що зіткнулися з проблемами безпеки такими, як війна росії в Україні та піднесення Китаю. Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда та президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр заявили, що вони домовилися поглиблювати співпрацю у сфері економічної безпеки, зусиль з декарбонізації, санкцій проти росії та підтримки України.

Sauer, Pjotr. Kremlin to summon British ambassador over drone attacks on Black Sea fleet [кремль викличе посла Великої Британії через атаки безпілотників на Чорноморський флот] / P. Sauer // **The Guardian.** – London, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/02/kremlin-to-summon-british-ambassador-over-drone-attacks-on-black-sea-fleet>.

Міністерство оборони Великої Британії спростувало інформацію москви про свою причетність до вибухів на газогонах «Північний потік-1» та «Північний потік-2» у вересні, а також «атаку на судна Чорноморського флоту» росії 29 жовтня.

Юськів, Катя. «США підтримуватимуть Україну до перемоги» / К. Юськів // **Гомін України.** – Торонто, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/25836/group/6>.

Спікерка Палати представників Конгресу США Ненсі Пелосі під час виступу на першому парламентському саміті міжнародної «Кримської платформи» заявила,

що США у двопартійному форматі продовжать підтримувати Україну до її перемоги над росією, яка розв'язала проти неї війну, оскільки на кону демократія. За її словами, країни цивілізованого світу пообіцяли підтримувати Україну та український народ.

Михайлов, Венцислав. Българите в Украина очакват отговор от институциите у нас дали ще получат военна помощ [Болгари в Україні чекають відповіді від інституцій нашої країни, чи отримають вони військову допомогу] / В. Михайлов // Факти. – София, 2022. – 02.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/726743-balgarite-v-ukraina-ochakvat-otgovor-ot-instituciite-u-nas-dali-shte-poluchat-voenna-pomosht>.

Головний редактор болгарського телеканалу «Бессарабський фронт» О. Берон зазначив, що від інституцій досі немає відповіді на відкритий лист, яким бессарабські болгари закликали Болгарію надіслати Україні зброю. Йдеться не лише про військову допомогу, а про те, щоб почути голос болгар, які є вихідцями з України. Щодо тверджень ЗМІ про те, що болгари в Україні в конфлікті на боці росії, він сказав, що це російський фейк.

El Comité de Emergencia alerta de las dificultades de atender a civiles por el recrudecimiento de los ataques en Ucrania a las puertas del invierno [Комітет з надзвичайних ситуацій попереджає про труднощі з допомогою мирним жителям через погвиннення атак в Україні на порозі зими] // ABC. – Madrid, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/sociedad/comite-emergencia-alerta-dificultades-atender-civiles-recrudecimiento-20221103203232-nt.html>.

Громадські організації, які входять до складу Комітету з надзвичайних ситуацій (КНС), попереджають про погіршення гуманітарної ситуації в Україні через нещодавні обстріли густонаселених районів, зокрема Дніпра, Києва, Львова та Тернополя з використанням вибухової зброї широкого радіусу дії. Ці атаки спричинили поранення та загибель цивільного населення, а також завдали шкоди критичній цивільній інфраструктурі, призвели до відключень електроенергії та перебоїв у постачанні води, електроенергії та зв'язку, що особливо є серйозним на порозі зими. Організації, які входять до складу КНС, SOS Children's Villages, Educo, Doctors of the World, Oxfam Intermón, Plan International і World Vision, вимагають дотримання зобов'язань, що випливають з міжнародного гуманітарного права та міжнародного права людини, а також захищають цивільне населення і цивільне майно та інфраструктуру від триваючих військових дій.

Lee, Matthew. G7 foreign ministers set to grapple with Ukraine war, China [Міністри закордонних справ G7 збираються боротися з війною в Україні та Китаєм] / М. Lee // The Independent. – London, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/ukraine-ap-russia-china-germany-b2216454.html>.

Міністри закордонних справ країн «Групи семи» обговорили шляхи підтримки України протягом зими на зустрічі в місті Мюнстер, на заході Німеччини. Міністри закордонних справ Великобританії, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Японії та США обговорять також ситуацію в Україні. Країни «Групи семи» в основному

виконали свою обіцянку покарати росію, хоча санкції мало зробили для стримування москви, яка натомість посилила свої атаки проти цивільної інфраструктури, заявивши про анексію територій України та піднявши питання про можливість використання тактичної ядерної зброї.

Ruski veleposlanik pozvan u MVEP: Hrvatska ne priznaje i nikada neće priznati aneksiju [Посла росії запросили до МЗС Хорватії: Хорватія не визнавала і ніколи не визнає анексію] // *Vecernji list.* – Zagreb, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/ruski-veleposlanik-pozvan-u-mvep-hrvatska-ne-priznaje-i-nikada-nevere-priznati-aneksiju-1622363>.

Секретарка у справах ЄС МЗС Хорватії Андрея Метелко-Згомбич зателефонувала послу росії в Хорватії нестеренку, щоб висловити протест проти «незаконної анексії» чотирьох українських областей – Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської. А. Метелко-Згомбич підкреслила, що Республіка Хорватія вважає, що міжнародний порядок, заснований на повазі до прав, знаходиться під загрозою через вищезазначений акт і що фундаментальні права України на незалежність, суверенітет і територіальну цілісність, як фундаментальні принципи, включені в Статут ООН, були порушені. А. Метелко-Згомбич наголосила, що Республіка Хорватія не визнає і ніколи не визнає анексію зазначених територій і звернулася до рф скасувати такий незаконний акт і вивести всі російські військові сили і техніку з території України.

Rodríguez, Pedro. La crisis de los misiles: de Cuba a Ucrania [Пакетна криза: від Куби до України] / P. Rodríguez // *ABC.* – Madrid, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/opinion/pedro-rodriguez-tesis-misiles-cuba-ucrania-20221104005038-nt.html>.

Аналітик з міжнародних відносин Педро Родрігес в статті для видання зазначає, що через шістдесят років після кубинської ракетної кризи світ знову занадто багато говорить про ядерну зброю. В контексті України, на думку автора, путін з самого початку вторгнення в Україну шантажував єдиним, що залишилося росії як наддержаві, а саме ядерною зброєю. П. Родрігес вважає, що зараз було б божевільням піддатися ядерному шантажу та «подарувати» кремлю «припинення вогню», коли українці успішно просуваються та відвоюовують свої території.

Bautista, Laura. Gran Canaria entrena la guerra de Ucrania [Гран-Канарія тренується по українській війні] / L. Bautista // *ABC.* – Madrid, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/canarias/alabras-titular-20221104212722-nt.html>.

Міністерка оборони Іспанії Маргарита Роблес відвідала військову базу «Генерал Алеман Рамірес» на Гран-Канарія на тлі того, що війна в Україні «підкреслює важливість протиповітряної оборони» і відзначила роботу 16-ї бригади «Канарії». М. Роблес змогла побачити та дізнатися на згаданій базі про системи протиповітряної оборони, які відправляють до Латвії і як вони тут працюють. Зокрема, М. Роблес вдалося з'ясувати, що таке командний пункт бригади, а також підрозділ батальйону гелікоптерів і зенітної артилерії (RAAA 94), тактичний

командний пункт генерала, тактична підгрупа на Канарських островах і Оперативне командування, що розгортається на островах, якщо потрібно. Вона окремо відзначила, що з війни росії проти України можна винести уроки, особливо щодо повітряної загрози і подякувала військовим за їхню роботу.

Iulia, Moraru. După Ucraina ar putea urma România? Documentul cu care Vladimir Putin și-ar putea justifica un eventual atac [Слідом за Україною може піти Румунія? Документ, яким путін міг би виправдати можливий напад] / M. Iulia // Evenimentul Zilei. – București, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://evz.ro/dupa-ucraina-ar-putea-urma-romania-documentul-cu-care-vladimir-putin-si-ar-putea-justifica-un-eventual-atac.html>.

За словами авторки, російський президент путін почав розглядати Румунію як загрозу для росії, адже Румунія з початку війни була на передовій допомоги Україні. росія вважає Польщу та Румунію загрозою для себе, включивши їх до до списку «недружніх» країн. Авторка зазначає, що звіт про героїзацію нацизму, опублікований на сайті МЗС у москві, містить неправдиву інформацію про Румунію, а наведені в ній елементи використовуються як виправдання можливості нападу на Румунію.

Böge, Friederike. Xi spricht sich gegen Einsatz von Atomwaffen aus [Сі виступає проти застосування ядерної зброї] / F. Böge // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/xi-jinping-spricht-sich-gegen-einsatz-von-atomwaffen-aus-18436556.html>.

Канцлер Німеччини О. Шольц заявив, що під час переговорів з лідером Китаю Сі Цзіньпіном хотів би торкнутися російської агресивної війни в Україні, сподіваючись, що глава Китаю донесе російському президенту путіну, що використання ядерної зброї є неприйнятним. Глава китайської держави Сі Цзіньпін під час переговорів із канцлером конкретніше ніж раніше висловився про війну росії в Україні: міжнародне співтовариство має «спільно відмовитися від застосування та загрози застосування ядерної зброї».

Polityuk, Pavel. Kyiv wary as russian official signals new retreat in southern Ukraine [Київ побоюється, що російський чиновник сигналізує про новий відступ на півдні України] / P. Polityuk // Japan Today. – Tokyo, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/kyiv-wary-as-russian-official-signals-new-retreat-in-southern-ukraine1>.

Міністр оборони США Л. Остін висловив думку, що ЗСУ зможуть відбити Херсон у росіян, що є найоптимістичнішим коментарем щодо ключової кампанії на сьогодні з боку США. Директор дослідницької програми в рамках програми вивчення росії в Центрі військово-морського аналізу М. Кофман, який щойно повернувся з херсонського фронту, заявив, що наміри москви незрозумілі й бої на херсонському напрямку дуже запеклі.

Lee, Matthew. G7 ministers seek to boost unity on Ukraine, China, Iran [Міністри G7 прагнуть зміцнити єдність щодо України, Китаю та Ірану] / M. Lee // Japan Today. –

Tokyo, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/G7-ministers-seek-to-boost-unity-on-Ukraine-China-Iran>.

Міністри закордонних справ країн «Групи семи» розпочали дводенні переговори в німецькому місті Мюнстер, щоб підвести підсумки війни в Україні та посилити економічну, військову та іншу підтримку країни більш ніж через вісім місяців після вторгнення росії. Зустріч відбулася майже через рік після того, як ті самі країни об'єдналися, щоб попередити росію про «масові наслідки», якщо вона продовжить свої плани вторгнення в Україну. Міністри закордонних справ промислово розвинених країн пообіцяли всебічну підтримку Україні.

Lucasas, Edwardas. Edwardas Lucasas. Pasaulis pagaliau įsiklausė į Baltijos šalių perspėjimus dėl Rusijos [Едвард Лукас. Світ нарешті прислухався до застережень країн Балтії про росію] / E. Lucasas // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2022/11/04/news/edwardas-lucasas-pasaulis-pagaliau-isiklause-i-baltijos-saliu-perspejimus-del-rusijos-25065317>.

Британський журналіст і публіцист Е. Лукас на шпальтах видання аналізує роль позиції Заходу щодо росії до її вторгнення в Україну. На його думку, прибалтійські країни попередили світ про агресивні плани росії, але світ не слухав і світ, переважно українці, заплатив за це страшну ціну. Е. Лукас вважає, що саме західна наївність і жадібність підготували ґрунт для найбільшої гуманітарної катастрофи в Європі за останні вісім десятиліть, хоча усього цього можна було б уникнути, якби «старий Захід» використав хоча б частину своєї дипломатичної, економічної та військової сили для підтримки України до початку російського вторгнення.

Lezárult az ENSZ vizsgálata, nem találtak „piszkos bombát” Ukrajnában [Розслідування ООН завершено, «брудної бомби» в Україні не знайшли] // Nepszava. – Budapest, 2022. – 04.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3174565_ukrajna-orosz-megszallas-piszkos-bomba-nau.

Згідно з заявою Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), їхні інспектори змогли провести всі дії, які вони запланували в Україні, отримавши необмежений доступ до об'єктів. Ґрунтуючись на наявних на даний момент результатах та оцінці інформації, наданої Україною, МАГАТЕ не виявило ознак незаявленої ядерної діяльності та матеріалів на об'єктах. Президент України В. Зеленський привітав висновки МАГАТЕ.

Harsányi, György. Az ukránok ezt még 40-50 évig nem fogják megbocsátani [Цього українці не пробачать ще 40-50 років] / G. Harsányi // Nepszava. – Budapest, 2022. – 04.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3174535_orszorszag-ukrajna-haboru-dokumentumfilm-szabadsag-tuz-alatt-evgeny-afineevsky.

На Будапештському міжнародному кінофестивалі був представлений документальний фільм американського режисера Є. Афінеєвського «Свобода у вогні: Боротьба України за свободу» про цінність української свободи та ціну, яку українці

щодня платять за неї. Через особисті історії звичайних людей, що постраждали від агресії, режисер показує глядачу не лише жахливу реальність війни, яку розв'язав в. путін, але й справжній героїзм та торжество демократичних цінностей. У фільмі показано долі багатьох мирних жителів, які є взірцями людської мужності та гідності.

Berman, Lazar. Allies may worry over far-right's election gains, but few can afford to shun Israel [Союзники можуть турбуватися про перемогу ультраправих на виборах, але мало хто може дозволити собі уникати Ізраїлю] / L. Berman // *The Times of Israel*. – Jerusalem, 2022. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/israels-allies-may-fret-over-far-right-gains-but-few-can-afford-to-shun-it/>.

За словами дипломатичного кореспондента *The Times of Israel* Л. Бермана, хоча виникають побоювання щодо перемоги у парламентських виборах лідера партії «Лікуд» Б. Нетаньяху, багато що змінилося після того, як він залишив посаду прем'єр-міністра Ізраїлю. Ядерна угода з Іраном виглядає малоімовірною, а Європа та США набагато більше стурбовані вторгненням росії в Україну та небезпечною енергетичною кризою, ніж внутрішньою політикою країн-членів ЄС або таких союзників, як Ізраїль. Щодо росії та України, на думку Л. Бермана, Б. Нетаньяху навряд чи змінить курс, розпочавши поставки зброї в Україну. У Б. Нетаньяху були тісні стосунки з путіним і багато хто чекатиме вітального телефонного дзвінка з москви, як тільки Б. Нетаньяху вступить на посаду.

Kishida, Sunak agree to enhance Japan-Britain ties [Кісіда та Сунак домовилися про зміцнення японо-британських відносин] // *Japan Today*. – Tokyo, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/kishida-sunak-agree-to-enhance-japan-britain-ties-in-1st-phone-talks>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда провів телефонні переговори з новим прем'єр-міністром Великої Британії Р. Сунаком, домовившись про поглиблення двосторонньої співпраці на тлі війни росії проти України та активізації воєнних дій Китаю та Північної Кореї. Сторони домовилися продовжувати підтримку України та зберігати санкції проти росії.

D'Istria, Thomas. A Kiev, l'opposition biélorusse joue des coudes pour être reconnue comme un partenaire [У Києві білоруська опозиція бореться за визнання партнером] / T. d'Istria // *Le Monde*. – Paris, 2022. – 05.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/05/a-kiev-l-opposition-bielorusse-joue-des-coudes-pour-etre-reconnue-comme-un-partenaire_6148589_3210.html.

У своєму репортажі з Києва французький журналіст Томас д'Істрія, пише, що Президент України Володимир Зеленський тримає на відстані опозиційного білоруського політика Світлану Тихановську, яка перебуває у вигнанні у Вільнюсі, і яка, до того ж, може зіткнутися з конкуренцією з боку батальйону білоруських добровольців, які воюють на боці України. Незважаючи на те, що Україна не визнає легітимність білоруського диктатора Лукашенка та засуджує його участь у війні росії проти України, дипломатичні відносини між Україною та Білоруссю ніколи не розривалися. На думку автора, попри агресивну риторику та регулярні російські

ракетні та безпілотні атаки з Білорусі, українське посольство не залишило своїх офісів у Мінську. Ця ситуація між сусідніми країнами, одна з яких стала співучасником агресії проти іншої, видається автору «дивною».

Muroi, Millie. Australian ‘Ninja’ who once ‘beat the odds’ killed in Ukraine invasion [Австралійського «ніндзю», який колись «перевершив шанси», вбито в Україні] / M. Muroi // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/national/his-loss-is-unfathomable-australian-ninja-killed-in-ukraine-invasion-20221105-p5bvuc.html>.

За даними Міністерства закордонних справ і торгівлі Австралії, під час війни росії проти України загинув 40-а річний житель австралійського штату Квінсленд, снайпер Тревор К'елдал, який мав позивний «Ніндзя». Прем'єр-міністр Австралії Е. Альбанезе передав свої співчуття сім'ї та друзям Т. К'елдала.

Hosszú ideig hallgatott az Orbán-kormány, van-e területi követelése Magyarországnak Ukrajnával szemben [Уряд Орбана тривалий час мовчав про те, чи має Угорщина територіальні претензії до України] // Nepszava. – Budapest, 2022. – 06.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3174714_orban-viktor-ukrajna-lengyelorszag-romania.

МЗС Угорщини відреагувало на заяві російського диктатора в. путіна про те, що Угорщина, Польща та Румунія можуть мати свої територіальні претензії до України. У відповідь на заяву в. путіна в Угорщині заявили, що хочуть припинення війни і наголосили, що така риторика кремля лише посилює військовий конфлікт.

Стайков, Анатоли. Букурешт: Путин лъже, Румъния няма териториални претенции към Украина [Бухарест: путін бреше, Румунія не має територіальних претензій до України] / А. Стайков // Факти. – Софія, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/727852-bukuresht-putin-laje-rumania-nama-teritorialni-pretencii-kam-ukraina>.

Міністерство закордонних справ Румунії відкинуло заяви президента рф у його промові з нагоди Дня національної єдності, які «неправдиво натякають» на те, що Румунія має територіальні претензії до України. У міністерстві наголошують, що «агресивна війна», розпочата росією 24 лютого, є «серйозним і брутальним порушенням» принципів міжнародного права, зокрема суверенітету та територіальної цілісності України.

Ruski mediji citiraju Vučića: Bitka za Herson će biti odlučujuća u ratu [Вучич: Битва за Херсон стане вирішальною у війні] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/region/784942/ruski-mediji-citiraju-vucica-bitka-za-herson-ce-biti-odlucujuca-u-ratu>.

Президент Сербії А. Вучич заявив, що майбутня битва за Херсон між російськими окупантами та Збройними силами України стане вирішальною у поточній війні. Політик порівняв бої за тимчасово окуповане місто зі Сталінградською битвою. А. Вучич додав, що зима буде вкрай складною на полі бою.

Albares: la UE está dispuesta al diálogo respetando la integridad territorial de Ucrania [Х. М. Альбарес: ЄС готовий до діалогу, поважаючи територіальну цілісність України] // **El Mundo**. – Madrid, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2022/11/07/63695a88fc6c837b348b456f.html>.

Міністр закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес запевнив, що і Іспанія, і Європа готові «до будь-якої можливості вирішення» війни в Україні шляхом діалогу та дипломатії, поважаючи при цьому територіальну цілісність атакованої країни, хоча він не дуже оптимістично налаштований на закінчення війни в короткостроковій перспективі. Він сказав, що хотів би помилятися, але вважає, що війна триватиме під час головування Іспанії в ЄС у другій половині 2023 р., і, якщо це буде не гостра стадія війни, «це будуть її соціальні та економічні наслідки». Міністр попередив, що росія веде свою агресивну війну до широкомасштабного сценарію звичайної війни, за допомогою якого вона прагне завдати якомога більших страждань, і зазначив, що «немає жодних ознак того, що росія розглядає можливість використання тактичної ядерної бомби». Х. М. Альбарес зазначив, що першочерговим завданням іспанського головування в ЄС буде подолання наслідків війни, включаючи реформу європейської енергетичної системи, яка вже відбувається.

Kijevi elhatárolódást vár az eltávolított munkácsi turul-szobor miatt az Országgyűlés külügyi bizottsága [Парламентський комітет із закордонних справ Угорщини відреагував на знесення пам'ятника турулу в Мукачеві] // **Nepszava**. – Budapest, 2022. – 07.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3174885_munkacs-turul-szobor-karpatalja-ukrajna-kulugyi-bizottsag.

Комітет із закордонних справ парламенту Угорщини в резолюції рішуче засудив демонтаж скульптури турула в Мукачеві, акцію, за їх словами, «спрямовану на залякування закарпатських угорців, знищення культурної спадщини та отруєння угорсько-українських відносин». Комітет зазначив, що виступає за суверенітет України та її територіальну цілісність, відчуває біль страждань, спричинених військовою агресією росії, але наголошує, що «війна не може бути приводом для обмеження прав закарпатських угорців».

Michalak, Ada. Wiceszef MSZ: Białoruś i Rosja będą chciały zdestabilizować sytuację na naszej granicy [Заступник глави МЗС: білорусь і росія захочуть дестабілізувати ситуацію на нашому кордоні] / А. Michalak // **Rzeczpospolita**. – Warszawa, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37366401-wiceszef-msz-bialorus-i-rosja-beda-chcialy-zdestabilizowac-sytuacje-na-naszej-granicy>.

Заступник глави МЗС Польщі Марцін Пшидач заявив, що уряд враховує всі сценарії можливих гібридних дій на польських кордонах. МЗС Польщі не виключає, що білорусь і росія знову захочуть відвернути увагу і спричинити внутрішні розбіжності в Польщі. Політик нагадав, що гібридна атака білорусі була спрямована на те, щоб викликати міграційну кризу. За словами заступника глави МЗС, атаки мали послабити Польщу перед фазою війни, яку Москва планувала проти України і вплинути на позицію поляків стосовно допомоги українцям. Він також додав, що на

безпеку позитивно вплинуло будівництво стіни на кордоні з білоруссю, яке затримало мігрантів.

Rinkēvičs aicina Elksniņu stingri ievērot Latvijas ārpolitikas pozīcijas [Рінкевич закликає Елкснінша поважати зовнішньополітичні позиції Латвії] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/395976-eksperts-pazimes-liecina-ka-krievija-sava-karaspeka-atrasanos-baltkrievija-plano-uz-ilgu-laiku.htm>.

Голова міської ради міста Даугавпілс Андреїс Елкснінш заявив, що «Крим є частиною РФ». Ця та інші його заяви про війну в Україні викликали широкий резонанс як у Латвії, так і за її межами. Міністр закордонних справ Е. Рінкевичс, реагуючи на публічні заяви голови міської ради міста Даугавпілса, які суперечать зовнішньополітичній позиції Латвії, вкотре нагадав про офіційну позицію Латвії з цих питань. Він наголосив, що Латвія категорично засуджує невинуватену, незаконну та неспровоковану військову агресію росії проти України.

Dettmer, Jamie. Ukraine frets about US midterms [Україна хвилюється через проміжні вибори в США] / J. Dettmer // POLITICO. – Brussels, 2022. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-frets-about-us-midterms/>.

В українців зростає занепокоєння щодо того, що американські проміжні вибори можуть означати для підтримки України США на тлі побоювань, що перемога республіканців може послабити американську підтримку Києва. Українські чиновники та депутати уважно вивчають соціологічні опитування, аналізують коментарі своїх колег та сподіваються, що Україна не стане жертвою партійних дебатів, які зараз розгортаються в США. Україна дуже серйозно залежить не лише від американської підтримки, але й від підтримки США спільних зусиль інших країн. Всіх хвилює крило Дональда Трампа в Республіканській партії, зокрема, членкиня палати представників Марджорі Тейлор Грін пообіцяла, що «жоден пенні не піде в Україну, якщо республіканці знову візьмуть контроль над Конгресом».

Kerpner, Joachim. Ryssarna drar sig tillbaka från Cherson: ”Stort nederlag” [росіяни відступають від Херсона: «Велика поразка»] / J. Kerpner // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4oBMBR/ryskastyrkor-lamnar-cherson-enligt-forsvarsministern>.

За словами шведського підполковника Й. Паасіківі, відступ російських військ з Херсону можна інтерпретувати як велику поразку росії, бо це було перше місто, яке вони захопили в перші дні війни. Й. Паасіківі зазначає, що нещодавні повідомлення про те, що російські війська руйнують мости в районі Херсона, є ознакою «тактики випаленої землі» під час відступу.

Ekroth, Benjamin. Putins nya fiasko – förlorat slaget om luften [володимир путін зазнав серйозної невдачі в Україні] / B. Ekroth // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/abl952/ryssland-har-forlorat-kampen-i-luften-ny-rapport>.

В новому звіті британської розвідки зазначається, що в. путін вже програв битву за панування в повітрі, оскільки втрати росіян в Україні великі. За словами доцента кафедри військових наук Національної академії оборони А. Г. Пашаханлова, хоча росіяни вже програли битву за повітряний простір, але у ВПС росії є великі ресурси, які вони вирішили використовувати в обмеженій мірі в Україні.

Alonso, Alberto. Guerra en Ucrania: lamentablemente, lo peor aun no comenzó [Війна в Україні: На жаль, найгірше ще не почалося] / A. Alonso // La Nación. – Buenos Aires, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.lanacion.com.ar/opinion/guerra-en-ucrania-lamentablemente-lo-peor-aun-no-comenzo-nid09112022/>.

В статті для видання аргентинський дипломат, Надзвичайний і Повноважний Посол Аргентини в Києві у 2016-2018 рр., пише, що коли в лютому цього року розпочався другий етап російського вторгнення в Україну (перший був у 2014 р. з односторонньою анексією Криму та частковим вторгненням на Донбас), мало хто з міжнародних аналітиків чи експертів вірив у те, що Україна може вийти переможцем проти російської федерації. Він зазначає, що росію переоцінили, а Україну недооцінили, зокрема експерти не взяли до уваги величезні страждання, які Україні довелося зазнати протягом багатомісячних стосунків зі своєю «старшою сестрою». Для автора очевидно, що реальність поховала мрії путіна і «три дні» перетворилися на жахливі вісім місяців та можуть тривати набагато довше.

Chamberlain, Samuel. Biden insists he won't change how he runs the country, jabs at GOP over Hunter Biden probes [Д. Байден запевнив, що не змінить спосіб керування країною, критикуючи Республіканську партію через розслідування Х. Байдена] / S. Chamberlain // New York Post. – New York, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/09/biden-hails-good-day-for-democracy-america-after-dem-avoid-gop-crush-in-midterms/>.

Президент США Д. Байден заявив, що він нічого не змінить у тому, як він керуватиме країною протягом наступних двох років. Д. Байден, відповідаючи на запитання про його зауваження щодо компромісу росії та України, сказав, що лідери України і росії самі вирішать, що будуть робити взимку, чи збираються вони йти на компроміс чи ні. Д. Байден наголосив, що США не будуть диктувати умови воюючим країнам.

Dantas, Miguel. Liliana Reis: “O Kremlin não consegue controlar totalmente as regiões anexadas” [Ліліана Рейс: «кремль не може повністю контролювати анексовані регіони»] / M. Dantas // Público. – Lisboa, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/09/mundo/entrevista/liliana-reis-kremlin-nao-consegue-controlar-totalmente-regioes-anexadas-2027139>.

Директорка курсу міжнародних відносин Universidade Lusófona Ліліана Рейс не здивована виведенням російських військ з міста Херсон, про що повідомив міністр оборони росії. На її думку, ці дії можуть бути спрямовані на досягнення інших стратегічних цілей, передбачаючи посилення атак на критичну інфраструктуру в найближчі тижні.

Devanna, Cecilia. Cómo fue la bilateral entre Alberto Fernández y Macron: Ucrania, Venezuela, el atentado a Cristina y la situación económica de Argentina [Як проходила двостороння зустріч Альберто Фернандеса та Е. Макрона: Україна, Венесуела, напад на Крістину та економічна ситуація в Аргентині] / С. Devanna // La Nación. – Buenos Aires, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.lanacion.com.ar/politica/como-fue-la-bilateral-entre-alberto-fernandez-y-macron-ucrania-venezuela-el-atentado-a-cristina-y-la-nid10112022/>.

Президент Аргентини Альберто Фернандес зустрівся в Єлисейському палаці зі своїм французьким колегою Емманюелем Макроном. Обидва лідери разом зі своїми командами провели двосторонню зустріч, на якій майже виключною темою була війна в Україні, але вони також обговорили Венесуелу, економічну ситуацію в Аргентині, напад на віцепрезидентку Аргентини Крістину Фернандес де Кіршнер та триумф Луїза Іносіо Лули да Сілви в Бразилії. А. Фернандес також підняв питання про необхідність перегляду надбавок, які Міжнародний валютний фонд стягує з країн-боржників, до яких відноситься не тільки Аргентина, але й Україна через війну, і Е. Макрон пообіцяв втрутитися в майбутню зустріч з головою цієї організації, яка скоро може відбутися на Балі під час саміту G20.

Dócza, Edith Krisztina. Orbán Viktor szankciók helyett együttműködést sürgetett Üzbegisztánban [В. Орбан в Узбекистані закликав до співпраці замість санкцій] / Е. К. Dócza // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/orban-viktor-szankciok-helyett-egyuttmukodest-surgetett-uzbegisztanban-video>.

В Самарканді розпочався саміт Організації тюркських держав, під час якого прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан і міністр закордонних справ та торгівлі П. Сіярто сіли за стіл переговорів із президентами Узбекистану, Казахстану та Киргизстану. Темати обговорень були, серед іншого, економічна криза, спричинена війною в Україні, а також зміцнення відносин між країнами. П. Сіярто наголосив на ролі Туреччини у війні в Україні, зазначивши, що Анкара поки що була єдиним актором, який успішно виступав посередником між Україною та росією.

Russian President Vladimir Putin will not attend G-20 summit [Президент росії путін не поїде на саміт G20] // New York Post. – New York, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/10/russian-president-vladimir-putin-will-not-attend-g-20-summit/>.

Президент США Д. Байден, президент Китаю та інші світові лідери мають відвідати дводенний саміт на Балі, який розпочнеться 15 листопада. Саміт мав стати першою зустріччю Д. Байдена та путіна після вторгнення росії в Україну, але президент росії путін не відвідає саміт «Групи двадцяти» в Індонезії, згідно із заявою індонезійського урядовця, уникаючи можливої конфронтації з США та їхніми союзниками через війну в Україні. Д. Байден виключив можливість зустрічі з путіним, якби він був присутній на саміті, і сказав, що єдиною розмовою, яку він міг би мати з російським лідером, було б обговорення угоди про звільнення американців, ув'язнених росією.

Михайлов, Венцислав. Петър Карабоев: С помощ от Европа Украина печели войната срещу Русия [Петар Карабоев: Україна за допомогою Європи виграє війну проти росії] / В. Михайлов // Факти. – Софія, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/729059-petar-karaboev-s-pomosht-ot-evropa-ukraina-pecheli-voinata-sreshtu-rusia>.

В статті для видання заступник головного редактора «Дневник» П. Карабоев пише, що відхід російської армії з Херсона є показником того, що за допомогою Європи Україна може виграти війну. П. Карабаєв наголошує, що росіяни не можуть утримати ситуацію і немає необхідності втрачати 30 тис. солдатів. Автор констатує, що на цьому етапі звільнення Херсону є важливою перемогою для українців.

Devanna, Cecilia. Alberto Fernández condenó la invasión rusa sin mencionar a Putin y dio detalles del impacto económico en la Argentina [Альберто Фернандес засудив російське вторгнення, не згадуючи путіна, і детально розповів про економічний вплив на Аргентину] / С. Devanna // La Nación. – Buenos Aires, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.lanacion.com.ar/politica/alberto-fernandez-condeno-la-invasion-rusa-sin-mencionar-a-putin-y-dio-detalles-del-impacto-nid11112022/>.

Президент Аргентини Альберто Фернандес в рамках своєї презентації «Універсалізм» на Форумі миру в Парижі засудив вторгнення росії в Україну, хоча він уникнув згадування російського лідера путіна. А. Фернандес розповів про діалоги, які він проводив з Е. Макроном щодо російського вторгнення в Україну.

Bruveris, Vytautas. Vytautas Bruveris. Po JAV ir Rusijos pokalbių Ukraina aiškiai parodė, ką ruošiasi daryti su okupantais [Вітовт Бруверіс. Після переговорів між США та росією Україна чітко дала зрозуміти, що збирається робити з окупантами] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/12/news/vytautas-bruveris-po-jav-ir-rusijos-pokalbiu-ukraina-aiskiai-parode-ka-ruosiasi-daryti-su-okupantais-25138050>.

За словами литовського політичного оглядача В. Бруверіса, світ спостерігав за виборами до Конгресу США здебільшого, щоб побачити, чи може змінитися нинішня політика Вашингтона щодо російсько-української війни. На його думку, без очікуваного успіху навіть тих кандидатів, які найзапекліше висловлювалися проти подальшої підтримки України грошима та зброєю, можна сказати, що радикальних змін у цій політиці американського уряду чи фатального втручання парламенту бути не повинно.

Gerilim, enflasyon ve enerji krizinin gölgesinde G20 Zirvesi [Саміт G20 у тіні напруженості, інфляції та енергетичної кризи] // Star. – Istanbul, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/politika/gerilim-enflasyon-ve-enerji-krizinin-golgesinde-g20-zirvesi-haber-1748702/>.

Єдиним лідером, який не приїде на саміт лідерів G20 буде путін. Президент України Володимир Зеленський, який раніше вимагав вилучення росії з G20, заявив, що якщо путін приїде на саміт, він не буде на зв'язку навіть онлайн. У ситуації, що

склалася, очікується, що В. Зеленський виступить з промовою, підключившись до саміту. Крім російсько-української війни, як одного з найважливіших пунктів порядку денного зустрічі, обговорюватиметься енергетична криза, наслідки якої стали глибшими з початком війни у країнах G20.

Thorpe, Vanessa. British-born ballet star unites Russian exiles in a dance of defiance [Зірка балету британського походження об'єднав російських вигнанців у танці непокори] / V. Thorpe // The Guardian. – London, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/stage/2022/nov/12/xander-parish-british-born-ballet-star-unites-russian-exiles-in-a-dance-of-defiance>.

Прем'єр Маріїнського театру британського походження Ксандер Паріш з дружиною-росіянкою через агресію росії проти України вирішив залишити Маріїнський театр ще на початку повномасштабного вторгнення країни-агресора та іммігрував до Естонії. К. Паріш підтримав український народ, наголосивши, що його серце з українцями. Артист сформував унікальну трупку із провідних артистів балету, пов'язаних з Україною та тих російських артистів, які засуджують дії росії. Спеціальний виступ, проведений у Коста-Меса, Каліфорнія, мав увічнити горе та солідарність танцюристів-біженців на сцені.

Barrett, Chris. Albanese to steer clear of Russian envoy in Bali, Ukraine asks for more aid [Е. Альбаніз тримається подалі від російського посла на Балі, Україна просить додаткової допомоги] / C. Barrett // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/asia/albanese-to-steer-clear-of-russian-envoy-in-bali-send-more-help-to-ukraine-20221112-p5bxov.html>.

Прем'єр-міністр Австралії Е. Альбаніз уникатиме представника путіна на G20 на тлі планів Європейського Союзу та Британії зневажливо ставитися до російського президента на Балі. Е. Альбаніз зустрівся з міністром закордонних справ України Д. Кулебою, який звернувся до Австралії з проханням підтримати зусилля Києва, надіславши трансформатори, генератори та запасні частини для енергетичної інфраструктури, пошкодженої російськими ракетами.

Баковић, Биљана. С које ће стране гвоздене завесе бити Србија [По який бік залізної завіси буде Сербія] / Б. Баковић // Политика. – Beograd, 2022. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/524851/>.

Коментуючи дилему, чи є виведення російських військ з Херсона (незалежно від того, чи це буде тактичним ходом, кремлівською пасткою, поразкою в одній битві або оголошенням поразки у війні) та утриманням їх на лінії фронту річку Дніпро також можна розглядати як сигнал у перспективі зниження її впливу на райони Балкан та відмови від виходу до Дунаю, співрозмовники «Політики» висловлюють суперечливі думки. Зокрема, дипломат у відставці Сречко Джукич вважає, що росія вийде з цієї війни жахливо ослабленою і що «на жаль, це взагалі не сприймається».

Kishida welcomes Cambodia's help for land mine detection in Ukraine [Кісіда вітає допомогу Камбоджі у виявленні наземних мін в Україні] // Japan Today. – Tokyo, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/kishida-welcomes-cambodia's-help-for-land-mine-detection-in-ukraine>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда на спільному заході для преси з прем'єр-міністром Камбоджі Г. Сеном привітав пропозицію Камбоджі допомогти Україні виявити наземні міни. За словами Ф. Кісіди, навчання проводитиметься Камбоджійським протимінним центром та Японським агентством міжнародного співробітництва, яке підтримує уряд.

Moore, Mark. Biden huddles with Asian allies on North Korea threat, China [Д. Байден спілкується з азіатськими союзниками щодо загрози Північній Кореї та Китаю] / M. Moore // New York Post. – New York, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/13/biden-huddles-with-asian-allies-on-north-korea-threat-china/>.

Президент США Д. Байден і лідери Південної Кореї та Японії заявили, що три країни «більш згуртовані, ніж будь-коли», оскільки вони пообіцяли єдину відповідь на ракетно-ядерну програму Північної Кореї та недавні агресивні дії. Під час зустрічі Д. Байден намагався зберегти мир у Тайванській протоці, але також тиснув щодо більш рішучої відповіді на вторгнення путіна в Україну.

Ukraine says West on way to 'joint victory' after Russia retreat [Україна каже, що Захід на шляху до «спільної перемоги» після відступу росії] // The News. – Islamabad, 2022. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/1009465-ukraine-says-west-on-way-to-joint-victory-after-russia-retreat>.

Міністр оборони Великобританії Бен Воллес заявив, що відступ російської армії з Херсона може спонукати простих росіян засумніватися у війні. Держсекретар США Ентоні Блінкен привітав «видатну мужність» українських військових і народу у відвоюванні Херсону та пообіцяв, що підтримка США «продовжуватиметься доти, доки це буде потрібно» до перемоги над росією.

Von der Leyenová: Česko je příkladem solidarity s Ukrajinou, Evropu drží pohromadě [Фон дер Ляєн: Чехія є прикладом солідарності з Україною, вона тримає Європу разом] // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/von-der-leyenova-cesko-je-prikladem-solidarity-s-ukrajinou/r~709b0cba640211edbc030cc47ab5f122/>.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн у відеопровові на конференції комітетів з європейських справ парламентів ЄС у Празі заявила, що чехи є чудовим прикладом солідарності з Україною. Вона високо оцінила прийняття понад 400 тис. біженців з України. Вона також заявила, що Чехія є одним із найбільших донорів Україні, наприклад, щодо військової техніки.

Gutschker, Thomas. Eindämmen, abschrecken, isolieren [Стримувати, відлякувати, ізолювати] / T. Gutschker // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 14.11. –

Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/russland-strategie-der-eu-eindaemmen-und-abschrecken-18460524.html>.

Міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок провела чіткі межі в політиці щодо росії. А Бербок вразили світлини звільненого міста Херсон і вона спрямувала це повідомлення не стільки до її європейських колег, скільки до лідера парламентської фракції Соціал-демократичної партії (СДПН) Р. Мютценіха та його прихильників, які наполягають на припиненні вогню з московією. Вона чітка у своїх відповідях, нашолюючи, що Німеччина «продовжуватиме підтримувати народ України у його визвольній боротьбі» та посилюватиме допомогу.

«Le monde est assez grand pour la Chine et les Etats-Unis» : ce que se sont dit Xi Jinping et Joe Biden au G20 [«Світ достатньо великий для Китаю та США»: що сказали один одному Сі Цзіньпін і Джо Байден на G20] // L'Obs. – Paris, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/joe-biden/20221114.OBS65905/le-monde-est-assez-grand-pour-la-chine-et-les-etats-unis-ce-que-se-sont-dit-xi-jinping-et-joe-biden-au-g20.html>.

Американський та китайський лідери провели свої перші особисті переговори після того, як Д. Байден вступив на посаду на полях саміту G20 на Балі. Президент США Д. Байден і його китайський колега Сі Цзіньпін погодилися на переговорах, що ядерна зброя ніколи не повинна використовуватися, в тому числі в Україні. Китай не засудив російську агресію проти України, але виступив проти воєнного застосування ядерної зброї.

Barrett, Chris. Why Albanese won't storm out on Russia at G20 [Чому Е. Альбаніз не атакуватиме росію на G20] / C. Barrett // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/asia/why-albanese-won-t-storm-out-on-russia-at-g20-20221114-p5bv2v.html>.

Кореспондент The Sydney Morning Herald і The Age у південно-східній Азії К. Барретт у статті аналізує зміни в світовій дипломатії в зв'язку з вторгненням росії в Україну, що проявлять себе на саміті «Групи двадцяти» на Балі в середині листопада 2022 р., і плани прем'єр-міністра Австралії щодо участі в саміті.

Hällsten, Amanda. Försvarsexperter: Visar hur farligt kriget är [Експерти з питань оборони: наскільки небезпечна війна] / A. Hällsten // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/156Vbq/forsvarsexperter-vanta-och-se-vad-som-hant>.

Двоє людей загинули внаслідок вибуху в польському селі Пшеводів за пару кілометрів від кордону з Україною. На думку аналітика з питань безпеки К. Енгберг, це свідчить, наскільки небезпечною є ця війна не тільки для України, а й для всієї Європи. Експертка припускає, що НАТО відреагує пропорційно. Науковий співробітник Норвезької оборонної академії О. Йонссон зазначає, що «існують різні повідомлення про те, що сталося, але це серйозно».

G20 a Bali. Meloni incontra Biden: alleanza transatlantica solida [G20 на Балі. Мелоні зустрілася з Байденом: міцний трансатлантичний альянс] // Avvenire. – Milano, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/meloni-g20-primo-giorno>.

Єдина жінка на чолі уряду, яка засідала серед країн на G20 на Балі, прем'єрка Італії Д. Мелоні наголосила на руйнівному впливі війни з росією і закликала не використовувати енергію як зброю. В повідомленні Білого дому зазначається, що згода між Д. Байденом та Д. Мелоні щодо України, як і очікувалося, повна, і є зобов'язання продовжувати надавати Україні підтримку, необхідну для самозахисту та притягнення росії до відповідальності за її агресію.

FIFA pede cessar-fogo de um mês na Ucrânia durante o campeonato do Mundo no Qatar [ФІФА закликає до місячного припинення вогню в Україні напередодні чемпіонату світу з футболу в Катарі] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/desporto/futebol/detalhe/fifa-pede-cessar-fogo-na-ucrania-durante-o-campeonato-do-mundo-no-qatar>.

Президент Міжнародної федерації футболу (ФІФА) Джанні Інфантино закликав до місячного припинення вогню в Україні під час Чемпіонату світу з футболу 2022 р., наполягаючи, що спорт може відігравати об'єднуючу роль. Чиновник, якого кремль нагородив після ЧС-2018, говорив про можливість «гуманітарних коридорів» або будь-чого, що могло б привести до відновлення діалогу. Д. Інфантино також високо оцінив об'єднуючу роль футболу, зазначивши, що росія приймала ЧС-2018, а Україна є кандидатом на проведення чемпіонату в 2030 р. разом з Іспанією та Португалією.

Dima, Maria. Bogdan Aurescu, întâlnire cu Viktor Orban la Budapesta. Premierul Ungariei susține intrarea României în Schengen [Богдан Ауреску, зустріч з Віктором Орбаном у Будапешті. Прем'єр-міністр Угорщини підтримує вступ Румунії до Шенгену] / M. Dima // Evenimentul Zilei. – București, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://evz.ro/bogdan-aurescu-intalnire-cu-viktor-orban-la-budapesta-premierul-ungariei-sustine-intrarea-romaniei-in-schengen.html>.

Міністр закордонних справ Румунії Б. Ауреску провів зустріч із прем'єр-міністром Угорщини В. Орбаном у рамках свого візиту до Будапешта. Б. Ауреску під час обговорення ситуації в Україні представив багатовимірну підтримку Румунії та оцінку румунською стороною перспектив розвитку незаконної війни росії проти України. Б. Ауреску також торкнувся питання приватних візитів до Румунії деяких угорських офіційних осіб та недоречних публічних заяв, які вони зробили в цьому контексті.

Macron a demandé à Xi d'intervenir auprès de Poutine pour arrêter «l'escalade» en Ukraine [Макрон попросив Сі втрутитися у справи путіна, щоб зупинити «ескалацію» в Україні] // L'Obs. – Paris, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/guerre-en-ukraine/20221115.OBS65914/macron-a-demande-a-xi-d-intervenir-aupres-de-poutine-pour-arreter-l-escalade-en-ukraine.html>.

Президент Франції Е. Макрон попросив китайського лідера Сі Цзіньпіна втрутитися у справи свого російського колеги путіна, щоб переконати його зупинити «ескалацію» в Україні та повернутися за «стіл переговорів». Сі Цзіньпін зі свого боку «підтримав посередницькі зусилля Європи», зокрема президента Франції і «дуже рішуче підтвердив свою незгоду із застосуванням ядерної зброї» росіянами в Україні.

Elgot, Jessica. Putin should have come to face us, Rishi Sunak tells G20 leaders [«путін повинен був зустрітися з нами», – каже Ріші Сунак лідерам G20] / J. Elgot // *The Guardian*. – London, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/15/putin-should-have-come-to-face-us-rishi-sunak-tell-g20-leaders>.

На відкритті саміту G20, на якому був присутній міністр закордонних справ росії лавров, прем'єр-міністр Великобританії Р. Сунак у своєму виступі засудив вторгнення росії в Україну та напади на мирних жителів і попередив світових лідерів про загрозу світопорядку. Прем'єр-міністр Великої Британії заявив, що путін повинен був бути готовим зустрітися зі світовими лідерами на саміті, оскільки виведення російських військ з України мало б «найбільше значення» для світових справ. Р. Сунак також використав свій виступ, щоб закликати припинити зернову кризу, спровоковану вторгненням росії в Україну.

Rai, Arpan. Ukraine-Russia news – live: ‘Humiliated’ Putin ‘could go extreme’ after Kherson defeat [Новини Україна-росія – наживо: «Принижений» путін “може піти на крайність” після поразки в Херсоні] / A. Rai // *The Independent*. – London, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-russia-losses-kherson-weapons-b2225175.html>.

Голова комітету з питань оборони Палати громад парламенту Великої Британії Тобіас Еллвуд заявив, що президент росії путін може «підвищити ставки» після своєї останньої ганебної поразки в Херсоні, поки Україна святкує перемогу. За його словами, путін зараз принижений і є величезне занепокоєння, що він піде на щось екстремальне.

Russia under pressure as G20 tackles Ukraine war, soaring food prices [росія перебуває під тиском, оскільки G20 бореться з війною в Україні та зростанням цін на продовольство] // *The News*. – Islamabad, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/latest/1010127-russia-under-pressure-as-g20-tackles-ukraine-war-soaring-food-prices>.

Сполучені Штати та їхні союзники чинили сильний тиск на росію, щоб вона припинила війну в Україні, використовуючи саміт G20, щоб «пригвоздити до дверей путіна». Закінчення угоди, що дозволяє Україні експортувати зерно через Чорне море, можливо, стане ще одним предметом розмови на саміті так, як Україна є одним із найбільших виробників зерна у світі, і російське вторгнення заблокувало 20 мільйонів тонн зерна в її портах до того, як ООН та Туреччина уклали зернову угоду в липні.

Berman, Lazar. ‘Screw them’: Ukraine’s envoy blasts Israeli ‘summons’ as ties deteriorate [«До біса»: Посол України розкритикував «виклик» Ізраїлю на тлі погіршення відносин] / L. Berman // *The Times of Israel*. – Jerusalem, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/screw-them-ukraines-envoy-blasts-israeli-summons-as-ties-deteriorate/>.

На тлі погіршення відносин, посол України в Ізраїлі Є. Корнійчук висловив обурення через бар’єри для громадян, які намагаються в’їхати до Ізраїлю, а ще розчарування тим, що Ізраїль утримався від голосування в ООН щодо виплати російських репарацій Україні. МЗС Ізраїлю висловило послу України протест через підтримку ініціативи палестинців в ООН. За словами автора, утримання Ізраїлю під час голосування щодо репарацій розглядалося як відповідь на це. Є. Корнійчук зазначив, що Київ не змінить свою позицію при голосуванні в ООН, поки Єрусалим не надає Україні зброю.

Ефремова, Ани. Воєнен експерт: Пригожин действа самостоятелно напоследък и по начин, който е несъобразен с официалните власти [Військовий експерт: пригожин останнім часом діє на власний розсуд і всупереч офіційній владі] / А. Ефремова // *Факти*. – София, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/730463-voenen-ekspert-prigojin-deistva-samostotelno-naposledak-i-po-nachin-koito-e-nesaobrazen-s-officialnite-vlasti>.

За словами болгарського військового експерта І. Іванова, ймовірність теракту росії на Запорізькій АЕС стає все меншою. Він додав, що під час відступу з Херсона російський президент був відсутній, щоб ця поразка жодним чином не асоціювалася з ним. В результаті цієї ситуації обидві сторони матимуть можливість вивільнити певні сили. Частина звільнених з України сил буде перенаправлена на Донецьк, де тривають надзвичайно важкі бої. Автор вважає, що Україна проведе контрнаступ і в інших місцях – є припущення щодо Запорізької області.

Hoogleraar Rob de Wijk: ‘Het gaat 99 procent zeker niet om een aanval’ [Професор Роб де Вейк: «99 відсотків – це точно не напад»] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1249372156/hoogleraar-rob-de-wijk-het-gaat-99-procent-zeker-niet-om-een-aanval>.

Нідерландський історик і експерт з питань міжнародних відносин і безпеки Роб де Вейк вважає, що ракетні удари на польському кордоні з Україною, внаслідок яких загинули двоє людей, «це точно не напад». На його думку, НАТО зробить усе можливе, щоб заспокоїти ситуацію та запобігти подальшій ескалації конфлікту. Р. де Вейк очікує, що Польща застосує статтю 4 НАТО. Р. де Вейк також називає «неймовірною дурістю» те, що росія допустила ракетний удар по Польщі, адже росіяни також не зацікавлені в подальшій ескалації конфлікту.

Nehammer mahnt nach Raketeneinschlag in Polen zu «Besonnenheit» [К. Негаммер закликав до «розсудливості» після ракетного удару по Польщі] // *Die Presse*. – Vienna, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6215995/nehhammer-mahnt-nach-raketeneinschlag-in-polen-zu-besonnenheit?from=rss>.

Канцлер Австрії Карл Негаммер закликав до «розсудливості» після вибуху ракети в польському селі на кордоні з Україною. Водночас він найрішучішим чином засудив ракетні обстріли з боку росії. К. Негаммер вимагав повного пояснення обставин інциденту.

Was bisher über den Raketeneinschlag in Polen bekannt ist [Що наразі відомо про ракетний удар по Польщі] // Die Presse. – Vienna, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6216025/was-bisher-ueber-den-raketeneinschlag-in-polen-bekannt-ist?from=rss>.

Загибель двох людей у прикордонному районі Польщі після того, як 15 листопада під час масованого обстрілу України туди впала ракета – ймовірно С-300 російського виробництва з української ППО – стала новим трагічним епізодом розв'язаної рф війни. США припускають падіння ракети української ППО, яка намагалася збити російські ракети. Навіть з огляду на цю інформацію НАТО, США та країни G7 зайняли консолідовану позицію: трагедії не сталося б без масованого удару рф, тому її першопрчиною є розв'язана росією війна.

Teresa, Ananda. G20 declaration deplores russian aggression against Ukraine [У декларації лідери країн «Групи 20» засудили російську агресію щодо України] / A. Teresa // Japan Today. – Tokyo, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/g20-declaration-says-leaders-deplores-russian-aggression-against-ukraine>.

Лідери країн «Групи 20» засудили російську агресію щодо України та зажадали її беззастережного припинення у декларації, прийнятої за підсумками дводенного саміту. Багато учасників заявили, що вторгнення путіна в Україну завдало удару по світовій економіці і відродило геополітичні розбіжності часів холодної війни якраз у той момент, коли світ виходив із гірших наслідків пандемії COVID-19. Захід звинуватив росію у безвідповідальних заявах про можливе застосування ядерної зброї після її вторгнення в Україну.

Szuldrzyński, Michał. Michał Szuldrzyński: Nie czas dąsać się na Ukrainę [Міхал Шульджинський: Не час ображатися на Україну] / M. Szuldrzyński // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/komentarze/art37431951-michal-szuldrzynski-nie-czas-dasac-sie-na-ukraine>.

Публіцист видання Rzeczpospolita Міхал Шульджинський вважає, що Польща не може допустити, щоб трагедія в Пшеводові кинула тінь на альянс між Варшавою та Києвом. За попередньою інформацією, наданою президентом і прем'єр-міністром Польщі, у Польщі впали ракети, випущені українськими військовими для збиття російських крилатих ракет, що летіли в бік польського кордону. Подробиці, ймовірно, стануть відомі після розслідування, яке проводить польська сторона з іноземними партнерами. Публіцист наголошує, що такої ситуації не було б, якби росія не почала агресію проти України.

Barrett, Chris. 'Russia is increasingly isolated': Albanese hails G20 statement on war [«росія все більше ізольована»: Е. Альбаніз вітає заяву G20 про війну] / С. Barrett // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/asia/russia-is-increasingly-isolated-albanese-hails-g20-statement-on-war-20221116-p5bywj.html>.

За словами прем'єр-міністра Австралії Е. Альбаніза, заява, узгоджена лідерами G20 в Індонезії, демонструє зростаючу ізоляцію росії через її вторгнення в Україну. Лідер Австралії закликав президента Китаю Сі Цзіньпіна тиснути на путіна, щоб він припинив війну проти України під час зустрічі на полях G20 на Балі.

Stepanenko, Vasilisa. Missile blast in Poland likely unfortunate accident, nation's leader says [Вибух ракети в Польщі, ймовірно, нещасний випадок, вважає лідер країни] / V. Stepanenko // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/missile-blast-in-poland-likely-unfortunate-accident-nation-s-leader-says-20221116-p5byyc.html>.

Президент Польщі Анджей Дуда заявив, що падіння ракети, через яке загинули дві людини, виглядає як «прикрий випадок», а не «умисна атака». За словами А. Дуди, є багато ознак того, що це була ракета протиповітряної оборони, яка впала на територію Польщі.

«Russen derzeit nicht in größerem Ausmaß offensivfähig» [«росіяни наразі не здатні атакувати у великих масштабах»] // Die Presse. – Vienna, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6216721/russen-derzeit-nicht-in-groesserem-ausmass-offensivfaehig?from=rss>.

Дослідник Інституту вищого військового командування Національної академії оборони у Відні Б. Сандтнер вважає, що навряд чи щось змінилося на лінії фронту в Україні після успішного українського контрнаступу під Харковом на сході на початку вересня 2022 р. та нещодавнього відвоювання Задніпровського плацдарму під Херсоном на півдні. Б. Сандтнер зазначив, що в будь-якому разі кінця війни найближчим часом не передбачається.

Borelj: Mir u Ukrajini nije moguć dok Rusi ne povuku svoje trupe [Боррель: мир в Україні неможливий, поки росіяни не виведуть свої війська] // Dnevni avaz. – Sarajevo, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://avaz.ba/globus/svijet/787347/borelj-mir-u-ukrajini-nije-moguc-dok-rusi-ne-povuku-svoje-trupe>.

Верховний представник Європейського Союзу з питань зовнішньої політики і безпеки Ж. Боррель заявив, що миру в Україні не буде, доки росіяни не виведуть свої війська з України, але росія до цього не готова. За словами Ж. Борреля, в. путін готовий занурити Україну в темряву на зиму, що є військовим злочином.

Łłociński, Michał. Zbigniew Lewicki: USA już prawie osiągnęły swoje cele w Ukrainie [Збігнєв Левицький: США майже досягли своїх цілей в Україні] / М. Łłociński //

Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/plus-minus/art37434471-zbigniew-lewicki-usa-juz-prawie-osiagnely-swoje-cele-w-ukrainie>.

Розмова з професором Збігневом Левицьким, американістом, який вважає, що після інциденту в Пшеводові президент США Джо Байден повівся більш розсудливо і серйозно, ніж польська влада. Президент США Д. Байден, на думку З. Левицького, принаймні двічі під час війни росії з Україною діяв дуже делікатно. Вперше, коли швидко прийняв рішення постачати Україні військову техніку, а тепер, вдруге, коли не піддався емоціям і не почав відразу звинувачувати росію в нападі на територію країни-члена НАТО. Спочатку він дав зрозуміти, що все потрібно детально пояснити, а потім дав чіткий сигнал, що не звинувачує кремль у безпосередньому спричиненні цієї трагедії. Хоча, звісно, ракета російська, війна російська, але він зазначив, що це «не схоже на атаку росіян», тому що атака мала б викликати серйозну реакцію НАТО.

Корсунський, Сергій. Жалюгідний Лавров, ізгой із ракетами та Зеленський: підсумки саміту G20 і нетільки / С. Корсунський // Українське Слово. – Чикаго, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.ukrslovo.net/svit/113891.html>.

До середини листопада центр світової політики змістився з Європи до Південно-Східної Азії. Упродовж одного тижня, з 11 до 19 листопада, тут відбулася серія самітів у багатосторонньому та двосторонньому форматах, які багато в чому визначили позиції провідних промислових країн світу стосовно майбутнього світової економіки та безпеки. Саміт десяти країн ASEAN у Камбоджі, у якому вперше взяв участь міністр закордонних справ України Д. Кулеба, плавно перейшов у саміт країн Східної Азії. Ця не надто відома в нас ініціатива поєднує 18 країн – 10 членів ASEAN плюс Австралія, Китай, Індія, Японія, Нова Зеландія, Республіка Корея, США й рф. Із Камбоджі частина лідерів держав-учасниць перемістилася до Індонезії, на «острів богів» Балі, де відбувся саміт G20.

Il Papa: la pace è possibile, la Santa Sede sempre pronta a mediare [Папа: мир можливий, Святий Престол завжди готовий виступити посередником] // Avvenire. – Milano, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/papa/pagine/papa-pace-in-ucraina-e-possibile-vaticano-pronto-a-mediare>.

Папа Франциск підтвердив, що Ватикан готовий зробити все можливе, щоб виступити посередником і покласти край конфлікту між росією та Україною. На запитання, чи вірить він у можливість примирення москви та Києва, понтифік закликав усіх не здаватись у цьому питанні.

Ferreira, Leonídio. Şi dacă o rachetă va provoca un nou război mondial? [Що, якщо ракета спричинить нову світову війну?] / L. Ferreira // Evenimentul Zilei. – Bucureşti, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://evz.ro/si-daca-o-racheta-va-provoca-un-nou-razboi-mondial.html>.

За словами автора, поляки через обстріл ракетою їх території могли звернутися до Статті 5 НАТО та здоровий глузд перемиг, і самі поляки, як і США, а потім і генеральний секретар НАТО, визнали, що ракета, ймовірно, була українською і що

вона була випущена по російських ракетах. Автор вважає, що, якщо одного разу «червону лінію» буде перетнуто, дискусія про те, хто несе найбільшу відповідальність, буде пустою балаканиною перед обличчям жахливого глобального конфлікту, який може послідувати і може перерости у третю світову війну.

Carstens, Peter. Schäuble gesteht Fehler und kritisiert Merkel [Шойбле визнає помилки та критикує Меркель] / P. Carstens // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/russlandpolitik-der-cdu-schaeuble-kritisiert-merkel-18471454.html>.

Депутат Бундестагу В. Шойбле критикує попередню політику партії «Християнсько-демократичний союз» (ХДС) щодо росії та свою власну поведінку. В. Шойбле висловив подив, що колишній канцлер А. Меркель (ХДС) не визнала жодних помилок у своїй політиці щодо росії. За словами В. Шойбле, те, що собою представляє росія можна було побачити по тому, що вона робила в Чечні або послухати тодішнього президента Польщі Л. Качинського, який казав, що після нападу росії на Грузію буде напад на Україну, потім на Молдову, потім на країни Балтії та Польщу.

Families of Australian MH17 victims get answers as three found guilty of murder [Сім'ї австралійських жертв MH17 отримали відповіді, оскільки трьох визнали винними у вбивстві] // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/national/families-of-australian-mh17-victims-get-answers-as-three-found-guilty-of-murder-20221117-p5bz9e.html>.

Суд Нідерландів оприлюднив своє рішення у справі збиття рейсу MH17 Malaysia Airlines над Україною в 2014 р. Сім'ї австралійських жертв трагедії отримали відповіді на свої запитання. В статті викладено історії декого з жертв трагедії.

Harris, Rob. MH17 verdict: Three men found guilty of downing Malaysia Airlines flight [Вердикт MH17: трьох чоловіків визнали винними у збитті рейсу Malaysia Airlines] / R. Harris // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/mh17-verdict-three-men-found-guilty-of-downing-mh17-20221117-p5bzaq.html>.

Кримінальний суд у Нідерландах засудив трьох проросійських сепаратистів до довічного ув'язнення за вбивства 298 людей та їх роль у збитті рейсу MH17 Malaysia Airlines над Україною. Громадяни росії І. Гіркін, С. Дубінський і промосковський українець Л. Харченко були визнані винними у вбивстві та незаконному спричиненні катастрофи літака, допомагаючи організувати та транспортувати в Україну російський армійський ракетний комплекс «Бук», який був використаний для збиття літака. Усі звинувачені відмовилися бути присутніми на суді.

Ruderstam, Jacob. Zelenskyj avfärdar vapenvila med ryssland [Зеленський відмовився від перемир'я з росією] / J. Ruderstam // Aftonbladet. – Stockholm, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4o3KGe/zelenskyj-avfardar-vapenvila-med-ryssland>.

Виступаючи на Міжнародному безпековому форумі у Галіфаксі в Канаді, Президент України В. Зеленський заявив, що росія хоче короткого перемир'я, перепочинку для відновлення сил, але такий перепочинок лише погіршить ситуацію. Міністерка національної оборони Канади А. Ананд у своєму виступі на форумі заявила, що Збройні сили України керовані, дисципліновані та краще навчені, тому вони перемагають.

Gutschker, Thomas. Kiew will die NATO in den Krieg ziehen [Київ хоче втягнути у війну НАТО] / T. Gutschker // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/raketeneinschlag-in-polen-kiew-will-nato-in-den-krieg-ziehen-18471143.html>.

За словами політичного кореспондента для Європейського Союзу і НАТО Т. Гутшкера, після падіння ракети поблизу кордону Польщі з Україною на короткий час існувала загроза третьої світової війни. Він вважає, що НАТО відреагувало спокійно, Україна – ні, а Москва навіть не відповідала на кризовий телефон. Автор пише, що всі інші відчували шок і полегшення, що це була не цілеспрямована атака Росії, а уламки української ракети, проте це було нагадуванням, що війна Росії проти України може будь-коли перекинутися на Захід.

Villarejo, Esteban. Felipe VI, a Zelenski: «Un fuerte mensaje de apoyo y solidaridad al valiente pueblo ucraniano» [Філіп VI В. Зеленському: «Сильне повідомлення підтримки та солідарності хороброму українському народу»] / E. Villarejo // ABC. – Madrid, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/felipe-zelenski-fuerte-mensaje-apoyo-solidaridad-valiente-20221121204219-nt.html>.

Король Іспанії Філіп VI підтвердив перед делегацією депутатів від 40 країн НАТО «непохитну відданість» Іспанії Атлантичному Альянсу в такий важливий рік, який цілком можна було б назвати «роком НАТО» в контексті «незаконної та невинуватої загарбницької війни Росії проти України». Король прийняв у Королівському палаці учасників 68-ї Парламентської асамблеї НАТО, яка проходить в столиці Іспанії. Її мета полягає в тому, щоб підвести підсумки нової дорожньої карти, розробленої на останньому Мадридському саміті, яка передбачає «переробку» у зв'язку з новою Стратегічною концепцією. У своїй промові Філіп VI наголосив, що у 2022 р. війна знову драматично вразила Європу, а незаконна та невинувата агресивна війна Росії проти України не лише спричинила поширення смерті та руйнувань на її території, але й завдала надзвичайно серйозної та неприйнятної шкоди НАТО. Він також ще раз передав рішуче повідомлення підтримки та солідарності з хоробрим українським народом та його лідерами.

Laurinkus, Mečys. Mečys Laurinkus. Karas vyksta ne tik apibrėžtoje, kad ir plačioje, Ukrainos erdvėje [Мечис Лаврінкус. Війна точиться не лише на окресленому, хоч і

широкому просторі України] / М. Laurinkus // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2022/11/20/news/mecys-laurinkus-karas-vyksta-ne-tik-apibrezoje-kad-ir-placioje-ukrainos-erdveje-25226981>.

Литовський політик М. Лаврінкус щодо попадання ракети на територію Польщі поблизу кордону з Україною робить висновок – і Україні, і Польщі, і Литві потрібні сучасні системи ППО і ще більш сучасне озброєння на фронті. На його думку, НАТО, і в першу чергу США, повинні все більше втягуватися у війну в Україні, а президент США Д. Байден, особливо республіканці, цього не хочуть, і росія також не хоче прямого протистояння з США на полі бою. М. Лаврінкус підкреслив, що не дивно, що позиції росії та США майже збіглися щодо потрапляння ракети на територію Польщі.

Kacprzak, Izabela. Incydent w Przewodowie: Prokuratura nie zgodzi się na udział Ukraińców w śledztwie [Інцидент у Пшеводові: прокуратура не погодиться на участь українців у розслідуванні] / I. Kacprzak // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37450671-incydent-w-przewodowie-prokuratura-nie-zgodzi-sie-na-udzial-ukraincow-w-sledztwie>.

Журналістки Rzeczpospolita Ізабела Качпжак і Гражина Завадка пишуть, що польська прокуратура не погодиться залучати українську сторону до розслідування вибуху ракети в Пшеводові, внаслідок якого загинули двоє осіб. Такої юридичної можливості немає, і це суперечило б процедурам, не кажучи вже про інтереси слідства, в якому розглядаються всі можливі версії, включно з тією, що могла впасти українська ракета ППО. На думку журналісток, політики, які вводять громадськість в оману, натякаючи, що у слідстві вже приймають участь не лише українці, а й американці, поведуться дивно.

Шумов, Тихомир. Весела Чернева: Има опаност да останем единствените извън Шенген [Весела Черньова: Є небезпека, що ми залишимося єдиними за межами Шенгену] / Т. Шумов // Факти. – София, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/732007-vesela-cherneva-ima-opanost-da-ostanem-edinstvenite-izvan-shengen>.

Заступниця директора Європейської ради із зовнішньої політики Весела Чернева вважає, що ні Президент України Володимир Зеленський, ні путін, схоже, не готові до переговорів, але вона припустила, що відбудеться зміна позицій української сторони через посилення російських ударів по цивільній інфраструктурі країни. В. Черньова категорична в тому, що Болгарія зацікавлена в тому, щоб Україна виграла війну якнайшвидше.

Sánchez lanza un «rotundo» mensaje a Putin para que «deje en paz» a Ucrania [П. Санчес надіслав «резонансне» повідомлення путіну «залишити Україну в спокої»] // ABC. – Madrid, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/espana/sanchez-lanza-rotundo-mensaje-putin-deje-ucrania-20221121113650-vi.html>.

Голова уряду Іспанії Педро Санчес високо оцінив зміцнення НАТО всупереч «дурним розрахункам» путіна в останні місяці та надіслав «резонансне» повідомлення російському лідеру «залишити Україну в спокої». Під час свого

виступу на пленарному засіданні 68-ї Парламентської асамблеї Атлантичного альянсу, що відбулася в Мадриді, П. Санчес назвав війну, розпочату росією, абсурдом і високо оцінив «швидкість, рішучість і розум», з якими Альянс відреагував на російське вторгнення в Україну.

Streihammer, Jürgen. Experte Reisner: Im Donbass üben die Russen Druck aus [Експерт М. Рейснер: росіяни чинять тиск на Донбасі] / J. Streihammer // Die Presse. – Vienna, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6218400/experte-reisner-im-donbass-ueben-die-russen-druck-aus?from=rss>.

Військовий експерт з Австрії М. Рейснер вважає, що поки рано говорити про великий російський наступ. Незважаючи на оперативні поразки під Києвом, Херсонській та Харківській областях росіяни все ще можуть чинити «масований тиск» на Донбасі і мають деякі успіхи. За словами експерта, проблема російських військ полягає в тому, що їм не вистачає піхоти, яка поповниться мобілізованими резервістами не раніше грудня 2022 р. чи січня 2023 р.

Pina, Marina. Pedro Sánchez defiende el envío de armas a Ucrania: «La pasividad no es una opción» [Педро Санчес захищає постачання зброї в Україну: «Пасивність – не варіант»] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2022/11/21/637b4d95fc6c836c298b4597.html>.

Після того, як у червні минулого року в Мадриді відбувся саміт Альянсу, який зібрав близько 5 тис. учасників, велику кількість глав держав і близько 600 парламентарів, столиця Іспанії приймає пленарне засідання 68-ї щорічної сесії Парламентської асамблеї НАТО. На пленарному засіданні голова уряду Іспанії Педро Санчес ратифікував необхідність продовження надсилання зброї в Україну для захисту від російського вторгнення.

Káčer rázne odsúdil agresiu voči Ukrajině: Nesmieme byť ľahostajní k správaniu týchto režimov! [Качер рішуче засудив агресію проти України: Ми не повинні бути байдужими до поведінки цих режимів!] // Nový Čas. – Bratislava, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2740991/kacer-razne-odsudil-agresiu-voci-ukrajine-nesmieme-byt-lahostajni-k-spravaniu-tychto-rezimov/>.

Міністр закордонних справ Словаччини Р. Качер заявив, що російська агресія проти України загрожує системі захисту прав людини та всьому міжнародному правопорядку. За словами Р. Качера, відповіддю на спроби поставити під сумнів міжнародний порядок має бути чітко зрозуміла зовнішня політика, заснована на цінностях. Р. Качер також підкреслив, що світ не повинен бути байдужим до агресивної поведінки авторитарних і диктаторських режимів або екстремістських сил чи рухів, інакше це може дорого коштувати.

Michalak, Ada. Czarzasty o nowym wiceszefie MSZ Ukrainy: To nie jest rozsądne [В. Чажасти про нового заступника голови МЗС України: Це нерозумно] / A. Michalak // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 21.11. – Режим доступу :

<https://www.rp.pl/polityka/art37452601-czarzasty-o-nowym-wiceszefie-msz-ukrainy-to-nie-je-rostadne>.

Віцеспікер Сейму Польщі та співголова коаліції лівих політичних партій Влодзимеж Чажасті, коментуючи те, що колишній посол України в Берліні Андрій Мельник став новим заступником міністра закордонних справ України, заявив, що це «нерозумний жест». Політик, серед іншого, зазначив, що А. Мельник виправдовував волинський злочин і має пояснити українській владі як це сприймають у Польщі. За словами віцеспікера, ніхто українців у цьому питанні не буде нагороджувати чи хвалити, але злочин треба називати злочином. В. Чажасті зазначив, що кожна країна і кожен уряд має право на помилку, а уряди інших країн мають право пояснювати, що вони це неправильно розуміють.

Vēstnieks: Krievija dzīvo ar cerību, lai sabruktu Rietumu solidaritāte [Посол: росія живе надією, що західна солідарність зазнає краху] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/397662-vestnieks-krievija-dzivo-ar-ceribu-lai-sabruktu-rietumu-solidaritate.htm>.

Посол Латвії в росії М. Рієкстіньш каже, що російська політика останнього року досить чітко знаменує свідомий, цілеспрямований поворот проти Заходу. М. Рієкстіньш заявив, що влада в москві живе надією, що західна солідарність зазнає краху. Дипломат підкреслив, що з точки зору інтересів Латвії важливо й надалі підтримувати українців «у їхній священній боротьбі за визволення своєї території, захист незалежності, за боротьбу за свою країну, родини, дітей».

Nizinkiewicz, Jacek. Jacek Nizinkiewicz: Pytania, na które rząd nie odpowiada [Питання, на які уряд не відповідає] / J. Nizinkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37458991-jacek-nizinkiewicz-pytania-na-ktore-rzad-nie-odpowiada>.

Журналіст «Rzeczpospolita» Яцек Нізінкевич вважає, що своїми діями після інциденту у Пшеводові влада Польщі показала росії, що Польща захищена і може ефективно поставити НАТО «на ноги». Але, на думку автора, були допущені й небезпечні помилки, зокрема автор дорікає уряду, що протягом семи годин від влади Польщі не було чітких меседжів, а лише поверхнева інформація і тим самим вона створювала можливості для дезінформації та підігріву настроїв російськими службами та їхніми інтернет-тролями.

Policijas priekšnieks: Galvenais ir nepieļaut Latvijai paredzēto 1,82 miljardu eiro izkrāpšanu [Начальник поліції: Головне – не допустити шахрайства на 1,82 млрд євро, призначених для Латвії] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 23.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/397882-policijas-prieksnieks-galvenais-ir-nepielaut-latvijai-paredzeto-1-82-miljardu-eiro-izkrapsanu-papildinats-17-44.htm>.

Латвійські правоохоронці, включно з керівництвом Державної поліції провели зустріч із виконавчою директоркою правоохоронного агентства ЄС «Європол» Катріною Де Болле. Сторони обговорили взаємну співпрацю двох установ у контексті

міжнародної та геополітичної ситуації. Для організованої злочинності немає кордонів, тому намічено подальші дії щодо співпраці з дружніми до Європи країнами Україною та Молдовою, а також подальше розуміння того, чого можна очікувати у боротьбі зі злочинністю в контексті діяльності росії та Білорусі в таких сферах, як нелегальна міграція та воєнні злочини.

Farberov, Snejana. CIA telling disgruntled Russians ‘we’re open for business,’ top spook says [ЦРУ говорить незадоволеним росіянам, що «ми відкриті для бізнесу», – каже головний агент] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2022. – 23.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/23/cia-seeks-to-recruit-russians-fed-up-with-putins-war/>.

Заступник директора Центрального розвідувального управління з операцій Девід Марлоу заявив, що відомство «відкрите до співпраці» і шукає по всьому світу росіян, незадоволених війною в Україні. Він заявив, що вторгнення в Україну стало величезним провалом для президента росії путіна і відкриває можливості для західних розвідувальних агентств серед незадоволених росіян. Офіцери ЦРУ та їхні колеги з британської МІ-6 працюють в Україні, в тому числі в якості підготовки фахівців.

Rémy, Jean-Philippe. «La guerre en Ukraine est un rouleau compresseur qui écrase d’autres situations de crise comme celles en Ethiopie ou en Haïti» [«Війна в Україні – це каток, який розчавлює інші кризові ситуації такі, як в Ефіопії чи Гаїті»] / J.-P. Rémy // Le Monde. – Paris, 2022. – 24.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/24/la-guerre-en-ukraine-est-un-rouleau-compresseur-qui-ecrase-d-autres-situations-de-crise-comme-elles-en-ethiopie-ou-en-haiti_6151423_3210.html.

Керівник Міжнародної служби «Світ» у своїй колонці в «Le Monde» Жан-Філіп Ремі зазначає, що конфлікт в Ефіопії та криза на Гаїті відходять на другий план на фоні війни в Україні. За його словами, війна, що вирує в Україні, не є винятком: там вирує розрізнений великий наратив на тлі геополітичних змін і глобальних проблем і як і будь-яка велика криза, є паровим катком, що пригнічує будь-яку форму уваги до альтернативних проблем. Автор стверджує, зокрема, що громадянська війна на півночі Ефіопії триває вже два роки без уваги світових медіа, і цифри загиблих там співставні з оцінками військових втрат з обох сторін в Україні.

Il Papa agli ucraini: il vostro dolore è il mio. «Sono ammirato» [Папа звернувся до українців: ваш біль – мій. «Моє захоплення»] // Avvenire. – Milano, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/papa/pagine/lettera-del-papa-agli-ucraini-il-vostro-dolore-e-il-mio>.

Папа Римський Франциск через дев’ять місяців після початку повномасштабної війни росії проти України звернувся з окремим листом до українського народу, в якому назвав війну абсурдною і божевільною, а українців – сміливими й сильними. Папа згадав про страждання загиблих маленьких українських дітей та переселенців,

висловив співчуття молоді, якій довелося взяти до рук зброю, щоб мужньо захищати свою країну, матерям, які втратили чоловіків, людям похилого віку та волонтерам.

Ukrajnába utazik Novák Katalin, találkozni fog Volodimir Zelenszkijel [Каталін Новак їде в Україну, де зустрінеться з Володимиром Зеленським] // Nepszava. – Budapest, 2022. – 25.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3176873_novak-katalin-utazas-volodimir-zelenszkij-latogatas-magyar-allam.

Президентка Угорщини К. Новак стане найвищим угорським політиком, який зустрінеться з Президентом України В. Зеленським після повномасштабного вторгнення росії в Україну. К. Новак приєдналася до заяви із засудженням масованої ракетної атаки проти України 10 жовтня, в якій одинадцять президентів засудили напад росії. У заяві було сказано про неприйнятність того, що представники москви погрожують світові ядерною зброєю.

Kazimierzczuk, Agnieszka. Nieoficjalnie: Prezydent Węgier spotka się w Kijowie z Zelenskim [Неофіційно: президентка Угорщини зустрінеться у Києві з В. Зеленським] / A. Kazimierzczuk // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art37490961-nieoficjalnie-prezydent-wegier-spotka-sie-w-kijowie-z-zelenskim>.

Президентка Угорщини Каталін Новак збирається до Києва, щоб зустрітися з Президентом України Володимиром Зеленським. Офіс президента Угорщини не коментував цей візит. У разі підтвердження, К. Новак стане найвищим угорським політиком, який відвідає Україну під час російського вторгнення в Україну. К. Новак є близьким соратником націоналістичного прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана і була обрана президенткою у березні правлячою проросійською партією «Фідес».

Malinowski, Przemyslaw. Prezydent Duda uważa, że niemieckie Patrioty powinny zostać w Polsce [Президент А. Дуда вважає, що німецькі Patriot повинні залишитися в Польщі] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37486951-prezydent-duda-uwaza-ze-niemieckie-patrioty-powinny-zostac-w-polsce>.

Згідно з заявою представників канцелярії президента Польщі, Анджея Дуда віддав би перевагу німецьким системам ППО Patriot для захисту території Польщі. Заява про відправлення німецької ракетної батареї Patriot до Польщі спочатку була позитивно сприйнята урядом у Варшаві. Однак пізніше міністр національної оборони Маріуш Блашак заявив, що Німеччина повинна передати комплекти ППО Україні, а не Польщі та звернувся до німецької сторони з проханням передати Україні запропоновані Польщі ЗРК Patriot і розмістити їх на західному кордоні. На думку міністра, це захистить Україну від нових жертв і знеструмлень і підвищить безпеку на східному кордоні Польщі. Міністерка оборони Німеччини Крістін Ламбрехт відхилила пропозицію Польщі. За даними ЗМІ, президент А. Дуда не знав про пропозицію глави міноборони.

Stoltenberg: Putin kazanırsa hepimiz çok daha yüksek bir bedel ödeyeceğiz [Є. Столтенберг: Ми всі заплатимо набагато вищу ціну, якщо путін переможе] // *Star*. – Istanbul, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/nato-genel-sekreteri-jens-stoltenberg-putin-kazanirsa-haber-1751089/>.

Виступаючи перед пресою перед зустріччю міністрів закордонних справ країн НАТО, яка відбудеться наступного тижня в Румунії, генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг заявив, що на зустрічі буде обговорюватися російсько-українська війна яка продовжує загрожувати євроатлантичному миру та безпеці. Але поки ми платимо цю ціну грошима, українці платять цю ціну своєю кров'ю. Якщо ми дозволимо путіну перемогти, ми всі заплатимо набагато вищу ціну в наступні роки. Є. Столтенберг сказав, що НАТО й надалі підтримуватиме Україну незалежно від того, скільки часу це знадобиться.

Cook, Lorne. NATO vows to aid Ukraine ‘for as long as it takes’ [НАТО обіцяє допомагати Україні стільки, скільки буде потрібно] / L. Cook // *The Independent*. – London, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/nato-ap-jens-stoltenberg-ukraine-russia-b2232885.html>.

Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг заявив, що військова організація готова допомагати Україні захищатися від росії «стільки, скільки буде потрібно», а також допоможе цій охопленій війною країні перетворити свої збройні сили на сучасну армію за західними стандартами. Він закликав країни, які хочуть окремо чи групами, продовжувати надавати Україні системи ППО та іншу зброю. НАТО як організація не постачає зброю. Є. Столтенберг сказав, що члени 30-и національної організації безпеки доставляли паливо, генератори, медичне приладдя, зимове обладнання та пристрої для постановки перешкод безпілотникам, але з наближенням зими знадобиться більше, особливо коли росія атакує енергетичну інфраструктуру України.

PM Shehbaz highlights potential of Pakistan-Turkey cooperation alternate energy [Прем'єр-міністр Шехбаз наголошує на потенціалі пакистано-турецької співпраці в галузі альтернативної енергетики] // *The News*. – Islamabad, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/latest/1013709-pm-shehbaz-highlights-potential-of-pakistan-turkey-cooperation-alternate-energy>.

Прем'єр-міністр Туреччини Ш. Шехбаз разом із президентом Туреччини Р. Т. Ердоганом спустили на воду третій із чотирьох корветів MILGEM для ВМС Пакистану. Він високо оцінив роль президента Ердогана у укладанні угоди між росією та Україною щодо експорту пшениці на користь таких країн, що розвиваються, як Пакистан.

Bourke, Latika. The ‘surreal, bizarre’ act by Putin that even this Russian historian couldn’t have predicted [«Сюрреалістичний, дивний» вчинок путіна, який навіть цей історик не міг передбачити] / L. Bourke // *The Sydney Morning Herald*. – Sydney, 2022. –

25.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/the-surreal-bizarre-act-by-putin-that-even-this-russian-historian-couldn-t-have-predicted-20221111-p5bxfi.html>.

Австралійський історик з питань росії Саймон Себаг Монтефіоре аналізує в інтерв'ю виданню історичні обґрунтування вторгнення росії в Україну.

Міжнародний съезд на музеите направи списък на застрашените културни ценности в Украина [Міжнародна рада музеїв склала список культурних цінностей України, які знаходяться під загрозою зникнення] // Дневник. – Софія, 2022. – 25.11. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/voinata_v_ukraina/2022/11/25/4420440_mejdunarodniyat_suvet_na_muzeite_napravi_spisuk_na/.

Міжнародна рада музеїв (ICOM) опублікувала «Терміновий Червоний список культурних цінностей, що знаходяться під загрозою» в Україні, з метою боротьби з незаконним обігом, посиленням російським вторгненням. За допомогою списку ICOM сподівається запропонувати ефективну довідку для ідентифікації пограбованих і викрадених культурних цінностей в Україні, оскільки вони почнуть з'являтися найближчими тижнями, місяцями та роками. Ініціатива міжнародної мережі музейних професіоналів, яка охоплює майже 140 країн, «приходить у слушний час у боротьбі з незаконною торгівлею українською культурною спадщиною, давнім явищем у регіоні, підсиленням російським вторгненням».

Geanous, Jacob. EU officials slam Biden administration for ‘profiting’ off Ukraine war [Офіційні особи ЄС критикують адміністрацію Д. Байдена за «наживу» на війні в Україні] / J. Geanous // New York Post. – New York, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2022/11/26/biden-administration-profiting-off-ukraine-war-eu-officials/>.

Деякі високопоставлені європейські чиновники звинувачують адміністрацію Д. Байдена за те, що вони отримують прибуток під час конфлікту в Україні. Ці коментарі прозвучали на тлі зростання цін на газ і зростання напруженості щодо законодавства США, яке надає податкові пільги тим, хто «купує американське». Тим часом вторгнення путіна в Україну штовхає європейські економіки до рецесії тоді, як США виграє, стверджують деякі чиновники. Адміністрація Д. Байдена категорично заперечує звинувачення у підвищенні цін і натомість звинувачує у високих витратах російсько-українську війну.

Azeredo Lopes Novos andamentos da guerra e da paz [Нові тенденції війни і миру] / J. A. Azeredo Lopes // Público. – Lisboa, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/26/opiniao/opiniao/novos-andamentos-guerra-paz-2028881>.

Автор наголошує, що під час війни в Україні рефрен переговорів і миру з'явився з невідомих джерел у дуже цікавому комунікаційному процесі. По-перше, було відомо, що в липні Джо Байден гнівно відповів українському президенту Володимир Зеленському за те, що він постійно вимагав більше зброї. Потім інше неназване джерело повідомило, що США тиснуть на В. Зеленського, щоб він, принаймні, не закривав двері для будь-яких переговорів. Отже немає сумніву, що

Сполучені Штати в цьому трагічному концерті є диригентом, який тримає диригентську паличку. Автор наголошує, що війна триває, поки вони розуміють, що вона має тривати.

Berman, Lazar. Israel gives dozens of countries intel on Iran's arms transfers to Russia – report [Ізраїль передає десяткам країн інформацію про поставки зброї Іраном росії – звіт] / L. Berman // The Times of Israel. – Jerusalem, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/israel-gave-dozens-of-countries-intel-on-iran-arms-transfers-to-russia-report/>.

Згідно з новим звітом, Ізраїль надав десяткам західних країн і НАТО розвідувальні дані про поставки зброї Іраном москві для підтримки війни з Україною, а також лобював союзників, щоб вони чинили тиск на Тегеран. Єрусалим почав надавати союзникам розвідувальні дані про продаж зброї наприкінці жовтня через свої посольства в столицях світу, повідомляється з посиланням на неназваних офіційних осіб і телеграми МЗС Ізраїлю, що «вказує на зміну поведінки Ізраїлю щодо ролі Ірану у війні в Україні». Згідно зі звітом, обмін інформацією Ізраїлю з союзниками з цього питання не включав активного лобювання до минулого місяця, оскільки ізраїльтяни уникали напруженості з росією.

Expósito, Ángel. Morir de frío tras nueve meses de guerra [Померти від холоду після дев'яти місяців війни] / Á. Expósito // ABC. – Madrid, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/opinion/angel-exposito-morir-frio-tras-nueve-meses-guerra-20221127023440-nt.html>.

Автор зазначає, що вже минуло дев'ять місяців з того часу, як путін вирішив кинути свою нібито всемогутню «червону армію» для вторгнення в Україну. І цей час довів, що його уявна всемогутність була брехнею, адже його армія була абсолютно переоцінена пропагандою. Автор наголошує, що зараз психопат путін має намір заморозити мирних українців і продовжувати знущання над своєю жалюгідною армією.

Bielecki, Jędrzej. Angela Merkel się tłumaczy. Z polityki Niemiec wobec Rosji [Ангела Меркель виправдовується. Щодо політики Німеччини в плані росії] / J. Bielecki // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37499441-angela-merkel-sie-tlumaczy-z-polityki-niemiec-wobec-rosji>.

Після відходу з політики канцлерка Німеччини Ангела Меркель була піддана різкій критиці за низку помилок, які сприяли початку вторгнення путіна в Україну, і лише спорадично з'являлася на публіці. Проте вона заявила, що не вибачатиметься за те, що зробила у відносинах з росією. Канцлерка вважає, що відмовивши Україні в 2008 р. у ПДЧ в НАТО та під час переговорів щодо Мінських домовленостей вона виграла час, який Україна могла використати, щоб краще відбити напад росії. Без цього, на її переконання, українці були б розбиті путінськими збройними силами. У відповідь Президент України Володимир Зеленський заявив, що якби Україна

отримала в 2008 р. ПДЧ, вона не тільки не втратила б Крим у 2014 р., але й тепер не зіткнулася б з російським вторгненням.

Szuldrzyński, Michał. Niemieckie Patrioty ciągle w grze. Polska liczy na przychylność Amerykanów [Німецькі Patriot все ще в грі. Польща розраховує на прихильність американців] / M. Szuldrzyński // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37496401-niemieckie-patrioty-ciagle-w-grze-polska-liczy-na-przychylnosc-amerykanow>.

Заступник головного редактора Rzeczpospolita Міхал Шулджинський стверджує, що польський уряд чекає на обіцяні Німеччиною батареї американських зенітно-ракетних комплексів протиповітряної оборони Patriot для передачі Україні. Заява Ярослава Качинського про те, що німецькі Patriot повинні їхати в Україну стала для поляків несподіванкою так, як це питання раніше не обговорювалося з польською дипломатією. За словами автора, наразі ця справа живе власним життям, обговорюється в різних інстанціях.

Lavazza, Andrea. Guerra giorno 278: Santa Sede pronta a mediare. Porte chiuse e nuovi attacchi [Святий Престол готовий виступити посередником заради припинення вогню в Україні] / A. Lavazza // Avvenire. – Milano, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/opinioni/pagine/ucraina-guerra-giorno-278-santa-sede-per-mediare-ma-porte-chiuse>.

Глава зовнішньополітичного відділу Католицької церкви архієпископ П. Р. Галлахер заявив, що Ватикан запропонував організувати на своїй території переговори між Україною та росією, але досі не отримав конкретної відповіді на цю пропозицію. Він зазначив, що Святий престол і особисто Папа Римський завжди були відкриті для проведення переговорів з початку конфлікту, але “досі не надійшло жодної конкретної відповіді”.

Story, Sharon. Veiligheidsdiensten: steeds meer dreiging in Nederland van Rusland en China [Служби безпеки: зростає загроза в Нідерландах з боку росії та Китаю] / S. Story // De Telegraaf. – Amsterdam, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2051595839/veiligheidsdiensten-steeds-meer-dreiging-in-nederland-van-rusland-en-china>.

Оцінку загроз склали Служба загальної розвідки та безпеки (AIVD), Служба військової розвідки та безпеки (MIVD) і Національний координатор з питань безпеки та боротьби з тероризмом (NCTV). Через різні міжнародні події такі, як війна в Україні, Нідерланди видаються законною мішенню для таких країн, як росія та Китай. Ризики зростають, бо росія періодично погрожує ядерною зброєю, крім того, Нідерланди є мішенню хакерів. росія намагається переконати людей, «що ця невизначеність є результатом антиросійських рішень західних політиків», а не російського вторгнення в Україну, заявили три урядові відомства. AIVD, MIVD і NCTV також попереджають про загрози «економічній безпеці».

El arte ucraniano encuentra refugio en el Thyssen tras huir de la guerra [Окопи України заливаються багниюкою перед самим приходом суворої зими] // ABC. – Madrid, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/trincheras-ucrania-llenabarro-justo-llegada-crudo-20221129191808-vi.html>.

Автор наголошує, що в окопах України з'являється нова перешкода: багниюка. Дощ забруднив дороги, і тепер рух вперед ускладнено. Тепер це обмежує просування обох сторін. І росія, і Україна перебувають у критичному моменті, адже поспіх наступу зараз помітний як ніколи, коли до настання найгіршої зими залишається все менше й менше.

Zádrapa, Lukáš. Morální selhání a bezpečnostní nesvéprávnost „staré“ Evropy [Моральний крах і безпекова нелегітимність «старої» Європи] / L. Zádrapa // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://blog.aktualne.cz/blogy/lukas-zadrapa.php?itemid=43947>.

Викладач кафедри синології факультету мистецтв Карлового університету в Празі критикує «стару» Європу, яка дивиться на геноцидну війну з усіма її супутніми явищами, з повним реєстром військових злочинів і злочинів проти людства, без особливого інтересу, і «втомлена». За його словами, переважну більшість військової підтримки Україні надають США, а щодо Європи, то за своїми можливостями лідирують Польща, Прибалтика, Чехія та Словаччина, значно допомагають також Великобританія та Норвегія. За словами викладача, Німеччина передала Україні 6 % військових ресурсів, Франція 5 %, а Італія 0 %.

Gutschker, Thomas. Die Außenminister vertrösten Kiew [Глави МЗС втішають Київ] / T. Gutschker // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/nato-beitritt-wie-die-ukraine-vertroestet-wird-18497574.html>.

За словами політичного кореспондента Т. Гутшкера, Україні було обіцяне членство в НАТО в 2008 р. – абстрактно, без конкретної перспективи і через чотирнадцять років Київ все ще очікує на план дій щодо членства, який приведе до вступу. У Бухаресті відбулася зустріч глав МЗС країн альянсу. Знову, каже автор, на порядку денному постала перспектива вступу України, і знову амбіції Києва були заблоковані, замість приєднання альянс обіцяє практичну допомогу.

Szjártó Péter: A háború könnyen eszkalálódhatott volna [Петер Сіярто: Війна могла легко загостритися] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2022/11/szjarto-peter-a-haboru-konnyen-eszkalalodhatott-volna>.

У зв'язку з ракетою, яка вразила Польщу біля кордону з Україною в середині листопада, міністр закордонних справ і зовнішньої торгівлі Угорщини Петер Сіярто назвав поведінку всіх журналістів і політиків, які «відразу після влучення ракет не лише думали, що знають, а й трубили на весь світ, що це навмисний ракетний напад» «ганебна». П. Сіярто тоді попередив, що доки триває збройний конфлікт, існує небезпека ескалації, і не лише конкретні фізичні напади, а й певні безвідповідальні

заяви та рішення можуть мати трагічні наслідки. Міністр повідомив, що Угорщина проводить найбільшу в історії гуманітарну акцію, прийняла понад мільйон біженців із сусідніх країн, а діти з України зараз навчаються приблизно у 1300 школах та дитячих садках.

Reitz, Ulrich. Putin wie Stalin und Hitler? Bundestag sendet historisches Signal nach Moskau [путін як сталін і гітлер? Бундестаг надсилає історичний сигнал москві] / U. Reitz // Focus. – Berlin, 2022. – 30.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/deutschland/eine-analyse-von-ulrich-reitz-putin-wie-stalin-und-hitler-bundestag-sendet-historisches-signal-nach-moskau_id_180418204.html.

Бундестаг може визнати Голодомор в Україні, як геноцид. За словами автора, це важливе рішення з дуже конкретним впливом на сьогоднішній день. У будь-якому випадку, вважає автор, новим є те, що Бундестаг ставить три злочини проти людства сталіна, путіна та гітлера на один рівень. Це було очевидно вже тоді, коли міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок говорила про «цивілізаційний злам» щодо війни росії проти України.

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, İngiliz, Alman, Ukraynalı ve Hollandalı mevkidaşlarıyla görüştü [Міністр закордонних справ М. Чавушоглу зустрівся зі своїми британськими, німецькими, українськими та голландськими колегами] // Star. – Istanbul, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/politika/bakan-cavusoglundan-abdnin-karaharekati-aciklamasina-tepki-engelleme-girisimlerini-goruyoruz-haber-1751956/>.

Міністр закордонних справ М. Чавушоглу взяв участь у засіданнях другого й останнього дня зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО, що відбулася в парламентському палаці Бухареста, столиці Румунії, а також провів двосторонні зустрічі. Вони обговорили такі питання, як розвиток подій в Україні та розширення НАТО. Говорячи щодо зустрічі з Д. Кулебою, міністр М. Чавушоглу сказав, що підтримка Туреччини територіальної цілісності України та зусилля щодо постійного припинення вогню будуть продовжені.

Защо Макрон? Визитата при Байдън подчертава значението на Франция за САЩ [Чому Макрон? Візит до Байдена підкреслює важливість Франції для Сполучених Штатів] // Дневник. – София, 2022. – 30.11. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/evropa/2022/11/30/4422212_zashto_makron_vizitata_pri_baidun_po_dchertava/.

Прийом президентом США Джо Байденом президента Франції Емманюеля Макрона під час першого державного візиту до Білого дому після того, як американський демократ вступив на посаду на початку 2021 р., офіційні особи обох країн. Очікується, що в Білому домі Е. Макрон протистоїть Д. Байдену щодо нових субсидій США, які турбують європейських лідерів, і обидва лідери також можуть розійтися в питаннях, пов'язаних з Україною та Китаєм,

Атанасова, Мария. Румъния поиска от Украина да признае, че молдовски език не съществува [Румунія попросила Україну визнати відсутність молдовської мови] / М. Атанасова // Факти. – Софія, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/735136-rumania-poiska-ot-ukraina-da-priznae-che-moldovski-ezik-ne-sashtestvuva>.

Міністр закордонних справ Румунії Богдан Ауреску зустрівся зі своїм українським колегою Д. Кулебою, який перебуває в Бухаресті для участі в зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО. На зустрічі представник Румунії підтвердив тверду підтримку Румунією незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. Під час зустрічі з Д. Кулебою міністр закордонних справ Румунії висловив солідарність Румунії з боротьбою українського народу та армії в агресивній війні, розпочатій рф. Глава МЗС Румунії запевнив, що Бухарест продовжить реалізацію численних заходів, прийнятих на національному рівні на підтримку України та українських біженців.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Vitkine, Benoît. La Crimée, une péninsule à laquelle la Russie a lié son sort [Крим, півострів, з яким росія пов'язала свою долю] / В. Vitkine // Le Monde. – Paris, 2022. – 03.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2022/11/02/la-crimee-peninsule-sous-tension_6148159_3210.html.

Французький журналіст, фахівець щодо країн колишнього СРСР та Східної Європи Бенуа Віткін в статті для газети Le Monde описує анексований росією у 2014 р. Крим, перетворений москвою на вітрину, яка все більше нагадує прифронтову зону. Для більшості опитаних Le Monde кримчан «за походженням» чи з континенту, гіпотеза про повернення Криму в Україну залишається вкрай малоімовірною.

Češi nejhůř vnímají Rusko, přeskočilo Čínu. Obliba Ukrajiny po jarním vzestupu opadla [Чехи найгірше сприймають росію, випереджаючи Китай. Популярність України після весняного підйому впала] // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 11.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/i-malinke-cesko-bylo-diky-vojne-nenapadnutelne-petatricet-ti/r~58c5d0d05ea711edbc030cc47ab5f122/>.

З 29 вересня по 9 жовтня 2022 р. в STEM-опитуванні взяли участь 1052 чехів віком від 18 років. Чехи продовжують мати найкращі відносини зі Словаччиною, за нею йдуть Швейцарія та Австрія. У порядку країн, з якими чехи мають найменш позитивні відносини, Китай посідає друге місце після росії, війна в Україні значно погіршила рейтинг росії, а Туреччина – третє. Автори опитування зазначили, що Україна отримала позитивні оцінки на початку бойових дій, але зараз її популярність знову схожа на довоєнний статус, Україна не покращила свій рейтинг порівняно з 2021 р.

Serhan, Yasmeen. How western leaders can keep up public support for Ukraine [Як західні лідери можуть підтримувати громадську підтримку України] / Y. Serhan // Time. – New York, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://time.com/6234344/winter-ukraine-how-to-support/>.

Згідно із результатами жовтневого опитування міжнародної дослідницької компанії Ipsos Group, майже дві третини американців продовжують уважно стежити за розвитком подій в Україні і більше половини вважають, що США повинні продовжувати надсилати фінансову та військову допомогу Україні. Підтримка України в Європі є такою ж сильною, згідно з жовтневим опитуванням німецького фонду Bertelsmann Stiftung, зокрема населення підтримує продовження поставок зброї в Україну. Але спостерігачі передбачають, що найбільш схильна до втоми від війни – це США, країна, яка досі надала найбільшу підтримку Україні. Член комітету з міжнародних відносин, сенатор К. Мерфі вважає, що у Республіканській партії зростає антиукраїнська буря, і цілком можливо, що це означатиме проблеми для пакетів допомоги Україні в Палаті представників.

Kozubal, Marek. Sondaż: Reakcja władz na incydent w Przewodowie? Nie ma co krytykować [Опитування: реакція влади на інцидент у Пшеводово? Нема за що критикувати] / М. Kozubal // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art37450641-sondaz-reakcja-wladz-na-incydent-w-przewodowie-nie-ma-co-krytykowac>.

Польський журналіст Марек Козубаль, аналізуючи опитування IBRiS для «Rzeczpospolita», робить висновок, що поляки позитивно оцінюють реакцію влади на інцидент у Пшеводові, а також підвищення боєготовності польської армії. Поляки не сумніваються, що ракета, яка влучила в сушильний завод у селі Грубешівського району, в результаті чого загинуло двоє людей була випущена українською ППО. Польська влада вже другого дня повідомила, що, ймовірно, впала українська ракета ППО, це був нещасний випадок і у такій ситуації Польща вирішила не подавати заяву про активацію ст. 4 Договору НАТО. 53,6 % респондентів позитивно оцінюють реакцію влади на цей інцидент, 30 % – протилежної думки, решта не мають жодної думки з цього приводу.

Češi ustupovat Rusku nechtějí, proruský smýšlejících nepřibývá, ukazuje průzkum [Чехи не хочуть поступатися росії, опитування показує, що зростання проросійських настроїв не спостерігається] // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 21.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesi-ustupovat-rusku-nechteji/r~e8e56006699011ed8b4e0cc47ab5f122/>.

За словами авторів опитування, проведеного соціологічним інститутом STEM з 29 вересня по 10 жовтня серед тисяч респондентів, підтримка поступок росії не зростає в суспільстві, лише близько 3-4 % чеського населення є дуже проросійськими в довгостроковій перспективі, і їх кількість не збільшується. Навпаки, впала підтримка президентського пріоритету повоєнної відбудови України, яку підтримує 25 % опитаних. За словами аналітика інституту, через проблеми в економіці увага суспільства все більше звертається на внутрішню ситуацію, але важливо те, що переважна більшість населення залишається на боці Заходу в питанні конфлікту в Україні.

Rónay, Tamás. A lengyelek több mint fele felvették Ukrajnát az EU-ba, a magyarok csaknem felét az egyszerű segítségnyújtás sem érdekli [Більше половини поляків прийняли б Україну в ЄС, майже половина угорців не зацікавлена навіть у простій допомозі] / T. Rónay // Nepszava. – Budapest, 2022. – 22.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3176410_egyesult-allamok-alabama-kivegzes-felulvizsgalat.

Останні результати опитування, яке проводило чеська агенція STEM/MARK у співпраці з Європейською національною панеллю, свідчать, що сусіди готові і надалі підтримувати Україну. Поляки – майже повністю, чехи – певною мірою, болгари надають перевагу гуманітарним питанням, словаки – на роздоріжжі, угорцям – байдуже або проти. Чехи разом з іншими громадянами країн-членів «Вишеградської четвірки», куди входять Чехія, Польща, Словаччина та Угорщина, а також із болгарами готові і надалі приймати біженців з України. Найбільше солідарні поляки. Директор агенції STEM/MARK Я. Тучек прокоментував результати опитування щодо вступу України до європейських структур. Понад 56 % опитаних поляків виступає за вступ України до ЄС і НАТО. Згідно з результатами опитування, в інших країнах на це погодились б від 18 % до 25 % респондентів.

Kowalski, Jakub. Gdzie ta miłość do Ukraińców [Де та любов до українців] / J. Kowalski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/plus-minus/art37480901-gdzie-ta-milosc-do-ukraincow>.

Оглядач Rzeczpospolita Якуб Ковальський звертає увагу, що за деякими опитуваннями, поляки підтримують Україну, але проти українців. Публіцист пише, що протиріччя дивне, але лише на перший погляд і пояснює свою думку власним прикладом. Автор вивісив синьо-жовтий прапор на фасаді своєї кам'яниці, відсортував старий одяг, щоб віддати його постраждалим українцям, ходив на Центральний залізничний вокзал, де потрібна була допомога в центрі для біженців із роздачою подарунків чи приготуванням чаю. Власне, автор обіймався з українцями на вулицях Варшави, які дякували за добрий прийом. Я. Ковальський констатує, що виявляється, такими жестами легко припудрити совість, набагато складніше жити з українцями разом під одним дахом.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Politologs: ES ir iestājusies krīze saistībā ar sankciju pret Krieviju tālāko īstenošanu [Політолог: ЄС увійшов у кризу в зв'язку з подальшим впровадженням санкцій проти росії] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/395776-politologs-es-ir-iestajusies-krize-saistiba-ar-sankciju-pret-krieviju-talako-istenosanu.htm>.

Латвійський політолог К. Даукштіс вважає, що в ЄС сталася певна криза у зв'язку з подальшим впровадженням санкцій проти росії через агресію проти України. Він зазначив, що саме тому важко передбачити, що увійде до можливого 9-го пакету санкцій, оскільки між різними країнами ЄС немає однорідності ййважко передбачити технічне виконання спільних санкцій. Політолог підкреслив, що санкції не тільки завдають шкоди росії, але й створюють досить великі проблеми для ЄС, тому важко передбачити, коли вони дадуть результати.

Katalin, Halmai. Működnek az Oroszország elleni szankciók, az Európai Bizottság magyar képviselője is cáfolja az Orbán-kormány állításait [Санкції проти росії працюють, угорське представництво Єврокомісії також спростовує заяви уряду Орбана] / Н. Katalin // Nepszava. – Budapest, 2022. – 02.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3174278_ungar-peter-lmp-ellenzek.

Детальний аналіз, проведений брюссельським дослідницьким інститутом Bruegel, присвячений впливу обмежувальних санкцій для росії, показує, що комбінований ефект торгових та інвестиційних обмежень, а також відходу іноземних компаній вже залишив чітко помітні сліди у російській промисловості. Виробництво, яке неухильно зростало до вторгнення росії в Україну, протягом кількох місяців значно скорочувалося, особливо його технологічно залежні сектори. У дослідженні Європейської комісії вважають, що росія змушена змінювати свою економічну модель та рухається до ізоляції. При цьому експерти зазначають, що для того, щоб ізолювати російську економіку, яка живить військову машину, потрібна велика глобальна координація, щоб уникнення санкцій було неможливим.

Szijjártó Péter: A kilencedik szankciós csomag emlegetése sokkolta a gázpiacot [Сіярто Петер: Згадка про дев'ятий пакет санкцій шокує газовий ринок] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 06.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/szijjarto-peter-a-kilencedik-szankcios-csomag-emlegetese-sokkolta-a-gazpiacot>.

Міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сіярто нагадав, що в перші дні на початку російсько-української війни, під час підготовки першого пакету санкцій проти росії, в Брюсселі обговорювалось, що це може мати два результати: з одного боку, це поставить російську економіку на коліна, а з іншого боку, швидко закінчить війну. П. Сіярто зазначає, що війна триває вже вісім місяців і є жорстокішою, ніж будь-коли, європейська економіка потерпає, а народні гроші коштують усе менше через санкційну інфляцію. За його словами, «краще б нарешті зіткнулися з наслідками санкційної політики проти росії».

Szentkirályi Alexandra: A szankciók egyáltalán nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket [Олександра Сенткіралі: Санкції зовсім не виправдали тих очікувань, які на них покладалися] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 07.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/szentkiralyi-alexandra-a-szankciok-egyaltalan-nem-valtottak-be-a-hozzajuk-fuzott-remenyeket>.

Речниця уряду Угорщини А. Сенткіралі заявила, що невіпадково уряд Угорщини з самого початку виступає за мир, адже «безглузді санкції проти росії за агресію проти України не виправдовують надій Брюсселя». Вона також нагадала про обіцянку Брюсселю, що санкції не поширюватимуться на енергоносії. Речниця назвала санкції проти росії «невдалими».

Kovács Zoltán: Arra kérjük az embereket, hogy mondjunk közösen nemet a szankciókra [Золтан Ковач: Ми просимо людей разом сказати «ні» санкціям] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 08.11. – Режим доступу :

<https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/kovacs-zoltan-arra-kerjuk-az-embereket-hogymondjunk-kozosen-nemet-a-szankciokra>.

Державний секретар, відповідальний за міжнародні зв'язки Угорщини, З. Ковач в рамках турне уряду по країні, заявив виборцям, що санкції проти росії за агресію проти України роблять роботу угорської та європейської економіки непередбачуваною. Він додав, що уряд, якому була надана можливість представляти угорський народ і вчетверте керувати країною, зобов'язаний зробити все в інтересах угорського народу, щоб Угорщина не була поставлена на коліна санкціями.

Kishida to address food, energy crises, condemn russia at summits [Кісіда вирішить продовольчу та енергетичну кризи, засудить росію на самітах] // Japan Today. – Tokyo, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/kishida-to-address-food-energy-crises-condemn-russia-at-summits>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда розгляне проблеми з продовольчою та енергетичною безпекою, пов'язані із вторгненням росії в Україну, коли візьме участь у саміті «Групи двадцяти» та двох інших самітах у Південно-Східній Азії. Члени G20 розділилися в думці щодо своєї реакції на вторгнення росії в Україну – західні країни засуджують росію, але Китай, Індія та інші країни не приєднуються до санкцій проти москви. Очікується, що Ф. Кісіда, президент США Д. Байден та європейські лідери засудять росію на саміті на Балі.

Orbán Viktor: A szankciók tízmilliárd eurót vonnak el a magyar gazdaságból [Віктор Орбан: Санкції заберуть угорську економіку десять мільярдів євро] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 18.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/orban-viktor-a-szankciok-tizmilliard-eurot-vonnak-el-a-magyar-gazdasagbol>.

На засіданні Постійної конференції Угорщини прем'єр-міністр В. Орбан заявив, що політика санкцій проти росії не є принциповою, тому що через це різко зросли ціни на енергоносії, а це означає дефіцит економіки Угорщини в 10 млрд євро щороку. Також він сказав, що Угорщина не погодиться, щоб країни Європейського Союзу спільно давали кредити для допомоги Україні. Він запропонував країнам ЄС подивитися, скільки грошей вони хочуть дати на функціонування України і пропорційно справедливо розподілити між собою.

Az ukrán külügyi szóvivő beszólt Szijjártó Péternek, aki szerint a szankciókat támogató uniós vezetőknek le kellene mondaniuk [Речник українського зовнішньополітичного відомства поговорив з Сіярто, який заявив, що лідери ЄС, які підтримують санкції, повинні піти у відставку] // Nepszava. – Budapest, 2022. – 18.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3176175_szijjarto-peter-szankciok-oleg-nyikolenko.

Міністр закордонних справ і зовнішньої торгівлі Угорщини П. Сіярто заявив, що найбільше антиросійські санкції негативно впливають не на рф, а на Євросоюз. На цю заяву відреагували у Києві. Речник Міністерства закордонних справ України О. Ніколенко оприлюднив цифри, які надані Радою ЄС, Світовим банком та

Міжнародним валютним фондом, що свідчать про економічні проблеми росії, спричинені у тому числі й санкціями.

Gajdics, Ottó. Magyar helyzet [Угорська ситуація] / О. Gajdics // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 19.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/ahelyzet/2022/11/magyar-helyzet>.

В статті для видання угорський журналіст Отто Гайдич різко критикує санкційну політику ЄС стосовно росії, наголошуючи, що ЄС «вливає гроші до неблагополучних українських державних фінансів і хоче загнати профспілку в борги на мільярди євро.»

Varga Mihály a nemzeti konzultáció kitöltésére biztatott [Міхай Варга спонукав заповнити національний опитувальник] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/varga-mihaly-a-nemzeti-konzultacio-kitoltesere-biztatott>.

Уряд Угорщини просить громадян висловити свою думку з приводу санкцій ЄС проти росії за вторгнення в Україну та заповнити національний опитувальник. За словами міністра фінансів М. Варги, таким чином Кабінет міністрів зможе більш рішуче та обґрунтовано сперечатися в Брюсселі. Міністр фінансів нагадав, що між Україною та росією почалася війна, на яку адміністрація Брюсселя відреагувала запровадженням низки санкцій, сподіваючись, що ці кроки припинять бойові дії, але принаймні послаблять росію до такого. такою мірою, що її військова активність зменшиться. Однак цього не сталося, фронти стають дедалі жорсткішими. Він підкреслив, що санкції негативно впливають на Європу, де ціни на енергоносії стали високими. М. Варга нагадав: готується дев'ятий пакет санкцій. Однак, за його словами, спочатку слід перевірити дію попередніх восьми, а потім обговорювати по суті новий.

Szentkirályi Alexandra: Nem hagyjuk, hogy a háború árát a magyar emberek fizessék meg [О. Сенткірالی: Ми не дозволимо угорському народу заплатити ціну війни] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2022. – 24.11. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2022/11/szentkiralyi-alexandra-nem-hagyjuk-hogy-a-haboru-arat-a-magyar-emberek-fizessek-meg-video>.

Речниця уряду Угорщини О. Сенткірالی у відео, опублікованому на її офіційній сторінці у Facebook, зазначила, що зростають санкції проти росії за вторгнення в Україну, хоча Брюссель пообіцяв, що ці заходи припинять війну. За її словами, санкції не тільки не досягли цієї мети, але всупереч обіцянкам вони також поширюються на сферу енергетики. За її словами, Угорщина не дозволить угорському народу заплатити ціну війни, тому важливо, щоб якомога більше людей висловили свою думку в консультації. Якщо думки сотень тисяч угорців будуть в тому ж напрямку, це матиме велике значення в наступному раунді переговорів.

Hayden, Jones. Zelenskyu urges price cap on Russian oil of \$30-\$40 [В. Зеленський закликав обмежити ціну на російську нафту до 30-40 доларів за барель] / J. Hayden // POLITICO. – Brussels, 2022. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/zelenskyu-urges-price-cap-on-russian-oil-of-30-40-report/>.

Президент України Володимир Зеленський, виступаючи за допомогою відеозв'язку перед учасниками міжнародного симпозіуму «Європейська ідея» в Литві, заявив, що вважає виправданим рівень обмеження цін на російську нафту на рівні 30 дол. за барель. Він закликав Європу до «енергетичного роззброєння росії» та додав, що після запровадження обмеження цін на російську нафту, енергетична безпека Європи, а отже, і цінова безпека тепер базуватиметься передусім на співпраці й солідарності між європейцями та на європейських енергетичних правилах.

I. Šimonytė: Lietuva yra tarp šalių, kurios atkakliai kovoja, kad patriarchas Kirilas būtų įtrauktas į ES sankcijų sąrašą [I. Шимоніте: Литва – серед країн, які наполегливо борються за внесення патріарха кирила до санкційного списку ЄС] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2022. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2022/11/27/news/i-simonyte-lietuva-yra-tarp-saliu-kurios-atkakliai-kovoja-kad-patriarchas-kirilas-butu-itrauktas-i-es-sankciju-sarasa-25309822>.

Прем'єр-міністерка І. Шимоніте запевняє, що Литва докладляє багато зусиль, щоб патріарх московської православної церкви кирило потрапив до санкційного списку ЄС. Однак, за її словами, уникнути цього йому допомагають деякі країни. Литовська православна церква є частиною московського патріархату, проте, зазначила міністерка, вплив московського патріархату на Литву невеликий і маргінальний, тому що ми католицька країна, а російська православна меншина невелика.

Karlický, Josef. Jak mít Odolnější Česko? Sankce proti Rusku nesmí zůstat jen na papíře [Як мати стійкішу Чехію? Санкції проти росії не повинні залишатися лише на папері] / J. Karlický // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://blog.aktualne.cz/blogy/josef-karlicky.php?itemid=43945>.

За словами автора, щоб санкції проти пов'язаних із кремлем осіб не залишилися на папері, потрібен комплексний набір заходів. Автор зазначає, що Чехія зараз головує в ЄС і може стати лідером загальноєвропейських змін, які допоможуть припинити фінансування росії, краще протистояти операціям впливу недемократичних режимів, припинити відмивання грошей і відтік державних грошей до податкових гаваней. Як держава-член, Чехія може номінувати осіб, пов'язаних із режимом путіна, до європейських санкційних списків, також можемо створити свій «національний» список санкцій, який може бути навіть ширшим за європейський. За словами автора, ЄС запровадив санкції проти осіб, пов'язаних з російським режимом, який веде загарбницьку війну проти України, а Чехія ще готує свій закон про санкції – наразі вона очікує на голосування сенаторів, яке має відбутися 1 грудня.

ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Cooper, Charlie. EU to help Ukraine fix energy infrastructure bombed by Russia [ЄС допоможе Україні налагодити розбомблену росією енергетичну інфраструктуру] / С. Cooper // POLITICO. – Brussels, 2022. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/simson-eu-to-help-ukraine-repair-and-replace-lost-energy-infrastructure/>.

Єврокомісарка з енергетики Кадрі Сімсон під час візиту до Києва пообіцяла, що ЄС та його союзники допоможуть Україні «відремонтувати та замінити» енергетичну інфраструктуру, пошкоджену хвилями російських атак. Після зустрічі з Президентом України Володимиром Зеленським К. Сімсон зазначила, що Україна потребуватиме «міжнародної скоординованої допомоги», а також «специфічного обладнання та інструментів», які вимагатимуть фінансування та швидкої доставки. Вона запевнила В. Зеленського, що ЄС «звертається до партнерів, щоб допомогти з необхідною цілеспрямованою підтримкою».

Тімоті Снайдер став амбасадором платформи United24 і розпочав збір на «Ловця Шахедів» // Українське Слово. – Чикаго, 2022. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.ukrslovo.net/swa/113657.html>.

Професор історії Єльського університету Тімоті Снайдер приєднався до команди амбасадорів фандрейзингової платформи United24, ініційованої Президентом України Володимиром Зеленським. Він став другим послом United24 після актора Марка Гемілла, який зосередить свої зусилля на зборі коштів для напряму «Оборона та розмінування».

Мађарска није подржала предлог Европске комисије за нови пакет помоћи Украјини [Угорщина підтримала пропозицію Єврокомісії щодо нового пакету допомоги Україні] // Политика. – Beograd, 2022. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/524408/>.

Єврокомісія сподівається до кінця року завершити правове оформлення надзвичайного пакета макрофінансової допомоги для України в обсязі 18 млрд дол. на 2023 р. (МФД+) та розраховує, що їй вдасться переконати Угорщину підтримати це рішення, яка 9 листопада підтримала пропозицію Єврокомісії щодо нового пакету допомоги Україні. Речник прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана заявив на брифінгу в Будапешті, що Угорщина хоче допомогти Україні на двосторонній основі, а не на саміті ЄС.

Hairuo, Cai. Ukraine welcomes announcement on 18-bln-euro support package from EU [Україна вітає оголошення про пакет підтримки у розмірі 18 млрд євро від ЄС] / С. Hairuo // People's Daily. – Beijing, 2022. – 10.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1110/c90000-10169670.html>.

Президент України В. Зеленський привітав рішення Європейської комісії запропонувати пакет підтримки для України у розмірі до 18 млрд євро на 2023 р. Він наголосив, що цей жест демонструє «справжню солідарність» Європейського Союзу з

Україною. Законодавчі пропозиції, спрямовані на безперешкодну доставку пакета, мають бути схвалені Європейським парламентом та Європейською радою до набрання чинності.

Братюк, Юрій. МВФ полічив фінансові потреби України на наступний рік / Ю. Братюк // Міст. – Торонто, 2022. – 15.11. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/economy/mvf-polichyv-finansovi-potreby-ukrajiny-na-nastupnyj-rik/>.

Кристаліна Георгієва, директорка-розпорядниця МВФ, заявила, що потреби України у зовнішньому фінансуванні 2023 р. становитимуть 3-4 млрд дол. на місяць, однак також можуть зрости до 5 млрд дол. у разі продовження обстрілів інфраструктури. Вона нагадала, що цього року МВФ уже виділив Україні 2,7 млрд дол. із власних ресурсів у рамках екстреного фінансування та спрямував додаткові 2,2 млрд дол. через адміністрований рахунок.

Šafaříková, Kateřina. Orbán vydírá unii blokováním miliard pro Ukrajinu. Gambit mají rozseknout Češi [Орбан шантажує ЄС блокуванням мільярдів для України. Чехи мають скоротити гамбіт] / К. Šafaříková // Aktuálně.cz. – Praha, 2022. – 16.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/orban-vydira-unii-blokovanim-miliard-pro-ukrajinu-gambit-maji/r~742a601864db11edbc030cc47ab5f122/>.

Країни ЄС хочуть позичити 18 млрд євро, щоб передати атакованій росією Україні для фінансування діяльності держави наступного року. Угорщина не згодна з цим. За словами автора, головуючі у ЄС чехи відіграватимуть важливу роль у досягненні компромісу. Міністр закордонних справ Чехії Я. Ліпавський вважає, що «це питання подальших переговорів з угорською стороною, вони в принципі не проти допомоги».

Bagshaw, Eryk. Andrew Forrest's \$740 million bet on Ukraine [Ендрю Форрест пожертвував на Україну 740 мільйонів доларів] / E. Bagshaw // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2022. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/andrew-forrest-s-740-million-bet-on-ukraine-20221116-p5byx4.html>.

Австралійський мільярдер Е. Форрест інвестує 740 млн дол. у приватний сектор України, щоб відновити її післявоєнну економіку, знаменуючи перший транш глобального фонду вартістю 100 млрд дол., який був описаний як український «план Маршалла». Фонд, переговори про який вели Е. Форрест, представники в Києві, Вашингтоні, Канберрі та Лондоні протягом дев'яти місяців, буде запущено вже скоро. Його консультуватиме BlackRock Financial Markets Advisory, незалежний консалтинговий підрозділ одного з найбільших у світі менеджерів активів. Внесок у розмірі 740 млн дол. надійде від сімейної інвестиційної компанії Ендрю та Ніколи Форрестів Tattarang Group.

Hairuo, Cai. V4 PMs discuss russia-Ukraine conflict, energy crisis [Прем'єри V4 обговорили російсько-український конфлікт та енергетичну кризу] / С. Hairuo //

People's Daily. – Beijing, 2022. – 25.11. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2022/1125/c90000-10176152.html>.

Прем'єр-міністри країн «Вишеградської четвірки» (Словаччини, Чехії, Угорщини та Польщі) зустрілися в словацькому місті Кошице, щоб обговорити різні питання, зокрема російсько-українську війну, енергетичну кризу та нелегальну міграцію. Глава чеського уряду П. Фіала заявив, що прем'єр-міністри країн «Вишеградської четвірки» досягли спільної позиції щодо допомоги та підтримки України, незважаючи на деякі розбіжності в поглядах. Він додав, що також необхідно фінансово підтримати український уряд.

Rankin, Jennifer. 'Russia wins by losing': Timothy Snyder on raising funds for Ukrainian drone defence [«росія виграє, програючи»: Тімоті Снайдер про збір коштів на захист українських безпілотників] / J. Rankin // The Guardian. – London, 2022. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/28/russia-wins-by-losing-timothy-snyder-on-raising-funds-for-ukrainian-drone-defence>.

Історик Єльського університету Т. Снайдер вважає, що росії потрібно програти війну, щоб стати «нормальною» європейською країною і зупинити руйнування енергомережі України. Історик прагне зібрати 1,25 млн дол. для фінансування системи захисту від дронів для виявлення ворожих пристроїв і глушіння сигналів з метою знищення зброї в небі «Shahed hunter». За словами Т. Снайдера, станом на 22 листопада було зібрано приблизно одну восьму грошей для «Shahed-hunter» шляхом «багатьох маленьких жертвувань».

Portugal vai reforçar contributo para conjunto de apoios da NATO à Ucrânia [Португалія посилить свій внесок у пакет підтримки України НАТО] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2022. – 29.11. – Режим доступу : https://www.cmjornal.pt/politica/detalhe/portugal-vai-reforcar-contributo-para-conjunto-de-apoios-da-nato-a-ucrania?ref=Pesquisa_Destaques.

Міністр закордонних справ Португалії Жуан Гомес Кравіньйо оголосив, що Португалія посилить свій внесок у рамках підтримки, яку НАТО надасть Україні, не уточнюючи суми. На початку засідання Північноатлантичної ради, яке збере міністрів закордонних справ в Палаці парламенту в румунській столиці Бухаресті, Ж. Г. Кравіньйо наголосив, що конкретна підтримка буде обговорюватися на зустрічі на рівні міністрів оборони, але гарантував, що Португалія посилить свій внесок у рамках «підтримки, яку НАТО пропонує Україні».

La France accorde à l'Ukraine un nouveau prêt de 100 millions d'euros [Франція надасть Україні новий кредит на 100 млн євро] // L'Obs. – Paris, 2022. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/guerre-en-ukraine/20221129.OBS66549/la-france-accorde-a-l-ukraine-un-nouveau-pret-de-100-millions-d-euros.html>.

Франція надасть Україні кредит у розмірі до 100 млн. євро для забезпечення усіх першочергових видатків, за винятком тих, що йдуть на оборону України. Відповідну угоду 28 листопада підписали міністр фінансів України С. Марченко та його французький колега Бруно Ле Мер. Під час зустрічі міністри також обговорили

поточну фінансову ситуацію в Україні, потреби у додатковому фінансуванні та пріоритетні напрями співпраці між урядами обох держав. Ця фінансова допомога є доповненням до кредиту в розмірі 300 млн євро, наданого в березні.

Ucrânia. Portugal reforça com um milhão de euros pacote da NATO de ajuda não letal [Україна. Португалія посилює пакет нелетальної допомоги НАТО одним мільйоном євро] // **Público. – Lisboa, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2022/11/30/mundo/noticia/ucrania-portugal-reforca-milhao-euros-pacote-nato-ajuda-nao-letal-2029780>.**

Міністр закордонних справ Португалії Жуан Гомес Кравіньйо оголосив, що Португалія зробить надзвичайний внесок у розмірі 1 млн євро в пакет нелетальної підтримки НАТО для України в контексті енергетичної кризи в цій країні. Ж. Г. Кравіньйо говорив з журналістами в кулуарах засідання Північноатлантичної ради, яке збирає міністрів закордонних справ країн НАТО в столиці Румунії. На запитання, чи допоможе Португалія Україні генераторами чи іншими видами матеріалів, які допоможуть відновити енергосистему країни, – яку, на думку НАТО, використовує президент Росії як «зброю війни», – Ж. Г. Кравіньйо відповів, що ця можливість вивчається, але підкреслив, що «наразі існує загальний дефіцит на ринку генераторів через високий попит».

Cordon, Gavin. Britain and Ukraine sign digital trade agreement [Британія та Україна підпишуть угоду про цифрову торгівлю] / **G. Cordon // The Independent. – London, 2022. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/ukraine-kemi-badenoch-britain-government-london-b2235760.html>.**

Британія та Україна підпишуть угоду про цифрову торгівлю 1 грудня в Лондоні. Офіційні особи заявили, що ця угода гарантує Україні доступ до фінансових послуг Великобританії, оскільки вона відновлює свою зруйновану економіку. Угода сприятиме цифровій торгівлі через спрощення транскордонних потоків даних. Угода також дозволяє розширити співпрацю між Великою Британією та Україною у сфері кібербезпеки та нових технологій.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

**Гомін
України**

Суспільно-політичний тижневик української діаспори в Канаді. Орган Ліги Визволення України в Торонто. Від перших чисел позиціонований як національно-державницький. Прагне інформувати своїх читачів про останні новини в Україні та реакцію Канади на події в Українській державі. Тижневик виходить українською і англійською мовами. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <http://www.homin.ca/index.php/lang/ua>.

Міст

Суспільно-політичний тижневик української діаспори в Канаді. Тижневик публікує як новини України, так і світу, а також багато подій, які відбуваються в діаспорі. Видання виходить українською мовою. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <https://meest-online.com/>.

**Українська
газета**

Італійське щоденне видання української діаспори, яке найбільшою україномовною газетою, яка розповсюджується всією територією Італії. З редакцією видання також співпрацюють численні дописувачі, що пишуть про життя українців у різних провінціях Італії. Редакція дотримує принципів незалежності та об'єктивності. З 2008 року працює інтернет-версія газети. Газета видається українською мовою. Головний офіс – Рим. Вебсайт: <https://www.gazetaukrainska.com/>.

**Українське
Слово**

Суспільно-політичний тижневик української діаспори, головний гравець на українському медіаринку в США. Газета висвітлює життя українців як у Північній Америці та в діаспорі, так і в Україні. Видання виходить українською та англійською мовами. Головний офіс – Чикаго. Вебсайт: <https://www.ukrslovo.net/>.

ABC

ABC

Іспанська щоденна газета, одна з трьох найбільш читаних у країні. На сьогодні є головним рупором консервативних сил Іспанії. У своїх статтях та коментарях газета засуджує прагнення окремих регіонів країни до незалежності. Видання публікує статті іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.abc.es/>.

AFTONBLADET

Aftonbladet

Шведська щоденна газета, яка визнає себе як незалежне соціал-демократичне і найбільш поширене видання в Скандинавії. Видання має інтернет-версію. З моменту свого створення газета незмінно входить до п'ятірки відвідуваних шведських вебсайтів у різних опитуваннях. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.aftonbladet.se/>.

Aktuálně.cz

Чеська щоденна інтернет-газета, яка в даний час однією з найуспішніших в країні. Редакція випускає понад 100 повідомлень на день (внутрішні та зарубіжні події, економіка, культура, спорт). Видання публікує статті чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://zpravy.aktualne.cz/>.

Avvenire

Італійська щоденна газета, яка належить Італійській єпископальній конференції і орієнтована на вчення католицької церкви, проте вважається незалежною від церковної ієрархії. Газета висвітлює події в країні та світі, коментує найрезонансніші новини. Видання виходить італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.avvenire.it/>.

**Correio da
Manhã**

Португальська щоденна найтиражованіша газета. Видання фокусується в основному на подіях, що привертають увагу світової спільноти і має популістську позицію. Газета публікує матеріали португальською мовою. Головний офіс – Лісабон. Вебсайт: <https://www.cmjornal.pt/>.

Daily Sabah

Турецька щоденна проурядова газета. Daily Sabah часто називають пропагандистським виданням турецького уряду та правлячої Партії справедливості та розвитку (ПСР). Газета доступна англійською та арабською мовами. Головний офіс – Стамбул. Вебсайт: <https://www.dailysabah.com/>.

De Telegraaf

Найбільша щоденна газета Нідерландів. Видання виходить на території всієї країни сім днів на тиждень, надходить у роздрібний продаж у більшості країн світу. Газета немає виражених політичних і релігійних уподобань, не представляє якусь партію, проте її матеріали мають правопопулістську спрямованість. Газета виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Амстердам. Вебсайт: <https://www.telegraaf.nl/>.

Австрійська ліберальна газета, яка

Die Presse

Die Presse

виходить щодня (крім неділі). Газета висвітлює питання внутрішньої та зовнішньої політики, економіки, спорту та ін. Газета доступна німецькою мовою. Головний офіс – Відень. Вебсайт: <https://www.diepresse.com/>

Dnevni avaz

Dnevni avaz

Найвпливовіша і найпопулярніша щоденна газета в Боснії і Герцеговині. Газета має відносну пробоснійську та пробоснійську позиції (правоцентристська). Видання публікує матеріали боснійською мовою. Головний офіс – Сараєво. Вебсайт: <https://avaz.ba/>.

ДНЕВНИК

Дневник

Болгарська ділова газета, яка видається з понеділка по п'ятницю. Газета пропонує огляд головних світових новин. Видання публікує матеріали болгарською та англійською мовами. Головний офіс – Софія. Вебсайт: <https://www.dnevnik.bg/>.

Eesti Päevaleht

Eesti
Päevaleht

Естонська щоденна газета, яка має третій за величиною тираж серед щоденних друкованих видань Естонії. Видання доступне естонською мовою. Головний офіс – Таллін. Вебсайт: <https://epl.delfi.ee/>.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

eKathimerini

Грецька щоденна політична та фінансова ранкова газета. Видання традиційно підтримує партію "Нова демократія". Газета є досить авторитетним ліберальним та консервативним грецьким ЗМІ. Мова видання – грецька та англійська. Головний офіс – Афіни. Вебсайт: <https://www.kathimerini.gr/>.

El Mundo

Іспанська щоденна газета, одна з найбільш популярних та авторитетних газет Іспанії. Газета підтримує ліберальну та правоцентристську редакторську політику, критикує Соціалістичну партію Іспанії та регіональних націоналістів і демонструє віддаленість від консервативних принципів. Видання виходить іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.elmundo.es/>.

**Evenimentul
Zilei**

Румунська щоденна інтернет-газета, одна з провідних газет у Румунії. Evenimentul Zilei – скорочено EVZ – відома упередженим висвітленням подій і тим, що поширює думку того спонсора, який зараз її фінансує. Тому ідеологічна спрямованість видання також змінюється досить часто. Газета виходить румунською мовою. Головний офіс – Бухарест. Вебсайт: <https://evz.ro/>.

Факти

Болгарська щоденна інтернет-газета, яка основними принципами своєї діяльності проголошує представлення фактів такими, якими вони у висвітленні болгарських та зарубіжних новин, публікує також думки експертів. Газета виходить болгарською мовою. Головний офіс – Софія. Вебсайт: <https://fakti.bg/>.

Focus

Німецький інформаційно-політичний тижневий ілюстрований журнал. Вважається журналом ліберально-консервативної спрямованості, орієнтований на середній клас німецького суспільства. Головний офіс – Берлін. Вебсайт: <https://www.focus.de/>.

Frankfurter Allgemeine

ZEITUNG FÜR DEUTSCHLAND

Frankfurter Allgemeine

Німецька міжрегіональна газета, найпоширеніша з німецьких газет за межами ФРН. Видання має ліберально-консервативне спрямування. Мова газети – німецька. Головний офіс – Франкфурт-на-Майні. Вебсайт: <https://www.faz.net/aktuell/>.

The Sydney Morning Herald

The Sydney Morning Herald

Австралійська газета, яка є найстарішим виданням, що постійно видається в Австралії, і найчитанішим топовим виданням в країні. Газета видається в компактній друкованій формі з понеділка по суботу як The Sydney Morning Herald і по неділях як споріднена газета The Sun-Herald, а також у цифровому вигляді у вигляді онлайн-сайту та програми сім днів на тиждень. Редакційна позиція газети загалом була центристською, але останнім часом вона стала правоцентристською. Газета публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Сідней. Вебсайт: <https://www.smh.com.au/>.

JAPANTODAY

Japan Today

Японська щоденна інтернет-газета, яка є першим і найстарішим англійським виданням Японії. Мова видання – англійська. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://japantoday.com/>.

LA NACION

La Nación

Аргентинська щоденна газета, яка вважається одним із найпрестижніших видань і має спадкоємність стилю та політики протягом її існування. Позиції газети традиційно балансують між лібералами та консерваторами. Мова видання – іспанська. Головний офіс – Буенос-Айрес. Вебсайт: <https://www.lanacion.com.ar/>.

Le Monde

Le Monde

Французька щоденна вечірня газета ліволіберальних поглядів. Видання є найбільш популярним серед французьких газет Франції. Газета публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.lemonde.fr/>.

L'Obs

L'Obs

Французький щотижневий журнал, який позиціонує себе як культурно-політичний тижневик, політична орієнтація якого належить до широкого соціал-демократичного руху, поєднуючи прагнення свободи та соціальної справедливості. Видання публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.nouvelobs.com/>.

lrytas.lt

Lietuvos rytas

Литовська суспільно-політична щоденна загальнонаціональна газета. Висвітлює питання економіки, політики, спорту, мистецтва, культурного життя у Литві та за кордоном. Мова видання – литовська. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.lrytas.lt/>.

Magyar Nemzet

**Magyar
Nemzet**

Угорська щоденна газета, що позиціонувала себе як «близька до нинішнього угорського уряду на чолі з Віктором Орбаном». Газета є помірковано консервативною, редакційні статті якої часто виступають проти соціалістичних та ліберальних партій. Мова газети – угорська. Головний офіс - Будапешт. Вебсайт: <https://magyarnemzet.hu/>.

nra.lv

**Neatkarīgā
Rīta Avīze**

Латвійська загальнонаціональна щоденна газета, більш відома як мережеве видання. Мова газети – латиська. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://nra.lv/>.

NÉPSZAVA
HUNGARIAN SOCIALIST WORKERS' PARTY 1871-1989

Nepszava

Угорська соціал-демократична щоденна газета лівого спрямування. Мова видання – угорська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.nepszava.hu/>.

NEW YORK POST

New York Post

Одна з найстаріших та найвпливовіших щоденних газет США, яка висвітлює світові новини щодо політики, економіки, охорони здоров'я, культури, спорту тощо. Видання публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк. Вебсайт: <https://nypost.com/>.

NOVÝ CAS
Nezávislý denník

Nový Čas

Словацька щоденна газета, яка є найбільш продаваною та найбільш читаною у Словаччині. Вона виходить щодня з понеділка по суботу, а щосуботи додається додаток Nový Čas víkend. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://www.cas.sk/>.

人民日報

People's Daily

Китайська щоденна газета – одна з провідних газет у світі та найвпливовіша газета в Китаї, що виходить китайською, російською, англійською, японською, французькою, іспанською, арабською, монгольською, тибетською, уйгурською, казахською, корейською, носу та чжуанською мовами. Офіційне видання Центрального комітету Комуністичної партії Китаю. Головний офіс – Пекін. Вебсайт: <http://en.people.cn/>.

ПОЛИТИКА

Политика

Сербська щоденна газета, що є найстарішим виданням, яка досі знаходиться в обігу на Балканах, і вважається одним з найавторитетніших в Сербії. Це не лише інформаційне джерело, а й частина історії країни, свідок зміни епох та політичних режимів, представник її національних культурних інститутів та школи місцевої журналістики. Газета видається як кирилично сербською мовою, так і латиницею. Головний офіс – Белград. Вебсайт: <https://www.politika.rs/>.

POLITICO

Бельгійське щотижневє видання американської новинної організації Politico, яке висвітлює політичні події в ЄС. Більшість статей видання присвячені повсякденній діяльності Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС та взаємодії ЄС у внутрішніх та міжнародних справах. Журнал публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Брюссель. Вебсайт: <https://www.politico.eu/>.

Publico

Португальська щоденна національна газета. Видання відоме як послідовник французької школи з великими текстами статей різнобічної проблематики. Мова видання – португальська. Головний офіс – Лісабон. Вебсайт: <https://www.publico.pt/>.

Rzeczpospolita

Одна з найбільших щоденних польських газет. Видання має суспільно-політичний формат. Політична приналежність – ліберально-консервативна. Мова видання – польська. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://www.rp.pl/>.

Star

Турецька щоденна інтернет-газета, яка входить до холдингу Star Medya Grubu, що належить близьким до правлячої Партії справедливості та розвитку Туреччини. Мова видання – турецька. Головний офіс – Стамбул. Вебсайт: <https://www.star.com.tr/>.

The Independent

Британське щоденне інтернет-видання (до 2016 р. щоденна газета). Видання ідеологічно близьке до ліберально-демократичної партії, особливу увагу звертає на проблематику прав людини. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон. Вебсайт: <https://www.independent.co.uk/>.

The Guardian

Британська щоденна газета. Видання дотримується ліво-центристської орієнтації, має попит серед ліберальних читацьких кіл Великої Британії і велику читацьку аудиторію по всьому світові. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон. Вебсайт: <https://www.theguardian.com/international>.

The News

Пакистанська щоденна газета, яка є однією з найбільших англомовних газет у Пакистані. Закордонне видання видається у Лондоні й призначене для пакистанської громади Сполученого Королівства. Мова газетного видання – англійська. Головний офіс – Карачі. Вебсайт: <https://www.thenews.com.pk/>.

THE TIMES OF ISRAEL

The Times of Israel

Ізраїльська щоденна онлайн-газета, що висвітлює події в Ізраїлі, на Близькому Сході та у всьому єврейському світі. Мова видання – англійська. Головний офіс – Єрусалим. Вебсайт:

The logo for the magazine 'TIME' is displayed in a large, bold, red, serif font.

Time

<https://www.timesofisrael.com/>

Американський журнал, що виходить двічі на місяць, відомий завдяки аналітичним коментарям з важливих питань світової та американської політики. Журнал публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк. Вебсайт: <https://time.com/>.

The logo for 'TORONTO STAR' is displayed in a white, serif font inside a blue, stylized banner.

Toronto Star

Канадська щоденна газета, відома своєю лівоцентриською та соціал-ліберальною спрямованістю. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <https://www.thestar.com/?redirect=true>.

The logo for 'Večernji list' is displayed in a white, sans-serif font on a red rectangular background.

Večernji list

Хорватська щоденна вечірня газета, одна з найпопулярніших друкованих ЗМІ Хорватії. Газета підтримує репутацію консервативного правоцентристського видання. Мова видання – хорватська. Головний офіс – Загреб. Вебсайт: <https://www.vecernji.hr/>.